COJOCARU

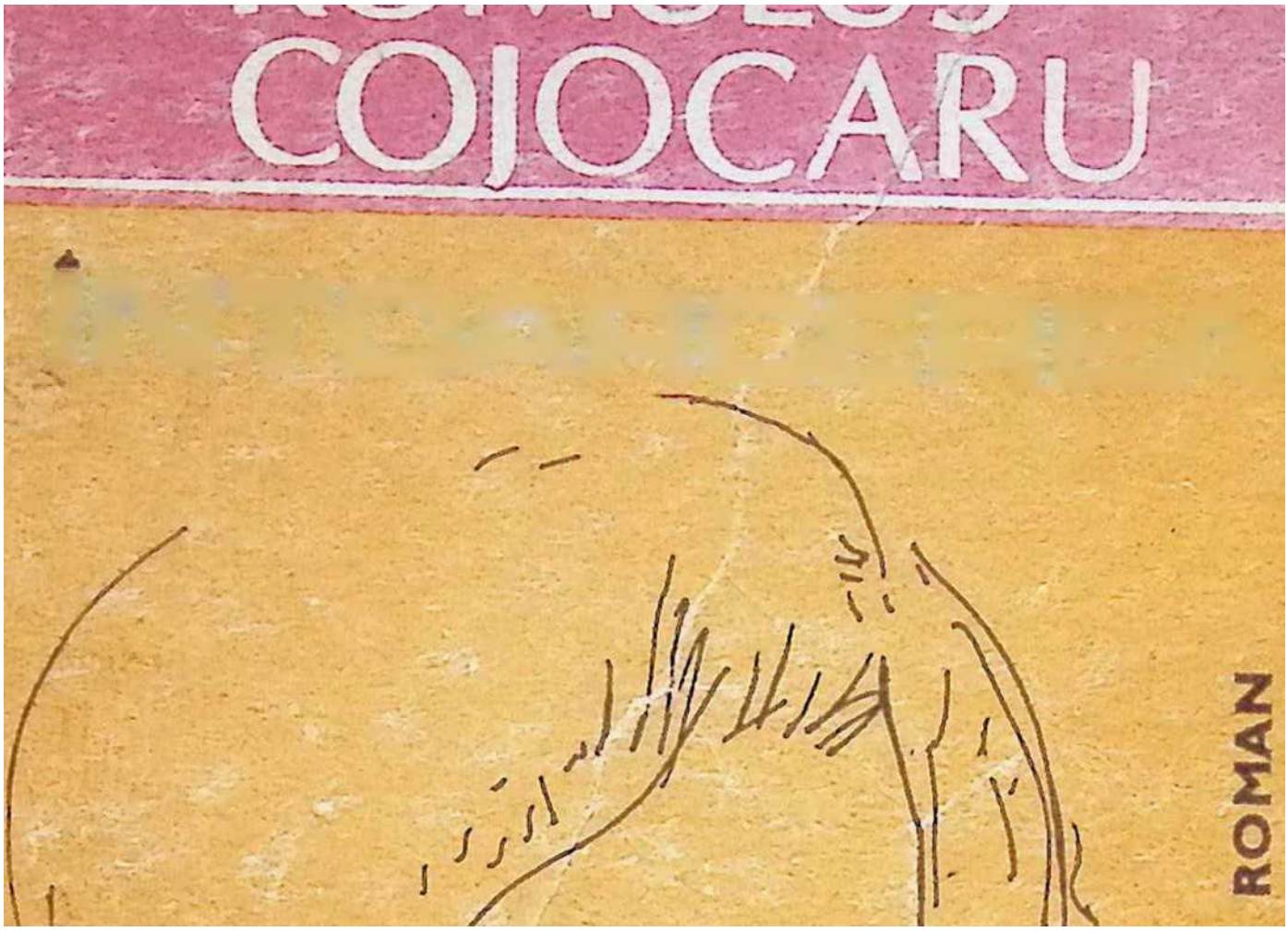

ROMAN

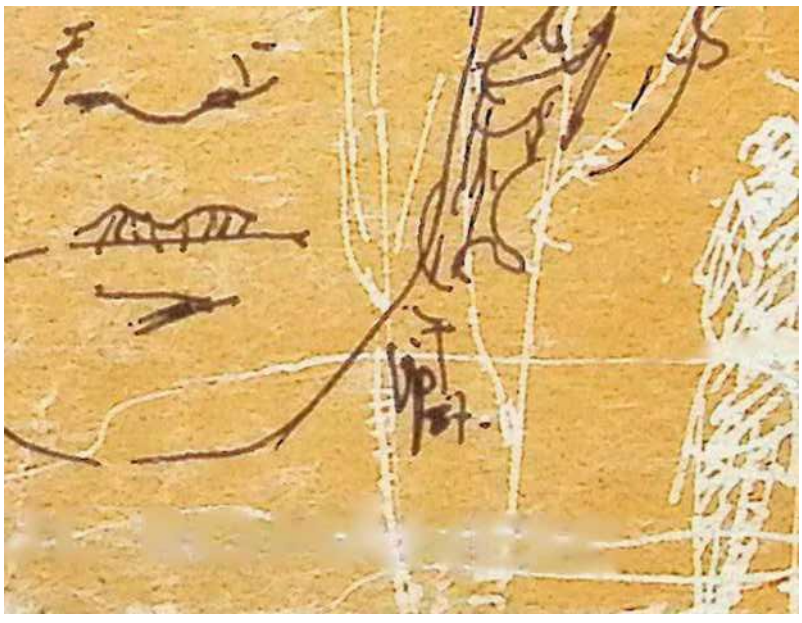

ROMULUS COJOCARU

ÎNTOARCEREA

Coperta : VIOREL PENIŞOARA-STEGARU

ROMULUS COJOCARU

ÎNTOARCEREA

roman

SCRISUL ROMÂNESC
CRAIOVA, 1987

Soţiei mele, Iustina

UŞA SE ÎNCHIDE ÎN SPATELE MEU. SÎNT ÎN stradă. Ies din penitenciar. Sînt liber. Nu întorc capul să văd cum arată clădirea. Nu mă interesează. Sînt fericit ? Moft ! Sînt liber şi merg pe stradă. Grăbesc pasul. Spre mine vine o bătrînică aproape tîrînd după ea o plasă încărcată cu cumpărături. Mă opresc cu intenţia s-o ajut. Traversează strada. Mă priveşte speriată peste umăr. Rid. Crede, pesemne, că vreau s-o jefuiesc. E convinsă că-s un hoţ. Oare, cum arăt ? Păi cum s-arăt decît ca un hoţ ? Trăiască bătrînică ! De fapt nu este nici o deosebire între un hoţ şi unul luat pe nedrept. Eu aşa am fost condamnat. Sînt tot un hoţ, tot un fel de hoţ. Dar sînt cu adevărat infractor ? Răspunsul – pentru altă dată.

Parcă tremur. E destul de cald. E o dimineaţă însorită de început de primăvară a anului 1962. Văd un cais înflorit într-o curte. Formidabil, libertatea îmi întinde flori. Mulţumesc, scumpă libertate, pentru acest nobil gest. Vrăbiile se ceartă sub streşini. încerc să fluier. . Nu-mi pasă de nimeni. Bag mîinile în buzunar

şi calc golăneşte. Salut un domn. îmi răspunde. Treaba lui ce-o crede despre mine. Principalul rămîne că-mî răspunse la salut. Poate crede că-l confund cu altcineva. Să creadă, îl priveşte.

Formidabil, cînd am fost arestat era tot vreme frumoasă ! O zi frumoasă de toamnă. Se aseamănă mult unele zile de toamnă cu unele de primăvară. Toamna se moare, iar primăvara se naşte sau se renaşte. Sînt renăscut. Sînt renăscut de cîteva minute. Noua mea mumă e penitenciarul. Afurisită mumă ! Dar ce am ? Ce mă apucă ? Sînt la o răscruce. O apuc la dreapta. Trebuie să caut un debit să-mi cumpăr ţigări. Merită să fumezi o ţigară la un colţ de stradă. Să tragi fumul lacom în piept şi să-l dai afară... în rate, cu încetinitorul, aşa, de-ai dracului.

Acum pot să întorc capul. Sînt pe altă stradă. Nu mai e în spatele meu clădirea penitenciarului. Sictir, domnule 1 îmi zic. Parcă era vorba că nu se vorbeşte niciodată, sub nici un motiv, despre penitenciar ori despre zilele petrecute în penitenciar. Eşti un prost. Un moft cu *M* mare. Că nu ai fost vinovat, că nu te ştii vinovat este o altă poveste. O poveste a ta. Că ai executat o pedeapsă este cu totul altă poveste. O poveste a altora. Două poveşti cu acelaşi erou. Tu fiind eroul. Iţi place, măi eroule, cum vine vorba ?

Intru în debit să-mi cumpăr ţigări. Mărăşeşti. Sînt bune, m-am obişnuit cu ţigări Mărăşeşti. Fumez. Stau pe trotuar în faţa debitului şi fumez. Fiecare ins cu treburile lui. Eu cu treaba mea. Aha, treaba mea ? Dar care mi-e treaba ? Să plec cit mai repede din acest oraş. Unde ? La soţie. Era să greşesc şi să zic la mama. Biata mama, cît o fi suferit şi cît o suferi din cauza mea ! Oare, o mai trăi ? Parcă mi se pune un

nod în gît, nu

pot să-l înghit. E ţepos ca un arici. Mă înec cu fumul de la ţigară şi tuşesc. Arunc ţigara. Respir adînc. îmi simt o lacrimă pe obraz. Ciudat om mai sînt. N-am dat o lacrimă cînd am fost condamnat şi cît am stat în penitenciar. Ştiam că sînt condamnat pe nedrept, condamnat fără a fi săvîrşit fapta pentru care eram judecat şi pedepsit la trei ani închisoare. Lacrima îmi udă obrazul. Plîng cu ochiul stîng, cum ar veni. Probabil că ochiul drept rîde. Devenisem tare ca o stîncă. Ştiam că vor veni vremuri grele pentru mine, vremuri de ploaie şi furtună. Şi-acum, cînd sînt liber, dintr-o dată mă fleoşcăi ca o femeie neajutorată. Fumez din nou. Nici nu ştiu cînd am aprins ţigara.

Nu mă duc la gară. Voi lua o maşină pînă în orăşelul unde mă aşteaptă soţia. Ce-mi mai bate inima ! îi număr bătăile. Le simt pînă-n timpane. Bubuie. Trag mult aer în piept să mă liniştesc. Sărmana inimă ! Ce tare-mi bate 1 Parcă-i o vrabie închisă în colivie şi se zbate să-şi găsească libertatea.

în primele luni am trimis trei cărţi poştale soţiei. Conform tipicului, adică respectînd regulamentul penitenciarului. Nici la vorbitor n-a venit, nici pachet nu mi-a trimis. Mi s-au deschis răni, mi s-au cicatrizat răni. De ce oare ? De ce ? Mii de răspunsuri şi alte mii de întrebări la care nu puteam să răspund. Pînă la urmă am ridicat din umeri şi viaţa şi-a urmat cursul. Acum iată-mă liber. Iată cum mă frămînt pierdut printre oameni ca într-o pustietate ori ca rătăcit prîntr-o pădure de oameni. Cine sînt eu ? Un tînăr de treizeci de ani fără două luni, dacă un ins de treizeci de ani se mai poate numi tînăr şi mai cu seamă cînd are în urma sa o experienţă de viaţă nu tocmai săracă în întîmplări, în evenimente care mai de care mai

triste ori mai puţin

triste. Da ! Sînt un fost avocat. *Fost,* pentru că niciodată nu voi mai putea fi avocat. Condamnarea e un impediment.

Privesc într-o parte şi alta, dar nici urmă de getax. Merg. Dar uite-1. Fac semn şoferului să oprească. Ah, nu-i liber. E un ins pe scaunul din dreapta. Şoferul îmi face semn să-l aştept. Ce să fac, aştept. Aprind o ţigară ? A cita oare ? Nu mă pot stăpîni. încep să mă enervez. Uneori, de prea multă libertate te sufoci. Nu ştii ce să faci cu ea. Eşti în situaţia unui copil cu jucării multe. De multe ce are, nu ştie cu care să se joace mai întîi şi începe să plîngă. De ce să mă enervez ? Că nu vine getaxul ? Ei şi ? Poate că trece altul între timp. în sfîr- şit, getaxul opreşte.

— încotro ? zice şoferul deschizîndu-mi portiera.

— La marginea oraşului dinspre... şi-i indic numele orăşelului.

Porneşte. Mă priveşte, cum se spune, cu coada ochiului. îl privesc şi eu. Ne studiem reciproc. E tînăr şi el, cam de vîrsta mea. îl prinde bine bluza albastră şi gulerul galben al cămăşii răsfrînt în afară peste gulerul bluzei. Conduce calm.

— M-aţi putea ajuta să găsesc o maşină spre... ? îi zic.

— Se face, şefu', îmi răspunde profesional.

Iată c-am ajuns la marginea oraşului. Coborîm. Bag mîna în buzunarul de la piept al hainei şi scot banii. Bani cîştigaţi prin muncă în penitenciar. Cu o zi înainte de liberare am fost chemat la contabilitate să semnez un ştat de plată pentru bani. Zi de zi am muncit. în fiecare zi eram duşi cu autobuzele la muncă. Cel mai greu era la săpături la canalizare.

Norma de lucru era mare. Uneori n-o puteam face. Săpatul viei era o bagatelă pentru mine. O primăvară întreagă am săpat sute de hectare de vie. Sînt copil de ţărani. Aproape că m-am trezit la viaţă muncind. Prima mea amintire e în legătură cu o capră. Capra păştea şi eu o ţineam de lanţ. S-a speriat şi-a fugit. Eu ţineam înainte de lanţ. Nu ştiu cît m-a tîrît după ea. Ştiu că cineva m-a dus în spinare acasă. Am fost bolnav mai multe zile, am zăcut cu mîinile bandajate în cîrpe.

Plătesc şoferului şi nu iau restul. îmi mulţumeşte sec. Se instalează la cîţiva metri mai într-o parte. Pare hotărît să mă ajute. Fumez din nou. Nici nu ştiu cînd am aprins altă ţigară. Trece un camion. Şoferul getaxu- lui face semn cu mîna să oprească, dar nu opreşte. Mi-c cald. Dezbrac haina şi mi-o pun pe umeri. Dar de ce atîta grabă ? De ce ? încerc să mă amăgesc, dar nu reuşesc. Ocolesc cu viclenie răspunsurile. Sînt un hoţ. îmi fur ceva şi mă prind. Ce simplu e ! Sînt nerăbdător să-mj văcl soţia. N-am văzut-o de doi ani şi şase luni. Din ziua în care am fost arestat. Am fost condamnat la trei ani. Dar şase luni le-am cîştigat prin muncă. Dacă n-aş fi muncit, aş fi făcut trei ani bătuţi pe muchie. Munca-i acolo miere unsă pe pîine caldă. Munceşti afară, la aer, te simţi într-un fel liber. Munca are un scop, un rezultat, o finalitate. Trebuie să sapi de aici şi pînă acolo. Şi te apuci de săpat. Metodic şi cu tragere de inimă. Muncind bine, ştii că ieşi mai repede din penitenciar, că astfel îţi scurtezi pedeapsa. Şi s-a scurtat.

— Hei, şefu’, ce faci ?

Mă aud strigat. întorc capul. Mă strigă şoferul

getaxului. A oprit un camion. Urc în cabină făcîndu-i semn de mulţumire şoferului de pe getax.

Brusc mă întristez. Mi-e milă de mine. Aş vrea să fumez. Caut în buzunarul hainei pachetul ele ţigări şi cutia de chibrituri.

— Puteţi să fumaţi. Şi eu sînt fumător. Fumez, da' nu prea mult, nu depăşesc zece ţigări pe zi. M-a rugat a mea să nu fumez mult şi cu o ascult. Noaptea tuşesc. Peste un an mă pensionez.

Apoi tace. îl privesc. îmi aprind ţigara. Are o faţă blîndă, dolofană, fără nici un rid pe ea. Nu-i dau nici cincizeci de ani. Coboară fereastra din stingă lui. Atît cit să iasă fumul.

— Toată viaţa am fost îngrijit de soţie. Am fost pentru ca şi soţ şi copil că, vezi dumneata, n-am avut copii. Noi am fi vrut, dar nu 6-a putut. Am avut parte de o nevastă ca lumea, nu ca altele care, cum să spun eu, uită că au bărbat şi calcă pe alături. Eu pe astea le-aş pune-n ţeapă ca Vlad Ţepeş. Este că-s rău ? Este ! Păi cum să nu fiu. Unele au şi copii. Astea ar trebui jupuite de vii şi pe urmă frecate cu sarc.

Are acum expresia feţei schimbată. Trist, are colţurile gurii lăsate în jos. Exprimă răutate şi nemulţumire. Mîinile îi sînt strînse tare pe volan.

— Am casă frumoasă. *Plaţ* mare. Am pus şi vie. Am în faţa casei boltă de vie, de ţi-e mai mare dragu' s-o priveşti cînd îi dată pe rod. Eu o îngrijesc cu mîna mea. Cînd sînt liber, trebăluiesc prin grădină toată ziua. Nevasta, cu treburile ci prin casă. Fiecare cu ale lui. Casa-i la marginea oraşului. Am să v-o arăt cînd ajungem acolo. Cunoscuţii îmi zic nea Ilie, chiar şi care sînt mai în vîrstă decît mine, tot nea Ilie îmi zic. Mulţi nici nu-mi cunosc celălalt nume. Pentru ei sînt

nea Ilie şoferul. Atît. Casa mi-e deschisă tot timpul. Cui îmi bate la uşă, eu îi deschid cu plăcere. Din fire sînt sări-

tor. Da’ nevasta mă întrece, îi grozavă. Am ţinut în şcoală şi nepoţi de-ai mei şi de-ai ei. Le-am dat ce le-a trebuit ori de cîte ori au avut nevoie. Fără nici un fel de obligaţii. Unii mai trec pe la noi, alţii ne-au uitat. Sînt însuraţi, au neveste şi copii. Le-am botezat şi copiii, nu la toţi, bunînţeles. Eu am avut patru fraţi, nevasta cinci. Toţi au cîte doi-trei copii. Un cartier de nepoţi am, pot spune. Pe unu l-am îndrăgit cel mai mult. Nu s-a însurat, e cam bleguţ, cam cu ochii-n tavan toată ziua. Scrie poezii prin reviste. E copilul meu de suflet. E nepotul neveste-mi. E prin Bucureşti, la un ziar. N-a vrut să se ducă profesor la ţară. A tras mîţa de coadă vreo şapte luni pînă a ajuns la ziar. L-am cam certat atunci. S-a fîstîcit şi mi-a arătat poeziile. Am rîs şi i-am zis că să mănînce poezii. I-am băgat cu forţa cîteva sutici în buzunar, nu prea vroia să-i ia. Odată a venit pe la noi şi-a stat o lună încheiată. N-a ieşit din cameră. Stătea şi scria toată ziua. Iar eu în fiecare seară îl înţepam cu vorba. Da’ mi-e drag de el. Ce mai, îi ca şi copilu’ meu. Lui îi las casa. Să vină să scrie ori de cîte ori are chef.

Gata, intrăm în oraş. Nea Ilic, şoferul, opreşte. Aici locuieşte. Văd bolta do vie din faţa casei. Apoi porneşte.

— Asta mi-e casa, ii bine să ştiţi. Unde vreţi să coborîţi ?

— în centru.

Sînt calm, nu mă recunosc. Acum ar trebui să am emoţii. Sînt un om cam pe dos. în loc să fiu emoţionat, agitat, acum sînt calm.

În sfîrşit, iată-mă pe trotuar. Nea Ilie e posomorit, gura îi pare strîmbă. Ridică din umeri a dezamăgire. îi fac semn prietenos de salut cu mîna şi el îmi răspunde

la fel.

Pornesc agale, cu capul plecat. Nu vreau să mă salut cu vreun cunoscut. Nici să schimb banalităţi. Mai am doar cîţiva paşi de făcut. Picioarele îmi par din ce în ce mai grele, mi le mişc tot mai greu, nu mă prea ascultă. Soţia lucra în schimburi la farmacie. 'Dacă o lucra şi acum în schimburi, poate e liberă. Părinţii ei sigur trebuie să fie acasă. Pensionarii sînt totdeauna acasă la ora asta. Ori poate au murit. Ei, dar ce gînd negru îmi poate trece prin cap.

Sînt în faţa casei. Uşa de la intrare dă direct în casă, într-un hol. întind automat mîna spre clanţă, apăs şi împing, deschid uşa. îmi tremură picioarele. Cu mari eforturi reuşesc să trec pragul. Las uşa deschisă în spatele meu. Sînt singur în hol. Mă sprijin de tocul uşii.

— Cine e ? aud o voce.

E o voce pe care n-o cunosc, e o voce de femeie, încerc să răspund, dar nu pot. Uşa şe deschide şi apare Marilena, soţia mea. Tresare. îşi pune mîna la gură, parcă spre a-şi înăbuşi un ţipăt. încerc să păşesc spre ea, dar nu pot. întind mîinile şi bolborosesc ceva. Ea se retrage în cameră şi închide uşa în urma ei. Nu înţeleg nimic. Pierd noţiunea de timp. Holul îmi pare o corabie în furtună. Cu ochii închişi, mă sprijin să nu cad. Respir greu, inima îmi bate anapoda.

— Domnule, ce cauţi aici ? N-ai înţeles că drumurile noastre s-au despărţit ? Am divorţat de-atunci. Imediat. Nu ţi-am scris, n-am venit la tine, ce vrei ?... Nu-ţi mai sînt soţie. Hainele şi toate mărunţişurile le-am trimis mamei tale...

Nu mai aud nimic, nu mai disting cuvintele, înţe-lesul lor. Par pocnete de puşcă. Simt că sînt împins

de la spate spre uşă. Mă trezesc în stradă. Trebuie să merg, îmi zic, făcînd eforturi mari să-mi mişc picioarele. Trag adine aer în piept. Merg cu capul plecat. Parc-aş vrea să mă întorc şi s-o pălmuiesc, dar încerc să mă stăpî- nesc. Merg înainte spre marginea oraşului. Pînă şi ea a crezut că sînt vinovat. Credeam, speram, că mă cunoaşte, dar iată că m-am înşelat. Singurul om care a fost convins că sînt nevinovat a fost procurorul Berbe- ccanu. S-a dat peste cap să strîngă probe că nu sînt vinovat, dar n-a reuşit. Toate probele erau potrivnice. Mă acuzau că sînt vinovat. în sinea lui era convins că sînt nevinovat. Mi-a şi spus-o. De cîteva ori m-a confruntat cu martorii acuzării, martori care spuneau că am primit bani să înlesnesc punerea în libertate a unui infractor. Am fost condamnat fiindcă erau martorii împotriva mea, martorii care mă ţineau de mină că sînt infractor. Procurorul Berbeceanu n-a avut încotro şi şi-a făcut datoria. Adică mi-a trimis dosarul în tribunal.

Sînt la marginea oraşului. Mi-e gura uscată. Bat la poarta acestei case. Cer apă şi mi se aduce într-o cană mare de sticlă. Beau lacom, în timp ce bătrînica mă priveşte mirată. Apoi mi se face rău, nu mai văd, nu mai aud...

Deschid ochii. Bătrînica se foieşte în jurul meu. Sînt jos.. Mă ridic într-un cot. Fac eforturi să mă ridic pe picioare. încerc să-mi scutur pantalonii de praf, gest involuntar. Bătrînica îmi surîde. Zice ceva, dar. n-o aud. Văd doar cum i se mişcă buzele. Mă ia de mînă şi mă trage spre casă. Opun rezistenţă. îi iau mîna şi mă plec să i-o sărut. Nu-mi pot .opri lacrimile. îmi curg şi cad pe mîna pe care o ţin ştrîns în mîna mea. Sînt lacrimi fierbinţi,- care ard, care pîrjolesc. Capăt oarece

' .. ■. * – * vlagă în picioare, Mîna.-e mina, mamei mele, o aşeţnui cu mîna mamei mel.e. .Plec spre . poartă, fără să ,întorc

capul, fără să mulţumesc. Poate că lacrimile curse pe mină pot fi luate drept mulţumire. Poate.

Stau pe marginea şanţului, cam la un kilometru de oraş. Trec maşini. Nu le dau atenţie. Salcîmul sub care stau e înalt şi are coroană bogată. Privesc în jur. în stînga şi-n dreapta şoselei e vie. Au început să dea frunzele. Salcîmul e stufos, face umbră. Acum sînt liniştit şi puţin ruşinat. Cum s-o fi speriat bătrîna cînd o fi văzut cum cad ! Simt că-mi ard obrajii de ruşine. Dar mă bucur că trăiesc sentimentul ruşinii, înseamnă că mai e ceva de capul meu. Se trezeşte bărbatul din mine, hotărît şi gata să înfrunte viaţa. într-adcvăr, viaţa mi-a cam dat cu sictir prin nevastă-mca. Pardon, prin fosta mea nevastă. Parcă-i mai bine aşa. Cum vine soarta în calea ta şi cum le potriveşte ea pe toate ca să fie bine într-un fel. Zîmbesc. Sînt chiar fericit, aş putea spune. A trebuit să sufăr văzînd că soţia nu mă meritä. Grea piatră de încercare. O piatră de mii de tone. Mare sînt în micimea mea ! Munte ! Iar ea – o gîză ! O, nu, nu gîză. O căpuşă. Am fost crescut din greu de mama. Că tată n-am avut, a murit în război, cînd eu eram mic. Nici nu mai ţin minte cum arăta. Mama mi-a arătat o fotografie verde. O fotografie făcută la bîlci de un fotograf neinstruit, în grabă şi lacom de cîştig. Un tînăr ţăran în cămaşă şi izmene, cu mîna în şold, privind fix aparatul fotografic. Atîta ştiu despre tatăl meu, despre omul care mi-a dat viaţă. Şi după care mama a oftat toată viaţa. Şi pe care nu l-a uitat niciodată. Era tînără cînd tata a fost luat în concentrare şi apoi în război. Cînd s-a auzit că a murit, nici nu împlinise douăzeci şi şase de ani. De-atunci

nimeni în sat n-a fcnai văzut-o zîmbind. Tristeţea a împietrit-o pentru tot restul vieţii. într-o clipă a devenit bărbat. A înţeles că trebuie să mă crească. Ajutor n-a cerut de la nimeni. Nici de la fraţii tatei, nici de la fraţii ei. Şi a muncit singură cele opt pogoane de pămînt. Pe mine m-a crescut dur, bărbă- teşte, fără să mă oploşească aşa cum fac îndeobşte unele mame. M-a pus la muncă şi m-a învăţat că nu-i nici o ruşine să munceşti. Şi student fiind, mergeam Ia muncă. Am înţeles că munca este un mod de a fi. în sat nimeni nu se mira văzîndu-mâ în vacanţe trebăluind prin sediul ceapeului. Prin ’52, tind s-au făcut cereri pentru intrarea în ceape, mama a fost printre primii care şi-a scris cererea şi a dus-o la sfatul popular. Niciodată nu s-a plîns că i-ar fi greu. A respectat munca şi pe cel ce munceşte. M-a dus la liceu cind nimeni de pe la noi din sat încă nu se gîndea să-şi dea copiii la liceu. Nici n-am întrebat-o de ce şi nici nu mi-a spus vreodată. Prin ’45 m-a dus şi m-a instalat la o gazdă. O familie de muncitori. A umplut carul cu de toate – ceapă, fasole, cartofi, făină de grîu şi mălai, păsări. Era scara cînd am plecat cu carul la oraş şi-am ajuns dimineaţa. Pînă atunci nu mai văzusem cum arată un oraş. în ’48 am dat examen do admitere la Şcoala Pedagogică. Interve-nise reforma învăţămîntului Mama ar fi vrut să fiu învăţător. Şi am fost şi învăţător, un an de zile. Ce-o fi avut mama nu ştiu, că iarna mi-a zis să învăţ pentru facultate. Că eram învăţător în sat, şi doar ea dorise să ajung învăţător în satul meu. Ştiam că mă iubeşte mult, însă era o barieră peste caro nu puteam să trec. Nici eu nu ştiu bine ce. Respectul pe care i-l purtam,

felul ei de a fi, rece, de piatră, îţi poruncea să te opreşti, să nu cutezi mai departe. Se spune că în tinereţe, nu la mult timp după război, ar fi încercat un consătean s-o silu- iască pe cîmp. S-a ales măcelărit. Că i-a înfipt un cuţit în piept. Nu ştiu dacă şi acu’ mai poartă cuţit. Un cuţit cu lama de zece centimetri, vîrît în teacă. îl purta în sîn, între cămaşă şi bete..

Stau pe marginea şanţului şi mă gîndesc la mama. Mă simt un înfrînt într-o bătălie, dar nu un învins în războiul general, cum se zice. Voi ieşi eu în vreun fel şi din această încleştare. Mizez pe capacitatea mea de a mă adapta repede la orice situaţie. Cine a muncit de mic şi nu se ruşinează de muncă, pînă la urmă învinge. Am palmele bătătorite de coada tîrnăcopului. îmi sînt palmele precum ceafa boului bătută de jug. Sînt tînăr şi puternic.

Ce să aştepţi de la o femeie crescută în puf, cum zice mă-sa tot timpul ? Cit de banale sînt uneori sentimentele ! Cum să fi dispărut la comandă, cum ? Tocmai cînd era nevoie să fie alături de mine, ea m-a părăsit. O acuz ? Nu cumva cumpăna e în mîna mea şi o influenţez să mă favorizeze ? Atunci să aibă ea dreptate. Fie, i-o dau. De ce să-şi fi legat viaţa de un puşcăriaş ? De unul care stă fără nici un rost pe marginea şanţului şi nu are alta de făcut decît să gîndească cu tristeţe la trecutul lui, să stea şi să-şi lingă rănile.

Sînt obosit, aş vrea să dorm. Azi-noapte n-am dormit, n-am închis ochii. Ştiam că voi fi liber. Mă anunţase comandantul penitenciarului, un ins corect, care nu admitea nimănui să se abată nici cu un milimetru dc la regulamentul penitenciarului. A dat ordin să mi se ajusteze costumul de haine la croitorie. Acum aş vrea să dorm, să uit pentru cîteva ore de mine, de

lume, să dorm...

Mă ridic în picioare. Nil vreau în nici un chip să adorm. Merg spre oraş. Iuţesc paşii, mai am puţin pînă la prima casă. începe să-mi dispară oboseala. Sîngele

mi-e pus în mişcare. Uit pentru un timp de golul din stomac. Soarele se apropie de asfinţit şi începe să se răcorească. E mai bine aşa. Cînd e frig, nu-ţi mai e somn şi parcă nici foamea nu te mai încolţeşte.

Iuţesc pasul. Merg spre nea Ilie, spre casa şoferului, îmi trec mîna peste frunte, cred că am febră. Asta mi-ar mai trebui acum, să mă mai îmbolnăvesc de cine ştie ce boală stupidă. în penitenciar nici măcar n-am răcit vreodată, iar în prima zi de libertate să cad la pat I Probabil că am doar impresia de febră. Aproape alerg. Sînt convins că sînt recunoscut. E imposibil să nu treacă vreun necunoscut pe lîngă mine. Poate că acum jumătate din oraş ştie că merg zănatec pe străzi. Ei şi ? Poate că nu sînt recunoscut din cauza mustăţii pe oală pe care o am. Şi din cauza părului scurt. Sînt mai suplu, numai fibră, fără pic de grăsime, şi ars de soare şi de vînt. Mi-c indiferent ce se va discuta despre mine. Voi pleca definitiv din acest oraş.

Traversez strada în dreptul casei lui nea Ilie. Intru pe poartă, mă opresc în faţa uşii şi bat. Uşa se deschide.

— Vă aşteptam, îmi zice nea Ilie din prag, căznindu-se să-mi zîmbească.

— Cum ? zic şi nu îndrăznesc să mai intru.

— Păi bine. V-am cunoscut, adică v-am recunoscut. Mustaţa n-a reuşit să mă înşele. Poftim în casă !

Stau descumpănit şi nu ştiu ce să zic.

— Poftim în casă, masa e pregătită de la prînz.

Mă prinde de mînă ca pe un copil şi mă trage în casă. Rămîn stupefiat. în sufragerie masa e, intr-adevăr, pregătită. Două taeîmuri aranjate pe masă. îl privesc pe nea Ilie în ochi-. Mă prinde de umeri. Nu – clipeşte.

—*• Îhtîi să mîncăm şi pe urmă, taina.

Părăseşte camera. Mă uit în jur. Lingă perete e un bufet. În vitrină, pahare aranjate după mărime. Pe peretele opus, un tablou litografiat înfăţişînd un tablou de vinătoare cu prinţi şi prinţese şi gonaci. Nu lipseşte nici trofeul – cerbul înjunghiat.

îl aud pe nea Ilic vorbind în camera vecină – vorbeşte cu soţia, probabil. Vorbeşte încet, că nu înţeleg nimic. Brusc se deschide uşa, apare nea Ilie şi, zîmbitor, îmi zice :

— Să-ţi prezint soţia.

Se dă la o parte şi din spatele lui apare o femeie fără vîrstă, mică, parcă ar fi o fetiţă.

— Ea e Măriuca, baba mea.

îmi dau scama că-i o mîngîicre *baba mea.* **Rostite de** nea Ilie, cuvintele nu contrariază, nu insultă.

— Da’ luaţi loc odată la masă, că vă aşteptăm **de** atîtea ceasuri. Trebuie să fiţi lihnit de foame. Imediat vă aduc ciorbiţa. Omu’ meu îmi spuse c-o să vină **un** nepot de-al nostru la masă şi că nepotul nostru îi tare flămînd.

Nea Ilie zîmbeşte mulţumit. îi joacă ochii de plăcere. Parcă arc o altă faţă acum. Blîndă, dînd în melancolic, nu amară ca azi-dimineaţă.

Stăm faţă-n faţă pe scaune. Simt că aşteaptă să rup eu tăcerea. Soţia e plecată la bucătărie. împing uşor farfuria. Zice :

— Putem să discutăm în tihnă după ce îmbucăm ceva.

Eu tac. El se ridică de pe scaun şi se îndreaptă spre bufet. Deschide o uşiţă de jos şi ia o sticlă şi două păhărele. Le pune pe masă, destupă sticla şi toarnă în păhărele. Simt miros de ţuică de prune şi-mi lasă gura

apă. întind mina şi iau păhărelul. Ne ridicăm în picioare şi ciocnim. Nu ştiu ce să zic şi el parcă ghiceşte.

— Să trăim sănătoşi ! Că sănătatea e baza.

Repet şi cu :

— Să trăim sănătoşi !

Gust. Simt lichidul cum se evaporă în gură. Nu am ce înghiţi. Mai gust încă o dată. Ceva mai mult. înghit. Acum, dintr-o înghiţitură, dau peste cap toată ţuica din păhărel. Stomacul mi se strînge uşor. închid ochii în timp ce simt ceva cald inundîndu-mi tot corpul. Pun> paharul cu gura în jos pe masă. Semn că nu mai beau. Nea Ilie ridică din umeri şi zîmbeste. îi zic :

— N-am mai băut de mult.

îşi pune degetul la buze, în semn că m-a înţeles. Şi-apoi clipeşte complice.

— E foarte bună ţuica.

— Soţiei mele să-i spuneţi tuşică. Aşa-i place. Toţr nepoţii mei îi spun tuşică... De la mătuşica.

Rîde vesel.

— Bine, nea Ilie, îi spun tuşică.

— Mulţumesc, nepoate.

Rîd şi eu, rid trist. Nea Ilie înţelege tristeţea din[1] rîsul meu. Sînt pentru o clipă deprimat. Intră tuşică. Salvează declinul meu.

— Mi-e cam foame, tuşică.

Faţa i se luminează de un suris.

— Ah, bărzăunele de Ilie e tartorul. El te-a învăţat asemenea vorbe. Ştie el cum să mestece vorbele ca să-mi oblojească mie sufletul.

Ne pune la fiecare în faţă cîte o farfurie cu gustări. Iau cu scobitoarea o chiftcluţă rotundă. Mestec încet. Tuşică se foieşte în jurul mesei, aranjează şervetele,, aduce o solniţă şi scobitori.

Ciorba e foarte bună. Tuşica îmi ghiceşte gîndul şi-mi zice :

— E făcută cu borş. Ilie e specialist în borş. Dă şi la vecini.

Nea Ilie se face că nu aude. Se chinuie să înfigă scobitoarea într-o măslină. O ia apoi cu mîna şi-o duce La gură.

— Ca copiii, Ilie, ca copiii, îl tachinează tuşica.

— Mă prinseşi cu mîţa-n sac.

încep să mă simt foarte bine. Rîd în hohote. Rîde şi nea Ilie.

— Nea Ilie, astăzi trecui prin zece iaduri. Fusei la un pas de...

— Taci, nepoate, îmi Ia vorba din gură tuşica.

Nea Ilie se posomorăşte brusc.

— De ce să ocolesc vorba, doar îmi fu frică de aşa ceva.

— Nu ştiu de ce, nu ştiu cum să zic.

— Zi oricum ! îl ajut.

Tuşica stă pe un scaun de partea cealaltă a mesei, între mine şi nea Ilie.

— Să mai bem un pahar de vin şi-am să vă povestesc eu într-un fel despre ce-i vorba. E cam mult de spus şi-i cam pe dos.

Bea un pahar de vin. Simt că-mi ard obrajii. Acum presimt că nea Ilie ştie multe despre mine. Mă ruşinez.

. – Păi azi$_r$dimineaţă nu oprii pentru că-mi făcu semn şoferul de pe getax. Nu. O oprii din alt motiv. Vă observai. Cum era să mă înşel, cînd. v-am văzut de-atîtea ori. Muştaţa şi părul scurt vă schimbă mult înfăţişarea, dar nu atît cît şă nu vă cunosc eu. *■

înghit în sec. 11 priyeşc rugător. Parc-aş , vrea sâ tacă. Tăcerea ar spune mai mult.de^ît cuvintele noastre.

— Te-am văzut de multe ori, nepoate. Să mă ierţi că

vorbesc cum vorbesc. S-a vorbit mult în oraşul nostru cînd te-ai luat cu fata farmacistei. De, oraşul e mic şi vorba .se duce repede. Aşa se face c-am auzit-o şi eu. Unu una, altu mîinc alta şi aşa ştiu şi eu cîte ceva. Unii ziceau că n-o meritai pe fată, că eşti neam de ţărani. Pe ăştia i-am sictirit c-o înjurătură. Păi cum vine asta ? Vii să zică, după capul lor, ţăranul e ceva de lepădat. Păi nu ţăranul te-a făcut avocat ? Ei, drăcie ! Mă-sa farmacistă, fata farmacistă şi tat-su nu ştiu ce. Ei şi ? Păi cite fete de şoferi ca mine nu sînt farmaciste ? Sînt, c-au învăţat. Un nepot de-al meu nu-i doctor ? E, c-a învăţat, lo-te că mă necăjesc pe degeaba, fir-ar să fie. Şi pe urmă de ce să fio împărţiţi oamenii în două, că ăla-i aşa şi ăla-i asa ? De ce ? Pe urmă am auzit că eşti om de casă. Da’ am auzit şi una care nu mi-a convenit şi ţi-o spun, că tot mă apucai. S-a auzit la nuntă că farmacista a bătrînă a zgîrcit din nas că mama ta, nepoate, îi ţărancă şi-i necioplită, că dacă a scos trei vorbe în trei zile cît a stat aici...

Vorbele mă ard, mă ustură. Simt o furnicătură ţepoasă prin coşul pieptului. Parcă o văd pe mama îmbrăcată în negru, ţărăneşte. De culoarea neagră nu s-a despărţit niciodată, nici vara, nici iarna. Şi-a împodobit veşnic capul cu basma neagră. Sta pe scaun într-un colţ, cu mîinile în poală. Era tristă. A venit sîmbătă dimineaţa şi-a plecat luni seara. Duminică, în seara nunţii, nimeni nu şi-a mai adus aminte de ea. Eu am rugat-o să meargă la restaurant, unde era masa pregătită, dar n-a vrut. N-am iscodit-o de ce nu vrea. Ar fi fost[1] în zadar. Vorbeşte puţin şi riumai cînd trebuie. Niciodată nu s-’a lăsat rugată, dar. ţpt. niciodată, n.-a lăsat să .se înţeleagă că nu ar avea eeva.de spus,. i .

— Pe urmă am auzit că te-au arestat. Ce şi pentru ce nici nu prea ştiu. Pentru mine nu avea importanţă.

Principalul rămîne, nepoate, că nu te-am crezut vinovat. Nici eu nu ştiu de ce nu te credeam vinovat. Da’ m-am bucurat cînd am auzit că nici procurorul Berbeceanu nu te credea vinovat. Să-i trăiască copilu’, că are un copil destul de mare.

Cad vorbele ca o secure peste sufletul meu. îmi simt sufletul ţăndări. Dar ce-o fi ăla suflet, că tot vorbim atît de el ? Felul de a fi al acestui om simplu mă înăbuşă, îmi taie respiraţia, mă simt gîtuit. Mă ridic în picioare şi dau haina jos de pe mine. O pun pe spătarul scaunului şi mă las din nou moale pe loc. Pentru o clipă nu mai aud nimic.

— Nevastă-mea mi-a spus într-o seară c-a auzit c-a dat divorţ farmacista de-al ei care-i în puşcărie, de avocat, adică de tine, nepoate. N-am dormît toată noaptea. După cîteva zile m-am dus la ea la farmacie şi i-am cerut nişte pastile, că mă durea capul. Cînd mi le-a dat, ţin minte bine vorbele pe care i le-am spus. „Nevinovăţii nu mor niciodată, asta s-o ştii de la mine, mîţo!”

îmi curg lacrimile pe obraji. Oare, sînt la judecata de apoi ? Şi cine-i acest om ? Şi cine mi l-a trimis să mă judece ? Şi ce mînă nevăzută m-a împins pînă-n faţa acestui judecător aspru, dar imparţial ?

Tuşica îmi şterge lacrimile cu o batistă. Mă las în voie în mîinile ei. îi sărut mîna, apoi îmi las capul pe masă şi plîng în voie. Doamne, de cînd n-am mai plîns ! Lacrimile curg şi sufletu-mi se răcoreşte. Simt o uşurare. De ce n-oi fi putut eu plînge pînă acum şi să mă uşurez ? Dar cine să fi dat cep lacrimilor ? Numai o mînă caldă şi un suflet bun fac să izvorască lacrimile.

— Pe urmă am uitat de tine, nepoate. Te-a uitat lumea, te-am uitat şi eu. Aşa-i lumen făcută, să uite. Alte vorbe despre alţi oameni au venit la rînd şi aşa a trecut

timpul şi acum uită-te aici. Eram sigur că vei veni la mine. Vezi bine că Măriuca ¿1 pregătit mîncare mai aleasă, de, ca pentru un nepot drag. Nici eu nu pot să-mi explic această siguranţă, cum să zic cu, că vei veni la mine. Cînd iţi arătai de dimineaţă casa unde locuiesc, eram sigur că vei veni la noi la masă. Şi mai eram sigur că te va goni. Şi te goni. Dar poate că-i mai bine asa.

Ridic repede capul şi întreb :

— De ce ?

— De ce ? Cine se grăbeşte să trădeze cum începe să bată vîntul, e un trădător care ar fi putut să trădeze şi cu altă ocazie. Şi-apoi, aşa-i rînduită viaţa, să-l pună pe om la încercare. Acum a încercat-o pe ea, dar şi pe tine. Aşa a fost să fie, să nu-ţi faci veacul cu ea, că omu-i rînduit să trăiască un veac. Că nu trăieşti, e altă poveste, dar aşa se zice. Aşa se zice în satul meu şi cred că şi la tine. Măi copile, ridică fruntea sus şi ia taurul dc coarne. Păşeşte iar în viaţă hotărît şi-ai să vezi că în scurt timp ai să uiţi necazurile. Vei fi respectat de lume şi la rîndul tău vei iubi lumea. Eşti de rasă bună de oameni. Calcă drept în viaţă şi nu înşela viaţa, munceşte şi te vei bucura de viaţă. în tine e puterea, nu alături. Că nu vine nimeni să te ia şi să-ţi bage în gură şi să-ţi mai dea şi pentru acasă. Dă din mîini să ai, munceşte ! Nu te ruşina de muncă. Priveşte oamenii în faţă, drept, cum te-a învăţat mama, nu alături.

îmi toarnă şi mie vin în pahar. Nu mi-l umple, însă. Bănuiesc la ce se gîndeşte. Se teme să nu-mi facă rău alcoolul. Ciocnim. Tuşica între timp a dispărut din cameră. Sîntem singuri. Ce să-i spun, cu ce să încep ?

— Nu-mi spune nimic, parcă-mi ghiceşte gîndul nea Ilie, nu vreau să ştiu nimic. Ştiu, simt că n-ai fost vinovat. Să nu începi să-mi despici firul în patru, că nu-

mi place. Odată şi odată îşi vor da seama toţi că eşti nevinovat. Cine ? Cînd ? Cum ? Aici e aici. Nu ştiu nici eu, nici tu, nepoate, şi nimeni nu ştie. Să mai treacă apă pe rîu, să se limpezească apele. Şi ca să se limpezească, trebuie să treacă timp, zile, luni, ani. Vezi că ne încurcăm în gînduri dacă ne apucăm să despicăm firul în patru ? Principalul rămîne acum să munceşti. Unde ? Ai şcoală destulă, caută-ţi.

— Am de gînd să mă duc să-mi văd mama, îi spun.

Face ochii mici şi mă priveşte printre gene.

— De cînd aştept eu vorba asta. îţi mulţumesc pentru ea.

Se ridică de pe scaun şi pleacă din cameră. Rămîn singur. Cui să mulţumesc că-mi scoase în faţă omul ăsta ? Nu cred în pronia cerească, dar parcă fu o rînduială. Semn bun. Mă simt mai înviorat. Nu mă mai simt deloc obosit. Somnul m-a părăsit şi el. Privesc afară, pe geam, şi văd că-i întuneric. Cît o fi ora ? Dar, de fapt, ce-mi pasă mie cît e ora acum ! Acum simt căldura oamenilor.

— Hai la culcare, nepoate !

îl aprob vesel.

— Că bine te gîndişi, unchiule !

Mă ia de mînă şi mă trage uşor după el. Intrăm pe uşa din stînga într-o cameră. Tuşica aranjează patul. E semiîntuneric. Veioza împrăştie discret lumina în odaie.

Sînt fericit de interesul pe care mi-l poartă, de grija părintească pe care o au, cu toate că n-au avut copii, îmi pun discret mina la inimă şi-i simt bătăile puternice. Le mulţumesc în gînd.

— Mîine dimineaţă o să am grijă să te trezesc la timp. Te iau cu mine cu maşina. Am să te las de unde te luai azi-dimineaţă, că am drum intr-acolo. Pe urmă poţi

să te duci cu trenul unde vei dori.

Rămiii singur în cameră şi mă dezbrac leneş.

Sînt în gară, în faţa ghi.şeului de la informaţii. Peste un sfert de oră voi avea tren. Acum cinci minute plecă unchiul. îl îmbrăţişai strîns la despărţire. Tot drumul pînă la gară vorbi. Aproape că pe mine nu mă lăsă să spun nimic, nici măcar să-i răspund ceva sau să-l întreb ceva. Strîng în mînă un pachet cu de-ale mîncării, pe care mi-l dete tuşica la plecare. Mă duc la ghişeu să-mi cumpăr bilet. Sînt cîteva persoane la rînd. Mă aşez şi cu la rînd şi mă uit pe tablă în ce direcţii se vînd bilete. E bun ghişeul ăsta, nu l-am greşit. Unul din faţa mea, scund şi bondoc, întîrzie cam mult. îşi numără banii încet. Asta mă cam enervează. îl împing uşor cu mîna. Se întoarce spre mine şi-mi zice :

— Ce ai, bă ?

Cum n-am chef de-o discuţie aiurită, nu-i răspund, îmi cer biletul. Dau banii şi vreau să plec. Insul îmi ţine calea. Fac un pas înapoi şi—1 ocolesc. îl aud în spatele meu :

— Ce tînăr impertinent !

Mă îndrept grăbit spre peron, trebuie să sosească trenul. Nu-mi plac plecările, ca de altfel nici sosirile. Trenul îşi anunţă sosirea printr-un şuierat prelung. Mulţi oameni coboară. Parcă nu se mai termină. Aştept să coboare toţi, apoi urc şi-mi caut compartimentul. II găsesc repede. Sînt trei persoane. îmi pun pachetul pe plasă şi iau loc. Locul meu e la fereastră, în direcţia de mers a trenului. în stînga mea stă un bărbat, el nu-mi

răspunse la bună ziua, spre deosebire de doamnele din faţa mea, care mi-au răspuns amabile. Probabil i s-a părut suspectă politeţea mea. Zbîrci fruntea, i se umplu de cute. Nu-mi prea pot da seama ce vîrstă are, poate vreo patruzeci şi cinci de ani, ori chiar cincizeci. E brunet bine. Nu pot aprecia dacă e exagerat de înalt. Doamnele din faţă sînt tinere. Nu prea trec cu mult de treizeci de ani. Cea din dreapta e şatenă, cu părul strîns într-un coc înalt. Are o rochie mov deschis. Are ochi rimelaţi şi gene lungi. Zulufii îi sînt ridicaţi în sus. Cealaltă poartă o rochie galbenă ca lămîia. E blondă, cu părul tuns băieţeşte. Sînt norocos, consider. Călătoresc în acelaşi compartiment cu două femei frumoase, dacă nu foarte frumoase. Dacă mi-ar spune că sînt actriţe, le-aş crede. Dar ce greşeală ! De unde pînă unde ideea că actriţele trebuie să fie neapărat foarte frumoase ? Am văzut atîtea actriţe urîte. Cînd zici actriţă, zici neapărat femeie frumoasă. Falsă credinţă. De ce n-ar fi şi o coafeză frumoasă, ori o contabilă ?

— Ai auzit ? întrebă dintr-o dată bruneta.

Blonda întoarse capul spre ea şi ridică sprîncenele.

— Farmacistul Torjescu şi-a părăsit nevasta şi-a plecat cu una la Mizil.

Blonda se întoarse de-a binele spre brunetă.

— Ei, lasă !

— Ieri aproape că nu s-au mai ţinut orele la noi la şcoală. Toţi profesorii şi profesoarele discutau în cancelarie evenimentul. Numai nevastă-sa îşi vedea liniştită de ore.

— îşi vedea liniştită pe dracu, zice blonda.

îmi place frustreţea blondei.

— Seara i-a dat telefon unei prietene, tot unei colege de-a noastră, şi i-a spus cum e cu bărbatu-său. Asta a

spus la alta. Şi uite aşa, incit a doua zi, adică ieri de dimineaţă, urla cancelaria de discuţii. Care mai de care venea cu noutăţi. E-o lichea, dragă, nu alta.

— Mie îmi spui cum sînt bărbaţii ? Să-ţi spun eu : sînt nişte canalii. Auzi, canalii.

Se pare că blonda a suferit vreo decepţie în dragoste. Cred că-i divorţată şi că soţul a fost acela care a cerut divorţul.

— Cu o lună în urmă, povestea Torjeasca, cică bărbatu-său s-a dus la o papetărie să cumpere nu ştiu ce. Acolo a dat de-o vînzătoare tînără, cică de vreo optsprezece ani, şi cînd a văzut-o, a rămas cu gura căscată.

— I-a căzut vînzătoarea cu tronc, vrei să zici ? Bruneta confirmă înclinînd capul şi continuă povestea.

— Ce-a făcut, ce n-a făcut, că pînă la urmă i-a sucit minţile vînzătoarei şi pînă la urmă aia a plecat cu el.

— Dar chiar e frumoasă ?

— Profesorul Buzatu zice că-i teribil de frumoasă.

— Cit de frumoasă ? întreabă oarecum iritată blonda.

Acum blonda e simpatică foc.

— Păi cu n-am văzut-o, dragă Cici, îi răspunde bruneta cu oarecare ironie în glas.

Aşadar, pa blondă o cheamă Cici. Ce nume caraghios : Ci-ci 1

— Hai, povesteşte ! o îndeamnă Cici.

Bruneta scotoceşte prin poşetă. Işi aprinde o ţigară, îi întinde pachetul blondei şi-o invită să-şi ia şi ca o ţigară. Dar blonda refuză.

Insul din stingă mea se foieşte nervos pe locul lui şi deodată îl aud :

— De ce nu vă cereţi voie, doamnă, să fumaţi înainte de a aprinde o ţigară ?

— De aia, domnule, că şi dumneata eşti fumător.

— Do unde ştiţi, mă rog.

— întrebare stupidă, domnule. Acum zece minute ai stins ţigara pe culoar. Dar te bagi în discuţie hodo- ronc-tronc.

— Pardon, eu nu mă bag în discuţia dumitale. Eu te întreb civilizat do ce nu ceri voie înainte de-a fuma.

Bruneta nu se lasă şi i-o retează :

— Ştii ce, domnule, ia caută-mă pe afară.

Se întoarce spre Cici şi continuă degajat :

— Farmacistul Torjescu cică i-a zis neveste-şi : „Mami, gata, plec. Dar să ştii că tot la tine mă întorc”. Şi a plecat. Şi-a luat din lucruri şi a plecat. Nevastă-sa are patruzeci şi doi de ani, iar el patruzeci şi patru.

— Iar aia optsprezece, adaugă ca o concluzie Cici.

— Prospătură, zice insul din stînga mea şi începe să rîdă părăsind compartimentul.

— De ce, domnule, nu te duci pe culoar şi să-i arzi una peste bot prăpăditului ăstuia ? mi se adresează bruneta mie.

îi răspund calm întrebînd-o :

— Păi ce am cu cu el ?

— Păi cum, rabzi să vezi o femeie insultată, domnule ?

— N-a fost o insultă, a fost o constatare. Se referea la tînăra care a plecat cu farmacistul Torjescu.

— Are dreptate domnul, zice Cici împăciuitoare.

Eu tac. îmi aprind o ţigară, făcîndu-i în ciudă insului care acum priveşte pe geam în compartiment. Dar degeaba, văd că şi el are ţigara aprinsă în mînă.

— Tatăl farmacistului Torjescu e şi el farmacist. E doctor docent. Toată ziua se uită în eprubetă. E putred de bogat. Cel puţin aşa se zice.

— Păi cum să fie ? întreabă moale Cici.

— Ştii bine că la noi în oraş e la modă să dai copiii la

medicină, să-ţi faci copiii medici. Torjescu ăl bătrin îi meditează la chimie cu cincizeci de lei ora. Are tablă acasă. îi primeşte pe copii în serie, cîte zecc-zece. Cu o serie face cîte două ore. Are două serii de dimineaţă şi două după-amiază. Fă şi tu o socoteală cît ia pe zi. E pensionar şi-i convine de minune ce face. Adică face bani. Întîi testează elevul, candidatul la examen. Zice că nu garantează reuşita, dar că nu ar strica să încerce, adică să fie meditat la chimie treizeci-patruzeci de ore de el. Nu mai mult. Şi fixează data cînd să vină la meditaţie. E bătaie pe el. Aştepţi să-ţi vină rîndul vreo două-trei luni. Unii părinţi îşi meditează copiii la el de cum ajung în clasa a unsprezecea. Ei, acum ce zici, e bogat ?

— Atunci e bogat boşorogu, zice Cici iritată.

— A zis că-şi dezmosteneste fiul şi că toată averea o lasă nepoţilor.

— Păi fiu-su are copii ?

— Are doi, o fată şi-un băiat. Băiatul e în clasa a zecea, iar fata într-a opta.

— Şi consideri că-i face rău lui fiu-su lăsînd averea nepoţilor ? Eu cred că nu. Păi fiu-su cui o lăsa ?

— O toca toată cu asta ori cu alta, zice hotărîtă bruneta.

Cici cedează ridicînd din umeri.

Intru în discuţie. întreb :

— Soţia farmacistului ce zice, doamnă ?

— Colega noastră spune că Torjeasca a zis că n-o să-l ţină mult căldurile pe bărbatu-său, C-ÎI mai făcut şi altă dată năzbîtii de astea şi tot la ea s-a întors.

— Ce putea să zică, domnule, femeia ? mi se adresează Cici.

Nu-i răspund. întrebarea e, de altfel, retorică.

— Cît o suferi numai ea ştie. Să nu fie nici o femeie în pielea ei. Că cu ştiu ce-i suferinţa.

Apoi tace brusc, întristîndu-se deodată. O iau pe •nepregătite :

— Se vede că aţi trecut şi dumneavoastră prin clipe grele, se vede pe faţa dumneavoastră.

Sare la mine :

— Ce vezi pe faţa mea, domnule ?

— Nu vă impacientaţi, doamnă, fiţi calmă. Ziceam că pe faţa dumneavoastră se citeşte indignarea, ori numai o persoană păţită poate să fie atît de indignată. Aceasta nu înseamnă că dumneavoastră sînteţi neapărat divorţată. Că nu purtaţi verighetă, nu e un indiciu. Multe femei căsătorite nu poartă verighetă. E de ajuns un inel cu piatră în loc de verighetă.

Obrajii i s-au roşit ca bujorii. încerc s-o dreg :

— Sora mea e căsătorită de şapte ani şi nu poartă ■verighetă. Zice c-o strînge verigheta.

Cici sc ridică brusc de pe loc şi iese pe culoar. Bruneta îmi zice :

— Domnule, faci gafe. Pari un ins inteligent, dar...

— Şi inteligenţii fac gafe, o ajut glumind.

— Nu aveaţi de undo să ştiţi, în definitiv. Prietena mea, Cici, e în divorţ. Bărbatu-său a cerut divorţul. Suferă enorm.

O întrerup :

— Păi cu n-am făcut nici o gafă. Gafa ai făcut-o dumneata. De ce ai început povestea asta banală, cînd[1] ştiai cum stau lucrurile, cînd ştiai că prietena dumitale suferă de aceeaşi boală cu Torjcasca.

Tac şi-o privesc în ochi. Văd că nu-i convine. Pare-prinsă cu mîţa-n sac. O atac fără milă.

— Ce-ai făcut dumneata acum se numeşte sadism.. Eşti sadică, altfel zis. Sînt convins de-acum că intenţionat ai procedat astfel. Ce urmăreşti, doamnă ? Să-ţf chinuieşti prietena ? Nu ţi-e prietenă bună ori nu-i eştr prietenă, de-o chinuieşti.

Fac o pauză mică. Apoi şarjez :

— Sau îi plăteşti o poliţă mai veche. Se vede de Iar o poştă că ţi-a venit apa la moară şi vrei să profiţi de moment.

Intră Cici şi se aşază cuminte pe locul ei. Mă priveşte calm şi-mi zice :

-— Dumneata ai dreptate. Pentru o clipă uitasem că trec printr-o situaţie grea...

O ajut :

— Şi eu trec prin aceeaşi situaţie, doamnă.

Se lasă o tăcere stupidă. Toţi ne foim pe locurile noastre. Se pare că ne incomodăm reciproc. Fac în sinea mea un pariu că în nici cinci minute bruneta va ieşi pe culoar. O privesc insistent. îşi fereşte ochii. în sfîrşit, cîştig pariul. îşi aprinde ţigara şi iese pe culoar. Rămînem singuri, eu şi Cici.

O întreb :

— între dumneata şi prietena dumitale a intervenit cineva cu vreo neînţelegere ? Şi asta v-a înstrăinat – pentru moment ?

Mă priveşte cu teamă parcă. Buza de jos începe să-i tremure uşor.

— Poţi să nu-mi răspunzi dacă...

— De ce nu ? Ea mi-a prezentat bărbatul care mi-a devenit soţ şi care acum...

Continui eu fraza :

— Care acum s-a gîndit să divorţeze.

Şi în gînd, pentru mine : ... şi care probabil că se va întoarce spre vechea cunoştinţă, spre bruneta de pe culoar. Straniu gînd. Oare, asta să fie realitatea ?

Cici ridică din umeri a neputinţă.

— într-un fel, în felul ei, e o răzbunare. Nu i l-am luat eu. El singur a venit la mine cînd abia se cunoscuseră. E mult de povestit. Şi la ce bun să povestesc, n-are nici un sens. Dai' parcă ceva mi se-nfipse-n inimă, încep să devin tot mai neliniştită. Prietena mea e căsătorită. Să fie oare o înţelegere între ei ? Domnule, simt că ai dreptate. Văd cu alţi ochi prietenia noastră, aşa-zisa noastră prietenie. Era mereu în casa noastră, mereu ne suna la telefon...

O las în apele ei, o las învăluită de tristeţe. Bruneta intră în compartiment, silindu-sc să pară indiferentă. Dar nu-i vorba de o reală indiferenţă.

Privesc pe fereastră. Peste cel mult o jumătate de oră voi ajunge la destinaţie. Scot pachetul de ţigări şi—1 întind spre Cici, invitînd-o să-şi ia o ţigară. O ia mulţumindu-mi, i-o aprind, apoi îmi aprind şi eu una. Fu

măm tăcuţi. Bruneta face ordine în poşetă. Parcă pentru că nu ştie ce să facă cu mîinile care-i tremură uşor.

întreb :

— Coborîţi la prima staţie ?

Cici răspunde afirmativ înclinînd capul. Probabil că sînt profesoare în acest oraş, dar nu le iscodesc. Privesc pe fereastră lanul de grîu verde.

— Cici, mîinc seară vii pe la noi ? întreabă bruneta fără să-şi ridice ochii din poşetă.

Cici nu răspunde, priveşte şi ea pierdută pe fereastră. Bruneta îi dă cu cotul.

— Tc-am întrebat ceva.

— Ce ?

— Dacă mîine seară vii pe la noi.

— O, nu cred că pot. Nu, nu vin. Şi ştii ce ? Sînt o proastă.

Bruneta ridică ochii mirată de un asemenea răspuns. Cici nu mai rabdă şi trece la atac :

— Şi ştii tu de ce. Să mă scuze domnul care e nevoit să fie martor la o asemenea discuţie. Mulţumesc întîmplării, unei anumite întîmplări, nu spun care, e mai bine să tac. Domnule, mi se adresează, doamna mi-a fost prietenă.

Se ridică, îşi îmbracă pardesiul, mă salută cu o plecare uşoară a capului şi iese pe culoar.

Bruneta explodează :

— Niciodată n-am suferit-o pe închipuita asta.

Părăsesc şi eu compartimentul fără să-mi iau rămas bun. Mă bate un fiind parşiv. Să-l caut pe bărbatul lui Cici şi să încerc să-i deschid ochii. Ei, dar de unde pînă unde aceste idei de binefacere ? Ridic din umeri şi, cînd

trenul intră în gară, mă îndrept spre celălalt capăt al vagonului, s-o evit pe blonda Cici. Fiecare cu rănile lui, cu destinul lui.

Trebuie să rog şoferul să oprească. Ceea ce şi fac. Opreşte. îi întind o hîrtie do douăzeci şi cinci de lei şi cobor. Mai e cam o oră pînă va asfinţi soarele. Mi-c ruşine pur şi simplu să intru pe lumină în sat. De la şoseaua principală, unde mă aflu acum, în cîteva minute aş ajunge în sat pe un drum neasfaltat. Iar pe potecă aş ajunge şi mai repede. Se aud cîinii cum latră. Stau într-o pădure de salcîmi, pe-o haină aşezată pe jos. Aprind o ţigară şi mă întreb ce m-aş face eu acum, să nu fiu fumător. Aşa parcă trece timpul mai uşor. Scoţi pachetul, înmoi ţigara puţin, apoi cu gesturi încete, largi, o aprinzi. Tragi primul fum şerpeşte. Ani impresia, strania impresie, c-am mai stat cîndva în acest loc şi în aceleaşi condiţii ca şi acum.

Oare, mama bănuieşte că peste puţin timp îi va sosi fiul acasă ? Poate că mamele au semnele lor, semne numai de ele ştiute. Poate că i-a cîntat cocoşul în prag, semn că va avea oaspeţi. Şi pe cine să aibă oaspete, dacă nu pe mine, că mama niciodată n-a aşteptat pe nimeni, decît pe mine. Doar pe mine mă aşteaptă şi scrisorile mele, scurtele mele scrisori.

Pînă acum, de cîtc ori veneam acasă, treceam pe uliţele satului cu fruntea sus, zîmbeam sătenilor şi stăteam do vorbă cu ei. Cu foştii colegi de şcoală mă îmbrăţişam. Eram unul de-al lor, plecat pentru un timp

din sat. Vara munceam cot la cot cu ei la cîmp. Acum mi-e ruşine să dau ochi cu ci, stau ascuns ca un laş. Sînt convins, totuşi, că majoritatea nu mă cred un răufăcător. Totuşi, mă tem de priviri. Privirile lor ar fi pentru mine nişte pumnale înfipte în sufletu-mi şi aşa sîngerînd. îmi zvîcnesc tîmplelc. Şi mi se parc o veşnicie pînă se va întuneca.

Mă ridic şi-mi scutur haina. Apoi caut poteca, o ştiam pe undeva pe-aproapc. O găsesc şi merg agale, de-abîa păşesc. De cîte sute de ori n-am trecut, în copi'ărio, pe poteca asta ! Odată, aci am dat peste un şarpe prăjindu-se la soare. O vară şi o toamnă apoi n-am mai trecut pe potecă. Iarna am uitat. Cîteva nopţi la rînd am avut coşmaruri cu şerpi. Visam şerpi care mi se încolăceau pe mîini şi pe picioare. Speriat, i-am spus mamei, iar ea a rîs, aşa cum ştia ca să rîdă, un rîs forţat, şi mi-a zis că visele sînt vise şi să nu mă tem de ele. I-am spus şi vărului Lisandru că visez şerpi, ol i-a spus mătuşă-mi Mariţa, iar mătuşa a sfătuit-o pe mama să se ducă la vrăjitoare să-mi deseînte *de intim- pinare.* Mama i-a răspuns dur şi n-au mai vorbit luni de zile după aia.

Intru în sat prin marginea dinspre Bărbucani. Barbucă ăl bătrîn a avut şase băieţi, aşa spun bătrînii satului. Şi ăştia şi-au făcut toţi case una lîngă alta, că *plaţuri* erau destule. La fel şi copiii lor, îneît în marginea asta c un fel de sat mai mic, un sat al Bărbucani- lor. Ocolesc uliţa principală, nu vreau să fiu văzut.

Văd lumină la noi acasă şi intru pe poartă, pe poarta veşnic deschisă, că mama niciodată nu ştiu să fi încuiat poarta. Ei, dar mama şi-a pus lumină electrică. Mă latră cîinele legat de stîlpul pătulului. Se aude uşa deschizîndu-se şi în prag apare mama.

— Mamă, mamă ! mă pomenesc strigînd-o.

lată-mă în braţele ei, mă sărută pe obraji şi pe par. Stau în braţele ci cu ochii închişi, mi-e greu să-i deschid, nici nu ştiu cum mai arată mama. Mă trage de mînă în casă şi eu urc scările bîjbîind.

— Mamă, mi-e teamă să deschid ochii. Spune-mi cum mai arăţi, că nu te văd.

— Păi cum să arăt, tot ca înainte.

în sfîrşit, deschid ochii şi o privesc pe mama. Aceeaşi faţă împietrită, aceiaşi ochi trişti. Obrajii îi sini lăsaţi uşor şi brăzdaţi de riduri. Şi casa arată la fel. Aceeaşi masă, acelaşi pat şi acelaşi dulap în colţ. Nimic nu s-a schimbat. Doar din tavan atîrnă un bec electric, îmi pun hainele în cuier şi mă aşez la masă. Mama stă pe pat şi mă priveşte.

— Ai aflat, mamă ?

— Da, am aflat, îmi răspunde ca cu o voce tristă, ca venită de pe altă lume.

— Aşa a fost să fie, zic cu primele vorbe care-mi vin în minte.

— Ei n-au văzut că nu eşti vinovat ?

Cc să-i răspund ?

— Şi nici tu nu le-ai dovedit ? Că doar ştii legea. Tac în continuare. Se ridică de pe pat şi-mi zice :

— Mă duc să-ţi aduc ceva de-ale gurii, că ţi-o fi foame... cine ştie de cînd n-oi fi mîncat.

•

Da, ştiu legea. O ştiu. Tocmai că legea a spus să fiu condamnat. în faţa martorilor s-au ridicat pălăriile şi s-a aplicat legea, adică am fost găsit vinovat şi condamnat. Cine i-a instruit atît de bine pc martorii aceia să depună mărturie împotriva mea, n-am putut înţelege nici atunci şi nici mai tîrziu. în penitenciar mi-am tot bătut capul să

aflu. Fir-ar să fie, şi de cîte ori mi-am tot zis că n-am să mă mai gîndesc la ce-a fost, prin citc am trecut şi prin cîte trec. Gînduri, gînduri, gînduri.

Stau la masă şi mănînc pîine moale făcută în ţest şi ouă prăjite. într-o cană, mama îmi aduce lapte. De unde o avea, oare, laptele ?

— Am capră, îmi răspunde mama. Mi-o ia dimineaţa la păscut şi mi-o aduce seara Gheorghe alu Creţu, ăla de ţi-a fost coleg la şcoală.

Da, Gheorghe alu Creţu. Am stat cu el în bancă. S-a însurat cu Lena, fata lui Nilă alu Dugujan. Ştiu că avea şi copii, doi sau trei, nu mai ţin bine minte. îl poreclisem Trîntă, că era col mai tare la trîntă, pe toţi ne punea.

— Mă întreabă mereu de tine. Tot satul ştie că ai fost închis. Da' nimeni nu m-a întrebat de ce şi cum. Atîta ştiu şi eu, că tot satu ştie. Am aflat şi cu cînd mi-a trimis hainele a ta, şi cînd mi-a scris că eşti un puşcăriaş şi ea te lasă. Am ţinut ofu în mine, nu mi l-am spus nimănui, numai eu ştiu ce-a fost în sufletul meu. Mă duc să-ţi aranjez patul în odaia a bună, să te hodineşti.

>

Rămîn iar singur şi mă cam tem de singurătate. în singurătate, vrînd nevrînd, trebuie să te gîndeşti la ceva, că altfel nu se poate. Şi cu Ia ce să mă gîndcsc ? La ceva plăcut ? Dar nu-mi vine în minte nici o întîmplare plăcută, parcă mi-au dispărut întîmplările.

— Poţi să treci dincolo, să te culci, îmi zice mama din prag.

Intru în camera mea, camera în care am copilărit, camera cu un pat, o măsuţă şi un cufăr de haine, cufărul dat de zestre mamei cînd s-a măritat. în camera asta nu e lumină electrică. Pe măsuţă e o lampă aprinsă.

— Am zis că n-are rost să bag lumină şi aici, mă lămureşte mama, de ce să dau banii degeaba ?

Mă sărută pe frunte şi pleacă. Destul de rar m-a

sărutat mama, de cînd mă ştiu. Mi-a fost mai mult tată decît mamă, s-a purtat cu mine poate chiar mai rece şi mai dur decît un tată.

•

Dar nu pot adormi, nu-mi vine somn. La ce să mă gîndesc ? Să mă gîndesc că sînt aviator ? Păi habar n-am ce face un aviator cînd zboară cu avionul. Nu, nu-i bine. Mai bine să tai lemne, că asta ştiu foarte bine. Sînt în ograda casei şi am în faţă un lemn gros de sal- cîm de tăiat. îi dau ocol, mă uit în jur, văd un alt lemn mai mic şi-l aduc lîngă acesta, pe care am de gînd să-l tai în bucăţi pentru foc. îl pun tocător. îl salt pe cel gros de la un cap şi-l vîr sub celălalt. Iau securea de jos, de la picioarele mele, şi scuip în palme. Voi crăpa mai întîi lemnul în două, apoi în patru. Pun un picior peste lemn. Dau cu securea puternic în capătul lui, o dată şi încă o dată. Aha, e bine, îl simt cum crapă, cum se despică pîrîind. Caut o pană de despicat lemne. O găsesc lîngă scara pătulului. O pun în despicătură. Iau securea şi bat pana cu muchia. Lemnul pîrîie. Iar dau cu securea şi iar mut pana. Gata, lemnul a crăpat în două. Mă odihnesc puţin, că am destul timp, n~are rost să mă grăbesc. Aş putea să-mi aprind o ţigară, dar nu-i bine să fumezi cînd tai lemne. Ei, dar ce mere coapte în mărul acela, ia să iau eu un măr dc-acolo. Nu-i bine să arunci cu pietre în măr. Mă urc mai bine în pom şi iau mărul care-mi place. îl rup pe ăsta, că-i mai mare. II şterg pe pantalon. Muşc cu poftă din carnea lui. Pîrîie ca o lubcniţă cînd muşc din el. Ce bună ar fi şi o lube- niţă ! Dar acum mai mănînc un măr. E minunat să stai în măr şi să mănînci mere, cum stau eu acum. Şi ce gustos e mărul ! De ce mărul nu face dude ? Păi de aia, că mărul face mere şi

dudul face dude. Dacă aş fi cal, aş paşte iarbă. Ce bine ar fi să fii cal 1 N-ai avea nici o grijă. Se îngrijeşte stăpînul tău de tine. Dar nu, nu-i bine să fii cal. Dacă uită să-ţi dea să mănînci, ori să bei apă, ce faci ? Eu sînt cai, cal... trag la căruţă fiind cal, cal... căruţă...

Ţin în mînă actele de identitate, diploma de licenţiat în drept şi diploma de învăţător. La ce-mi folosesc ? Important e – şi-mi vine să rîd că am certificat de şapte edase. Sînt odihnit. Mama nu vrea să anunţe rudele de venireci mea. ii mulţumesc în gînd pentru asta. E mai bine aşa. Evit explicaţiile stupide pe care aş fi nevoit să le dau. Stau, deci, închis în casă, închis de mama cu acordul meu tacit, li a treia zi de claustrare, mama-i plecată în sat să-mi cumpere ţigări. Fumez foarte mult în ultimei vreme. Sînt convins că mă dezaprobă, dar nu-mi zice nimic, totuşi.

Nu mă tem de slăbiciunea mea. Astăzi am sufletul ruinat. Dar pînă la urmă se vor alege apele, pînă la urmă îmi voi găsi eu calea. Pînă atunci trebuie să fiu curajos. E o părere doar să cred că sînt prins intr-o capcană. Uşile îmi sînt toate deschise chiar şi numai pentru faptul că sînt tînăr. Şi nu voi bate la uşi. Voi intra. Principalul acum rămîne să vreau ceva. Nu vreau să mă las pradă sentimentalismului. Cel puţin să nu mă arăt posac faţă de mama. Viaţa e un drum plin de hîrtoape şi nici nu ştii cînd ajungi în prăpastie. Echilibrul e în om, în lăuntrul lui.

Cînd încerc să mă îmbărbătez, simt cum devin duios. Mă cuprinde o milă fără de margini, o milă faţă de mine.

Nu numai milă simt fală de mine, ci un amestec de milă şi silă. îmi simt sufletul coclit. Nu dezarmez, însă, încerc din nou să-mi dau curaj. E de ajuns că sînt tînăr, îmi

repet. Deţin o carte mare – tinereţea – plus dorinţei de a învinge, de a fi eu însumi, cel caic am fost. Cel care am fost în ochii lumii, că-n ochii mei sînt acelaşi. încerc să desprind duioşia de izul de silă care mă năpădeşte. Mă ia cu fiori. Pielea mi-e zbîrlită. A dracului tristeţea, ce fiară cu dinţi de fier, cum mă sfîrtecă, cum mă destramă, cum mă adună !

Şi am încredere în oameni, în luciditatea oamenilor. Oamenii sînt o pîrghie. Voinţa e un resort. Pîr- ghia e totul, iar voinţă am destulă. Scurtul meu trecut e o garanţie în acest sens. Nu sînt obosit de viaţă şi nici scîrbit. în viaţă se dau lupte, dar nu cu semenii tăî, ci cu tine însuţi, să tai răul din rădăcină, răul care te-ar năpădi. Teatrul do luptă e interiorul omului, în el se dau luptele. Victima e răul şi numai răul din om, din lăuntrul lui.

Mama îmi dă pachetele de ţigări. îmi opresc unul, iar restul le pun pe măsuţa de lîngă pat. Mama întîrzie în cameră. Simt că vrea să-mi spună ceva. O întreb din priviri. Se codeşte o vreme, apoi rupe tăcerea.

— La noapte ar fi bine să pleci. E urît şi scîrbos să stai ascuns de lume. îţi dau banii pe care-i strîn- sesem să-mi fac cruce şi să-mi .cumpăr loc de veci.

Scoate din sîn o batistă în care sînt înveliţi banii, mi-i lasă pe măsuţa de lîngă pat şi pleacă.

Cad pe pat zdrobit. Mă pun cu faţa în pernă şi plîng ca un copil. Gestul mamei îmi sfîşie inima.

Intru în clădirea Forţelor de muncă. Am în mină biletul de ieşire din penitenciar şi diploma de absolvire a facultăţii de drept. Urc cîteva trepte şi pătrund într-un

hol unde mai sînt cîteva persoane în faţa unei uşi. îmi pun geamantanul lîngă perete şi mă alătur celor care aşteaptă să fie primiţi în audienţă, probabil pentru repartiţie în cîmpul muncii. Nu-mi fac probleme, doar sînt licenţiat. Timpul trece încet.

Mai este un ins în faţa mea. Intră şi el, apoi urmez eu. Nu-mi bate inima prea tare. Intru într-o încăpere lungă. în faţă, două birouri unul lîngă altul – la unul un bărbat, iar la celălalt o femeie. Mă îndrept spre biroul la care este instalat bărbatul, un ins cam de patruzeci de ani. Şi îmbrăcat într-un costum bej. Proaspăt bărbierit, pedant, cu mustaţă în furculiţă, are înfăţişare de frizer. Mă vede cu actele în mînă şi mi le cere din priviri. Citeşte biletul de ieşire din penitenciar şi tresare. Apoi îmi zice :

— Ce vorbeşti, frate, jurist şi infractor, ei, asta-i bună ! Trei ani a fost un mizilic la o aşa pregătire.

îmi vine să-l strîng de gît pe frizer.

— De ce sîcîiţi omul, domnu* Mircea ? zîce femeia. E o tînără nu cu mult peste douăzeci de ani.

— Deocamdată, zic, sînt infractor şi cer un loc de muncă.

— Noi sîntem aici să rezolvăm problemele tuturor solicitatorilor în limita locurilor pe care le avem, de care dispunem în acest moment. Apoi se adresează fetei :

— Dînsul e licenţiat în drept şi a fost condamnat la trei ani închisoare pentru luare de mită.

Tînăra mă priveşte, iar eu confirm ridicînd din umeri, un fel de „asta c situaţia”.

— Domnule, nu avem locuri pentru pregătirea pe care o ai dumneata. Altă pregătire nu ai ?

— Păi, sînt şi învăţător.

— Pe ce lume trăieşti, domnule ? Păi posturile de

învăţător se obţin prin forţele de muncă ? Eu întreb de calificare. Electrician, strungar, mecanic. Asta-i calificare ?

Nu mai zic nimic, pentru a nu pune paie pe foc. Tînăra îmi sare în ajutor.

— De ce vreţi mereu, domnu’ Mircea, să păreţi un. om rău, cînd în realitate nu sînteţi ?

— De aia, îi răspunde omul cu figură do frizer.

Se ridică şi-mi face semn să mă aşez pe scaunul din faţa biroului. Părăseşte biroul, ieşind pe o uşă din spate.

Tînăra mă priveşte oarecum stăruitor. Are o faţă de păpuşă, o faţă bucălată.

— Domnu’ Mircea c un om extraordinar. Are o meteahnă, însă. Cînd îi place cineva, îl tachinează. Aveţi mare noroc că i-aţi plăcut. A mers la şef acum şi sînt sigură că o să vă rezolve situaţia. îl ştiu eu.

Nu ştiu ce să-i răspund, sau poate că n-am chef s-o fac. Sau poate şi una şi alta.

— Puteţi să fumaţi, dacă vreţi. De acum sînteţi protejatul domnului Mircea.

Scot o ţigară şi mi-o aprind.

— De unde sînteţi ?

Ii răspund scurt, ocolesc amănuntele. Nu pare satisfăcută de răspuns. Se-ncruntă uşor. E simpatică aşa încruntată. Mai că-mi vine să rid, dar mă abţin.

— Şi vreţi să rămîneţi în oraşul nostru ? mă întreabă ţuguindu-şi buzele cum fac copiii.

— Singur mi-am ales oraşul ăsta.

— Nu fiţi răutăcios, domnule. Nu vedeţi că eu ţin cu dumneavoastră ?

— Sînt emoţionat, domnişoară, şi vă mulţumesc foarte mult. Do la un timp sînt obişnuit să fiu tratat cu politeţe.

Roşeşte. Ceea co-i vine foarte bine.

Nu ştiu de ce, dar am impresia că totul se va aranja şi voi putea avea o slujbă.

Usa se deschide şi domnul Mircea îmi face semn să-l urmez.

— Vă rog să treceţi pe la mine la plecare, o aud pe fată că-mi zice.

întorc capul şi-i fac un semn discret că totu-i în regulă.

lată-mă în faţa şefului – un tînăr cam de vîrsta mea. Surîde prieteneşte şi eu mă simt în largul meu.

— Aveţi noroc. Cînd domnul Mircea ţine la cineva, e musai să ţin şi eu, că nu pot să-l refuz.

întorc capul să-i mulţumesc domnului Mircea, dar n-am cui, a şi dispărut din încăpere. Şeful îmi ghiceşte gîndul.

— Vine imediat. A plecat să completeze adresa către Uzina de vagoane. Uzina de vagoane are liber un post de jurisconsult. M-a rugat să dau un telefon la serviciul personal. Aşa că sînteţi aşteptat acolo.

Rămîn năuc, simt cum se învîrteşte camera cu mine. Ce inimă nobilă la acest ins cu înfăţişare de frizer ! Dar, în definitiv, ce am eu cu înfăţişarea lui, cu mustaţa lui în furculiţă ? De ce sînt caraghios ?

— Domnul Mircea a ştiut să pună degetul pe rană.

— Datorită dînsului sînt student la fără frecvenţă la drept în anul patru. Roşeşte ca un copil prins asupra unei năzbîtii.

— La Bucureşti ? întreb.

— Da. A insistat un an de zile pînă m-a convins că trebuie să fac o facultate. Şi nu alta, vezi bine, decît dreptul. E un om formidabil.

— Actele sînt gata, aud în spatele meu pe domnul Mircea. Mă ridic de pe scaun şi dau mîna cu şeful. Intru în celălalt birou şi tînăra îmi zîmbeşte. Clipeşte complice

şi-mi face un semn către domnul Mircea.

— întrebaţi de Marin Popescu. El este şeful serviciului personal. Iar Uzina de vagoane este la capătul străzii. Coborîţi scările şi-o luaţi la stînga. Iar la capătul străzii e Uzina de vagoane.

îmi întinde mîna. I-o strîng şi nu ştiu ce să zic, nu pot să zic nimic.

Mă duc şi sărut mîna domnişoarei.

— Din primul salariu să-mi aduceţi flori şi eventual bilete la cinema. Să fie sîmbăta.

îi promit.

Sînt în stradă. Geamantanul mă incomodează. îl simt uşor, ca pe un fulg. Gata, îmi zic, de-acum s-a terminat cu drama, de acum începe proza.

La Uzina de vagoane îl întreb pe portar de serviciul personal şi el merge cu mine la parterul unei clădiri la două sute de metri de poartă, bate la o uşă şi-mi face semn să intru.

Salut liniştit. Insul de la birou, şeful serviciului personal, îmi răspunde amabil şi-mi face semn să stau.

— Acum trei zile unul dintre jurisconsulţi s-a pensionat. Eu sint de acord cu încadrarea dumneavoastră. Mi-aţi fost recomandat de la forţele de muncă. Urmează să completaţi un formular, să scrieţi o cerere şi să vă faceţi autobiografia. Rămîneţi aici, la biroul acesta şi cit lipsesc eu, vreo oră, o să aveţi suficient timp pentru toate. Ştiu că aţi fost condamnat, dar asta nu c un impediment pentru noi.

Amabilitatea şefului îmi pune un nod în gît şi nu ştiu ce să zic. Mă silesc şi nu reuşesc să articulez nici două vorbe. Mi-e teamă să nu creadă că sînt vreun încuiat, vreun prostănac. Şi nu de astfel de oameni are el nevoie pentru a-i apăra interesele întreprinderii.

îmi pune în faţă formularul şi cîteva coli. Deschide

un sertar, de unde ia un pix pe care mi-l dă, apoi părăseşte biroul.

Completez formularul mai î.ntîi, răspund la întrebări. Apoi autobiografia, scurtă ca şi viaţa mea. Scriu o pagină şi cîteva rînduri pe partea cealaltă a colii. Odată ce am fost condamnat şi am ispăşit şi o pedeapsă, scriu în autobiografie că am fost condamnat. Cine m-ar crede că n-am comis nici o faptă penală, că totul a fost o invenţie de-a martoriloi' care au servit interese obscure ? Sau o invenţie dc-a insului care a pretins că mi-a dat o sumă oarecare ' peste onorariul fixat pentru care a primit chitanţă ? Mi s-ar rîde în faţă. Aş fi un caraghios. Aşadar, scriu cum că am fost infractor.

Intră pe uşă şeful.

— Contabilul şef e de acord. La fel şi şeful oficiului juridic. Rămîne să aprobe cererea tovarăşul director.

îşi freacă mîinile ca după o bună afacere. îi privesc faţa parcă tăiată într-un bloc de piatră, cu trăsături bine conturate, CU riduri po frunte şi la extremitatea ochilor. Cred că n-are mai mult de cincizeci de ani. Şi se parc că a făcut şi ceva sport la viaţa lui. Că încă arc înfăţişare de atlet, musculos, bine proporţionat.

— Să mergem la tovarăşul director !

îl urmez pe coridor. Urcăm la primul etaj şi ne oprim la o uşă capitonată, pc care scrie DIRECTOR. Şeful îmi face semn să-l aştept. Deschide uşa şi intră. Doi inşi cu mape de birou în mină se opresc lingă mine. Unul din ei zice :

— De dimineaţă era în toane bune. Cel puţin aşa mi-a spus Grccu.

— Da, dar o dată îi sare ţîfna, şi atunci ţine-te nene...

— Nu cobi, Mişule ! Fă-ţi cruce ! Am acte de semnat, mîinc trebuie să fiu la minister.

— Crezi că-i pasă ? De ce nu le-ai întocmit pînă acum ?

Uşa se deschide şi-n cadrul ei apare şeful de personal. Dinăuntru îl urmează o voce puternică :

— Eu nu construiesc socialismul cu puşcăriaşi.

Mă sprijin de zid să nu cad. Cei doi inşi dispar. Şeful serviciului personal ridică din umeri a neputinţă.

îmi iau geamantanul de lîngă perete şi dau să plec. Şeful îmi zice :

— Deocamdată nu pot să fac nimic pentru dumneavoastră. Lăsaţi-mi o adresă şi poate se aranjează într-o lună, în două...

Plec total dezamăgit. Geamantanul parcă e mai greu.

Merg pe stradă fără nici o ţintă. Şi eram atît de aproape de reuşită, îmi zic. Un director, însă, dintr-un capriciu al lui, m-a scos în afara societăţii. Auzi, nu construieşte socialismul cu puşcăriaşi ! Ştie el, oare, cc-i socialismul şi ce este omul ? El nu construieşte socialismul, el pune piedici celor cc-l construiesc. Ce uşor e să omori un om mort pentru a doua oară, pentru a treia oară... Cit de greu, însă, e să aşezi, să integrezi pe un netrebnic în societate, să-l redai societăţii. Să-l faci să capete încredere în el şi-n oamenii din jur. Aşadar, sfinţii de datei asta m-au ajutat, dar m-a decapitat Dumnezeu.

Sînt în gară. Stau liniştit pe un scaun în sala de aşteptare şi mă uit la ferestre, să văd cînd se face ziuă.

Geamantanul e la picioarele mele. Ar fi culmea să mi-l fure cineva ! Aerul din sala de aşteptare e îmbîcsit, miroase a transpiraţie. Sînt nedormit de cîteva nopţi. În oraşul ăsta, prietenul meu din copilărie e inginer şef la un trust minier. Sînt hotărît să-i cer să facă ceva pentru mine, o slujbă modestă poate să-mi dea şi mie pe acolo. Ne leagă doar o prietenie trainică, anii de şcoală, anii de studenţie. Sîntem primii fii de ţărani din satul nostru care au urcat scările unei facultăţi. Am visat împreună, am muncit împreună şi am păşit apoi în viaţă împreună. El inginer, eu avocat. Ne-am scris o vreme, am fost la nunta lui. Apoi, brusc, eu am dispărut. Acum aştept să se lumineze de ziuă şi să-i intru în casă, să-i întind mîna, aşteptînd să-mi întindă şi el o mînă. îi voi povesti amănunţit prin ce-am trecut.
Voi lăsa deoparte sentimentalismul, cuvintele cu miros de lacrimă şi-i voi spune clar ce doresc.

Eram în ultima clasă de liceu. Stăteam cu chirie intr-o cămăruţă puţin încălzită, că proprietarul era un ins zgîrcit. Tremuram de frig toată noaptea. Era o iarnă geroasă. Prin februarie ’952, prietenul meu a avut febră. Era scăldat în sudoare şi delira. M-am în- spăimintat, nu ştiam ce să fac. Am bătut înspăimîntat la uşa proprietarului, care abia a deschis. Făcea pe somnorosul. Cred că l-am înjurat, aş fi putut atunci şi să-l lovesc. Prietenul îmi era în pericol. Am făcut focul. Cu petrol, i-am făcut o frccţic straşnică. Am vegheat la capul lui pînă-n zori. Cînd s-a luminat de ziuă, l-am dus la spital. Timp de-o săptămînă m-am dus zilnic la el la spital. Cînd au fost toate astea ? Acum un secol sau mai mult. Aşa mi se pare. Unele întîmplări parcă s-au petrecut ieri, aşa sînt de aproape în memorie. Altele, petrecute mai aproape în timp, parcă s-au întîmplat de veacuri. Amintirile au legile lor ciudate. Ele nu ţin de

cronologic, de ordinea anilor.

Insul acela bea. Din cînd în cînd duce sticla la gură şi bea. E satisfăcut după ce bea. Se şterge cu mîneca la gură şi plescăie a satisfacţie. I se scurge transpiraţii» pe faţă.

îmi iau geamantanul şi ies pe peron să fumez o ţigară. Singura mea satisfacţie rămîne tutunul. Mănînc la prînz pe săturate, iar seara – un covrig cu iaurt. Mă tem să nu termin banii. Banii pe care mi i-a dat mama, banii ci de cruce. Stupidă c viaţa uneori. îţi dă cu tifla cînd ţi-e lumea mai dragă. Oare directorul acela care striga prin uşă a răbdat vreodată de foame ?' A trecut el vreodată rupt de oboseală pe lingă un restaurant şi nu şi-a permis să mănînce o ciorbă de frica zilei de mîine ? De cîte ori a dormit el prin săli de aşteptare în gări, cu capul pe genunchi, sau răstignit pe spătarul vreunei bănci de lemn ?

Tuşesc. Mă tem să nu răcesc cumva. Asta mi-ar mai trebui acum. încet-încet, se luminează de ziuă, îmi iau geamantanul şi mă duc să mă interesez cam pe unde e strada pe care locuieşte prietenul meu.

Merg pe stradă şi mă uit la numere. Locuieşte pe partea stingă a străzii. Mai sînt cîteva case pînă la el.

îmi trece prin gînd că s-ar putea să se fi mutat din oraş. Asta ar fi o variantă înspăimîntătoare. Dar nu cred să fi plecat. E căsătorit cu o fostă colegă de-a lui. Au cerut să fie repartizaţi în acest oraş, pentru că ea are casă aici. A moştenit-o de la sora tatălui ei, care n-a avut copii. I-a lăsat-o prin testament. Cît s-o fandosi maică-sa prin sat, că fiu-su a luat fată bogată şi, încă, ingineră.

Găsesc casa, dar mă mai plimb o vreme pe stradă la deal şi la vale, că e prea de dimineaţă.

Arăt jalnic. Pantalonii îmi sînt şifonaţi, cămaşa mi-e-mototolită, cu gulerul şi manşetele slinoase. Haina o am

în geamantan. Arăt ca un vagabond. Bine că am atîţia bani cît să-mi scot un bilet de tren. Controlorii de tren se uită chiorîş la mine şi rămîn surprinşi cînd le întind biletul. Se aşteaptă, desigur, să nu am.

Astăzi e duminică. Era să uit. Ce mult îmi plăcea odată să lenevesc duminica în pat pînă spre prînz. Ar fi absurd să sun la uşa cuiva la ora asta.

Pe colţ e un restaurant. Intru, mă aşez şi cer o cafea şi un coniac mic. Mă duc, între timp, pînă la toaletă. Mă privesc în oglindă. Sînt tras la faţă şi am cearcăne. Mă spăl bine cu apă rece pe faţă şi mă înviorez.

Beau încet coniacul care îmi pune sîngele în miş-care. Mă simt puternic. Fac semn ospătarului să-mi mai aducă un coniac mic. Ar fi o chestie, să mă îmbăt. Mai cer şi o cafea mare. îmi face bine la stomac lichidul ei călduţ. Bietul meu stomac, că rar mai primeşte el cîte o ciorbă. E pus la poprire. Cînd voi lua un salariu, am să-l satur de ciorbă, de căldura de care duce lipsă. Am mîncat atîta parizer, că mă apucă greaţa numai cînd aud de el.

Cită risipă ! Cît lux pe mine ! încep să regret că risipesc banii pe băutură. îmi voi trage de la gură ca să-mi recuperez banii risipiţi. în trei-patru zile îi voi recupera.

Ospătarul îmi spune cît e ora. Peste o jumătate de oră voi pleca, li plătesc. Dar de ce să mă grăbesc ? Nu-mi iese din minte strigătul directorului acela. Mereu mă însoţeşte vocea lui, mereu o aud în urechi, îmi zic că aş fi fericit să fie un ins cu burtă, chelie şi o faţă trandafirie ca fundul de copil mic. Ce palme i-aş mai da ! Cum să construiască el socialismul cu un puşcăriaş ? Păi sînt fost puşcăriaş. Dacă e să se meargă pe lozinci, atunci sînt reeducat, fiindcă pedeapsa are şi un rol educativ, nu-i aşa, nu numai coercitiv, de sancţiune. Un ins infect

ca ăsta parcă te face să priveşti cu alţi ochi relaţiile dintre oameni, dintre cei ce solicită şi cei care sînt solicitaţi.

+

Sun scurt. Apoi aştept, lăsîndu-mă cînd pe un picior, cînd pe celălalt. Se aud paşi în spatele uşii, apoi se învîrteşte o cheie în broască. Coniacul îmi dă curaj. Uşa se deschide şi în prag apare prietenul meu.

Pentru o clipă tresare. Eu sînt la pîndă. Nu surpriza e de vină, ci altceva, ce nici nu bănuiesc.

întind braţele să-l îmbrăţişez, să ne îmbrăţişăm, cum mi se pare normal, firesc. Se Iasă greu, ezită, apoi mă îmbrăţişează şi el, dar nu spontan, cum mi se parc mie a fi normal.

Mă pofteşte în casă şi-mi face semn, punînd degetul la buze, să calc încet. Merg în spatele lui. Mă poartă prin cîteva camere, în care e semiîntuneric. Mobilă de toate felurile, pe care se află bibelouri do. diferite mărimi. În camera unde ne oprim, pereţii sînt ticsiţi de sus pînă jos cu rafturi de bibliotecă. Pereţi de cărţi legate în piele. Intr-un colţ, un birou impunător, sculptat în lemn de trandafir. Camera e foarte spaţioasă. Mi se îngroapă picioarele în covor. Am senzaţia că-mi vor intra picioarele pînă la genunchi în covor şi îmi mişc picioarele cu o oarecare panică. îmi privesc pantofii. Sînt oribili. Scâlciaţi şi murdari. Fostei soţie, în marea grabă de îi scăpa de mine şi de tot ce ţine de mine, cinci mi-a trimis lucruşoarele mamei, a uitat să-mi trimită şi unica pereche de pantofi mai acătării pe care o aveam şi mi-a trimis numai aceste arătări numite pantofi, la care renunţasem. Pentru prima dată în viaţă mă simt ruşinat pentru cît de ponosit arăt. Prietenul meu observă, se pare, dar nu-mi zice nimic. Se instalează la birou şi-mi face semn să stau pe scaunul

din faţa biroului. Al dracului mai e şi ăsta, îmi zic cu simpatie, totuşi, al dracului s-a mai făcut.

îl privesc atent. Are un început de burtă şi părul i s-a rărit bine în creştetul capului. îşi pune ochelari cu ramă galben-roşcată. Te pomeneşti că-i de aur. Se vede că răposata mătuşa neveste-şi a fost bogată, nu glumă. Dintr-un foc, copilul lui Gîlcă, zis Vîlvoi, s-a îmburghezit. Dar şi el are călcătură de burghez. Ce halat înzorzonat arc, parcă ar fi portar de la uşile marilor hoteluri, un halat cu fel de fel de fireturi şi zorzoane.

— Ce vînt te aduce, frate, în inima Ardealului ? îmi zice, ferindu-se parcă să-mi pronunţe numele. îmi zice doar „frate”.

îi plătesc cu aceeaşi monedă :

— Viaţa, *frate,* viaţa I

Nu-i convine. îi trece un nor peste privire şi se întunecă.

Se ridică de la birou, se întoarce cu faţa spre perete, apasă pe un buton şi o parte din rafturi se dau la o parte, lăsînd să apară un bar. Ia o sticlă şi două păhărele mici cit nişte degetare. Le pune pe birou şi toarnă în ele. îmi zice rar :

— E pălincă de-a noastră, de-a ardelenilor. Fii atent, c dură.

— Fii fără grijă, *frate,* îi zic ironic.

Ciocnim şi bem. Adică eu gust, iar el îl dă peste cap.

încep să nu mă simt în apele mele, schimbarea lui mă stînjeneşte. îmi ziceam odată că o mie de ani de-ar trăi, nu şi-ar pierde nimic din simplitatea lui de totdeauna, din felul lui sincer, deschis de a fi. Dar iată că are un înveliş de parvenitism. Ia să rîcîi eu puţin cu

unghia, îmi zic, în acest înveliş, să văd dacă dau de ăkt care-a fost, ori care se ascunde sub poleiala asta, îi iau pe direct.

— Am impresia că te indispune prezenţa mea.

Mă întrerupe cu un gest vag. Continui :

— Nu vin la tine care eşti. Vin la acela care ai fost, la prietenul meu din copilărie, la colegul de şcoală cu care am dormit în pat ani de zile. Vin la fratele meu, cum bine ai zis tu adineaori, deşi cuvîntul ,,frate" l-ai întrebuinţat în alt loc şi cu alt sens.

Fac o pauză. El tace.

— Iar la tine vine un fost puşcăriaş caro nu are ce mînca şi din ce trăi. Vin, îţi întind mina frăţeşte şi cer să mă ajuţi. Eşti unicul om de pe lumea asta la care vin şi cer. Şi căruia îndrăznesc să-i spun că nu sînt şi n-am fost vinovat.

Dau şi eu peste cap toată palinca rămasă în păhărel.

— Iţi cer să-mi găseşti o modestă slujbă. Din cîte ştiam, eşti inginerul şef al unui mare trust minier sau cam aşa ceva. Sau poate că acum eşti director.

11 privesc atent. E roşu ca racul fiert. Poate că, . într-adevăr, e director. Dar nu sînt gelos. După mine, poate să ajungă şi ministru, că origine sănătoasă are.

— Se pune problema existenţei mele, nu vreau decît o slujbă din care să pot trăi. Nu am nici un fel de pretenţii. Mă mulţumesc cu foarte puţin. Ieri simţeam o dorinţă atroce să dorm şi să nu mai mă trezesc. Sînt singur. Am fost alungat şi de soţie. Cred că e destul ca să-ţi faci o imagine despre ce e cu mine şi să mă înţelegi.

Are broboane fine de sudoare pe frunte. Faţa îi e schimonosită. Pe faţa lui citesc suferinţă. îmi dau lacrimile, sînt înduioşat. Păi nu se putea altcumva.

— Titele, am sufletul amar.

Aşa i-am spus toată viaţa. Simt că mă podidesc

lacrimile.

— Radule, Radule...

Ah, frumos mai sună numele meu în gura lui de prieten. Plîng în hohote. El iese din cameră şi eu ră- mîn plîngînd. Iarăşi mi-e silă de mine. De la un timp trăiesc tot mai des acest sentiment de silă faţă de mine însumi. îmi ud ochii mereu din te miri ce. Tocmai cînd trebuie şi cînd doresc să fiu tare. Noroc că el mă ştie cum sînt.

îi aud vocea. Vorbeşte pe un ton destul de ridicat. Nu desluşesc, însă, nici un cuvînt. Cine ştie în ce cameră o fi, din căsoaia asta ! Probabil că nevastă-sa încă mai c în pat.

— N-am avut cînd să-ţi spun, dar să ştii că avem un băiat de aproape două luni. Nevastă-mea nu se simte tocmai bine. Avem o femeie care ne face menajul. As- tăzi, fiind duminică, era liberă. I-am dat telefon şi am rugat-o să vină. E la doi paşi de noi. Sîmbăta ne pre- găteşte mîncarea şi pentru duminica. O să ne servească ca.

Se fîstîccşte şi tace. îmi vine să-mi dau palme. Ce pramatie a ajuns omul ăsta ! Copilul lui Vîlvoi, să aibă femeie în casă, asta-i bună ! Iar cu plîng ca un nătîng în faţa lui. Măi Radule, îmi zic, dar ăsta a ajuns mare secătură. Unde e ţaţa Floarea, mumă-sa, să vadă ce poamă îi e fiul. Aia care în viaţa ei nu s-a urcat în tren ori în autobuz. Să te ferească sfîntul de soiul ăsta de oameni. Simt că mi se întorc maţele pe dos. Parcă aş înghiţi excremente. Cc-ar fi să-i vomit pe frumuseţea asta de covor. Nu cred în Dumnezeu, dar mă rog, dă-mi doamne o greaţă barosană, să-i vomit prăpăditului ăstuia pe covor.

— Titcle, dar te respecţi, nu glumă, îl ard eu fără menajamente peste bot.

Iar roşeşte. Mai c ceva de capul lui, îmi zic, dacă mai poate roşi cînd e prins cu ocaua mică. Semn că promite, ori poate îi e gîdilat orgoliul. Vom trăi şi vom vedea.

— Soţia, dragă Radule. Ştii cum sînt soţiile. Obosesc repede. Coafor, croitorese, slujbă.

— Păi tocmai de aia zic eu că te respecţi. Şi noi, odată, ce naivi eram ! În ce credeam atunci... în simplitate, în adevăr, în omenie. Unde e ţaţa Floarea, să te vadă cum oşti îmbrăcat. Mă, ăsta, nu te ruşinezi să stai îmbrăcat în drăcia ăsta de halat ?

— Ei, şi tu...

Şi face cu mina a lehamite, adică ce ştiu eu, ce înţeleg eu din toate astea, că nici nu se apucă să-mi explice, că tot n-aş înţelege.

— Pai nu înjuram noi pe boier Nao că are slugi, că ţăranii îi munceau pământul, mama ta şi mama mea ? Acum tu parcă-mi spui : ce ştiam noi atunci, cînd eram doar nişte copii naivi ? Nu ştiam nimic.

Se aude o bătaie discretă în usă. Titel îmi face semn să-l urmez. Trecem prin camere şi cămăruţe. Intrăm într-o sufragerie cam cît ar avea loc să întoarcă un car cu boi, atît mi se pare de spaţioasă. Iar mă gîndesc la răposata mătuşă a nevestei lui Titel. Săraca de ea, că bogată a mai fost ! De aia nevastă-sa arc femeie în casă, slugă, cum ar veni. Ea, nevastă-sa, l-a făcut şî pe el slugă într-un fel, şi în alt fel l-a făcut nobil.

Luăm loc la masă, o masă lungă îneît ar încăpea la ea o nuntă. Mă deranjează scaunul, caro are un spătar foarte înalt, de tron. Tacîmuri de argint, furculiţe complicate, care habar n-am la ce folosesc toate.

Rămîn cu gura căscată. Intră cu un platou în mînă o ţărancă foarte tînără, îmbrăcată în costum naţional. Parcă-i coborîtă din tabloul lui Grigorescu. Fantastic ! Pe peretele stîng, în spatele lui Titel, descopăr un tablou care reprezintă tocmai o ţărancă toreînd, celebrul

tablou al lui Grigorescu.

Nu mă pot abţine şi-i zic prietenului meu „porcul dracului”.

După ce aşează platoul cu gustări în faţa noastră, femeia de servici, minunăţia asta de fată, părăseşte sufrageria.

— E rudă cu nevastă-ta ?

— Asta rudă cu nevastă-mca ? E soţia unuia pe care l-am adus acum un an dintr-un sat şi l-am făcut om la oraş. I-am dat locuinţă la bloc. E magazioner.

— Cred că şi pe ea o vei califica, zic eu cu naivitate.

Titel rîde încet

— Nu, ea-i mulţumită la noi. înaintea ei am avut alta care ne-a cam făcut figura. După ce i-am dat apartament prin trust, ne-a părăsit.

— S-a emancipat, vrei să spui ?

Dintr-o dată mă întristez. Nu-mi spune nimic în legătură cu mine, dacă mă poate ajuta ori nu. Mănîncă încet, tacticos. Din cînd în cînd îşi şterge gura – un. tic, desigur – cu un şervet alb, imaculat. Cred că nici n-a auzit ce i-am spus. Se gîndeşte la ale lui. De altfel, pare preocupat de ceva. Probabil că nu ştie cum să mă ajute.

— După ce ieşi femeia de servici; văzui că te uitai la picioarele ei. Să ştii, dragă Titele, că are picioare teribile. Şi nişte şolduri pe măsură. Mă porcule, te pomeneşti că tu...

*

Intenţionat nu-mi termin gîndul. Înspăimîntat, se uită în jur. Se teme, parcă, să nu ne audă cineva. Văd că i se pune un nod în gît.

— Ai grijă să nu rămînă gravidă, c-o bagi pe mînecă.

Se încruntă brusc şi-mi zice poruncitor :

— Taci ciracului ochită !

Tac. Mestec încet, ca un bou care rumegă. Nici nu simt gustul mîncării, parcă mănînc iască. Văd doar că ciorba are mult zarzavat, dar dacă e gustoasă sau nu, nu ştiu. Privesc în farfurie. Oare ce-o face nevasta lui Titel ? N-o fi curioasă să mă vadă ? Că doar ne-am cunoscut la nuntă. Că doar a aflat atîtea despre mine. - Apoi, corespondenţa mea cu Titel...

Mănînc şi nici nu ştiu ce mai mănînc. Mă simt sătul. Acum parcă mi-e somn. Vinul e bun, mă moleşeşte. Ridic capul şi constat că Titel nu mai e în faţa mea la masă. Dispăruse. Nici nu ştiu cînd şi cum dispăruse. De altfel, eu privesc numai în farfurie şi sînt pierdut în gîndurile mele.

Titel intră discret pe uşă. Calcă încet, parcă s-ar teme să nu facă zgomot. Are ceva în mină. Da, un plic pe care-l pune pe masă între noi. E palid. îi tremură uşor mîinile.

— M-am gîndit. Nu poţi rămîne aici. Nu se poate, pur şi simplu. Cc-ar zice lumea, că am un prieten condamnat ? Mi-aş strica dosarul de cadre.

Cuvintele lui îmi cad ca o măciucă în moalele capului. Mă holbez la ol. Poate nu aud bine.

— Am o poziţie solidă în trust, sînt director, cu perspective să fiu promovat director general. Vezi, deci, că nu se poate.

Ridică din umeri a neputinţă. Priveşte pe lîngă mine, îmi evită privirea. Apoi îmi zice cu glas mieros :

— Te rog să iei plicul ăsta cu bani. Cînd ai să ai, o să mi-i trimiţi tu. Atîta pot face pentru tine.

— Nemernicule ! Canalie !

Mă ridic brusc dc la masă. Simt o dorinţă atroce să-i pocesc mutra lui dc nemernic. Să joc cu picioarele pe ochelarii lui cu rame de aur.

Mă îndrept spre uşă. Ies într-un hol. Dau de nevastă-sa care, cînd mă vede, intră repede într-o cameră,, fără să-mi vorbească. Nimeresc în bucătărie. Cer geamantanul femeii de scrvici. Nu ştiu să mă descurc în căsoaia asta.

Pe scări, în faţa casei, tînăra îmi zice :

-— Se vorbeşte tare urît în oraş despre domnul Titel Se zice că-i tare apucător.

Vorbele ei mă ung pe suflet.

Nu ştiu dc ce am impresia că sînt ajuns la capătul drumului. Ciudat, în suflet mi se aşază o stare de linişte. Mă simt ca după o reuşită, ca după un examen greu, pe care, însă, l-am trecut cu notă maximă şi cu laude. O singură soluţie exista, iar această soluţie îmi era la îndemînă ; îmi aparţinea luarea deciziei. Căutam ieşirea din impas, ca bezmetecul, pe alte meleaguri, să bat la uşi, şi cînd colo trebuia doar să întind mîna şi să. culeg. Păi dacă c să trag la şaibă, atunci am să trag, că am oase de rupt. Scuip pe o slujbă de conţopist. în închisoare am lucrat foarte bine cu lopata şi tîrnăcopul. Păi, atunci, hai la tîrnăcop ! Să vedem, cine o să-mi mai spună că nu vrea să construiască socialismul cu un puşcăriaş, ori că-şi strică dosarul de cadre tocmai cînd e în ascensiune. Locuri de muncă sînt berechet. La muncă, golanule şi cerşetorule ! La muncă 1 Toată viaţa, ai muncit şi nu ţi-a fost greu ; atunci, la muncă ! înnobilcază-te şi scuipă cu scîrbă pe covoarele mitocanilor.

Am venit la tanc. Peste o oră ¿im tron. Mă plimb, mi-e teamă să intru în sala de aşteptare. Mă tem să nu adorm.

Ce le pasă oamenilor ăstora do mine? Fiecare cu

treburile lui. Tot aşa ar putea să zică fiecare : ce le pasă celor din jur do mine ? Fiecare îsi linge rănile. Dacă are. Ori se bucură în tihnă de o reuşită, ori speră.

Mă trezesc în tren. Parcă sînt buimac. Un buimac liniştit, împăcat în sineti lui. Ce-mi trece prin cap – buimac liniştit. îmi voi găsi locul şi voi încerca să dorm, îmi ajunge do cînd n-am lipit pleoapă do pleoapă. Parcă aş avea sacîz între pleoape. îmi scîrţîie cînd se ating.

îmi convine de minune să mă instalez în acest oraş. Mama e destul de aproape do mine. Săptămînal o să trec pe acasă pe la ea. Acum pot să adorm liniştit. închid ochii. Trenul mă leagănă uşor într-o parte şi alta. Acum pot să spun şi eu : Zarurile au fost aruncate 1

• *
i i

Sînt instalat într-o cameră mobilată simplu, curată, cu fereastra spre miazăzi. Căsuţa e la marginea oraşului. Din spatele casei pornesc lanurile de grîu şi porumb. Mă felicit pentru această alegere. Mai bine de o mie de ori la marginea oraşului, decit în centru. Deocamdată ocolesc locurile aglomerate.

Mă simt puternic. Nu obosesc. Muncesc şi mă bucur •de soare, de liniştea lăuntrică pe care o am. Acum stau cu faţa-n sus în pat şi ascult muzică. Bătrînul, proprietarul, a ţinut să-mi instaleze în cameră acest aparat de radio. Spunea că mai are unul. Bătrîna, nevas- tă-sa, m-a împuns cu doi ochi aprigi, cînd am încercat să protestez. Chiria e o bagatelă, aşa, să fie, simbolică, cum a zis Bătrînul. De mult doreau să aibă un suflet de om tînăr în casa lor. Să mai schimbe o

vorbă din cînd în cînd şi cu altcineva, că de, vorbele lor şi le-au tot întors pe toate feţele.

Ştiu că de două ori pe lună semnez un stat de plată. Această certitudine îmi dă aripi să cred în mine. Nu deprind de nimeni. Depind de forţa braţelor mele şi de sănătatea de care mă bucur.

Peste o oră îmi voi pregăti masa de seară. Un ceai cu pîine şi unt. A trebuit să depun eforturi ca să o conving pe Bătrînă că-mi face plăcere să-mi pregătesc singur masa. Pînă Ia urmă a cedat stăruinţelor mele. Dimineaţa îmi iau la mine pacheţelul pregătit de seara. Neapărat un ou fiert, puţină brînză şi ardei gras. La ora zece mănînc. Lucrul îl încep la şase. Asta-i ora la care începe lucrul pe şantierul de construcţii unde m-am angajat ca muncitor necalificat.

îmi vine să rid acum, cînd mă gîndesc ce mirat am fost cînd am semnat primul stat de plată, chenzina pentru primele cincisprezece zile. O groază de sute noi-nouţe. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Spor de şantier, alt spor pentru nu mai ştiu ce, plus salariul-salariu.

La ora 13 mănînc la cantină. Am ţinut cu orice preţ să am o masă caldă pe zi. La ora trei după-amiază termin munca.

Trebuie să fac ceva cu timpul ăsta gîrlă pe care îl am pînă a doua zi. Sînt sătul de somn. Gem, de odihnit ce sînt. Nu cunosc pe nimeni în oraşul ăsta. Şi parcă nici nu doresc să-mi fac prieteni. La ce bun ?

Sínt absolvent a patru clase primare, aşa am spus cinci am fost angajat. Nimeni nu m-a luat în seamă Nimeni nu mi-a cerut actul de studii. Col mai bun art de studii e forţa de muncă, braţul. Am corespuns de Ia prima vedere şi m-au angajat. Am arătat palmele. Ele,

palmele, au arătat că am absolvit cu brio cele patru clase primare. Erau bătătorite, şlefuite de muncă.

în prima zi de muncă, am muncit în ritmul meu, în ritmul din penitenciar. Pe la prînz, colegii mei de muncă mă priveau chiorîş. Nu le convenea acest ritm. A doua zi am lucrat în ritmul lor, mai larg, mai lent. La terminarea schimbului, un ins nu cu mult peste treizeci de ani s-a dat pe lîngă mine şi mi-a zis : ,,Aşa-i bine, şefu'. Ieri o luasei prea tare. Mă gîndeam să-ţi ard una peste muc. Nici rasoleală, dar nici să ne iasă sufletul, că nu sîntem la ocnă". Nu i-am răspuns. Ce să-i fi răspuns ? Niciodată nu mă las antrenat în discuţii banale. Sînt sigur că dacă-i răspundeam, pierdeam din teren. Poate credeét că mă tem de el, de pumnii lui. Indiferenţa i—a luat alonja, îndrăzneala. Mi-am dat seama că-i puţin fricos. Ceilalţi erau pe aproape. Se făceau că-şi împachetează hainele de lucru.

îmi beau ceaiul în faţa casei. Masa e instalată sub o boltă de viţă de vie. Bătrînul şi Bătrîna sînt plecaţi pe Ia nişte rude sau prieteni. Privesc grădina. îmi place. Am săpat-o în trei zile. A fost o jucărie pentru mine, în trei după-amieze, cînd am venit de la slujbă. Am pus în pămînt răsad de roşii şi varză. Răzoarele de ceapă mă mulţumesc, sînt peste aşteptările mele. Ceapa a şi răsărit. Am avut grijă să pun şi diferite verdeţuri pentru ciorbe. Intr-un colţ am pus treizeci şi şase de fire de lubeniţă. Bătrînul se foia, rîzînd, în jurul meu. Se bucura ca un copil cînd primeşte jucăria mult visată.

Acum are ce uda dimineaţa şi scara, i-am dat o ocupaţie. Bătrîna s-a supărat dc-a binelca cînd am refuzat să mănînc cu ci. Dar cu nu ies dintr-ale mele. Seara îmi pregătesc singur ceaiul.

Am făcut haz de vecinii care se uitau curioşi peste .gard la mine cum sap. Bătrînul le-a spus că sînt un nepot dc-al lor, mai îndepărtat, de la ţară, nevoit să vină la oraş să se califice. în cîteva zile ştia toată mahalaua.

Intru în cameră. Dau drumul aparatului dc radio şi ascult muzică. N-am ce face, sînt sătul de odihnă. Mîine am să mă duc la biblioteca orăşenească să iau cărţi. îmi frec mîinile de bucurie. De cînd am ieşit din penitenciar, n-am ţinut nici o carte în mină. Mai precis, de cînd am fost arestat. Doar am citit revistele literare, un vechi obicei de-al meu. Au apărut pe cerul literaturii noi stele, nume dc poeţi şi de prozatori do care n-am mai auzit. Iar în articole de bilanţ – nume de scriitori care capătă mereu notă maximă.

Joi. Am în faţă o mulţime dc cărţi. Le mîngîi ca pe nişte pisici ce-mi ies în cale şi se lasă mîngîiate. Totuşi, nu sînt mulţumit. Simt o furnicătură în suflet, o nelinişte, o angoasă. Viaţa, îmi spun, e o nelinişte, o goană, o încredere.

Vineri. Dună, un coleg dc scrvici, numit dc ceilalţi Milogii, îmi spune să am grijă, că mi-a pus gînd rău Bebe Gaură, pe numele lui adevărat Ştefan Marin. Unii zic că-i ţigan. A fost condamnat pentru furt. Ridic din umeri. Mi-a mai promis el o bătaie. Dar văd că pînă acum nici gînd să mă bată.

Grădina de zarzavat e o frumuseţe. Roşiile au legat. Bătrînul c de-a dreptul incinta!. Se scoală dis de dimineaţa şi udă. l-am atras atenţia că unor plante nu le prea place apa. A făcut ochii mari, nu-i venea să creadă.

Astăzi, pentru prima dată, mi se întîmplă un lucru ciudat. Am scris o pagină de proză, o povestire scurtă, încă de cînd eram elev încercam să scriu versuri. Scriam cîte o poezie şi pe urmă o rupeam. Păstram secretul cu sfinţenie. Şi totul a pornit astăzi de la o scrisoare : voiam să-i scriu mamei. Glodurile mi-au rătăcit spre sat, spre oamenii din sat, spre anumite întîmplări văzute ori auzite, îneît scrisoarea, pînă la urmă, nu a mai fost scrisoare, ci o poveste.

Mă simt ca după o împlinire. Parcă de mult am vrut să scriu şi acum mi se îndeplineşte acest vis. Formidabil, nu mă cunosc complet. Credeam că mă cunosc îndeajuns, incit să .pot spune : iată-mă, acesta sînt. Îmi tremură mîinilc, de emoţionat ce sînt.

Sîmbătu, De dimineaţă mă întîmpină Dună. Mă aşteaptă la cîteva sute de metri de locul unde lucrăm. Eu nu-i spun Milogii. îmi zice că astăzi precis Bobe Gaură mă va învăţa minte. Cu acest ins nu-i de glumit. Pe mulţi i-a lovit. Dar nu în timpul lucrului, ci după program. îl aşteaptă pe om şi cînd îi vine bine, îi trage la scăfîrlie.

Ridic din umeri, cum mî-e obiceiul. Dună mă sfătuieşte să-i spun şefului de echipă. încerc să-l liniştesc,, dar nu reuşesc. îl las în stradă şi măresc pasul, să nu întîrzii do]a program.

Dună e ţăran dintr-un sat nu prea departe de oraş. Face naveta săptămînal. Soţia lucrează la colectiv. Fiicăsa e studentă la agronomic. Cînd va termina

fie-sa facultatea, o să pună şi el tîrnăcopul jos şi o să se întoarcă la colectiv. S-a angajat, zice el, ca să aibă un salariu fix, să poată să-i trimită bani fetei. „Cînd fata mea o să fie ingineră kx colectiv, eu o să mă fac birjar, s-o duc cu şareta la cîmp”. Doarme într-o cameră de la barăci. E mulţumit şi optimist. Crede în cinstea oamenilor.

Am cărat cărămizi cu roaba o dimineaţă întreagă. Spre prînz am săpat la o canalizare. Bebe Gaură a cerut să fie încărcător pe un camion pentru o zi. Şeful de echipă îi aprobă.

La o răscruce îmi apare Bebe Gaură în faţă. A ales bine locul, nimic de zis. O răscruce la marginea oraşului, nu departe de locuinţa mea. îl privesc în ochi. Sînt tot încordat, vibrez de încordat ce sînt. Sînt pregătit şi-i aştept atacul. îmi dă ocol. îl privesc mereu în ochi. Mă atacă fulgerător cu o lovitură spre bărbie. Fac uşor un pas spre dreapta şi pumnul i se duce în gol. Aş fi putut să-l lovesc. Nu l-am lovit însă. Respiră greu, gî- fîie. Bagă mîna în buzunar. Sînt tot numai nervi. Aştept să-i văd în mină un şiş. Aud în spatele meu o voce : „Ce ai cu omul, mă negriciosule ?”. Nu întorc capul, mă tem să nu fiu luat prin surprindere şi să fac cunoştinţă cu tăişul şişului. „Pleacă, mă urî tu le, şi lasă omul în pace ! Te văzui peste gard că-i cauţi gîlceavă”. „Păi eu discutam cu el, că sîntem colegi de servici”, zise Bebe Gaură. îi zîmbesc omului şi-i fac semn cu 9
mina să fie liniştit. Bebe îmi zice ; „Mă ăsta, cu zic ca noi doi să ne avem bine. Dacă noi doi ne avem bine, proştii ăia muncesc şi pentru noi. Stăm un ceas, două la servici şi pe urmă o întindem la ale noastre. Nu mai Că pe grandomanul cu mine, că nu ţine. O să-ţi ciuruiesc pielea cu şişul ăsta”. îmi arată şişul şi pleacă.

Mă enervez. Bebe Gaură pleacă. Mi-e scîrbă de el. Urmărea o alianţă pe seama colegilor de echipă.

Stau cu bucurie în faţa colii albe şi scriu. Parcă mă văd alergînd pe cîmp cînd eram mic, parcă mă văd duminica la horă printre oameni.

Bătrîna mi-a pus pe masă o glastră cu flori. Mut glastra spre colţul mesei, să am loc să scriu. Bătrînul vine îngrijorat în cameră la mine. Auzise pe un vecin, care auzise pe altul, că un ins a vrut să mă bată. Totul se aude în mahala. Bătrînul, a fost cineva şi încă mai e. A fost mecanic de locomotivă toată viaţa. E mîndria mahalalei. O parte din prestigiul lui s-a revărsat şi asupra mea. Doar îi sînt chiriaş. „Dacă îl aflu, s-a zis cu el. 11 găsesc şi la capătul pămîntului”. Simt ceva cald por- nindu-mi prin tot corpul.

Duminică. De dimineaţă magazinele sînt deschise. Rătăcesc prin ele. Am nevoie de multe lucruri. Mă hotărăsc cu greu ce să-mi cumpăr. Parcă mă tem să nu devin zgîrcit. Mă aleg cu o pereche de pantofi, cu două cămăşi şi material pentru o pereche de pantaloni. îmi place foarte mult culoarea – un bej închis. Cumpăr un kilogram de muşchi de porc. Cu Bătrîna n-am avut cum să mă înţeleg. A trebuit, pînă la urmă, să cedez. Duminica mîncăm în familie, cum zice Bătrînul. Masa e aşezată în faţa casei, sub bolta de viţă de vie. Masa se prelungeşte cu o cafea turcească, pe care o pregăteşte Bătrînul. Sporovăim un ceas, apoi ne odihnim.

Citesc revistele cumpărate de dimineaţă. Caut proză scurtă prin reviste. Nu citesc fragmentele de roman. Mă interesează tainele scrisului, meşteşugul.

Dacă stau bine şi mă gîndesc, eu nu ştiu cum arată un scriitor în carne şi oase. Acum, cînd mă gîndesc

bine, îmi dau seama cum cu bună ştiinţă am evitat să văd un scriitor. Puteam să văd atîţia în Bucureşti, că doar în Bucureşti mi-am făcut studiile, şi Bucureştiul e oraşul majorităţii scriitorilor. Poate un sentiment de gelozie m-a determinat să evit să văd un scriitor. Oare, gelozia e un sentiment care-i aparţine omului ? Ce întrebare stupidă ! Cred că e o pornire a animalului din om, nu un sentiment. Pornirile animalice nu sint sentimente. O pornire animalică e dorinţa de a poseda o femeie, nu un sentiment. Mă încurc în judecăţi, în păreri. Ei, şi ? Sint judecăţile mele şi nu dau nimănui seamă de ele.

Nu-mi place Balzac. Prea o ia pe căi ocolite pînă te duce intr-o cameră. Descrie strada, scările, coridoarele şi abia la urmă de tot camera. Din acest punct de vedere nu-mi place, altfel e un colos.

Dintre români, D. R. Popescu e pe inima mea. Scrie despre ţăranii pe care-i iubesc, care sint inima, sufletul meu. Mamă, ce cuvinte bombastice întrebuinţez, ce cuvinte îmi vin în vîrful peniţei! De fapt, totdeauna m-am considerat un ţăran. încercările mele, literare sint tot despre ţărani. Scriu despre viaţa ţăranului, îi cunosc viaţa şi scriu despre ţăran. încerc doar. ...

Mă atrage Dună. La ora zece, cînd mîncăm fiecare pachetul pe care ni-l aducem de acasă, se trage lingă mine. îi fac cu ochiul, complice.' îmi zîmbeşte. Mereu şi mereu îmi vorbeşte de fiică-sa cînd va fi ingineră agronomă, iar el va fi birjarul ei. Nici nu .concepe s-o mărite cu altcineva decît tot cii un inginer agronom. „Şi nici mai mult, nici mai puţin, să facă trei copii. Cu unul e ca şi cînd n-aî. avea niciunul. Doi e prea puţin. Patru sint prea mulţi. Trei e numai bine". El a avut doi copii. „Fata studentă şi un băiat Care a murit cînd eu

am fost pe front. A mea, ncvasta-meă, nu mi-a scris.

Zicea că de ce să-mi facă inima rea. Cînd m-am întors rănit, că am fost rănit în Ungaria, atunci am aflat că mi-a murit băiatul. Am crezut că mor şi eu, domnule Radu”. îmi spune „domnule”. Nu l-am întrebat cîţi ani are. Cred că nu depăşeşte cu mult cincizeci. într-un fel, mă stînjeneşte această apropiere, această încredere pe care o are Dună în mine. Ce-ar zice, oare, dacă ar şti cine sînt eu cel adevărat ? Sînt sigur că s-ar întrista. Poate că tatăl meu era cu doi-trei ani mai în vîrstă decît el, ori poate de aceeaşi vîrstă. Uneori simt nevoia să mă simt ocrotit de cite cineva.

Pe seară Bătrînul mă invită la o cafea şi la o gură de tărie. Acolo i se dezleagă limba şi-mi spune că fata vecinului e îndrăgostită lulea de mine. Asta mi-ar mai trebui acum ! E croitoreasă de lux. Lucrează la un atelier din centru. Mă-sa nici să nu audă de aşa ceva, de unul ca mine care nu are calificare şi lucrează la hei-rup. Bătrînul îmi ţine parte şi o blagosloveşte cu cîteva cuvinte care-mi merg drept la inimă. Rîde. Rîd şi eu. Rîdem ca după o glumă bună.

Odată am schimbat cîteva vorbe, doar cîteva vorbe cu vecina. Era s-o muşte un cîine cînd venea din oraş. Eu, fiind în spatele ei, am apărat-o de cîine. Vorbe spuse de circumstanţă. Am liniştit-o. Altă dată am întîlnit-o în dreptul librăriei din centru şi am salutat-o. Atît.

Seara citesc pînă tîrziu. Voi da mai mulţi bani pentru lumină. O poveste de două pagini o scriu dintr-o suflare. Mă îneîntă. Ţăranii sînt eroi. Discută în jurul morţii unui ţăran. Cine l-a ucis. Voiosc să-l găsească pe făptuitor, pe acela care a ucis.

Luni. Croitorul îmi promite că pantalonii îmi vor fi.gata[1] în patru zile. Mă.mir de graba croitorului. îi achit manopera.

Astăzi am avut impresia că un individ mă cunoaşte şi-l cunosc. Pentru o clipă ne-am privit în ochi. N-am putut să-mi dau seama dacă într-adevăr îl cunosc. M-am silit. Cînd am întors capul, se pierduse în mulţime. S-a întîmplat să ne întîlnim în faţa unui mare magazin. Eu intram şi el ieşea.

Cu greu am găsit coli de scris şi plicuri. Cumpăr, să am. De, de-acum sînt scriitor.

Şeful de echipă învoieşte de la lucru pe Bebe Gaură. Se învoieşte pe la ora opt. Nu ar fi nimic, dar îl învoieşte şi pentru a doua zi. Ripostez în auzul tuturor. Cum vine asta, zic, să lipseşti două zile la rînd şi totuşi să fii prezent, să lucreze echipa pentru tine ? Şeful de echipă rămîne descumpănit. Mi se alătură Dună. Bebe Gaură îl înjură urît pe Dună. îmi ies din pepeni. Dau să mă apropii de el. îmi taie calea şeful de echipă. Bebe Gaură nu se aştepta la reacţia mea. Le spun simplu ce am pe suflet. Să nu se lase intimidaţi de acest ins prăpădit, cum poate s-au lăsat pînă acum. În fond, e fricos ca un iepure. Să poftească, dacă are curaj. îl aştept oricînd, să mă bată. Le-am spus că a mai încercat. Şeful de echipă, văzînd cum vino treaba, l-a învoit numai pentru astăzi. Bebe Gaură a plecat bombănind. Dună mă invită la o ţuică. îl refuz. Doreşte să mă conducă pînă acasă. Şi cu asta îl refuz. Rămîne trist în mijlocul străzii.

Încet-încct, mă obişnuiesc cu slujba, cu viaţa. în general sînt liniştit şi .nu-mi doresc nimic în plus. Slujbă, citit, scris. Ce să-mi

doresc mai mult ?

Scrisoarea mamei mă îneîntă. îmi scrie că e bine. O citesc de cîteva ori, că-i scurtă, cîteva rînduri are.

Mîine voi trece pe la bibliotecă, am terminat cărţile de citit.

Marţi. Este un timp foarte frumos. Astăzi de dimineaţă simţeam că sînt stăpîn pe mine şi pe mişcările mele.

înainte de a începe programul, şeful de echipă no anunţă că mai avem de lucru pe acest şantier cel puţin doi ani de zile. în afară de spital, care va avea şapte etaje, se va construi o policlinică cu patru etaje şi o staţie de salvare. Vorbea şi se uita insistent la mine. Bebe Gaură era şi ol prezent şi stătea la ciţiva metri de mine.

Eu şi Găină lucrăm toată ziua la marginea şantierului. Dispoziţia şefului nu se discută. Nici gînd din partea mea să o discut. Cărăm cu roaba sute de cărămizi dintr-un loc în altul. Pe o distanţă cam do două sute de metri. Le stivuim frumos.

înainte de pauza de masă, ne-a vizitat Bebe Gaură. Se plimba lîuierînd cu mîinile adine înfipte în buzunare. Cu greu mă abţin să nu-i pocesc mutra. Acum mă provoacă. Trebuie să fiu atent, să nu mă las provocat. Din cîte înţeleg, arc legături cu şeful de echipă. Altfel nu se explică de ce-i cîntă-n strună. După un timp, apare şi Dună. îmi cere o cutie de chibrituri, deşi avea ţigara aprinsă. Cînd îl văzu, Bebe Gaură făcu stînga- mprejur şi plecă. Dună trece drept ocrotitorul meu. Zilele astea o să-l invit la o bere.

Aseară Bătrînul discuta cu Bătrîna. Am înţeles că au o nepoată de fiică, studentă la medicină în anul al patrulea. Erau bucuroşi că o parte din vacanţa de vară va sta la ei. S-a gîndit să facă practică în oraşul nostru. Fiica ci este ingineră într-o uzină din Capitală, iar soţul – director la o întreprindere de comerţ' exterior.

Ascult muzică şi scriu. Citesc cîteva pagini înainte de a

mă culca, citesc, să pot adormi. ■

Aceeaşi bibliotecară’ mă întîmpină. îmi completează fişa şj-mi aduce cărţile foarte repede. Nu-i vine să creadă că am citit cărţile aşa de repede. Pe fişă, la rubrica studii, ani trecut şapte clase..G miră cărţile solicitate. Ridică o sprinceană a mirare. . :

Recunosc că inima îmi bate anapoda. Mă trezeşte, zicîndu-mi cînd coboram scările : „E frumoasă, domnule, ce mai, pică de frumoasă ce e !”• Nici nu ştiu cum era îmbrăcată, ori pe culoare avea rochia, ori dacă avea rochie pe ea.

Mă gîndesc la viitorul) meu. Şi de ce să nu mă gîn- desc ? Toată viaţa să fiu . muncitor .necalificat ?■ îmi spun de zeci de ori că deocamdată mă simt bine şi nu-mi doresc nimic, altceva. Mereu îmi. spun că am muncit de cînd mă. ştiu şi nir mi-a [1] fost • ruşine de muncă şi nici nu.gîndesc altfel acumi.i ..

Iar de femei sînt lecuit. . .

Miercuri: Cineva, pe seară, cînd ieşeânidintr-un debit de tutun, mă trage de mîriecă. Mă întrebă dacă nu sînt cdttiva Radu Bălteanu/ Răspunsul meu fu negativ. După ce îmi spuse că mă dohfundă cu un fost coleg de şcoală pedagogică, îşi ceru scuze şi plecă. Era fostul meu coleg Salapa Vidrei. Stranie întîmplare. Să mă: fi schimbat într-adevăr atît de' mult ? Mustaţa să fie de vină? Ori îmbrăcămintea'cam ponosită. Era'nehotărît. Răspunsul meu categoric îl[1] descumpăni pe moment, apoi nehotărîrea lui se transformă în convingerea' că

hu sînt'eu fostul'lui boleg Radu Bălteanu.’ Daçă îi spuneam da,''neliotarîrea lui; se transforma în certitudine. Deveneam, cu alte cuminte, fostul lui coleg de şcoală pedagogică. De-acum îmi-¿anî! dau seamă dă nu voi fi reçunoscut mai de nimeni. - -• ’ . ■■■

După-amiază îl ajut pe Bătrîn să bată cîteva scîn- duri în gard. E mulţumit. Pregăteşte numai pentru mine cafea. Lui i-a spus medicul să nu bea mai mult de o cafea pe zi, şi aia mai slabă şi cu zahăr mult. „Sînt mereu spionat de soţie, domnule Radu”, mi se plînge el adesea. îmi povesteşte apoi o întîmplare din viaţa lui de ceferist. Una senzaţională, cum era odată să deraieze un tren. Dar mie îmi fuge gîndul spre bibliotecară. Acum sînt convins că era îmbrăcată intr-o rochie bej. Am eu ce am cu culoarea bej. Un material de culoare bej închis mi-am cumpărat acum cîteva zile pentru pantaloni. Să nu uit să’ merg la croitor. Mi-a zis că sînt gata în cîteva zile.

Aş vrea să fac ceva şi nu ştiu ce. Ohre, să-mi lipsească femeia ?

Joi. De dimineaţă Bebe Gaură îmi oferă o ţigară, îi mulţumesc şi-i cer foc. E satisfăcut. E toată echipa în păr, cum se zice. E donvins că'n-am înţeles subtilitatea gestului. O ia pe altă uliţă acum. în spate, cine ştie ce trăsnăi spune.

[1] i • ■

La încheierea lucrului îi propun lui Dună să mergem la o bere. Mă refuză categoric, nici nu mă ia în scamă. E, tare abătut şi stăruitor în refuz. Insist.. .Mă -refuză categoric şi nici nu mă priveşte.. E ceva la mijloc., Ceva în legătură cu Bebe Gaură. Dar mîine.îl voi convinge, eu, sînt sigur. , ■

îmi sînt gata pantalonii. îmi vin ca turnaţi,. . -.

Sînt în restaurant. Nenea Dună, cum îi spun de astăzi

de dimineaţă, e în faţă me.a; Sîntem singuri la masă. Ospătarul ne ia comanda.[1] .Cerem-bere la sticlă.

Se lasă gi'eu pînă acceptă. îl copleşesc cu insistenţele. La urmă, îmi zîmbeşte dezarmat. Totuşi, de la şantier pînă aici a tăcut tot timpul. De cîteva ori l-am tot îmboldit cu vorba. Dar nu mi-a răspuns.

Citeva mese sînt ocupate. Sin tem în grădina de vară a restaurantului. Cum soarele e spre asfinţit, aerul e răcoros. Mă simt bine, dar puţin nelinişţit.

Ospătarul umple frapiera cu sticle. Ne aduce şi pahare. După ce destupă sticla, ne toarnă berc în pahare, cu gesturi largi. Berea e proaspătă, face guler.

Ridic paharul şi zic :

— Noroc, nene Dună !

Ciocneşte paharul cu mine şi-l bea fără pauză. Se şterge cu dosul mîinii la gură.

— Primul pahar de bere se bea pe nerăsuflate. Asta o ştiu de la tata. . '

îi urmez sfatul şi beau şi eu conţinutul paharului pe nerăsuflate. .

— E bună, zic şi-mi aprind o ţigară. îi întind pachetul şi-l invit să ia.

îl iau prin surprindere :

— Ce frumos o să fie cînd o să fii dumneata birjar şi fata ingineră ! O să baţi toate tarlalele cu şareta. Nu mai este aşa mult pînă atunci.

Nu-mî răspunde. Ia sticla şi-i desface dopul de marginea frapierei. Toarnă în pahare. Mai întîi mie.

— Eşti cineva, nene Dună, eşti cineva. Nu-i puţin lucru să-ţi faci fata ingineră agronomă.

Sare la mine :

— Păi ce, eu o fac ? Ea se face, că-i deşteaptă. Eu doar îi trimit bani de cheltuială, să-şi. cumpere o fustă,

un pantof şi o plăcintă dacă o avea chef. Are bursă, că-î deşteaptă, seamănă cu mumă-sa. Are numai , zece pe flanc. .

. Priveşte pe lingă mine burzuluit. îl las în pace.

— Eu îţi voi spune.dc-acum Radule. Ştiu eu de ce.

— De ce ? îl întreb eu ca să-i fac plăcere.

— Păi pentru că şi tu îmi spui nene Dună.

Deschid şi eu o sticlă de bere tot de marginea frapierei. Ospătarul mă vede şi se apropie. Ne mai desface cîteva sticle din frapieră, apoi ne toarnă în pahare- Aştept să plece ospătarul şi-i zic : .

— Şi după ce termină facultatea, poate că...

— Ştii ce, Radule, nu mă lua pe mine ca pe copiii de ţîţă cu zăhărelul! Ce, eu nu văd că tu vrei de la mine ceva ? Păi să-ţi spun, dacă vrei. la-mă pe direct !

încerc să mă apăr :

— Păi ce să aflu ? Nu am ce !

— Nu ai ce, pe dracu. Ba ai. Dacă nu ai, ar trebui să ai. Mai toarnă în pahar, că ospătarul îi bun doar să ia bacşiş, nu să toarne în pahare. Stă degeaba şi se scobeşte în nas în loc să alerge că. titirezul printre mese.

îi torn. îmi place tot mai mult nenea Dună ăsta..

— Eu am venit să muncesc, nu . să trag mîţa de coadă. Şi nici să-şi bată joc altul de mine nu -vreau. E a doua lună de cînd şeful de echipă şi cu .Bebe Gaură îşi bat joc de munca mea. Şi nu numai de munca mea- dar de a noastră. . Cînd am văzut că te. iei de şei’,, mi-am zis : „ă!sta-i de-al meu !”. Mi-ai plăcut, Radule S Cînd am văzut că iei ţigară de la garoi, că Bebe Gaură **e** ţigan, mi-

am zis : „nu-i nimic. de capul lui”. De ce, mă Radule, el să lipsească şi leafa, s-o ia întreagă ? Noi

lucrăm toţi la uri loc şi se cheamă că sîntem plătiţi toţi la un loc. Păi atunci e drept ? ;

— Nu c, zic eu brusc.

— E bine pînă aici. Tu ştii că unu nu dă pe aici niciodată şi ia bani că munceşte ? • u ;

— Cum ? sar eu. ■ ’ ■- • ■' .-

■> :î. . ? > ■ y

— Cum auzişi. ■ ■■-

— Nu se poate..’ • nr • • • • - •

— Ba;se poate;; Do două luni, unul Popa e puă pd stătu de plată şi încasează-bani pe degeaba.'Ei', ce zici ?

Ce să-i răspund? Răspunsul-mă angajează într-uri fel. Găsesc o scăpare şi-l întreb•’:• ’ -’

■. —’ Cine mai,ştie,? :HJ n"; mi --

"r- Cum cine ? Toată echipa. » ;-c: n ; .

- .>•

. —-.Şi.ei ce.zic r iij'T ' ...-

— Ce să zică? Tac. Le e frică, de,şef . şi, de. .Bebe Gaură. Pe urmă, nu vor să păţească , ce-am păţit eu.

Rămîn uimit. Ce-o fi păţit'! ” ’

Dumneata‘ăi; păţit ceva ?J1'’ ''

Cîiid am vă?ut' cum vine treabă, l-âiri luat pe şeţ la întrebări. El.ă zis şă tac; Seara mi-a bătut cineva în uşă. Eram singur în cameră. Tovarăşul meu de cameră, de la baracă, era plecat. Am deschis uşa şi-am simţit cutn* mă trage cineva afară. Am Văzut stele verzi şi n-am mai simţit nimic. „Mă pălise-în cap. Mi-am revenit mai tirzrui Mă

durea capul de simţeam că înnebunesc.- Dar să vezi cum stau lucrurile? M-a lovit cu un ciorap în care era băgat nisip. Nu- se cunoştea nimic. Dacă dă’ cu parul, ’îmi' spărgea- capul. Aşa mi-a spus unul de la mine din sat. Am-rămas,- cum să zic eu, bătut. A doua' zi m*a chemat la el ’Şeful- de ’echipă şi mi-a spus’:’ „Cum ra’dormit; mă, azi-noapte? Vezi, dacă eşti al dria-l cului.? f*<Asta e povestea. ' i? ;. ɹ L- ■ • . ■.> . n

Eram sigur că-mi va spune o poveste în care e vorba despre nereguli în şantier.

— Şi ce să fac eu ?

— Să fii cu mine. Să zici cum zic cu. Acum sîntcm doi. Pe urmă o să fim trei şi pînă l-a urmă o să fie toată echipa, adică toţi opt, că şeful şi Bebe Gaură n-o să fie cu noi. Plus ăla care vine şi semnează pentru bani, Popa. Ceilalţi sînt lasă-mă să te las. Lucrează o lună, două şi se mută. Aşa e la un şantier de construcţii cu braţe de muncă necalificate. Nici nu bagi de scamă la plată cine c pe listă şi cine nu-i. Să te fereşti de Bebe Gaură.

îi arăt muşchii, să-l liniştesc. încordez braţul drept.

— Păi puşlamaua dă pe la spate, nu prin faţă, zice prudent nenea Dună.

îl liniştesc, totuşi.

— Ştiu eu să mă apăr, nu mă tem de mardeiaşi.

— O să-ţi port grija. ,

— Ce-am discutat, să nu mai spui nimănui deocamdată. Mîine voi discuta cu şeful. Fii sigur că pe luna asta Popa ăla nu va mai lua nici un, leuţ. ISIă crezi ?

— Nu prea. , ,*r*

— Ai să vezi dumneata. *■ '

— Cum ?

Nu mă las tras de limbă.

— Să mă mai gîndesc. Deocamdată am să vorbesc cu şeful de echipă. Să-mă gîndesc la noapte ce să vorbesc cu el, ce să-i spuri. Văd eu. .

— Mă Radule, tu ai tată ?

— Nu am, nene Dună, nu am.. A murjt în război, iim mic, nici nu ştiu cum arăta. .1 ' . ..

— Ştiam, Radule, ştiam. Numai unul care n-a avut de mic tată e ca tine. Ai tras spre om în vîrstă, care ar ii putut să-ţi fie tată, aşa, fără să vrei tu. Te-am simţit, mă Radule, mă.

-- .■ . .

Nu mă pot abţine, mă scol de pe scaun şi— 1 pup pe amîndoi obrajii. Nu-mi pasă de cei din jur. Să creadă liecarc cc-o vrea. Aşa se pupă beţivii în circiumă ? Sîrit un beţiv, atunci. Nenea Dună. îşi şterge pe furiş o la-crimă. O perlă, mai bine zis. Că-i izvorîtă din suflet.

— Şi nu am nici fraţi, nene. Dună, iar muma-i bă- trînă şi singură. . .

Îmi zice calm :

— Ştii ce, Radule ? Eu zic să mă iei mai încet acum, că-mi vine.să plîng şi mă fac de rîs. Sînt om bătrîn şi nu se face să plîng. ... ..

îi torn în pahar. • .

— Nu mai beau. E de ajuns. Nu-mi,.place .să. sar peste casă ca iada. Ce-i mult, nu-i bun. Gata !

Fac semn ospătarului să-mi facă nota de plată. Nenea Dună, fiind invitat, plătesc eu.

Ieşim în stradă. Mergem unul lîngă altul un timp, apoi ne despărţim. Mă uit atent în jurul meu. Nu-i tîrziu. E bine, totuşi, să fiu atent. Intru în curte. Aud pe Bătrîn vorbind. Dau să intru, însă mă aud strigat.

— Radule, ai o scrisoare.

*

Simbătă. Seful de echipă se învîrtcşte pe lîngă mine fără motiv toată ziua. Are frica în

oase. E întunecat la faţă. Eu mă fac că nu-l văd. A rămas ca trăznit cînd m-a auzit că am stat de vorbă cu un miliţian despre unii care trec pe state de plată inşi care n-au lucrat. Am avut grijă să-i spun că nu l-am informat pe miliţian despre cine este vorba. I-am spus că zicea miliţianul că-i o chestie gravă, că miroase a fals şi înşelăciune. Mai-mai să cadă clin picioare, l-am mai spus că dacă ştie pe cineva care a făcut asemenea fapte, să-I sfătuiască să dea banii celor care au muncit, că poate au să tacă în felul ăsta, dacă, doamne fereşte, vor fi întrebaţi de cineva. Vreo două ore a dispărut de pe şantier. La ici şi Bebe Gaură. Eram numai ochi. Fiecare din echipă a primit cite trei sute de lei de la şef. Oamenii au rămas miraţi. Dumitru Chisăr a încercat să refuze banii, dar pină la urmă i-a primit. Şeful n-a dat explicaţii. Nenea Dună s-a apropiat de mine şi mi-a şoptit : ,,Radule, eşti dat dracului !" Nu l-am băgat în seamă. În baracă, atunci cînd ne-am schimbat hainele de lucru, s-a dat pe lingă mine şi mi-a propus : „Fac cinste c-o berică". Era convins că eu l-am determinat pe şef să le dea drepturile băneşti pe care altul le încasase pe nedrept. Am negat categoric. Nu l-am covins. Mi-a zis după un timp : ,,Lasă-mă, Radule, să cred aşa".

Ieri Bătrînul a avut dureri de cap. A venit doctorul şi i-a luat tensiunea. I-a prescris regim alimentar. Bătrîna era tare neliniştită, l-am liniştit cum m-am priceput mai bine. Doctorul i-a mai recomandat să facă plimbări în aer liber. Şi munci uşoare (şi a făcut semn cu capul spre grădina de zarzavat).

Scara, înainte de culcare, am făcut o plimbare prin cartier. Bătrînul îşi revenise din spaimă. Şi-a revenit la matcă – vesel şi surâzător. Mă felicit pentru gîndul pe care l-am avut de a căuta o gazdă, o familie de bă- trini, într-un cartier liniştit.

Bebe Gaură e mîţă blindă. Mă salută cînd mă vede dimineaţa. Acum două zile am cărat împreună, cîteva ore, conducte pentru canalizare. A vorbit aproape tot timpul. De cîteva ori am mormăit cîtc un da. Mi-a zis : „De ce eşti scump la vorbă» mă ?”. l-am întins pachetul cu ţigări, să-şi ia. El mi-a întins chibritul aprins, să-mi aprind ţigara. După ce-am fumat, m-am ridicat şi i-am făcut semn că e momentul să începem lucrul. S-a ridicat şi mi-a zis : „Te-ai pus să ne scoţi sufletul ? Crezi c-o să-ţi facă statuie lîngă a lui Traian în parc ?”

Vinzătoarea de la chioşcul de ziare s-a obişnuit cu mine. Cînd mă vede, îmi întinde revistele din ziua res-' pectivă. li dau banii şi plec. Simt că ar vrea să mă-n- ţrebe cine sînt, care mi-c ocupaţia.

Trec pe străzi fără să văd pe nimeni. Sínt bucuros şi liniştit în acelaşi timp. Port sub braţ cărţi învelite în ziare. Le duc la bibliotecă. Nu am un motiv anume să fiu bucuros şi totuşi sínt. Mă privesc în vitrine şi-mi place cum arăt. Pantalonul e bej închis, iar cămaşa crem se asortează de minune. îmi vine să mă salut cu simpatie.

Intru în clădirea bibliotecii. Urc mai întîi un etaj, apoi intru într-un hol. Rămîn

îneîntat. Dau cu ochii de tînăra care mi-a împrumutat cărţi pînă acum. O salut, totuşi, reţinut. îmi face semn să rămîn.

— Dacă vreţi să vă servesc tot eu, aşteptaţi puţin. Cîteva minute doar.„

Rămîn îneîntat. Mi-a reţinut figura. Săraca, inima, cît bate de năpraznic.

Cînd nu ştiu ce să fac sau ce să zic, dintr-un obicei vechi, îmi aprind o ţigară. Trag primul fum şi‘mă înec. Tuşesc. Şi nu am batistă la mine. Roşesc la acest gînd.

—: Vedeţi ce vă face tutunul, dpmnule Radu ? . (,

Ah, mi-a reţinut şi numele. E prea de tot. Simt că trebuie să întreprind ceva, dar nu ştiu ce. Parcă aş dori să se deschidă sub mine o prăpastie şi să cad în ea.

— Vă e rău ? aud ca-n vis că mă întreabă. Stau rezemat de o vitrină în care sînt expuse cărţi.

— Am avut o ameţeală trecătoare, mint eu.

— Probabil că munciţi mult şi nu vă odihniţi sufi-cient.

Pare îngrijorată. Peste chipu-i frumos trece un nor de tristeţe.

—• Unde lucraţi ? mă întreabă ea.

— Sînt muncitor necalificat pe şantierul unde se construieşte noul spital.

Sînt sigur că n-am roşit în viaţa mea cum am roşit acum. Simt cum îmi ard obrajii.

— Foarte interesant ! Ce pregătire aveţi ?

Ah, sfîntă minciună !

— Şcoala elementară.

— Interesant, foarte interesant. îmi trec mii de citi-tori prin faţă anual şi nici unul n-a ştiut pînă acum să-şi aleagă cu atîta, aş putea spune, rafinament, căr- lilei Mulţi mă roagă pe mine să le recomand cărţile, pe care să le citească. Ciudat I Absolvent doar de şcoală elementară să citească pe Platon şi pe Hegcl !

Ultimele cuvinte şi le adresează ei.

Aprind altă ţigară. Mă priveşte stăruitor.

— Păreţi puţin nervos, ori mi se pare mie ?

— Nu. îngrijordt. Ameţeala de adineaori mă pune pe gînduri.

— Trebuie să vă odihniţi mai mult.

Pare atît de nefericită, îneît mi-e milă de ea.

— Ar trebui[1] să vă faceţi liceul la seral. Anii tot trec şi aşa. învăţînd organizat, vă trec anii cu folos.

Eu mi-am făcut studiile superioare la fără frecvenţă. Anul trecut mi-am dat examenul de diplomă. Părinţii mă bat la cap să intru în învăţămînt, profesoară de limba română, dar eu nu vreau, fiindcă îmi place să trăiesc printre cărţi. îmi promiteţi că la toamnă vă înscrieţi la seral?

— Da, sigur, promit, mint eu înainte fără neruşinare. Tot sînt pornit eu pe minciuni acum, mint în continuu fără să clipesc măcar.

— Foarte bine, acum să vă dau cărţile dorite.

O urmez în sala mare. Mă duc la catalog şi-mi aleg întîi autorii, apoi cărţile – Dostoievski, *Fraţii Karamozov* şi *Idiotul,* apoi Jack London, *Martin Eden* – cărţi citite cu mulţi ani în urmă. îmi aduce cărţile. Mi le împachetează într-o coală mare, albă.

— Anumitor persoane le împachetez cărţile frumos. Vorbeşte cu tonul cu care vorbesc mamele copiilor, îmi dă pachetul şi-mi întinde mîna pe care i-o sărut. Doar o ating cu vîrful buzelor. Şi-o retrage repede. Zice rîzînd :

-— M-a înţepat mustaţa. Adică m-a gîdilat.

Rîde veselă, uitîndu-se la mînă.

Plec calm, liniştit. Sînt atît de liniştit, că aproape mă îngrijorează liniştea asta. Sînt conştient că sînt îndrăgostit de fata asta. E puţin spus sînt îndrăgostit, o iubesc chiar. Da, o iubesc.

Intru în barul de zi al hotelului din mijlocul oraşului. Mă aşez la o masă joasă. îmi pun pachetul cu cărţi pe un colţ al mesei. îmi iau o cafea şi un coniac mic. Mă întorc şi-mi aduc şi un pahar cu apă minerală.

îmi aprind o ţigară. Privesc în jur. Barmanul o serveşte pe o tînără. Aceasta se îndreaptă spre masa la care stau eU. Se aşează fără să-şi ceară voie. Mă priveşte în ochi şi nu zice nimic. Observ că nici o masă

nu mai era liberă. La toate celelalte mese sînt cîte doi. trei sau chiar mai mulţi. Totuşi, trebuia să-şi ceară voie. Nu-i acord nici un fel de atenţie şi mă gindesc la mine, la ale melc. Oh, cît o iubesc.

— Pe cine, domnule, pe mine ? o aud întrebîndu-mă pe individa de la masa mea.

O fulger cu privirea, îmi iau pachetul de cărţi şi plec fără a mă fi atins de cafea şi coniac.

Joi. Azi-noapte am avut insomnie. Pentru prima oară de cînd sînt liber. N-am pus geană pe geană toată noaptea. Altădată mai dormeam, totuşi, cîteva ore. Dar acum nici un minut.

La lucru, cu mari eforturi, am reuşit să mă ţin pe picioare. Nu e uşor să încarci găleată după găleată cir mortar şi s-o urci cu scripetele la nivelul al treilea.

Nu pot să citesc un rînd măcar. Sînt frînt de oboseală.

Vineri. îmi place foarte mult să-mi aranjez lucrurile în cameră. Spăl cămăşile murdare. îmi dau multă bătaie de cap cele de lucru. Bătrîna se supără de fiecare dată cînd mă vede spălînd. Nu cedez rugăminţilor să-mi spele ea rufele, sub nici un motiv.

Nu ştiu cum o cheamă pe bibliotecară. Mi se pune un cîrcel în inimă cînd mă gîndesc la ea. Cît de departe sîntcm unul de altul 1 Ea cît de sus şi eu cît de jos ! între noi o puşcăria. Plouă şi bate vîntul puternic. Mîine va fi un noroi cleios pe şantier. Va trebui să-mi aduc, apoi, salopeta acasă, să o spăl. Trebuie să-mi mai cumpăr una. După ploaie, cîteva zile ne bălăcim în noroi. Se cere ca-n aceste zile să ne dublăm forţele. Şeful şantierului nu admite să aiu îndeplinim planul zilnic de lucru. Lucrăm

două-trei ore în plus.

Bebe Gaură încă nu şi-a dat arama pe faţă. Mă priveşte într-o dungă. Nu-mi mai caută prietenia. Şeful de echipă pune şi el zilnic mina pe lopată ori pe tîrnăcop. Nici nu ştiu ce atribuţie are un- şef de echipă.

Bătrînul e voios şi se laudă că are acum tensiune de aviator. Işi ia zilnic tensiunea. Dispensarul de cartier e la doi paşi. Medicul de la dispensar e fiu de ceferist, aşa mi-a spus Bătrînul. Sînt prieteni la cataramă. Bătrîna zice că numai duminică are dreptul la o ceaşcă de cafea. Seara îi face ceai de leuştean. l-a recomandat un asemenea ceai o persoană care a suferit cu tensiunea^ Bătrînul bea ceaiul şi se strîmbă tot. Îmi spune că-i amar. îmi face cu ochiul şi-l bea. Gust şi eu, la îndemnul Bătrinei. Spun că-i grozav. Bătrînul nu mă crede şi rîde cu nasul în cană'. Bătrîna face pe supărata şi iese din bucătărie. >•

Jn i?.

... *Simbătă.* După terminarea lucrului, trec- prin faţa clădirii unde e biblioteca,. cu gîndul. că poafe.o zăreşc pe Mihaela. Astăzi de dimineaţă mi-a venit în minte acest nume. O voi numi Mihaela. Sărmana inimă, cum îmi mai bate ! Şi ce uşor, ar fi şă-i spun cine sînt şi de cp mă ascund printre oameni i. Dar la ce bun? Am vreun semn din partea ei, cît de mic, care să-mi dea dreptul să sper într-o apropiere ? îndemnul să mă înscriu la seral îl

putea adresa oricărui ins care se arată dornic să citească, să se instruiască în vreun fel.;, Şi poate că şi pe alţii i~a îndemnat să se înscrie .la seral. Şi bietul de mine, cum m-am mai aprins, cum mi-am mai bătut cuie în inimă ! Şi ce-ar interesa-o pe ca dacă ar şti că sînt licenţiat ? Ei, şi ? Că doar nu sint singurul pe gogoloiul pămîntului. Moft !

E duminică şi sînt singur la masă, pe terasa unui motel, avînd în faţă o sticlă de bere. Mă simt bine de-parte de oraş. Peste o oră, mesele vor fi ocupate. Vor năvăli excursionişti. Acum sînt pe deplin liniştit. Astăzi de dimineaţă mi-a venit ideca cu această ieşire la iarbă verde, cum aud adesea în jurul meu că se zice cînd faci o mică deplasare din oraş prin împrejurimi pentru o jumătate de zi ori pentru o zi. îmi simţeam sufletul greu, parcă apăsat.

Motelul este aşezat la marginea unei păduri, între nişte stejari uriaşi. Crengile unui stejar acoperă terasa în întregime.

înţeleg, din spusele ospătarului, că duminica este zi de vîrf. înccpînd de pe la zece, năvălesc excursionişti ca lăcustele. Se consumă mici şi bere. Sute de sticle de .berc. Rari sînt aceia care beau vin.

Nici nu ştiu cînd masa vecină a fost ocupată de un omuleţ blond, cu chelie. Bea dintr-un pahar destul de măricel. Duce paharul la gură, bea, ca apoi să se strîmbe atît de caraghios, îneîţ mă trezesc rîzînd.

Se uită insistent la mine, ridică paharul în sus şi-mi zice cu o voce scîrţîită :

— Noroc, şefule 1

— Noroc, îi răspund.

Atît îi trebuie, că se şi mută cu pahar cu tot la masa mea.

Aşa iţi trebuie, îmi zic, dacă tc amesteci în borş cu inşi dubioşi. Omuleţul caraghios îmi întinde mina şi se prezintă :

— Gaşpar Dunărinţiu, fiul generalului dc cavalerie Graţian Dunărinţiu.

Şi ride. Un rîs care seamănă cu un schelălăit do ci ine.

— Bunicul meu, domnule, a luptat la ’77, cu grad de locotenent. A fost erou, locotenentul Scarlat Dunărinţiu. Ţarul tuturor ruşilor i-a pus decoraţiei în piept şi l-a pupat pe amîndoi obrajii. Familia mea, domnule, vine din veacuri. Eu sînt ultimul Dunărinţiu în viaţă. Ei, ce zici, bate după-amiază Dinamo pe UTA ? O bate cu cinci la zero, domnul meu. Sînt dinamovist fanatic. Cind sc-ntîmplă să piardă Dinamo, zac cîte trei zile.

îşi aprinde o ţigară şi după ce trage adine un fum în piept, îmi zice :

— Nu pot, domnul meu, să te servesc şi pe dumneata c-o ţigară, deşi am ţigări. Eu nu dau nimănui nimic niciodată. Eu primesc din toate părţile ţigări şi bani. Sînt de profesie cerşetor şi dinamovist. Mă ajută foarte mult în exercitarea profesiei melc nobile mutra asta nenorocită pe care o am şi tot fizicul în ansamblu. Sînt o stîrpitură de om, domnule.

îl aud schelălăind. Of, nu se mai opreşte odată, fi-i-ar rîsul afurisit să-i fie, dacă schelălăitul ăsta se poate numi rîs. îmi vine să-l prind dc ureche şi să-i dau un picior în fund.

— Ca tot omul, duminica mă odihnesc şi eu. îmi ajung, domnul meu, cele şase zile de muncă, atîtea cîte are săptămîna. Tatăl meu, generalul Graţian Dunărinţiu,

s-a străduit să-mi dea o educaţie aleasă. Am făcut studii de drept la Paris timp de cinci ani. Din motive obiective, la timpul lor, n-am putut să-mi iau licenţa. Am căzut în dizgraţia părintelui meu definitiv şi pentru totdeauna.

Soarbe din pahar. Se strîmbă şi iar soarbe.

— Domnul meu, n-am reţinut cum vă numiţi. Sîn- teţi amabil să vă mai repetaţi odată numele ?

— Nu are importanţă, zic şi privesc în altă parte.

— 13a arc, domnul meu, are. Tot timpul trebuie să ştii cum se numeşte individul cu care schimbi impresii.

începe să-mi placă stîrpitura asta de om. Dacă n-ar rîde, cred că mi-ar place şi mai mult, pentru motivul că ştie să-şi dea importanţă.

— Cum te numeşti, domnul meu ? Poţi chiar să mă şi minţi, fiindcă cu, deşi simpatizez cu echipa Dinamo, nu obişnuiesc să cer buletinul, să constat, dacă sînt minţit ori nu.

Da, îl mint.

— Ion I. Dumitru.

— Ce profesie ai, domnul meu [9]

Acum nu-l mai mint.

— Muncitor necalificat.

— Fă-mi plăcerea, domnul meu, să nu te cred cînd spui că eşti de profesie muncitor necalificat. Asta nu este o profesie, domnul meu, pentru un tînăr întreg la trup şi la minte. Este o glumă total nereuşită, auzită de mine astăzi. *

Zîmbeşte, arătîndu-şi gingiile fără nici un dinte.

— Cîţi ani aveţi ? îl întreb eu deodată.

— Eram sigur, domnul meu, c-o să-mi puneţi această întrebare. Dacă nu mi-aţi fi pus această întrebare, domnul meu, figuraţi printre puţinii inşi care nu mi-au pus această întrebare. întrebări de asemenea natură se pun, domnul meu, copiilor, femeilor şi han- dicapaţilor, cum sînt

considerat eu de anumite capote fără materie cenuşie. Cum n-am răspuns niciodată ki o asemenea întrebare, nu răspund nici acum. -Sînt destul de în vîrstă ca să-ţi fi putut fi tată, domnul meu.

Ride. îmi vine să-mi astup urechile cu degetele. Rîsul lui mă ricîie pe creier. La început parcă nu mă enerva, totuşi, rîsul lui atit de tare.

Ospătarul se apropie de masă şi cu un ton maliţios se adresează omuleţului :

— Stimate Gaşpar Dunărinţiu, vă rog să nu deranjaţi pe onoratul consumator.

— Gaşpar Dunărinţiu nu a deranjat în călătorii» lui prin viaţă pe nimeni. Am învăţat să nu inoportune/, pe nimeni. Stimatul domn şi-a exprimat dorinţa să-i fiu interlocutor. Şi cum sînt în momente de bunătate sufletească, am răspuns dorinţei sale, venind la masa domniei sale. Dacă eram într-o zi de lucru, domnia sa nu se bucura de gingăşia mea sufletească.

Ospătarul se retrage ceremonios, nu înainte de a-mi face cu ochiul.

Va să zică omuleţul este un personaj important pe aceste meleaguri. N-am avut cum să-l cunosc pînă acum, pentru că n-am frecventat restaurantele, locul său de muncă.

— Mă bucur că vă cunosc, domnule Gaşpar Dunărinţiu. Sînt îneîntaţ.

Sare la mine.

— îndrăznesc să vă dau un sfat, domnul meu. Să nu mai faceţi afirmaţii gratuite pe viitor şi nici să trataţi oamenii după înfăţişare. Hainele rămîn ■ coca ce- sînt, un decor. Fizicul, precum hainele, un alt decor. Spiritul, domnul meu, e omul. Trăsăturile morale caracterizează făpturile care sînt numite oameni. Au fost

inşi liîzi, stîrpituri, dar au creat opere nemuritoare. Opere care vor dura cit omenirea. La care, domnul meu, oamenii s-au aplecat şi pe care le-au contemplat cu evlavie. îmi vine greu să-i numesc pe aceşti oameni dintr-un motiv uşor de înţeles atît pentru mine, cît şi pentru dumneata, domnul meu. Eu, domnul meu, puteam să fiu nemuritor prin ce puteam să scot pentru lume din hăurile simţirii mele. Dar regretele nu au ce căuta pe buzele mele dintr-un motiv uşor de depistat din hăţişul de îndoieli care, probabil, se nasc în capul ascultătorilor mei, dacă mie cumva mi-ar trece prin gînd să mă dau după deget neauzindu-mă intr-un fel. Eu am intrat, domnul meu, profund, ca într-o mare, în interiorul meu şi m-am cutremurat de mulţimea de perle descoperite. M-am mulţumit să le contemplu şi nu le-am adus la suprafaţă, să le arăt oamenilor. Era şi stupid şi caraghios să-mi trec stîrpitura mea de trup alături de perle şi să spun : ,,Vedeţi, în trupul acosta au zăcut”. Egoismul, domnul meu, rri-a purtat de nas ca belciugul pe urs prin bîlciuri. Adevărul nu trebuie să-l urci pe măgar şi să-i dai drumul în lume. Numai minciuna, domnul meu, se urcă pe măgar. Nu sînt fatalist, domnul meu. Nu fatalitatea a rînduit celulele ■din organismul meu să se dezvolte hîd, ci întîmplarea. E 6 diferenţă între fatalitate şi întîmplare. Fatalitatea, domnul meu, nti există. E un cuvînt fără acoperire. Nu are conţinut, domnul meu.

Chipul îi pare fără vîrstă. Mă uimeşte. Nu se citeşte nimic pe chipul lui. Unde-i sînt ridurile care pînă acum îi brăzdau faţa ?

— Tatăl meu, excelenţa sa generalul Dunărinţiu a vrut să se opună naturii, îndopîndu-mă ca pe un curcan cu fel de fel de noţiuni, omiţînd că astfel îmi vatămă sufletul. Şcolile m-au înălţat, dar m-au şi prăbuşit,

domnul meu, m-au alungat în interiorul meu. De-aici, din interior, îmi văd trupul şi sar din el cîteodată, ies cu altă înfăţişare. Privcşte-mă, domnul meu, cît sínt de frumos şi de puternic. Nu sínt acum o operă de artă ? Da, domnul meu, sínt. Sínt ceea ce nu sínt. Capodoperele sínt ceea ce nu sínt, domnul meu. Parisul mi-a dat şi mi-a şi luat în acelaşi timp. Cu o mină mi-a dat şi cu o sută mi-a luat. Mi-a şlefuit sufletul, dar mi-a luat pielea sufletului. însă, domnul meu, am descoperit că am o altă filosofie în scăfîrlie. O filosofie a mea. Cind am descoperit-o, mi-am pierdut tatăl. L-am renegat, poţi să zici dumneata, domnul meu ? Eu pot să-ţi răspund că l-am pierdut fiindcă niciodată nu l-am căutat, deşi ne vedeam aproape zilnic. Filosofia asta a mea e încurcată pentru cei care o aud şi nu încearcă s-o înţeleagă, să o descurce treeînd-o prin raţiune. Şi nici eu nu am linişte să mi-o expun. Zilnic, domnul meu, sínt Ia slujbă, zilnic îmi exercit profesia de cerşetor.

Se ridică de pe scaun. Pune o mină în şold, iar cu cealaltă se sprijină de scaun.

— Domnul meu, eu nu întind mîna să mi se dea. Mie, domnul meu, mi se întinde mîna ca să mi se dea. Sínt rugat să primesc. Domnul meu, eu am făcut din cerşetorie o artă. Aceasta e opera mea, e capodopera mea, aş putea zice. Un amănunt, domnule – ştiu toate poeziile lui Eminescu pe de rost. Cine din oraşul nostru le mai ştie, cine ? Ştiu mii de versuri – Goga, Voicu-

lescu, I31aga, Arghozi, îi am ia degetul mic. Barbu ? Un moft, pot zice. Ei şi, şi ce-i cu asta ? m-ai putea întreba. Iar cu iţi răspund, ci şi ? şi sîntem chit. Ştiu cînd uzina cutare face plata angajaţilor, domnul meu, o am trecută pe o agendă în creier şi atunci, la sfârşitul programului, mă plasez la o masă din cea mai apropiată circiumă. Curg, domnul meu, hîrtiile de zece ori de douăzeci şi cinci în buzunarul meu, curg. Nu cer. Mi se dă. Refuz fizionomiile care nu corespund gustului meu, fiindcă am stări năbădăioase adeseori. Sînt atîtea fabrici şi birouri în oraş, îneît sînt pus în situaţia să nu pot onora cu prezenţa pe toţi donatorii mei, nu am timp, domnul meu. Nu mă pot diviza ca rîma, să pot fi în mai multe locuri deodată. Şi nici în dublu exemplar nu sînt creat. Sau să am o fantomă a mea, domnul meu, sper că mă înţelegi...

Pleacă brusc de la masă. 11 urmăresc cu privirea.

Ajuns la o masă ocupată de două persoane, începe să facă gesturi largi, prea largi pentru mîinile lui atît de scurte.

Sînt tulburat. Ce n-aş da să-l aud acum vorbind pe omuleţul ăsta ciudat ? Unul din consumatori îi vorbeşte tare şi ceilalţi rîd.

încep să vină doritorii de aer curat, de iarbă şi do natură şi mesele, încet-încet, se ocupă. Ospătarii aşază tacîmurile pe mese şi umplu frapierele cu sticle de berc şi gheaţă. Trece pe lîngă mine ospătarul care mă serveşte şi-mi face complice cu ochiul, chipurile că sînt scăpat de omuleţ.

Nici nu ştiu cînd omuleţul s-a aşezat din nou pe scaunul din faţa mea. E vesel. îmi zice :

— Mi-am salutat, domnul meu, un prieten pe care nu l-

am văzut de cîteva luni. S-ar putea să fi fost bol

nav, cu nu ştiu şi nici întrebări nu pun, că poate incomodez cu astfel de întrebări. E un profesor de valoare şi de viitor. Am fost primul care am văzut în ct valoarea. M-a consultat cînd şi-a dat examenul de stat,, pe vremea aceea era învăţător. Tema lucrării era excelentă – „Teatrul lui Molière". Zău că aici m-a nimerit. Eu sînt savant în literatura franceză. Teatrul lui Molière ? *Tartuffe, Mizantropul, Soţul păcălit, Avarul, Burghezul gentilom, Femeile savante.*

Mă priveşte lung, îmi ghiceşte întrebarea şi mi-o ia înainte cu răspunsul :

— V-am spus, domnul meu, c-am făcut studii la Paris. Prin teatre şi cafenele mi-am trecut timpul. Din cînd în cînd mai treceam şi prin case deocheate.

Rîsul îi hîrîie în gît ca o tuse.

— Prietenul ăsta al meu a luat nota maximă cu felicitări. A vrut să-mi fie recunoscător în felul lui, dar l-am refuzat cu bruscheţe. Nu primesc cadouri pentru sfaturi, nu e în genul meu, eu fiind cerşetor de profesie. Pardon, şi dinamovist. De ce sînt dinamovist ? mă puteţi întreba. Păi se poate, domnul meu, să fiu altceva ! Ştiu rezultatul meciului cutare din. anul cutare. Ştiu cine a marcat, în ce minut şi din ce poziţie. Am o memorie de elefant. , • • ; . .

Oare tuşeşte, pri.rîde ? E cu capul plecat şi cu palmele la gură. înalţă capul, neliniştit. . ;

— Te las, domnul meu.

Porneşte printre mese spre ieşire. îl urmăresc cu privirea pînă dispare printr-o uşă.

Mă întreb deodată ce e cu. mine acum- De ce să mă scoată din ale mele omuleţul care' pleacă ? . .

Marţi. Dună e trist. Nepoata lui de : soră e gravidă. Nu vrea să .spună părinţilor cu cine a;rămas gravidă.i E elevă în ultimul an de liceu. Bine că mai e puţin pînă la

sfîrşitul anului şcolar. încerc să-l liniştesc.

Am unghia de la degetul arătător de la mîna stingă strivită. Iau antibiotice. Cred că am febră.

Aseară bătrîna mi-a pansat degetul. M-a înconjurat cu bunătate sufletească. Bătrînul m-a sfătuit să-mi iau concediu medical vreo două-trei zile. Numai pentru atît ?

Pe la Mihacla nu trec. Nu am ce să citesc. Totuşi, nu mă duc la bibliotecă. Să o văd ? Ah, cît de mult doresc să o văd. Cind sînt singur în cameră, o văd mereu în faţa ochilor, li spun vorbe frumoase şi ea mă ascultă. Nu spune nimic. Tace şi ascultă. Nici nu rîde, nici nu vorbeşte. Tace. De ce m-a sfătuit să mă înscriu la seral ? Din politeţe, pur şi simplu. Da, din politeţe.

Miercuri. Găsesc lacătul lipsă do la uşa dulapului în care îmi ţin salopetele şi alto mărunţişuri. Salopetele lipsesc. Nimeni nu ştie nimic. Mi se îndreaptă gîn- dul spre Bebe Gaură. Nu zic nimic. Dună roagă pe un consătean de-al lui să-mi dea un pantalon vechi să-l îmbrac. Lucrez, pînă la sfîrşitul schimbului, destul de calm. Mai avem de lucru cel puţin două luni pînă terminăm conducta de canalizare. Inginerul e toată ziua cu gura pe noi. Şeful de echipă la fel.

Mă bate gîndul să caut o dactilografă să-mi dacti-lografieze povestirile scrise pînă acum. Care vor rezista în urma trierii, le voi trimite la o revistă. încerc doar. Mă tem. Nu sper. Nu .am cu cine să schimb o-vorbă. Ce folositor ar fi un sfat al cuiva, din afară ! Scriu cum mă taie capul, cum cred cu. Cunosc ţăranul în toată profunzimea lui. îi cunosc cele mai mici cute sufleteşti, cele mai nebănuite trăiri, gesturi. Sînt doar un ţăran şcolit.

Nimeni nu va şti niciodată cine sînt eu, cine

am fost.

Duminică. Spre dimineaţă am adormit. Inevitabilul s-a produs. Ieri am expediat plicurile cu povestirile spre reviste. Am mîinile reci, ca de mort. Tremur tot.

Joi. De dimineaţă, miliţia pe şantier. Paznicul a observat noaptea lipsa sacilor cu ciment aşezaţi unul peste altul lîngă o remiză. Pînă la prînz, cercetări. Răspund calm la întrebările puse. Dar Bebe Gaură ?

Vineri. De dimineaţă, chemat la miliţie. Confruntat cu Bebe Gaură. Afirmă că am participat şi eu la furt. Firește că neg. Sînt chemaţi Bătrînul şi Bătrîna. Sînt liber. Bătrînul se duce la comandantul miliţiei. I-a fost subaltern comandantul, pe cînd lucra la cefere în tinereţe. O a doua greşeală era imposibil să se mai comită.

Sîmbătă. Spre seară, prin magazine, pentru diverse cumpărături. Cîteva ture prin faţa clădirii biblioteca. Doar-doar o voi vedea pe Mihaela.

Se zice, pe şantier, că nu-i străin de furtul cimentului nici şeful de echipă. Ridic din umeri nepăsător. Dună e în al nouălea cer, se bucură. Nu înghite fărădelegea.

Bătrînul încă e supărat. Nu înţelege cum

unii oameni pot fi atît de răi. Cum unii oameni pot face rău altora.

Bătrina dă zarzavat din grădină vecinilor. E mînd’ă de grădină.

Duminică. Spăl toată dimineaţa. Am nevoie de cămăşi. Trebuie să-mi cumpăr cel puţin patru cămăşi.

După-masă beau două sticlo de bere cu Bătrînul. E umbră plăcută sub bolta de viţă de vie.

Iau de la chioşc ziarele şi revistele pe seară. Chioşcul e deschis şi duminica. Mă plimb pe străzi fără o ţintă anume.

Trebuie să fac ceva, să-mi umplu timpul cu ceva.

Mîinc e zi de salariu. Mă gîndesc să-mi cumpăr un costum de haine. Ţin de bani cu dinţii. Bătrînul mă anunţă că se apropie ziua cind trebuie să ne cumpărăm lemne pentru iarnă.

Luni. De dimineaţă, o scurtă şedinţă. E vorba de- plan şi de economie de materiale.

Sînt un robot, execut ce mi se cerc. Nu refuz pe nimeni, eu doar execut.

Mama îmi scrie să riU mă duc pe acasă pînă nu sînt în rîndul oamenilor. Cînd voi fi ?

Mi-e dor de Mihaela. Tîlharul de suflet !

Marţi. Accident de muncă. Un zidar a căzut de la înălţime. Vine repede salvarea şi e dus în comă la spital. Anchetă.

Oraşul mă împresoară. Mi-e dor de un Drieten.

Am încercat de cîteva ori să văd un film la cinematograf. Am ieşit din sală după zece minute. Nu suport. Nu ştiu din ce cauză. .

Ce-aş face, oare, dacă n-ar fi Bătrînul şi Bătrina ? Pun varză de toamnă. Răsadul l-a cumpărat Bătrînul.

Părul mi-a crescut.' Ar cam trebui să-l : scurtez. Adună mult praf şi murdărie pe şantier. Duşuri nu sînt. Mă spăl bine cu apă rece dintr-o cisternă. Greu va fi la iarnă.

Scriu zilnic proză scurtă. O povestire.de două-trei pagini.

Miercuri. Şedinţă de protecţia muncii. Muncitorul accidentat a decedat la spital. La analiză i s-a găsit alcool în sînge.

Şeful şantierului mă cheamă şi-mi propune sa mă facă şef de echipă. Refuz categoric, motivînd că n-am carte şi încurc socotelile. Văd că într-un fel aici e mîna lui Dună. Ce s-ar mai bucura el să fiu şef de echipă 1

Trec pe la bibliotecă să iau orele de program 'de pe uşa de la intrarea în clădire.

Joi. Bătrînul şi Bătrîna se pregătesc de zor. Zice Bătrînul că peste două săptămîni le vine nepoata. Deşi casa e de o curăţenie exemplară, totuşi se ia‘totul de la început.

Urc scările şi deschid uşa hotărît.' Fie ce-o - fi; îmi e ciudă pe mine. Prea mă feresc din calea oamenilor. Prea mă alung şi mă lovesc de pietre. Mă îndrept spre masa pe care se depun cărţile citite. E o altă 'bibliotecară. Vai,

şi cît o iubesc pe Mihaela 1 Iau două cărţi la întîmplare şi plec necăjit. . ;>■ J. ■ ...

Intru în cafeneaua de peste stradă- de. bibliotecă. Cer o cafea şi un coniac. Bineînţeles, şi un pahar cu apă minerală. Aleg o masă liberă-d intr-un, colţ. ; : ’

Mihaela a devenit pentru mine un lucru scump, la care gîndeşti cu fricǎ, deşi doreşti să-l ai de-atîta amar de vreme.

Ce le pasă celor trei inşi de la masa aceea din stingă barului de existenţa mea ? Ori perechii de îndrăgostiţi ? Ce frumos îi mîngîie el mina ! Ea nu şi-o retrage. îi face plăcere, desigur.

Am întors pe toate feţele cuvintele Mihaelci. Ar fi culmea să mă prezint la toamnă în faţa ei ţinând în mină adeverinţa că sînt elev la seral. Şi, într-adevăr, să mă şi înscriu. Iată cum un om serios, cum mă consider, gîndeşte la parascovcnii. Păi serios sînt eu cînd mă gindesc că ar fi ceva să mă înscriu într-adevăr la seral ? Mi-ar spune că am făcut foarte bine. Apoi şi-ar vedea de treburile ci.

Mă ridic de la masă şi plec. Voi veni altădată. Poate voi avea atunci noroc s-o văd pe Mihaela.

Joi. Zilele trec foarte repede. Fac eforturi să lucrez în ritmul care ni se cere. Sîntem în urmă cu planul. Nu din vina noastră, a muncitorilor necalificaţi:

A venit nepoata- Bătrînilor acum două zile. Nu m-a prea.luat în scamă ieri, cînd m-a văzut, deşi cu o zi înainte Bătrînul mă prezentase.

Stau mai mult în casă. Ascult muzică, citesc şi scriu. Cînd vin de la servici, mă odihnesc puţin.

Vineri.. Am, impresia că cineva, mi-a umblat prin lucruri'. Parcă' hîrtiile nu-mi erau aşa aranjate pe masă. A fost o înţelegere la început între mine şi bătrâni, ca eu să-mi fac curat'în cameră. Şi înţelegerea a fost respectată pînă acum. •

Pe nepoata bătrînilor o cheamă Diana. E tînără şi frumoasă. Tinereţea e frumoasă prin ea însăşi. E blondă, are părul auriu. Puţin mai înaltă faţă de media feminină.. ■

Bătrînii se învîrtesc în jurul ei şi nu ştiu cesă-i facă. O copleşesc cu fel de fel de bunătăţi.

îi aud cum vorbesc. Eu am fereastra deşchisă, iar ei stau la masă sub boltă de viţă de vie. .

Simbătă. Dună mă invită pe la el pe la ţară. îl refuz. Nu mă înţelege. Zice că şi-a anunţat soţia de vizita mea. îl refuz delicat. îi spun că mîine .am o groază de cămăşi de spălat. îmi dă dreptate. îi promi'; că ■altădată mă voi duce.

Bătrînul mă roagă să le însoţesc pe Diana şi ne încă o colegă de-a ei într-o mică excursie. Accept de •dragul Bătrînului. Nu pot să-l refuz. Diana nu se vede. Poate e în oraş.

*

*.

lată-mă îmbrăcat în vestiţii mei pantaloni bej şi în teribila mea cămaşă crem-pal. în picioare am o pereche ■de pantofi uşori, de

vară. Mă uit în oglindă şi-mi place cum arăt. Arăt bine, ce mai. Descopăr că sînt un ins distins. îmi surîd încîntat.

Diana, cînd mă vede, îmi zice :

— Radule, colega mea o să rămînă cu gura căscată cînd te-o vedea. Nu i-am spus cine eşti.

Tresar. Una caldă, una rece. Mă trece prin rai şi prin iad. Ba mai mult, îmi şi spune pe nume – Radule.

Bătrînul chicoteşte fericit. Bătrîna .nu mai ştie ce să mai facă cu mîinile. îi ia de pe pantaloni scame imaginare. E îmbrăcată în pantaloni negri, care o prind de minune.

Bătrînul se dă pe lîngă jnine şi-mi dă nişte bani.

— Ia-i, Radule, nu vru să ia mîncare cu .ea. Zice că ştie un motel.

Iau banii şi-i bag în buzunarul de la spate al pantalonilor. Bătrînul mă strînge de mînă fericit.

Ieşim pe poartă însoţiţi de Bătrîni. Diana se uită la ceas şi zice :

— Să ne grăbim, ne aşteaptă de cinci minute Gea. li sărută în grabă pe Bătrîni şi porneşte. Trec în stingă ci. întorc capul. Bătrînii ne fac cu mina. -

Pe stradă sînt puţini trecători. E prea de dimineaţă şi c duminică, zi de odihnă. ' " .

— Gea c în staţie, zice Diana deodată.

— Care staţie ? întreb contrariat. . • ->

— Ai să vezi imediat. , ;

La primul colţ facem la stînga. La doi paşi e mar- - ginea oraşului. Mă uit dezorientat în jur. Nu văd nici o staţie de autobuz.

— Aici e o staţie convenţională, Radule. Toate autobuzele care pleacă din oraş opresc aici. Uite-o pe Gea.

îmi arată o fată care stă pe loc la vreo patruzeci de metri.

— Autobuze trec mereu, să nu-ţi fie teamă. Ce, ne - grăbim ?

Rămîn puţin mai în urmă intenţionat. Poate că au să-şi spună ceva. Şuşotesc cîteva minute, apoi Diana mă strigă. îmi face semn să mă apropii. Mă apropii şi se fac prezentările.

— Geovana Ploscaru, colegă cu mine do an şi de grupă. Geovana cu e, nu cu *i.*

Iar după o scurtă pauză :

— Radu Bălteanu.

Mă aplec şi sărut mîna întinsă de Geovana Ploscaru. Pe mine mă prezintă scurt, doar spunîndu-mi numele. Atît. Pe cînd pe Geovana o prezintă spunînd că îi e şi colegă de an şi de grupă, medicinistă adică.

— Colegii îi spunem scurt Gea, zice Diana.

Gea e o fată suplă. Puţin mai scundă decît Diana. Tot blondă, dar parcă puţin mai închisă, bate spre roşcat. Cred că dacă mă uit atent, găsesc şi pistrui. E îmbrăcată tot în pantaloni negri. De unde se vede că sînt prietene şi colege. Bluzele sînt purtate diferit. Diana o poartă peste pantaloni, pe cînd Gea o poartă în pantaloni.

Deodată ne trezim cu un autobuz oprind lingă noi. Urcăm. Sînt locuri destule. Sînt cîtcva persoane doar. Diana şi Gea iau loc amîndouă pe aceeaşi bancă. Eu în spatele lor.

Şoferul întoarce capul şi-mi face semn. Diana observă gestul şi-mi zice fără să se întoarcă :

— Rămîi pe loc !

Se duce la şofer şi plăteşte biletele. Poartă o geantă plic. Vino liniştită înapoi. Nu-mi zice nimic.

Deodată mă întristez. îmi vine în minte ceva destul de grav. O să-mi terfelesc frumuseţea de pantaloni. Nici nu ştiu unde vom coborî. Am broboane de trans- piraţie pe frunte. Şi nici batistă nu am, să mă şterg. La acest gînd transpir şi mai. mult.

Privesc pe fereastră. Urcăm o pantă şerpuită. De-o parte şi de alta – pădure. Copaci înalţi şi rămuroşi.

Mă hotărăsc să fiu atent, prudent în tot ce fac şi vorbesc. Adică să fac pe naivul. Să-mi joc bine rolul în care am intrat împins de întîmplare.

— Ce faci, Radule, dormi ?

I liana mă strigă. Mă ridic ca un automat în picioare şi le urmez. Coborîm din autobuz. Mă uit în jur şi recunosc locurile. Văd motelul la care am mai fost. Nu spun nimic. Stăm la marginea şoselei privind după autobuzul care se pierde la o curbă, parcă înghiţit de pădure.

— Să mergem la motel, propune Gea.

— Să mergem, este de acord Diana.

Eu le urmez fără să-mi exprim opţiunea. Sînt doar un însoţitor. Le conduc la masa la care am mai stat.

La puţin timp îşi face apariţia ospătarul. Acelaşi. Salută profesional.

— O cafea mare, zice Gea.

— La fel, o imită Diana.

Eu, să fiu mai cu moţ, zic :

— Şi apă minerală.

Ospătarul pleacă.

— Tot pe timpul ăsta am fost şi anul trecut, zice Diana. Numai că era cu noi Nic.

Cine o fi acest Nic ?

— L-ai întîlnit ? întreabă Gea.

— Nu, dar tu ?

— Nici eu, răspunde cu indiferenţă Gea.

— Zici că s-au pregătit ? întrebă Diana.

— Da ! Aşa l-am auzit pe Gabi.

Sorb din ceaşca de cafea. Scot apoi pachetul de ţigări Mărăşeşti. Le întind şi lor pachetul să-şi ia, dar sînt refuzat. Diana îşi deschide geanta şi scoate un pachet de ţigări Amiral. întinde pachetul şi către Gca. Aprind' chibritul. îmi simt obrajii cum ard. Probabil că Gca simte că sînt necăjit şi-mi zice : .

— Noi fumăm Amiral.

Ridic din umeri şi nu zic nimic.

Gea mă studiază. O surprind mereu cu privirea asupra mea. O privesc atent. O cercetez, mai bine zis. Cum face un ţăran care îşi cumpără o viţică do prăsii 5- Rămîn calm. Chipul ei frumos nu mă scoate deloc dintr-ale melc. Gîndul meu e la Mihaela. Pe Mihaela o iubesc. Diana nici nu există pentru mine. Cum nu există nici Gea. Oare, ce-o face acum Mihaela ? Poate o fi şi ea pe undeva, cu cineva. Acest gînd îmi pune o mînă în beregată şi-mi opreşte respiraţia. Beau o gură de apă din pahar.

— De ce eşti trist, Radule ? mă întreabă Diana;'

— De ce să fiu vesel, domnişoară Diana ? îi răspund tot cu o întrebare.

— Fiindcă sîntem fără griji, fiindcă sîntem tineri. Nu te simţi bine cu noi ? ' '

— Nu ştiu ce să răspund. Eu nu -ştiu • să-vorbesc frumos ca dumneavoastră. Eu o să tac. ■

— Ba o să ne spui pe nume, cum îţi spunem şi noi. Da, Gca ? ... >

— Da, răspunde automat Gea.

— Nu-nu...

— Gata, s-a făcut. Ne spui pe nume.

în definitiv, de ce să nu le spun pe nume,' dacă aşa vor ele ? Le voi face plăcerea şi le voi spune pe nume. Mă trezesc zicînd : ■

— Cu o singură condiţie.

— S-a făcut. Care ? întreabă Diana. '

— Să plătesc eu astăzi. Fac cu cinste. E bine ?

— E bine, zice Gea.

— Minunat, zice şi Diana.

Mă înveselesc. De ce să fac pe prostul în faţa acestor gîsculiţe, de ce ? Trec la atac.

— Diana, găsesc c-ar fi mai bine să porţi bluza în pantaloni, nu peste pantaloni. Peste, îngraşă. Iar tu, Gea, peste pantalon. Să te mai împlinească.

Dintr-un foc, două victime. Am nimerit în plin. Fac gafe. Rîd în hohote.

— Sper că nu v-aţi supărat, fetelor.

Sînt un guguman. Supăr fetele pe nepusă masă. Privesc pe lîngă Gea care e în faţa mea. Diana c în stînga. Ele se uită una la alta întrebător. Deodată încep să rîdă amîndouă. Rîd şi eu. Mai încet. Dar ele nu se mai opresc. Ce dracu or avea de rîd atîta ?.Noroc că nu-i nimeni pe aici să le audă. Ospătarul e la bucă- . tărie, probabil.

— Am dreptate, Gea ?

— Ai, Diana.

Ce dreptate să aibă ? Rîd de ce-şi aduc aminte, ca proastele.

— Radule, ce zici, bem şi cîte un coniac inie ? mă întreabă aproape rugător Diana.

— Că de, tu plăteşti, sare în ajutorul ei Gea.

Plătesc eu, pe dracu. Plăteşte Bătrînul care mi-a vîrît cu forţa banii în mină cînd am plecat de-acasă.

— Se poate, fetelor, plătesc. Turcul plăteşte. Să vină ospătarul.

— Să’venim şi duminică aici. E aşa de frumos şi asa de răcoare sub crengile astea ! Mă simt excelent.

— Mai mult decît excelent o să ne simţim după ce bem şi coniac, zice Gea pe un ton de expert într-ale băuturii.

— Mai bine bere, zic eu.

— O nu, nu bere.

— De ce, întreb nevinovat.

— De aia, Radule, zice Gea.

— Vrei să ne vezi mereu plecînd de la masă plnă undeva, dacă bem berc ?

Rid. Cum să nu rîd. E asa de nevinovată Diana cînd întreabă ! Păi sigur că nu doresc să le văd mereu plecînd la W.C.

— Vai, Diana...

— Lasă, dragă, să ştie de la început Radu, cum vine treaba cînd e cu fete la masă.

Observ ospătarul şi-i fac semn. Imediat ne aduce comanda. Ridic paharul şi ciocnim. Şi nu zicem nimic. Diana duce paharul la buze şi gustă. Gea miroase mai întîi conţinutul. Se strîmbă şi pune paharul pe masă, fără să guste. Eu gust puţin. E prea tare. Diana îmi face semn să-i torn apă minerală în pahar. Torn repede şi ea bea.

— Mi s-a tăiat respiraţia.

— De ce faci pe eroina, Diana ? o ceartă Gea.

Diana întinde mîna spre Gea şi zice :

— Să mergem puţin, Gea.

— Se aprobă, zic şi eu.

Se ridică de la masă şi pleacă. Bine că nu vor bere I Ar fi dezastru după cîteva pahare de bere.

Oare, cît vor avea de gînd să stăm ? Mie mi-e indiferent cit stăm. Ele mîine se odihnesc, iar eu voi munci cu braţele să-mi cîştig existenţa. Din cîte înţeleg, Gea e din acest oraş. Ei, dar ce mă interesează pe mine această Gea ? în alte condiţii şi-n alte împrejurări poate că m-ar fi interesat. Acum o am pe Mihaela. Ce

copil sínt! Şi ciné este această Mihaela pentru mine ? Şi cine sínt eu pentru ea ? Un nimeni; Un biet muncitor necalificat. Dar cine sínt în realitate ? Un fost condamnat. Şi mai cine ? Un moft! Alerg după himere 1 Nici nu ştiu încotro e ţărmul. Navighez, într-o ama- rîtă de barcă, într-un imens ocean şi-mi permit să mai şi sper.

— Ce faci, Radule, dormi? Tu mereu .dormi cu ochii deschişi.

O privesc indiferent pe Gea. O întreb :

— Unde e Diana ?

— Rămîne între noi. Diana n-a băut în viaţa ei, nu ştiu ce-a apucat-o acum. Stă pe iarbă mai încolo de motel. M-a rugat să vin să-ţi ţin .tovărăşie. *Să* nu mă trădezi. Peste puţin timp va veni şi ea.

Mă îngrijorează Diana. întreb : • – ti..

— Cum se simte ?

— Are senzaţia că-i lipseşte aerul. 'Pütéá s-b păţească.

— Cum s-o păţească ? întreb îngrijorat.

— Cîţi n-au făcut stop cardiac în momente asemănătoare. Merită o chelfăneală în toată legea, îmi fac eu timp şi pentru asta.

— Ce-ar fi, Radule, ca. Dianci să-i placă: de tine? Rămîn perplex. De data asta e rîndul meu să simt că nu mai am aer. Reşpir adine şi ¡nu mă satur de aer. Ei, drăcie ! .

încerc să mă ridic, de lîţ; masă. Mă. .pţipde, peste masă, de mină.

— Nu pleca, Radule, stai. E'’o glumă. ¡Iartă-mă, te rog să mă ierţi...

Văd lacrimi în ochii ei: O iert öu dragă'inimă.

— Fie, te iert, Gea, te iert. [1 1] ‘ ‘ ■

Ce ştii tu, Gea, ce răni nevindecate îmi sîngerează acum ! Am sufletul sfîrtccat. Inima mi-e zob. Sînt aici acum, dar nu sînt totuşi. Sînt undeva, unde nici nu ştiu.

— Mă duc să văd ce face Diana. Radule, mi-ai dat cuvîntul că mă ierţi, da ? Mă încred în cuvîntul tău.

— Da !

Ce să-i fi spus mai mult ? Am impresia că fetele astea se joacă cu mine, că au început deja un joc caraghios. Ce au cu mine ? Ce au ele cu un modest muncitor necalificat ? Oare, să o fi pălit aşa din senin dragostea pe Diana ? Dar eu cum o iubesc pe Mihaela ? Tot din senin, pe nepusă masă m-a pălit dragostea. E o diferenţă. Mihaela o cineva, pe cînd eu sînt nimeni faţă de cine c Diana în societate. Şi cum să se îndrăgostească de un nimeni, indiferent cît ar fi do chipeş. Şi nici n-a schimbat prea multe vorbe cu mine.

Vin ţinîndu-sc de braţ. Merg încet şi discută aprins.

— Radule, e atît do frumos aici. Parcă nu-mi mai vine să plecăm. Sînt sigură că într-o oră se vor ocupa toate mesele. În lipsa mea, deja cîteva s-au ocupat. Gea, unde mi-e geanta ?

Dau să mă ridic, dar Diana mă opreşte cu un gest.

— Gea, du-te tu şi adu-mi-o. E lingă copacul lîngă care am stat.

Gea pleacă, după ce o priveşte în treacăt, mirată. Dar nu zice nimic.

— Radule, sînt sigură că Gea ţi-a spus că sînt îndrăgostită do tine. Taci, nu vorbi. Aşa procedează ea cînd o îndrăgostită de cineva. Se teme să nu mai fie şi alta îndrăgostită de bărbatul de care e îndrăgostită ea. Vrea să se asigure. E un procedeu dc-al ei. Uite-o că vine, te rog să nu-i spui.

Ei, drăcie, fetele se joacă cu mine ca pisica cu şoarecele.

— Dragă Diana, altă dată cînd îţi mai pierzi capul, să nu mă trimiţi pe mine să ţi-l aduc, zice Gea îmbufnată.

Şi-i vine atît de bine îmbufnată. Faţa îi o întunecată, însă ochii îi joacă vioi. Ciudată fată !

E stupid să mă las tîrît în jocul lor. Dar ce să le spun ? Co-ar zice Bătrînii dacă aş face pe nebunul puţin ? Bunăoară, să las să se înţeleagă, printr-un gest, că toate vorbele lor sînt triste banalităţi.

Mă gîndcsc că e timpul să mîncăm ceva. Ştiu, de data trecută, că duminica motelul e specializat în mici şi bere. Comand ospătarului mici şi bere. Diana vrea să protesteze. Gea e absentă. Priveşte spre o masă ocupată de cîţiva tineri.

— A venit unul din grupul lor, zice Gea.

Diana întoarce capul şi priveşte, apoi zice :

— Care e ?

— Cel cu bluza în carouri !

— Vor mai veni şi ceilalţi, trage concluzia Diana.

Fetele aranjaseră probabil această ieşire. Eu sînt pe post de paravan. Sînt un biet însoţitor do ocazie.

Diana îşi aprinde o ţigară şi pufăie liniştită. Gea priveşte spre masa la caro se află insul cu cămaşa în carouri.

• Privesc şi eu la masa vecină, Un ins are faţa galbenă. Vorbeşte tot timpul. Femeia care-l însoţeşte tace. Din cînd în cînd duce paharul la gură şi bea. După aceea toarnă dintr-o sticlă în pahar şi vorbeşte, vorbeşte. Mă enervează insul. Cc-o avea atît do vorbit ?

*

De fapt mă enervează tipii prea vorbăreţi. Eu niciodată n-am prea vorbit. Mai mult am ascultat. Am lăsat pe

alţii să vorbească. Unii aşteaptă finalul discuţiei, să tragă jarul pe turta lor, adică să tragă ei concluziile. Şi se pregătesc, pentru concluzii, în timp ce ceilalţi vorbesc. Nu fac parte din această categorie. Decapitează fără milă ideile altora, brutal, de o brutalitate scîrboasă.

— Azi-noapte am visat că ploua, zice deodată Gea. Diana zîmbeşte. Eu o întreb :

— Ploua din senin ?

— Ca-n vis, nu ştii cum e în vis ? Odată începe să plouă. După aceea, altă secvenţă.

— Şi care a fost secvenţa următoare, o întreabă **ironic** Diana.

— Se făcea că tu nu eşti ironică, îi răspunde laconic Gea.

— Scurtă secvenţă, şi nesemnificativă, banală.

— Din banalităţi se încheagă visele. Ca şi viaţa, uneori. Parcă viaţa nu e adeseori banală? Acest moment de-acum, moment de viaţă, e de-o banalitate stupidă. Ţie nu ţi se pare ?

— E excelent momentul de-acum. Te-ascult pe tine cum spui banalităţi.

Să intervin în discuţie ? Lâ ce bun ?

— Şi dacă nu vor veni ?

— E mai bine, zice Diana, apăsînd pe cuvînt. - !

— Şi dacă vor veni ? nu se lasă Gea.

' – E mult mai bine, Gea 1 Doream **să-i ţin o lecţie.** Ieri doream, acum nu./

ultimul

Te reîntorc! la vechea hotărîre ?
0, nu. De ce ? Nu te înţeleg.
E mai bine **¿ea! Să nu mă înţelegi. Poate** aşa că nici eu
nu mă înţeleg deocamdată. Nici nu-mi dau, de altfel, silinţa să mă înţeleg.

— Cum să iau vorbele tale ?

— Cum vrei !

Gea tresare. îi urmăresc privirea. Doi tineri ies din motel.

— Au venit, ne caută, zice Gea.

Diana, enervată brusc, zice :

— Te rog să le spui să nu mă deranjeze. E rugă-mintea mea. A, nu, nu rugăminte, ci dorinţă. Auzi, o dorinţa. E tîrziu acum.

Gea se duce spre coi doi. O urmăresc cu privirea. Porneşte cu ei pe alee. Dispar după motel. Diana îşi aprinde o ţigară. Observ că insul cu cămaşă în carouri dispare şi el după motel. Oricît mi-a.ş bate capul, tot n-aş înţelege ceva din tot ce se întîmplă pe-aici. Treaba lor I

îmi aprind o ţigară.

— Radule, ai citit romanul *Întunecare ?*

Mint.

— Nu. De cine o scris ?

— Nu are importanţă. Credeam că l-ai citit. Mi-au spus bunicii că citeşti mult.

— Citesc şi eu din cînd în cînd cîte o carte. Uit pe urmă şi cartea şi autorul. Uneori ştiu cum se numeşte cartea, alteori numai numele autorului. Nici nu prea înţeleg ce se scrie în cărţi.

Nu mă priveşte. Se uită pe lîngă mine. Pare absentă. Zic :

— Săptămîna viitoare promit că voi citi această carte. De cine e scrisă ?

— *Ce?*

— Romanul *întunecare.*

— Tc rog mult să nu pleci de la masa asta. Voi lipsi cam o jumătate de oră, poate chiar o oră. Da ?

— Se vor răci micii. • ...

— Sînt buni şi reci.

Pleacă hotărîtă. Mi-aş da jumătate din salariul meu pe o lună să aflu ce se întîmplă, în spatele motelului, între Diana, Gca şi cei doi tineri. Faţa Dianei spune a furtună şi tunete. ....

9 4

— Domnul meu...

Hopa ! Iată-l pe onorabilul, Dunărinţiu.

— Luaţi loc, stimate domnule Dunărinţiu, zic eu, arătîndu-i cu mîna un scaun.

— Nu, domnul meu. Eram la o masă în salon şi v-am văzut pe fereastră şi ca mine v-au văzut şi alţii. Cele două blonde care vă însoţesc sau pe care le însoţiţi sînt expresive şi atrag privirile. Doi tineri au rămas tablou văzîndu-le însoţite de cineva. Eu, domnul meu, v-am recunoscut îndată datorită memoriei formidabile cu care m-a înzestrat mama natură. Duminica e ziua mea liberă, şi dispun de ea cum cred eu că-i mai bine. O trăiesc cum mă taie capul. Eram, deci, domnul meu, în salon şi v-am văzut. Tinerii s-au impacientat şi vroiau să ceară explicaţii. Nu se aşteptau, domnul meu, să găsească în aceste locuri pe distinsele blonde. Vina o porţi, domnul meu. Eu te voi apăra. Aşa sînt eu din naştere, cu suflet nobil, să apăr pe cel neajutorat. Fii atent, domnul meu, că cei doi tineri sînt nervoşi. Acesta a fost ajutorul meu. Cu bine, domnul meu !

Nu mi-a fost teamă niciodată şi nu mi-e teamă nici acum de-un atac fizic. Acum da, dacă omuleţul Dunărinţiu are dreptate, mi-e teamă nu de un atac fizic, ci de urmările

lui. Să presupunem că mă voi apăra. Şi apărîndu-te, poţi să loveşti. Liniştea publică va fi tulburată. Iată, deci, petrccîndu-se acte huliganice. Nu, de o mie de ori nu. Nu doresc să ajung la miliţie. Chiar ca parte vătămată, lovită, nu doresc să mă complic, să ajung să dau explicaţii. Dar nici de plecat nu pot pleca şi să le las pe Goa şi Diana singure. Voi vedea ce am de făcut. Voi îi, totuşi, prudent. La o adică, mă voi lăsa şi lovit.

Nu mă ating de mici, deşi am o foame de lup. Nici nu ştiu cînd a adus ospătarul la masă micii, plinea şi furculiţele.

— Vine şi Diana peste cîteva momente.

Tac.

— Văd că n-ai mîneat, Radule. Micii sînt buni calzi. Hai să mîncăm. ,

încerc, dar nu pot. înghit cu noduri. Mă las păgubaş. în schimb, Gca mănîncă cu poftă. Văd că pune cu lama cuţitului muştar pe mic şi înfulecă . lacomă.

În sfîrşit, apare şi Diana. Tremură toată. Nu încerc s-o liniştesc. Are lacrimi în ochi.

— L-am determinat să-şi dea cuvîntul de onoare că va pleca acasă.

— Şi te încrezi în cuvîntul lui ? întreabă Gea. .

— Ştiu eu ? Dacă i-am acceptat cuvintele pe care mi le spunea, nu m-am obligat cu nimic, nu i-am făcut nici promisiuni, nu l-am lăsat să spere cumva într-o apropiere care să mă oblige. Că sînt acum aici, e altă poveste. Gca, te întreb pentru ultima oară, l-ai văzut aseară ?

— Şi eu îţi repet : Nu !

— Atunci ? Nu-mi răspunde, te rog ! E cum nu se poate mai bine. Of, prostia mea ! Radule, scuză-ne. O neînţelegere idioată e la mijloc, atîta tot.

Mă priveşte pentru o clipă şi imediat o aud :

— Goa, nu e nevoie să te pun să-ţi dai

cuvîntul, dar te rog să uiţi ce ţi-am spus într-un moment de încredere totală în tine. Ar fi cumplit să se audă în oraşul nostru şi ar fi necinstit în acelaşi timp.

— în privinţa asta, fii liniştită, Diana. Nu ştiu nimic din ce pretinzi tu că mi-ai spus.

Diana capătă culoare în obraji. Se destinde şi zice :

— lartă-mă, Gea !

Are lacrimi în ochi, clipeşte des. Lacrimile i se desprind dintre pleoape şi-i curg pc obraji.

— înţelege-mă şi tu că mi s-ar părea penibil să se afle.

Vorbeşte încet şi-şi frămîntă cu ncastîmpăr degetele.

— Regret că am cerut să-mi fac practica în oraşul ăsta.

O îneacă plînsul.

— Toată viaţa m-ar urmări vorbele necugetate pe care ţi le-am încredinţat ţic, toată viaţa, Gea. Trebuie să păstrezi cu sfinţenie taina. Era a mea. Eu eram obligată s-o păstrez. Cum obligată eşti şi tu acum.

Intervin calm în discuţie :

— Ce e grav astăzi, Diana, mîine ori poimîine e simplu şi banal. Eu ştiu una şi bună – nu-i nimic grav, dacă n-a murit nimeni. Altfel ar fi rău.

Gea sare în ajutorul meu :

— Are dreptate Radu. Plîngem mortul care nu-i mort.

îmi face cu ochiul şi rîde. Diana deschide

poşeta, îşi scoate o batistă şi se şterge la ochi.

— Credeam că va fi o zi minunată şi cînd colo, s-a lăsat cu lacrimi. Plîng de ciudă. Rar de tot sînt necugetată. Dar cînd sînt, sint pentru zece ani.

— O zi minunată, Diana, este atunci cînd este bogată în evenimente. Mai tîrziu, cînd te vei gîndi la ea, o vei numi o zi minunată. Atunci te vei gindi cu nostalgie la ea. Ziua asta ya fi departe. Radule, tu vrei să mai stăm ?

— Sînt mai întîi invitatul Dianei, apoi al tău, Gea.

Evit un răspuns clar. O las astfel pe Diana să hotărască.

— Să mergem să ne plimbăm, hotărăşte Diana.

Plătesc ospătarului. Diana mă ia de braţ. La fel şi Gea. Ne plimbăm în jurul motelului. Sînt oameni destul de mulţi. Copiii se joacă scoţînd ţipete de bucurie.

— Ce-ar fi să plecăm cu primul autobuz ! propune Gea.

O las pe Diana să se pronunţe, eu voi fi de acord cu ea.

— Ne vom plimba şi prin oraş, răspunde Diana. Mergem în staţie. Mai este lume care aşteaptă autobuzul. Aprind o ţigară. Mă simt luat de braţ de Diana.

— Să fii cuminte, Radule !

Văd stele verzi în faţa ochilor. Simt cum îmi ţîşneşte sîngele din nas. Clipesc des din ochi. Văd un tînăr care împinge pe Diana. Aud oameni vociferînd.

— Ce ai, derbcdeule, cu omul ?

— Dă-i, mă, una peste mutră !

— Pe el, mă...
— E plin tot de sînge.
— Dă-i, domnişoară, o batistă să se şteargă la nas.
— Hă-hă-hă, uite, mă, cum îl arde blonda cu poşeta. Arde-l pe huligan!
Mă simt împins în autobuz. Gea mă trage lingă ca pe bancă. Diana stă în picioare. Oamenii comentează intim plarea.
— Du-te, domnule, la miliţie !
— Să ne ducă şoferul direct la miliţie.
— I-auzi, domnule, că-i fiu do doctor.
— Dă-l în mă-sa. Ce dacă e ?
— Taică-său aşii îl învaţă?
— îmi venea să bag cuţitul în el.
— Bagă-l, domnule, în puşcărie !
— întreabă-ne cum ne cheamă, să fim martori.
— Scrie, domnişoară, cum nc cheamă...
— îl făcu sînge, domnule.
— Are ochiul negru.
— Şi nasul spart.
— Ptiu, fi-i-ar mă-sa lui a dracului !
Am ochii închişi. Dar intr-un fel mă simt bine în postura asta de... erou. Nici nu mă gîndesc să mă duc la miliţie să reclam. îmi pipăi nasul. Mă dor buzele. Sînt strivite între pumn şi dantură.
O aud pe Diana vorbind.
— Să coborîm.
— Mă, ăsta e un prost, n-o să-l reclame.
Rid în hohote. Sigur că n-o să-l reclam. Ce

ştie el, prostul! Nu-mi pot opri rîsul. Rîd ţinînd batista la gură.

Gea şi Diana mă privesc mirate. Nu înţeleg ce m-a apucat de rîd aşa în hohote şi nu mă opresc.

Oamenii, după ce trecem de ei, întorc capul să-l vadă pe ăla care rîdc ca un apucat.

De-acum fac eforturi să nu mai rid, în sfîrşit, reuşesc. Am cămaşa pe piept pătată de sînge.

— Ce ziceţi, fetelor, cum arăt ?

— Puţin şifonat, zice glumind Gea.

— Buzele puţin umflate, sub ochiul sting o uşoară vînătaic, zice şi Diana.

— Şi nasul ? întreb calm.

— Şi el, puţin umflat, adaugă Gea.

— E-n regulă, fetelor. Nu s-a întâmplat absolut nimic.

Cuvîntul absolut îl pronunţ silabisit, să-i dau o importanţă aparte.

— În regulă, Radule, zice Diana pronunţînd şi ea cuvîntul „regulă” tot silabisit.

— Sînteţi nişte copii amîndoi. Păi cui să spunem ? zice Gea.

— Eu, bunicilor mei, zice Diana.

Gea nu are replică.

— M-am lovit de uşa autobuzului, zic eu, adre- sîndu-mă Dianei.

— De uşa autobuzului, repetă Diana ca un papagal.

Ne luăm la revedere de la Gea şi ne despărţim. Simt, cum mergem pe stradă unul lîngă altul, că Diana ar vrea să mă ia de braţ. îi simt vîrful degetelor lîngă braţul meu. O

privesc cu coada ochiului. îşi retrage mîna încet. Mergem unul lîngă altul, fără să ne spunem nimic.

Noroc că bătrînii nu sînt prin- curte. Dorm la ora asta. Şi aşa scap de explicaţii.

Luni. Colegii de echipă nu mă întreabă nimic de vînătaia de la ochi. Dună e mereu pe lîngă mine. Aşteaptă, probabil, să-i spun ceva.

Vine vestea bombă : Bebe Gaură a fost condamnat la trei ani. La fel şi ceilalţi care au fost cu el.

Şeful de şantier e mereu printre noi, nu lipseşte un minut de pe şantier. I se pare că zidarii şi betoniştii trag miţa de coadă. Aşa zice mereu în şedinţele scurte pe care le avem.

Bătrînul şi Bătrîna nu mă întreabă nimic, deşi discut cu ei. Cred că ştiu de la Diana cele întîmplate – chestia cu usa de autobuz. Pe Diana n-o văd toată

după-amiaza şi seara, deşi stau în cameră cu fereastra deschisă.

Marţi. Cîteva ture pe stradă, prin faţa bibliotecii. Doresc s-o observ pe Mihaela. Dar n-o văd. Regret că nu am cărţile la mine.

îmi comand un costum de haine dintr-o stofă gri închis. Plătesc jumătate din preţ, la care e adăugată manopera. Nu-l achit, deşi am bani, din teamă de sărăcie. Mă simt mult mai în siguranţă cînd ştiu că am bani.

Bătrîna îmi spune că Diana face practică după- amiază. Ieri a făcut de gardă toată

noaptea. Răsuflu uşurat. Credeam că mă evită.

Seara o aud prin curte. O văd apoi pe fereastră. Dar nu ies. Bătrînii sínt în camera lor.

Miercuri. Săpăm pentru canalizare într-un téren mlăştinos. Sínt murdar de jos pînă sus. Şi în păr am pămînt. Scuip salivă amestecată cu pămînt. Scot cizmele să golesc apa din ele. Inginerul e cu ochii pe noi. Şeful de echipă e ca şi inexistent.

Sínt vlăguit. Toată după-amiaza dorm. Apoi fac un duş. ...

Bătrîna îmi dă un bilet de la Diana. îmi spune locul în care s-o aştept cind iese de la practică. Mă mir şi tremur.

Discutăm banalităţi. Eu, cum mi-c obiceiul, tac. Discuţia bate pasul pe loc. Diana nu e în apele ci. Dar care îi sînt apele ?

Joi. Sínt răcit. Parcă sínt anchilozat. Ani dureri în tot corpul. Şi grele mai sínt târnăcopul şi lopata ! Dau în brînci de oboseală. Nici gînd să scriu sau să citesc. Abia mă tîrăsc pînă la bucătărie, să-mi fac un ceai. Se pare că sínt singur în toată casa. Zac învelit în plapumă, deşi afară e cald. Mă zgîlţîie frigurile.

Vineri. Sună ceasul, afurisitul. Am transpirat azi-noapte. Mă îmbrac repede. Lucrez, totuşi, pînă la sfârşitul programului. Trec pe la farmacie şi-mi cumpăr medicamente. Mă trîntesc pe pat şi dorm cîteva ore profund. Nu mănînc nimic. Mă mai plimb puţin prin curte şi mă culc din nou. E trecut de miezul nopţii.

Simbătă. Sîmbăta, vrînd-nevrînd, programul c mai

scurt. Pleacă navetiştii la ţară. Şeful şantierului închide şi el ochii. N-are încotro. Trec pe la chioşcul de ziare şi cumpăr revistele literare. Am emoţii. Nu citesc revistele decît acasă. Am tabietul meu.

Bătrîna, Diana şi Bătrînul sínt sub bolta de vilă de vie. Stau la masă şi discută.

Ah ! îmi văd numele în revistă. Plîng.

Duminica. Mă scol ca de obicei de dimineaţă, la ora la care sínt obişnuit. Mai citesc încă o dată povestirile din reviste. Apoi le transcriu.

Secvenţa I

Nae Grangure şi Niţă Şobolan păzeau viile'. Făcuseră covercă. Nae Grangure fuma. Niţă Şobolan îl privea cum fumează.

— Mă Nae, cit e, mă, de cînd a murit a ta ? întreabă Niţă Şobolan.

— E he-he, să fie vreo şapte – ,opt' ani,'răspunse trist Nae Grangure.

— A mea are mai puţin. Fo cinci. Parcă acu o săp- tămînă a murit..

Tăcură. Niţă Şobolan puse mîna streaşină la ochi şi privi spre sat. Nae Grangure întrebă :

— Unde te uiţi, mă Niţă ?

. – Spre sat.

— Şi de ce te uiţi ?

— Aşa, mă uit aşa, răspunde Niţă Şobolan a lehamite.

Nae Grangure stinse chiştocul cu unghiile şi —1 băgă în tabacheră.

— De ce bagi chiştocul în tabacheră?

— Ţi-am spus şi ieri de ce. Cînd termin ţigările, fumez şi chiştoacele. Fac ţigări cu foaie de ziar. Sînt bune şi din foaie de ziar.

— Ai, mă, da' tu mai ştii de ce-a murit Burduf ? întrebă Niţă Şobolan.

— Ştiu, răspunse Nae Grangure.

— De ce ?

•— N-a mai avut zile. Dacă mai avea zile, ar trăi şi astăzi ca noi, care am avut zile.

Niţă Şobolan întinse piciorul drept. Zise :

— îmi amorţeşte afurisitul ăsta de picior de la un timp. Noaptea mă ia cu junghiuri.

— Te-ăm auzit azi-noapte cum te văitai prin somn. Stai şi tu cu'picioarele întinse, cum stau eu. Nu sta cu el zgîrcit şi într-o rină,' îl sfătui Nae Grangure.

— Mă Nae, fiu-tău te înjură aşa, cînd nu-i convine cîţe ceva

— Pe mine ? I-aş pune otravă în demîncare.

' • Niţă Şobolan se întristă. . •

•Nae Grangure îşi aprinse o ţigară. Niţă Şobolan întrebă : ' .... " , .

. • – Iar fumezi?.. , -■

— Aha ! [1] •!■, ■ • • ;

Tăcură apoi. După un timp, Niţă Şobolan întrebă încet: . • • . ■

‘ – Mă, tu mănîrici pe săturate ? •

— Pînă mi se face burta băşică, îi răspunse Nae Grangure umflîndu-şi burta. ■ .

• – Mă Nae, tu ai vorbă în casă ? • • '

— Am ! •

— Da' tu. ai şi banii tăi‘ '

.-Am! . •

— Da’ tu de ce aprinseşi .altă ţigară ?

— Zău, mă, aprinsei altă ţigară ? ’ lo-te; mă, că aprinsei altă ţigară, zise Nae Grangure mirat. '

Niţă Şobolan luă un surcel, şi începu să zgîrie cu el în pămînt. Nae Grangure îşi zise : „Ce-ar fi să-l scuip pe fiu-său drept în ochi!” . .

Secvenţa II

Nac alu Dinu lu’ Gheorghe nu înţelegea de ce fiu- său Lisandru nu venise încă acasă. Soarele scăpătase de mult. Plecase de dimineaţă cu boii la păscut în pădure. Dumitra, nevastă-sa, mesteca mămăliga în şopron.

„Dacă i s-o fi întîmplat ceva ? Da’ parcă ce putea să i se intim ple ?”

Luă felinarul şi-l aprinse. Plecă spre pătul. îşi făcu de lucru la jugul carului. Scoase un resteu. 11 cîntări în palmă şi-l puse la loc. Era lingă poartă. Auzi pe cineva apropiindu-sc, apoi cum bate la poartă.

— Care eşti, mă ? zise Nae alu Dinu lu’ Gheorghe.

— Eu, nea Nae, eu, Victor alu Iţaichc. Fă-tc mai încoa, că am să-ţi spun o vorbă.

— Ce vrei, mă, noaptea de la mine ?

— Vreau să-ţi spun o vorbă numa’ şi pe urmă plec.

— Că n-o să dormi la mine...

— Ţi se făcu vreun semn de rău, Nea Nac, ţi se zbătu ochiul sting ?

Nae alu Dinu lu’ Gheorghe simţi că i se taie respiraţia. îşi simţi cămaşa udă în spinare.

Ingăimă :

— Cu Lisandru nu-i de-a bine...

— Nu-i, nea Nae, nu-i, că de, aşa-i făcut omu'...

— Şi, zi, îi de rău...

— îi, răspunse hotărît Victor alu Iţaiche.

Nae alu Dinu lu' Gheorghe se sprijini cu mîna de stîlpul porţii. Nu mai înţelegea nimic, nu mai auzea nimic. Strigă :

— Dumitră, muri Lisandru...

— Cum muri, nea Nae, cum muri ? Păi aşa zisei eu ? se îngrozi Victor alu Iţaiche.

Dumitra ieşi din şopron şi începu să se jelească :

— Lume, lume, muri Lisandru meu, lume, Lisandru meu, Lisandru, ce ţi-am făcut, doamne,... de-l luaşi pe Lisandru meu...

„Ce dracului au ăştia, căpiară ? Păi eu zic una şi hodorogu' asta înţelege alta".

— Lisandre, Lisandre... murişi mumă, murişi, **su--** fletu meu... copilu meu... Lisandre al meu...

Nae alu Dinu lu' Gheorghe gemea sprijinit de stîlpul porţii.

Vecinii începură sâ se strîngă la poartă. Dinălica lu* Toaţă zise :

— Ce ştăm aşa, degeaba ? Hai în bătătură să ne-a- pucăm să-i ajutăm de-ale mortului.

— Că bine zice Dinălica, spuse şi Leana lu' Nicu- rin.

Intrară în bătătură femeile. Bărbaţii rămaseră la poartă.

— Lume, lume... muri Lisandru meu... lume...

— Taci, da' Dumitră, nu te mai jeli atît, că ai destul timp pînă-l îngropi, că acu-i...

Gheorghiţă alu Nacă îi zise încet:

— Fă, omu se răcoreşte cînd se jeleşte. Las-o să se jelească. Eu mă jelesc, că era băiat bun Lisandru şi nici nu se însurase. – •

— Eu nu mă jeleşc, că nu ştiu, îi răspunse Rina lu*. Totîrlioaiche.

— Păi învaţă acu. Zici după mine. Ce zic **eu, zici** şi tu. Şi începu să se jelească :

— Lisandre, Lisandre... băiatule... murişi, frumosule... nici n-apucaşi să te însori... Lisandre...

începură să se jelească încă patru-cinci

femei. Lumea intra pe poartă.

— Cu ce să începem, da’ Dinălică ? Eşti mai bătrînă şi le ştii pe toate, zise Moaţa.

— Păi cu începutu’. Să ne jelim toate, să afle neamurile şi satu’. Pe urmă se face ziuă şi oamenii ştiu ei ce să facă. Noi, muierile, ştim şi noi, îi răspunse Dină- lica lu’ Toaţă.

„lo-te, mă, ce harababură ieşi. Drace, .cum s-o dreg ?” gîndi Victor alu Iţaiche. Se apropie de Ion Creţu şi-i zise :

— Tată Ioane, dă-te mai colea să-ţi spun o vorbă.

— Ce vorbă, mă, ce vorbă ? îl întrebă plin de curiozitate Ion Creţu.

— Eu venii să-i spun o vorbă lu’ nea Nae şi el înţolesc greşit. Lisandru nu muri. Lisandru îmi spuse mie că nu mai vine acasă cu boii, dacă tac-su nu-l lasă să se însoare cu a lu’ Curmcte. Eu n-apucai să-i spun că-i de rău şi el strigă pe-a lui că muri Lisandru şi io-tc ce ieşi.

— Cum, mă, şi nu muri ?

— Nu muri, da’ nu mai vine acasă cu boii.

• – Mă, du-te dracului acasă, că te taie Nae. Las’ că-i spun cu cum vine vorba.

Victor alu Iţaiche plecă. Ion Creţu se apropie de car. Luă un resteu de la jug şi începu să lovească cu el în roata carului. Muierile tăcură din jelit. Tuşi de cîteva- ori, apoi zise : ...

— Mă Nae, şi tu Dumitră, şi voi ăilalţi, aflaţi că Lisandru nu-i mort, cum nu-s eu. Aflaţi numa’ că Lisandru-i fugit de-acasă cu boi cu tot. Zice că vrea să-] lase pe tac-su în sapă de lemn dacă nu vrea să-l lase să se însoare cu fata lu’ Curmete.

Nae alu Dinu lu’ Ghcorghe, cind auzi cc zice Ion Creţu, strigă :

— Dacă nu muri, îl omor eu. Bag cuţitu în ol şi-l răsucesc. Fir-ar sufletu’ lui al dracului să-i fie !

— Taci, Nae, nu mai zi aşa, închină-te şi mulţu- meşte-! lu’ Dumnezeu că nu-l luă, îi zise nevastă-sa Dumitra.

— Ba, io-te că zic. Doamne, dacă ai toate minţile în cap şi nu ţi-ai uitat socotelile, ia-l, decît să se tăvălească cu soră-sa. Că io-te, lume, cum vine tărăşenia. Aia pe care vrea ol s-o ia de muiere, e fie-mea. Mu- mă-sa era borţoasă cînd s-a măritat cu Vasile Curmete. Bă, dă unu fuga şi spune-i lu’ Curmete adevăru’, că poate o pune dracu pe fie-sa să fugă după trăznitu’ de frate-su, cum vine, după fiu-meu Lisandru.

Lumea rămase cu gura căscată ca la bilei.

— Cc zici, da’ Dinălică, de tărăşenia asta ? întrebă Maria zisă Jumara.

— Ce să zic ? Zic că lumea s-a dat cu capu în jos şi cu huidu în sus, asta zic. Io-te, fă, ce Coţăilă a fost Nae la tinereţea lui. Să auzi şi să nu crezi. Ferice de-a lui cu asa om la casă.

t

— Acu ce-o să zică Curmete ? intră în vorbă Frî- sîna lu’ Boţea.

Dinspre uliţă se auzi :

— Gherghină, hai, fă, acasă, c-o să cînte cocoşii. Tu nu vezi că nu-i vorba de nici un mort, ci de scîrbo- şeniilc lu’ Nae, zise Gheorghe Dudău.

Muierile începură să iasă din bătătură. Cei din uliţă începură să plece şi ei vorbind de întîmplare.

Dumitra îi zise lu’ Nae, cînd rămaseră singuri :

— Nae, eu mîinc mă spînzur de stîlpul pătulului.

— Păi de ce, fă, de ce ?

— De aia !

— Cum de aia ?

— De ce auzii din gura ta.

— Taci, fă, dracului, că nu-i adevărat ce'zisei. Păi ce, să-l fi lăsat să se însoare cu aia şi nu cu a lu’ Marinai, cum ne fu vorba ?

— Dacă bagă Curmete cuţitu în tine ?

— Bagă pe dracu blegu ăla ! .

— Eu mă spînzur, să ştii. Dacă-ţi spun că mă spîn- **zur,** mă spînzur. Şi nu mîine, mă spînzur la noapte.

— Vezi că te omor eu, înainte de-a apuca tu să te spînzuri.

— Omoară-mă, mă necuratule, mă rîsu’ satului. Cine crezi că mai ia fata aia de muiere, cine ? Gata, mă spînzur.

Nae alu Dinu lu’ Gheorghe îşi luă pălăria din cap şi jucă cu picioarele pe ea. îşi zise : „Ptiu, drăcia dracului, ce daravelă afurisită !” ,

— Dumitră, hai în pcţit la Curmete, că mă apucară pandaliile şi nu ştiu ce. fac.

Dumitra o luă spre poartă. Nae alu Dinu-lu* Gheor**ghe** luă felinarul în mînă de pe poliţă şi-o apucă şi el spre poartă. .

Secvenţa III

Veta lu’ Nicu lu’ Tabacu alerga pe uliţă. Cînd ajunse în dreptul casei lui Vladimir alu Mpise, se opri. Strigă la poartă. Ieşi hevastă-sa, Sînica, zisă Moisana.

— Vladimir e acasă, Sînică ? întrebă Vcta lu’ Nicu lu’ Tabacu.

— Doarme. Da’ cc-ai cu el ? Fă, ţie ţi se întîmplă ceva, de eşti plînsă.

Veta lu’ Nicu lu’ Tabacu începu să se jelească i

— Muri bou', muri bou’, Sînică. Doamne, muri bouuu...

Vladimir alu Moise ieşi Ja poartă. Sînică o întrebă :

— Cum. muri,. fă, cum muri ? Mîncă lucernă şi se umflă ?

Veta lu’ Nicu lu’ Tabacu îsi suflă nasul şi zise J .*

— Se răsturnă cu caru’ în hoaga lu’ Sişile. Hai Vladi-mire, cu boii tăi, să scoatem caru’ şi mortu’.

Veta lu’ Tabacu plecă. Moise intră pe poartă în bătătură. Sînică deschise porţile, să poată ieşi boii.

— Auzişi, Sînică, auzişi ? întrebă Tufăniţa.

— Ce s-aud ?

— Ghenciu se răsturnă cu caru’ în hoaga lu’ Sişile şi muri.

— Muri Ghenciu ? se miră Sînică.

— Muri, săracu’ de el.

Moise, care ajunsese cu boii după poartă, îşi zise i „Fir-ar sufletu’ ei al dracului să-i fie, auzi, plîngea bou’”. Apoi strigă :

— Sînică, închide poarta, că eu nu mă mai duc.

— Du-te, Vladimire, şi scoate pe nenea Ghenciu din hoagă, că-i cald şi-l umplu muştele şi-o să facă viermi, zise Sînică rugător.

— Că bine zici, răspunse Vladimir alu Moise

şl scoase boii în uliţă.

Secvenţa IV

Ristea lu’ Căcărează sta în marginea horii şi privea. Novastă-sa, Lena, ar fi vrut să joace, da’ nu în- drăznea să-i spună. Ristea lu’ Căcărează pleca a doua zi în armată. Tat-sâu Tăstase şi mumă-sa Maria nu veniseră la horă. Erau acasă, să-i pregătească de-ale gurii pentru drum.

Ion Firuţă juca hora înainte. Nevastă-sa, Mura, îl ţinea strîns de mină. Juca legănat. Ar fi vrut să strige s-o audă lumeţi : „Al meu pleacă mîine în armată. Cît o sta ol în armată, cu n-o să mă prind în horă”. Mura era de neam de-a lu’ Căţealeşinată. Tat-său, Florea Căţealeşinată, era în duşmănie cu Mitu Doagă, zis Pipotă, pentru un porc.

Ristea lu' Căcărează şi Ion Firuţă nu se avuseseră bine o vreme. Acu’, că trebuiau să facă armata împreună, sc împăcascră la un pahar de ţuică de dudă.

Cînd Ion Firuţă ajunse cu hora în dreptul lui. îi zise peste umăr :

— Hai şi joacă, Risteo, că io-te, soarele se dete după mălinii lu’ Şobolan şi scapătă.

Ristea lu’ Căcărează se făcu că nu-l aude. Nevastă-sa, Lena, îi zise :

— Că bine zice...

— Taci dracului din gură, că-ţi bag dinţii pe beregată.

Lena tăcu.

— Hai, Lena, acasă, zise şi porni printre lume spre casă. Lena mergea ţanţoşă în urma bărbatului.

Nae Codinaiche zise către Vîlvoi, care era lîngă el : '

— Mă, ăştia ai lu’ Căcărează sînt neam de pa- ceauri.

— Păi mie îmi spui ?. Ce, eu nu văd ?

Mitrică Rîpan, gornistu, începu să cînte p sîrbă.

Simt inima bătîridu-mi puternic. Camera e prea strimtă. Trebuie să plec, să fac mişcare, să mă adun, să mă stăpînesc-

Trec salutînd şi nu mă opresc să schimb cîteva vorbe cu Diăna ori cu Bătrîna care stau la masă, pe scaune, una lingă alta. Ce credeau despre mine ? Nu am cum să mă gîndesc ce vor crede despre mine. Acum sînt, în sfîrşit pot spune după atîtea zile şi nopţi, mulţumit. E puţin spus mulţumit, sînt fericit chiar. Asta e oare fericirea ? Păi dacă asta e fericirea, atunci sînt un om fericit. Şi cum să nu fiu fericit ? Nici cînd îţi vezi numele într-o revistă, scris cu litere mari ? – Numele meu acum este, poate, pe buzele multora. Cîţi nu se vor întreba – cine-i acest Radu Bălteanu ? De unde a apărut ? Cine îl cunoaşte ? Nimeni, absolut nimeni! E un necunoscut. Era unul cu acest nume şi nu mai e. Acum e altul cu acest nume, care nu poate fi el. Şi, mă rog, de ce să nu poată ? Sint mari titani ai literaturii care, dacă stau bine şi mă gîndesc, nu au avut mai multe clase decît degetele do la o mînă, şi totuşi cărţile lor sînt tipărite în întreaga .lume în milioane de exemplare. în artă e ca în sport. Ajunge cine poate. A putea, e chemarea. Cine te opreşte să nu te duci pe stadion sau în sala de sport ?

Cine te opreşte să cînţi din vioară ori cine îţi ia şevaletul să nu pictezi un cais ori un bou ? Şi cine **îţi** confiscă stiloul ori coala ?

îmi vine să opresc oamenii pe stradă şi să le spun : mă vedeţi, eu sínt ăla care a scris despre ţărani în revista pe care sínt sigur că o aveţi pe masă. Cîţi oare vor avea nevoie de scrisul meu ?

Nu ştiu ce să fac, încotro s-o apuc. Cui să-i spun ? Parcă nu e completă fericirea asta care

mă copleşeşte dacă n-am cui s-o împărtăşesc.

Nu-i nimic. Singur mi-am legat rănile, singur să mă bucur de victorie. O reuşită e o victorie. în primul rînd asupra mea. Şi numai asupra mea. Nu am concurat cu nimeni ca să fie o victorie şi asupra altora. Că e o competenţă, asta e altă poveste.

Merg ca un orb printre oameni. Nu văd nimic. Plutesc. Totuşi, simt asfaltul tare sub tălpi.

Trăiesc ca un om normal. Deşi niciodată nu m-am simţit vinovat, totuşi, datorită nedreptăţii care mi s-a făcut, trebuia să-mi plec privirea în faţa oamenilor. Nu dintr-un sentiment al culpabilităţii, ci mai degrabă din oroare.

Picioarele mă aduc şi urcă scările spre uşa care se' deschide în sala unde, la o măsuţă, aşteaptă Mihaela oamenii să le împrumute cărţi. Picioarele sínt complicele sentimentelor, sínt în slujba lor. Dacă Mihaela lipseşte astăzi de la servici ? Dacă lucrează în tura de dimineaţă ? Iată cum trec dintr-o parte în alta. Cînd fericit, cînd străbătut de teamă. Deschid uşa. Fac cîţiva paşi. Nu e Mihaela persoana de la măsuţa înconjurată de lume. îi zăresc capul printre oameni. Nu e • ea. Mă interesez dacă pot lua cărţi, chiar dacă nu le-am adus pe celelalte. Răsfoiesc registrele cu ochii

pe uşa care duce în depozitul de cărţi. Parc-aş dori să se deschidă şi s-o văd pe Mihaela apărînd. Atît doar – s-o văd. Să ştiu c-am văzut-o cînd eram la bucurie.

lat-o. Se apropie şi trece pe lîngă mine. O salut, îmi răspunde. Pun mîna în dreptul inimii.

Renunţ să mai iau cărţi. în hol – Mihaela.

— într-un grup anume, s-a cam vorbit de dumneata zilele astea, mă ia fără ocol Mihaela.

Parez cu o minciună *i*

— Nu prea înţeleg.

Se apropie de mine şi întinde degetul aproape de faţa mea şi zice :

— O dovadă e ochiul înnegrit!

Coboară degetul puţin mai jos.

— Altă dovadă e buza de jos rănită.

Auzi, buza rănită. Frumos spus 1

— La cîteva minute după ce s-a produs scandalul, am aflat.

— Aveţi detectivi. . -. < ■ ..

— Nu, eram şi eu acolo. ' -'•■■■ •

Ce să-i spun ? Mint din nou/

— V-am văzut.

♦

Rîde triumfător.

— Este exclus. Numai în situaţia unei transformări dintr-un crai într-o musculiţă, ei, atunci da. Şi cum în zilele noastre astfel de transformări nu se mai **fac,** vă spun că nu m-a văzut craiul care însoţea două zîne blonde.

— Eu fiind craiul.

— Da.

Fruntea îi e uşor încruntată. Trebuie să atac, fie ce-o fi.

— Am mai multe feţe, ca unul, lanus. Dar unde era frumoasa bibliotecară ?

Ar vrea să mă insulte, dar renunţă. Am fost impertinent, am depăşit limita. Dar ea mă cruţă.

— Frumoasa bibliotecară era în restaurant, în local, nu pe terasă ca alte persoane.

Mihaela, îi zic în gînd, iartă-mă !

— Cine eşti, domnule ? -

— Radu Bălteanu, muncitor necalificat, viitor elev la

liceul seral.

Repet numele cu intenţie. Poate va face legătura între numele meu şi cel din revistă. Şi dacă nu citeşte revistele ? Ei, şi ?

— Cum se face că zîna Diana îşi părăseşte prietenul, colegul, fiu de doctor, pentru un, hai să-i zicem pe nume, muncitor necalificat ?

îmi vine s-o insult. Tremur tot. îmi sare în ajutor.

— Eu nu insult pe nimeni. Am folosit ciivîntul crai, dar pentru mine nu sînt graniţe între oameni pe diferenţă de studii, de servici...

— Dar s-a discutat, da ?

— Da ! Şi pe toate feţele.

— Şi concluzia ?

— Fără supărare.

— Da 1

— Favorabilă craiului. ...

— Adică ?

— Masculului.

Biata Diana, cît de bîrfită...

— Nu înţeleg, totuşi, un lucru.

— Intrcabă-mă !

— Cum se face că un mascul, un cuceritor, nu e şi un bun bătăuş ?

Intr-adevăr, pe faţa ei se citeşte nedumerirea. Probabil că şi-a formulat deja un răspuns.

— Să fi scos cuţitul şi să-l fi implîntat în pieptul agresorului, ca în romanele de duzină ? Ah, poate că grupul acela a rămas dezamăgit că un ăla care stă toată ziua îmbrăcat în salopetă nu e brutal. Uite că se poate. Eu nu am întors şi obrazul celălalt, ca în Biblie, să fie lovit, dar nici n-am reclamat la miliţie...

— Un alt mister...

O întrerup :

— Tot ce mintea îngustă a oamenilor nu înţelege, e dat pe seama misterelor. Nici un mister, nimic misterios. Aparenţele înşeală.

Fac o pauză, apoi continui fără s-o las pe Mihaela să vorbească.

— Din silă n-am reclamat. Din silă. Mi-e atât de mare sila de mitocani, că nu mă pot învrednici nici să le scriu numele în vreo reclamaţie. De fapt, nici nu ştiu cine e. Mi-e indiferent. Cum mi-e indiferent un vierme. Pe vierme îl ocolesc să nu-l strivesc din scîrbă, din greaţă. La fel şi pe el.

Nu se aştepta să mă audă vorbind cu atîta patos. Se încruntă şi-mi zice :

— Nu ne vîrî pe toţi în aceeaşi oală. Fă diferenţă între oameni ! Ţin să-ţi mai spun că se discută cam multe. Se mai zice că doctorul, tatăl lui, ţi-ar fi dat o sumă considerabilă ca să-ţi astupe gura şi, după cum se observă, a reuşit. Taci. îţi spun ceea ce-ţi spun nu ca să te determin să reclami, ci ca să vezi ce se discută. Eu apreciez hotărîrea asta a dumitale că nu reclami.

Mi se pare înţeleaptă.

— Şi crezi că am primit bani...

Mă întrerupe : ' '

— Nu cred.- Nici acum nu cred şi nici cînd am auzit n-am crezut. , •. ■ •

De ce ? . • . ’ •. .:

' – NU Ştiu. . J .j. ■■ . . •

— Cum nu ştii ?

— Foarte simplu, nu ştiu. Nici nu m-am gindit şi nu m-am gindiiţ fiindcă nu mă interesează întîmplă- rile de această natură. Întîmplarca a făcut să mă găsesc la motel. Tot-întîmplarea a făcut să asist la anumite discuţii. Dar tot întîmplarea a făcut să nu mă gîndesc în mod deosebit la aceste banalităţi. Eşti mulţumit ? Am alte preocupări.

Priveşte într-o parte. Păi e firesc ce spui, IXfihaela, fiecare om are preocupările’ lui, dar vezi tu,' intervine şi bîrfa uneori în timpul liber, în afara preocupărilor, la un pahar de berc. Eu cunosc puţină lume în; acest oraş, dar sînt cunoscut de mult mai mulţi şi cum :sînt cunoscut! Şi zic : ...

— Nu am deranjat pe nimeni în acest oraş în care cunosc foarte puţini oameni. Dar observ că eu sînt cunoscut şi, în plus, se şi vorbeşte mult despre mine, şi încă' n-u în termeni tocmai frumoşi. Lucrez cu bra- ţele, ca să trăiesc. Sînt Un nimeni, un nimic. Intîm- plarea a făcut, cum bine ai zis, să însoţesc două fete şi iată ce dandana a ieşit. La ce discuţii a dat naştere. Trăiesc liniştit şi singur, frumos şi demn. Cărţile pe care doresc să le citesc nu am de unde să mi le procur. Vin şi le împrumut de la bibliotecă. Citesc cînd nu muncesc...

— Ori scrii, stimate Radu Bălteanu ! ! ..'li

Mă priveşte fix, nu clipeşte. Nu reuşesc să înghit

nodul pe care-l am în gît. Ah, ştie.

— Uneori... mamei.

— Şi alteori pentru reviste, nu-i aşa ?

— Eu ?

— Întocmai.

. Eu n-am atîta carte, ca să ştiu scrie... ■

— Carte? Nu trebuie carte multă ca să poţi scrie, ci atît cit să ştii să ţii creionul în mină.-Nu cei cu carte multă ştiu să scrie. Scriu aceia care au o experienţă de viaţă, care se trezesc cu mîna pe creion în- tr-o seară. Scriu aceia care găsesc mai întîi scrisul în ei şi după aceea se gîndesc să scrie. Scriu aceia care devoră zilnic pagini din scrisul altora, care ajung să nu mai poată trăi pînă nu spun şi altora ce le apasă sufletul. Scriu dintr-o necesitate. Ştiu că'nu doreai să aflu cu că scrii, dar nici eu nu doream să crezi că eu nu citesc ziarele şi revistele.- Vrei, sînt sigură, să nu se afle că scrii. Pentru imine răimîi Radu Bălteanu, care vine să-i dau cărţi. Iată că-mi permit să-ţi spun pe nume. Sînt sigură că vrei să-mi afli numele. Ei bine, mă numesc Maria Grădinara. Pur şi simplu Maria, nici Meri, nici Mari, nici altcumva.

— Eu ţi-am spus Mihaela.

— Oînd ?

— Oînd mă gîndeam să mă înscriu la seral.

— Precis ?

— întocmai.

Sînt sigur că sîntem mari mincinoşi, şi ea şi eu.

• – Radule; îmi promiţi ceva ?

— Fără îndoială.

— Că nu mă vei minţi.

Hopa ! Fii atent, Radule 1

— Da, nu voi minţi.

— Bine. Poţi să vii cînd vrei să te servesc cu cărţi. La revedere.

Pleacă brusc şi rămîn cu gura căscată.

Marţi. Diana nu dă semne de viaţă. Ce-o fi cu ea ? Bătrînii, tot ca înainte – buni de pus pe rană. Eu sînt neliniştit.

Dună se-nvîrteste pe lângă mine. îl întreb dacă are să-mi spună ceva şi zice că nu are. Totuşi, simt că vrea să-mi spună ceva. Pînă la urmă îmi va spune el.

Ce-o fi cu Gea ? Care sînt relaţiile adevărate dintre Gea şi Diana ?

Mi-e teamă să mă duc la Maria. Da, Maria ! Mihacla nu mai e. S-a evaporat, a dispărut. Mi-e 'teamă de mine, mi-e teamă să nu-i spun c-o iubesc.

Intr-adevăr, nu mă interesează acel ins care m-a lovit. Să fie sănătos. Tot răul e spre bine, în favoarea mea, cum ar veni. Dacă stau şi mă gîndesc bine, ar trebui să-i mulţumesc. Dacă nu era el, dacă nu mă lovea el, nu ajungeam atît de aproape de Maria. Oare ? Maria e grozavă ! Ştia, mă citise în revistă. Mulţumesc. Maria !

Miercuri. Diana mă ocoleşte. Nu se lasă înţîlnită. E o fată minunată. Şi-i atît de frumoasă ! Păcat!

Inginerul m-a certat astăzi. Spune că nu ştiu să mă port în echipă, că nu am spirit de echipă. Mi-au luat apărarea Dună şi Popa. Prea sînt individualist. Nu-i plac oamenii care trag pînă crapă, numai pentru ei. Are dreptate.

Trimit proze la alte reviste. De, de-acum sînt „scriitor”.

Joi. Mîine e ziua mea de naştere.

Vineri. De dimineaţă, la servici. Nu spun nimănui că e ziua mea de naştere.

Cînd scap, ca glonţul mă duc la bibliotecă. Citesc pe uşă : „Sînteni în şedinţă”. Acasă sînt singur. Diana şi Bătrînii sînt plecaţi.

Astăzi e ziua mea de naştere.

Sîmbătă. Ca de obicei, ziua de lucru e mai scurtă. Navetiştii dispar spre prînz. Inginerul tună şi fulgeră. Totuşi, pînă luni uită.

Luni o voi căuta pe Maria.

Am chef să mă îirjbrac în noul costum de haine. Păcat că e asa de cald.

E o căldură insuportabilă astăzi. Soarele e trecut de amiază. Totuşi, e foarte cald. Luna lui Cuptor. Mi s-a luat de pe spate un rînd de piele. Lucrez dezbrăcat pînă la brîu.

Bine că s-a sfîrşit programul. Mă spăl bihe cu apă rece, mă îmbrac şi iată-mă altul. Dar ce cald e !

Mă aud strigat. întorc capul şi-o văd pe Gea. în- tr-adevăr, are dreptate Maria, că parcă-i o zînă. O prinde de minune rochia albă cu care e îmbrăcată. Părul auriu îi e revărsat peste umeri.

— încotro, Gea ?

— Mă plimb.

— Pe căldura asta ?

Rîde. E atît de veselă şi proaspătă...

— Eram în trecere. Nu puteam să trec pe lingă tine fără să schimbăm o vorbă.

Mergem unul lingă altul.

— Ar fi minunat la un ştrand acum, remarcă Gea.

— Ar fi intr-adevăr grozav, Gea.

— O să mergem într-o duminică, Radule.

— O, nu, în altă zi. Duminica nu am noroc.,

— Ei, cînd e să ai ghinion, te calcă şi-um vapor în mijlocul străzii.

— Da, ghinion-.. ■

Al dracului ghinion am mai avut eu. M-am ales cu-n pumn zdravăn. Bine că n-a fost ghinionul şi **mai** mare, că mă alegeam cu mai mulţi. Să dau de **pomană** zilei aceleia, că a fost îngăduitoare cu mine.

Mă las purtat pe străzi de Gea.

— Zi ceva, Radule, de ce taci ?

— întreabă-mă !

— Ce face Di ana ?

— întrebarea asta mă frămîntă şi pe mine. Chiar, ce-o face Diana ?

Mă întreabă mirată :

— Cum, nu vă vorbiţi ?

— N-am mai văzut-o dc-atunci.

— Ei, nu se poate.

— Uite că se poate. Ce face ?

Aştept să-mi răspundă. într-un tîrziu îmi **spune** J

— Nu vorbeşte cu mine. Cînd ne întîlnim, ne **salu-**tăm. Atît. A observat şi medicul care e coordonator. Nici cu ol nu vorbeşte. Nici eu nu vorbesc cu el.

Mă opresc şi-i zic :' -

— Nu vreau să ştiu cine e acest el. Te rog.

Ne reluăm plimbarea. Ne apropiem de centrul orâr **şului.** Se opreşte în faţa unei porţi. , c – Radule, am o propunere.

. ■ – S-o aud. . . i- !•. ..7?,

— Să intrăm la mine. Eu locuiesc aici.-

Bănuiam. j, *r*

— Şi părinţii ce-au să spună ? ’ ; i , • -

— Sînt plecaţi într-o staţiune. , J . .

Scoate cheia din poşetă şi descuie poarta. Intrăm. Observ o curte mare, plină cu flori de ţo.ate felurile şi de toate culorile.

— O mulţime de flori! mă mir eu;

— îţi plac florile ?

— Foarte mult.

Priveşte-le în linişte pînă mă, duc eu ,să scoţ berea de la frigider. îngheţată mănînci ? ,; J .

.-Dau din cap afirmativ. O urmăresc cu privirea pînă dispare în casă.

Constat că părinţii Geei au o casă destul de mare. O fi a lor, ori o fi naţionalizată şi ei sînt doar chiriaşi ?

.Gea apare schimbată intr-un capot decoltat şi mă invită-în casă.

Intru după ea. Mai întîi într-un hol, apoi în sufragerie. O sufragerie foarte, spaţioasă. Număr repede cinci usi.

— Uşile dau în camere ? o întreb aiurea-

— Da, confirmă Gea.

Cred că masa din sufragerie are mai mult de trei metri lungime. Observ o tavă plină cu pahare şi sticle. Mă aşez pe un scaun cu .spătar foarte înalt.

— E-he, o mulţime de sticle, zic eu. – ?

— Ei, nu chiar o mulţime. Una e cu bere, cu apă minerală, una cu votcă şi una cu coniac. Bei ce doreşti. Sînt scoase acum din frigider.

îmi toarnă coniac intr-un pahar mare. Nu mult, cam două degete. Ei işi pune cîteva picături. îmi toarnă apoi apă minerală într-un pahar enorm. Pune şi cuburi de gheaţă.

Ciocnim şi bem. Gust. E un coniac extraordinar.

*

— Bun coniac !

— Tata nu ştiu de unde l-a procurat.

într-adevăr, îmi place. Mai beau. îmi toarnă din nou. Mă ia cu fiori.

— Nu ţi-e foame ? mă întreabă şi dă să se ridice.

-—• Nu. La prînz mănîn.c la cantină. Şi cum e trecut de prînz, îţi dai seama c-am mîncat.

îmi zîmbeşte drăgălaş. Observ că vrea cu orice preţ să se facă plăcută. De altfel, e destul de plăcută şi aşa...

— Mulţumesc pentru amabilitate.

în primul rînd, nu-mi pot explica de ce m-a aşteptat Gea la poarta şantierului. Şi apoi de ce m-a adus la ea acasă ? De unde pînă unde atîta interes pentru un muncitor necalificat ca mine ? E ceva la mijloc, nu se poate. Atunci, atenţie Radule 1 Oare, părinţii ei chiar sînt în concediu ? Cîte şi cîte întrebări îmi mai apar. Dar să le las dracului deocamdată. Şi chiar dacă mă frămînt, tot nu găsesc răspunsurile.

Şi tocmai aveam de gînd să merg la bibliotecă, s-o văd pe Maria. Sînt un mare guguman. Dovadă că nu ştiu ce vrea Gea. Oare, ce vrea ?

— Vrei să guşti şi din votcă ? mă întreabă Gea cu voce nevinovată.

— Nu, ar însemna să mă îmbăt. Mie toarnă-mi coniac, zic şi-i întind paharul să-mi mai toarne.

îmi toarnă coniac. Mai mult decît înainte. Beau aproape jumătate din el. .. . ,

-— Ai* fi o chestie să mă îmbăţ, zic rîzînd.

— Eşti în casă de om... ’.

Sună telefonul. întorc capul încotro se aude sunînd telefonul. E pe o măsuţă lingă uşă. Gea se îndreaptă spre el. Ridică receptorul şi-l pune la loc în furcă fără să vorbească.

— l-am luat glasul.. Nu ne mai deranjează a,cum. Nu mă interesează cine sună. Să fie sănătos !

Să fie sănătos ! Se opreşte lîngă scaunul meu. Pune mîna pe spătarul scaunului. O simt foarte aproape. Zic :

— Fereşte-mă, doamne, de ispită. Şi încep să .rid.'

— Şi iartă-ne nouă greşelile noastre, amin 1 ¡zice

şi Gea pe tonul meu şi rîde şi ea.

E superbă în capod, în acest semiîntuneric.. La ferestre sînt trase jaluzelele. E aprinsă doar, o veioză **din** spatele meu, de pe bufet. ■

Văd că mă atacă din diferite poziţii. Mă las asediat, în definitiv, nu sînt un om alcătuit din nervi, carne şi oase ? Şi ce drăgălaş îmi mai circulă acum sîngele prin vine ! Şi ee bun e coniacul !.> .

- Mă ridic în picioare şi-o privesc în ochi. întinde mîinile spre mine. îmi fac cruce şi-mi zic- în gînd : iartă-mă, Maria.- • - ■

O prind în braţe. îi strivesc buzele cu gura. O.simt pe git şi pe umeri. Ne lăsăm jos, pe covor, aşa muncitoreşte, dacă aşa vrea. O aud după un. timp

— Vai, şi uşa era deschisă... .

îi-răspund gîfîind : . ’ . . ' ; u; •

— Dă~o dracului... . ’

<<.'

Sîmbătă. (continuare)

în loc să mă duc la bibliotecă, mă las purtat de **Gea** pe străzi. Apoi la ea acasă. Are covor persan în sufragerie. Ţi se îngroapă picioarele în el.

Vorba lui Dună, ce bine-ar fi să fie duminică de două ori pe săptămînă. Să stai în pat şi să nu faci nimic, cum stau eu acum. Peste puţin timp mă voi ridica din pat, mă voi îmbrăca şi mă voi duce să-mi iau ziarele şi revistele de la chioşc. Dacă vreau ; dacă nu, nu. Nu mă obligă nimeni. Aş putea şi mîine să-mi cumpăr presa. Dar vreau eu astăzi.

Aud afară, în faţa bucătăriei de vară, pe Diana vorbind cu Bătrîna. Sar din pat şi mă îmbrac repede. Ia să

văd eu ce mai face Diana. Numai în pantaloni, în maieu şi în papuci, cu prosopul pe umăr, cu săpu- niera în mînă, mă duc să mă spăl la robinet în curte, ca de obicei vara.

Diana e lingă masă, curăţă cartofi într-o cratiţă. **Are** cartoful în mînă. Mă vede şi-mi răspunde la salut zîm- bîndu-mi cald. Parcă nici n-ar fi trecut atîta vreme de cînd nu ne-am văzut.

După ce mă spăl, -mă opresc lingă Diana.

— Ce faci, Diana ? Pe unde umbli de nu te **mai** vede omul cu anii ?

— Secret, domnule, secret! E secretul meu pe unde umblu. Şi dacă e secret, e logic că nu-ţi pot spune.

Ce s-o mai întreb ? N-o pot lăsa acum aşa şi să intru în cameră.

,—era să uit. Ce mai face Gea ? •

Gafez. Se încruntă, dar îmi răspunde totuşi calm :

— Ieri n-a venit la practică. A dat telefon de dimi- neaţă că-i bolnavă. Spunea că-i răcită. După-amiază **mă duc** la ea să văd ce are. E singură âcasă. Acum **vreo două** zile parcă am auzit-o spunînd, am uitat-cui, că .şi- a trimis în dimineaţa aceea-părinţii la odihnă îritr-o - staţiune. E singură acasă şi e şi bolnavă pe deasupra. **Nu** vrei să mă însoţeşti ? • or. <■

A lucrat ca. la carte Gea. Mă umfliij în • pene ca un curcan. Nu mă mai încape maieul. Dar ce, eu; nu sint **cel** mai calificat muncitor necalificat ..._

— La dispoziţia ta, Diana ! • ,r.

— Credeam că n-ai timp, îmi zicd ea Cil. o oarecare **ironie.** :

— Timp, eu? Eu tot timpul am timp; •zic şi rid.

- Cinci, sînt în încurcătură; ori tac,' ori ridica acum.

— La ce oră mergem în vizită ? o întreb. •:

Cit 'de frumoasă e Diana ¡' Constat? de *la trn" timp

că multe fete sînt frumoase. PăL cinci toate > treburile **îmi** reuşesc,. cum să nu văd totul frumos ? Ce păcătos sînt, doamne, ce păcătos ! Diana e cu adevărat o fată frumoasă, şi bună pe- deasupra. Ce mai, -e-.b fată minunată. ::

r— Te grăbeşti ? • ,,i : . ■

-• '— Doresc să ştiu. Am atîtea deTăcut astăzi, 6 mint, **de, ce** să fac ?

— Ce anume să faci ? ;.

— Am program administrativ. • .‘. , '

. – Program administrativ ? în ce constă acest pro^ **gram** administrativ ? mă întreabă ea.- /«. > •

— îmi spăl rufele... ' : • - •' ’ ’ '

— Nu mă interesează acest program. Vei merge cu mine, auzi ? se răsteşte la mine atît de caraghios, că mă pufneşte rîsul.

— Ora, la ce oră ? o sicii eu.

— La ora optsprezece ! E bine ?

— E minunat..

Intru în cameră şi-mi pun cămaşa şi pantofii. Duminica,. uneori, chioşcul de difuzare a presei se închide n»ai devreme. Mă tem să nu se închidă şi acum.

— Radu, unde pleci ? mă întreabă Bătrîna din bucătărie- •

— Să-ani cumpăr revistele, ii răspund.

— Astăzi eşti invitatul Dianei la prînz, îmi zice Bătrîna ieşind în uşa bucătăriei de vară.

— Ştiţi... --

— Ştim, dar fără „ştiţi”,. îmi retează vorba Diana autoritar.

... -r— Se aprobă, zic şi plec să-mi cumpăr revistele. • :: Nu mă miră nimic de-acum. De ce să-mi fac probleme ? E corect să accept

invitaţia la masă. Se ştie că astăzi fac o excepţie de la programul pe care mi l-am impus. Şi, în definitiv, de ce s-o refuz pe Diana ? E doar nepoata Bătrânilor. Unde o fi Bătrînul ?

E normal ca Diana să se poarte civilizat cu mine, dar nu mai e normal un amănunt, care prea e . important ca să-l trec cu vederea : îmi caută, cum.se zice, prea mult în coarne. Şi de ce ? Să fie atît de inteligentă încît să-şi dea seama că mă ascund după o salopetă ? Că sînt un intelectual îmbrăcat vremelnic într-o salopetă ? Dar am cunoscut sute de muncitori culţi, ver- saţi, rasaţi, nu cum apar acum eu în ochii Dianei. Mulţi muncitori au liceul şi chiar şcoli postliceale.

Cum fac, cum dreg, mereu îmi pun întrebări, mereu îmi leg o întrebare de alta, dar cum, dar dacă, ce, însă etc. Dar de-acum gata cu această bătaie de cap.

Mă întorc cu ziarele şi revistele sub braţ. De-abia aştept să le citesc.

Mă opresc în uşa bucătăriei şi-i spun Dianei :

— Cind e gata masa, să mă strigi. Pînă atunci am de citit revistele.

Ce zimbet frumos, doamne, ce zîmbet 1 Diana e toată numai un zîmbet.

Mai întii răsfoiesc revistele. Era să scot un strigăt de bucurie. O altă revistă mă publică. Tremur. Sint zguduit parcă de friguri. Mă trîntesc pe pat. Stau cu faţa în sus. Cine sint ? Păi cine să fiu ? Sînt Radu Dălteanu, ăla care semnează în reviste.

Secvenţa I

Marin Răscol, zis Fustălău, işi făcu loc printre oameni şi ajunse în faţă. Văzu pe Ilie Puţan mort în mijlocul drumului. Cămaşa în dreptul inimii era tăiată şi plină de sînge. Ar fi vrut să afle cine-l tăiase pe Ilie Puţan. Vorbeau toţi deodată.

— Cînd venii eu, era mort, zise Lemn de tei.

— La mine strigă Dudulan să ies din bătătură şi să văd pe Puţan mort, zise Ochidemîţă.

— Săracu de el, cum stă mort în drum ! zise Zara lu Chindie plîngînd.

— Mă, care ştii cine-l tăie ? strigă tare Piţigău.

— Eu văzui cînd fugi de lîngă Raia, zise Spase cu importanţă.

— Şi erau numa ei doi ? întrebă repede Piţigău.

— Aha ! confirmă Spasc.

— Taci, mă, dracului din gură, nu băga în belea pe Raia, că eu îl văzui cînd venea spre mort, că eram în spatele lui, zise supărat Purcel.

— Zău, mă ?

— Zău !

— i\Iă frate, eu văzui cînd dete cu cuţitu pe Mărgărit, zise Ion Zară.

— Mă frate, te ia dracu. Eşti nebun de bagi pe Mărgărit în daravelă ? Mărgărit îi plecat de-aseară la moară la Oprişor, zise Spase duşmănos.

— Zău, mă ? Da’ ce, nu putea să vină de-aseară de la moară ? îi tăie vorba Ion Zară.

— Lasă-l, mă, să-şi răcească gura de pomană, că de, i-e cumnat, zise Fustălău.

— Cum, mă, cum îmi răcesc gura de pomană ? Ia mai zi o dată. Hai, zi ! zise Ion Zară cu înverşunare.

— Tăceţi, mă, dracului din gură, ce, vă luaţi la cuţite acu, cînd noi tocma’ trebuie să aflăm cinc-l tăie pe mort ? zise împăciuitor Piţigău.

— Că doar nu se omorî singur mortu, zise Florea lu Beregată răguşit.

Pe drum venea jelindu-se Suţa, nevasta mortului, îi făcură loc. Cînd îl văzu, puse mîna la gură şi în-genunche lîngă el.

— Săraca de ea, zise Biba, nevasta lu Cuţitoao.

— Cine-o avea grijă de ea cînd o fi bătrînă, că Dumnezeu nu le-a dat copii ? zise încet Lila lu Fîrncci.

— Că pe tine ai tăi te duc de la umbră la soare, zise Tufa lu Florea lu Zgaibă.

— Ioane, înjugă, mă, boii la car şi hai să-l ducem acasă, zise Zară lui Ion Piţigău.

— Ba, că am bou şchiop, zise Ion Piţigău trăgîn- du-se printre oameni mai în spate.

— Aduc eu caru, zise Surcel.

Suţa, nevasta lui Ilie Puţan, mortu, stătea lingă el îngcnunchiată şi gemea.

— închide-i, mă, careva ochii, să nu rămînă cu ei beliţi, că dracu-a mai văzut mort cu ochii beliţi, zise Surcel.

Mărin Răscol se aplecă şi cu degetele de la mina stingă vru să-i închidă pleoapele. Zise :

— Se răci, rămase cu ochii beliţi. Unde i-o fi pălăria ? Mă, văzuşi careva pălăria mortului ?

Nu-i răspunse nimeni.

începu să plouă. Oamenii se uitară în sus, spre cer. Plecară pe rînd.

— Cînd dracu mai veni şi ploaia asta ? zise Piţigău.

— Acu, îi răspunse Surcel.

Suţa rămase singură m ploaie lingă mort, je- lindu-se.

— Ilie, Ilie, începu să plouă, Ilie. Ce ploaie o mai fi şi asta, Ilie ?

Secvenţa II

Bărbatul deschise uşa. Vîrî capul prin deschizătură şi privi spre pat. Fu mulţumit cînd văzu că femeia doarme. Porni cu paşi îhceţi. îşi frecă mîinile de bucurie. . .

Ajuns în faţa casei, se opri pentru o clipă. Privi spre poartă. Cu mîna stingă se scărpină în turul pantalonilor. Rîse înăbuşit. Un fel de nechezat: hi-hi-hea ! i Trecu /prin spatele 'caisei', >pe lingă privată, şi se opri lingă gard, în fundul grădinii. Scoase un stobor din gard şi se strecură dincolo.

Dispăru după glugile de coceni.

Femeia ţinea o strachină cu mina stingă şi cu dreapta arunca boabe de grîu puilor strînşi în jurul cloştii. Era cu spatele spre casă şi cu faţa spre grădină. Se aplecă sâ prindă un pui. Cloşca se zbirii.

— Cioc, cloţă ! zise.

— Ce-ai, fă, cu cloţa ? zise bărbatul.

. Femeia nu-i răspunse.

— Ce mama dracului ai de nu-mi răspunzi ?

— Am, vezi că am.

— Ce ai, fă, ce ai, spune-mi şi mie ce ai ?

— Marine, cum dorm eu poate să doarmă şi el şi te trezeşti cu el. ... .

— Cum dormi tu, fă, cum dormi tu ? Unde să mă trezesc, şi cu cine ?

.— Cu Gheorghe Bărzoiu. • . . .

— Ce are Bărzoiu cu mine ?

— Ce ai cu-a lui ?

— Dă-te-n haia lu mumă-ta !

Bărbatul plecă mulţumit. Femeia îşi făcu cruce şi: zise : „Scăpă şi acu, afurisitu’”.

Secvenţa III

‘ ’ în uliţă, în dreptul casei Iui Buzărnea, se strînsese- lume multă. Femeile intraseră în bătătură. Bărbaţii aşteptau în uliţă. Urzicuţa, nevasta lui Duhoare, ieşi, grăbită pe poartă. Leonică alu Oană o întrebă :.

— Dă de-a boala Ioana ?<

— Nu dă de-a boala. Se dete de vrăjitoare, îi răs- • punse calm Urzicuţa.

— Şi ce face ? se interesă Măcrişi.

— Ce face o vrăjitoare, răspunse Urzicuţa.

— Mă Gheorghe, tu ştii ce face o vrăjitoare ? întrebă Ţăruş pe Gheorghe Bărzoiu.

Urzicuţa vru să-i răspundă ca lui Ţăruş, dar se grăbi Miu, zis Paracliscru, să-i răspundă.

— Ea stă cu faţa în sus, cu ochii închişi, iar tu o întrebi dacă o vede pe mumă-ta pe lumea ailaltă. Ea îţi răspunde că o vede,, că mestecă o mămăligă într-o oală cît roata carului.

— De unde ştii, mă Paracliserule ? îl întrebă Mă- cris.

— Mi-a spus mie a mea cînd a fost cu lîna la dărac la Dănceu. I-auzi, că vede ca-n oglindă lumea ailaltă.

— Vede pe dracu, aia vede. Păi dacă vedea cum e pe-acolo, de ce, nu-i spune lu Omu-su să facă şi aici cum e acolo ? îşi dete cu părerea Ion Brutaru.

Gheorghiţa lu Ion Chiorbaşu ieşi şi ea din bătătura lui Buzărnea şi zise dintr-o dată.

— O văzu pe Polina lu Muscu pe lumea ailaltă.

— Zău?

— Cum o văzu ? . .

• – Cînd? /

— Mă, cheamă careva pe fiu-su să audă ce spune Ioana lu Buzărnea.

— Ia tăceţi, mă, dracului din gură, să vedem ce şi cum îi pe lumea ailaltă. Ce făcea Polina lu Muscu ? întrebă pînă la urmă Paradisem-.

— I-auzi că sta pc-o creacă într-un cireş şi mînca cireşe, îi răspunse Gheorghita iu Ion Chiorbaşu.

— Atît ?

— Atît.

— Puţin vede, zise Măcriş.

— Ce, nea Măcriş, ai vrea să vadă tot raiu dintr-o dată ? îl vede şi ea pe bucăţele. Ei, cine ştie cum o fi regula, âşi dete cu părerea şi Marin alu Gheorghe.

— Asta îşi dă cu părerea şi nici nu ştie să se şteargă la nas, îl tachină Bărzoiu.

— Aşa e, zise şi Măcriş.

în casă se auziră ţipete. Toţi se îmbulziseră spre poartă. Ieşi afară val-vîrtej Leana lu loniţă, zisă Tufa, şi spuse *i*

— Asta dă de-a boala. Face spume la gură.

— Ptiu, păcătoasa, scuipă alături Bărzoiu.

— Samba ! zise şi Ciobăncan.

— Ic~te, mă, şi cît pe ce să aibă satu nostru vrăjitoare, zise descumpănit Vărgatu.

— Haideţi, mă, acasă, că degeaba mai stăm, zise Ştefan Tunsu şi porni spre casă.

Mă aud strigat la masă. Dispare lumea mea de ţărani, lume care a fost, care nu mai e, care

e undeva departe în urmă. Lumea copilăriei mele, lumea amintirilor.

— Helo, Radu, hai la masă, mă strigă Diana.

Masa e aranjată frumos. E răcoare sub bolta de viţă de vie. Sînt doar trei scaune. întreb :

— De ce numai trei scaune ?

— Bunicul c în vizită la un prieten.

— A venit aseară un prieten cle-al lui, coleg do la cefere, ca să se ducă astăzi la masă, l-a promis că se duce şi s-a dus, că de, a promis, zice şi Bătrina.

Mănînc în neştire. Sînt atît de mulţumit. Şi cînd mă gindesc că nu pot să-mi trîmbiţez mulţumirea. Cite zeci şi zeci de explicaţii ar trebui să dau. Apoi, cîte complicaţii. Mă simt, însă, excelent în această piele.

— De ce nu bei, Radule, ţuică ? Nu vezi paharul ? E lingă mina ta.

Vorbeşte cu mine Diana. O aud ca-n vis. Iau paharul şi beau.

— E bună ţuica 1 zic.

Bucuria îi ia glasul omului. îi pune gheara în beregată şi-i iii glasul. E un caraghios omul bucuros. Cum sînt eu acum. Dacă m-ar întreba Diana ce mănînc, nici n-aş şti ce să-i răspund. Ei, dar ia să fiu băiat cuminte şi să mă las de prostii 1

— De mult n-am mai mîncat mîncare atît de bună, zic ca să mă aflu în vorbă.

— Şi ce mănînci acum ? mă întreabă Diana.

M-a prins. Zic ;

— O mîncare excelentă.

— Ţi-cra gîndul plecat cu sorcova, Radule. Tu aici şi gîndul pe aHte tărîmuri. Cum e pe-acolo ?

— Lume ca şi pe-aici.

— Diana, lasă băiatul în pace ! Ce ai cu el ? Nu ştii că el e băiatul nostru ?

Dar Diana ,nu mă lasă. îmi zice :

— O fi îndrăgostit.

—- Tu de unde ştii ? zice Bătrîna.

— Se observă pe faţa lui. Citesc în ochii lui că e îndrăgostit.

Mă cam ia peste picior. Tonul ei e uşor ironic.

— De ce să nu fie îndrăgostit ? Cîte or fi îndrăgostite de el, că-i băiat frumos, asta nu întrebi tu ? Fata vecinului e moartă după el. Vecina toată ziua mă întreabă peste gard cîte şi mai cîte despre el. Poate îl facem vecin.

Acum e acum. Trebuie să răspund ceva, ceva Bă le piară pofta vecinelor de măritat. Dar şi pentru Diana. Să rămînă şi ea cu gura căscată. Ce să răspund ? Nu găsesc nimic.

— întîi să-mi fac un rost.

Fleoşc ! Ce răspuns prăpădit. Dar nu, e foarte bun. Cresc în ochii mei. E pe măsura mea. Pe măsura omului cu patru clase, a muncitorului necalificat. Idealul lui e... rostul. Acesta e, deci, idealul meu. Să-mi fac un rost şi pe urmă să mă însor. Dar ce fel de rost ?

— Un nume, vrei să spui ? mă ia la sigur Diana.

Rămîn cu gura căscată şi cu furculiţa în aer, nu pot s-o mai duc la gură. încotro bate Diana, încotro se îndreaptă vorbele ei ?

— Adică mai întîi să înveţi cîte ceva, zice tot Diana.

încearcă s-o dreagă acum. Dacă o şti ceva ? Dacă a citit şi ea, ca şi Maria, revista ? Nu cred. Mi-ar fi spus. Nu-mi place raţionamentul. Mă întristez brusc.

Ce dracului au fetele astea cu mine ? Unde

e defecţiunea ? Care rotiţă s-a defectat la ceasornic ? Ceva c putred în Danemarca, nu-i aşa ?

— Diana, eu sînt ce sînt. îmi vine greu sa repet ce sînt. Nu mă ruşinez că sînt muncitor nedalificat, nici acum şi nici pe viitor. Şi nici în trecut nu m-am ruşinat. Caut să citesc cîte ceva, şi să aflu cîte ceva prin cărţile pe care le citesc. Sînt fericit cînd ţin o carte în mină. Nu mă ruşinez cînd stau la o masă cu o fată de condiţia ta, viitoare doctoriţă. Cu tine, adică. Dacă nu mi-ar place sau dacă m-aş ruşina, n-aş sta. Nu mă obligă şi nu mă poate obliga nimeni.

Simte lovitura în plin. Dar nu reacţionează. Se ruşinează, probabil, de bunică-sa. Bunica se uită la noi mirată.

— Ce aveţi ? ne întreabă.

— Eu glumesc, îi răspund.

— Şî eu glumesc, îi răspunde şi Diana.

Bătrîna aduce, ca desert, o plăcintă din care ies aburi. Diana aduce trei sticle de bere.

— Să bem berea din sticle, propune Diana.

— Minunat, zic eu.

într-adevăr, e minunat. De cînd n-am mai băut bere direct din sticlă ? Nu ştiu.

Plăcinta e excelentă. Berea, foarte rece.

— Mi se taie răsuflarea de rece ce e, zice Diana. Nu-mi place deloc să mă gîndesc că voi da ochii cu Gea. Mare încurcătură !

— Şi-acum, la culcare, copii !

Bătrîna are un gînd de aur. Le mulţumesc pentru masă. Diana ridică tacîmurile şi le duce în bucătărie. De-acolo, din bucătărie, îmi urează vise plăcute. Gîn- deşte că voi dormi, desigur.

Nu greşeşte. Chiar mă culc. După ce mă voi trezi voi vedea ce-o mai fi.

Cîteva ore de somn sînt binevenite. Mă simt odihnit

şi proaspăt. în noul costum arăt ca un cioclu. Mă dezbrac imediat. Nu merge pe căldura asta în costum. în cîteva minute aş fi lac de transpiraţie. Pe căldura asta, pînă şi gri închis devine negru. În pantalon şi bluză sínt altul. Mă încadrez în atmosfera de afară. Cum s-ar zice, rimez cu ea.

Diana arată superb într-0 rochie crom. Blondele sínt atente la culori. Că nu toate culorile le prind. Diana are gusturi bune. Sínt sigur că mă dezbrăca urgent dacă mă vedea îmbrăcat în costum. îmi lipsea luminarea, că în rest eram îmbrăcat de înmormîntare.

Sîntem o pereche potrivită. Sînt trecători care întorc capul după noi. Diana mă prinse de braţ cum ieşirăm pe poartă. Merg ţanţoş şi zâmbitor. Diana tace. Mă las condus, deşi cunosc drumul.

Poarta nu-i încuiată. Intrăm în curte. Eu o urmez pe Diana. Ea cunoaşte casa, cum ar veni, iar eu nu. Sfintei minciună, cum te scoate din încurcătură ! Cine a minţit prima dată cred că a fost cel mai mare geniu al omenirii. De cîtc ori nu se minte ca să se facă un bine !

Fără să sune la uşă, Diana intră în casă. Eu ră- mîn mai în urmă. Şi doar soneria e la loc vizibil.

Le aud discutînd. Ce n-as da să ştiu ce discută ele acum. Sínt sigur că se cam împung cu vorba.

lat-o pe Cea. Mă invită în casă. Nu-mi lasă ocazia să-i prind privirea. Trec pe lîngă ea. Diana vorbeşte Ia telefon. Gea îmi face semn să iau loc pe scaun. O ascult. Stau pe acelaşi scaun pe care am mai stat. Privirea îmi alunecă pe covor. La locul cu pricina. Criminalul mai trece pe la locul crimei, se zice. Gea mă prinde asupra faptului. Cînd îndrept ochii spre ea„ culmea, îmi face cu ochiul şi imediat se întoarce spre Diana, care tot vorbeşte la telefon.

— închide-i, dragă, telefonul.

Sfîntă născătoare, ce-mi văd ochii ? Gea are numai

vînătăi pe gît. Se văd muşcăturile. Neruşinata, nici nu şi le ascunde. Îmi ridic degetul la gît, s-o fac să înţeleagă. Pun gaz pe foc, cum ar veni. Te pomeneşti că ea s-o mîndri cu astfel de semne. Ce-o fi în căpăţîna ei ? Simt o poftă nebună să-i dau cîteva palme.

Diana termină de vorbit la telefon şi se aşază pe scaun. Gea iese din cameră.

— Insul de la telefon este un impertinent, zice Diana enervată.

— Se întîmplă, zic.

— Gea e o intrigantă. Insul se interesa de mine cînd tocmai intram pe uşă. Nici una, nici alta, Gea mi-l dă la telefon.

Ii joacă ochii în lacrimi.

— Nu şi-o fi dat seama că face o gafă, o apăr în- tr-un fel pe Gea.

— Gafă ? Care gafă ?

Face o pauză. Nu e hotărîtă ce să-mi spună. Totuşi, intr-un tîrziu, zice)

— Mă opresc aici.

Gea vine cu o tavă cit toate zilele de mare. Sticle şi pahare. Se repetă, intriganta.

— E vreun botez pe aici ? zice în glumă Diana, uitându-se în jur.

— Nu acum, peste nouă luni. Ce zici, Radule ?

Na, drace ! Ţin la glumă. Plusez :

— Acum e doar logodna.

Intră în horă şi Diana :

— Să fie intr-un ceas bun 1

— Ce bei, Diana ? Bere, sau coniac ? Radu ştiu că bea coniac.

Am inima în mine cit un purice. Dacă Diana ştie toată povestea şi mascarada asta nu e decît un aranjament de-al lor ? Mă trec toate căldurile. Ruşinea e a ei, nu a mea. Oare, aşa să fie ?

— Excelent coniacul !

— Da, Radule, e excelent, zice Gea.

— Ai mai băut pînă acum coniac de acesta ? mă întreabă Diana fără să mă privească.

— Ar fi posibil, dar nu cred. După gust cred că nu, după miros da.

Fie ce-o fi, trec la atac.

— Diana spunea c-ai fi bolnavă.

— Şi-ai crezut-o ?

— Da.

— Păcat!

Diana tace. Nu intervine în acest dialog stupid. De ce nu intervine Diana ? Mă adresez Dianei :

— De ce am venit aici, Diana ?.

— S-o vedem pe Gea.

— Că-i bolnavă, nu ?

— Şi bolnavă, zice Diana subliniind cuvîntul bolnavă cam înţepat, altfel zis care ar însemna hai sictir î

Se cercetează reciproc, ca doi cavaleri înainte de turnir. Precis se vor lua la harţă. Voi fi între ele.

— Era să uit, Diana, peste o săptămînă terminăm practica. Ce ai de gînd, mai rămîi ?

— Exact peste zece zile, nu peste o săptămînă, o corectează Diana veselă deodată.

■— Ce mi-e o săptămînă, ce-mi sînt zece zile ? Tot aia e, zice Gea filozofînd.

— în trei zile se pot întîmpla aţîtea.

— Păi mie îmi spui !

Gata, vine ploaia. Se aud bubuiturile.

— O, fii fără grijă, Gea, plec peste şase zile. Am discutat în prealabil cu medicul îndrumător şi e de acord.

— Noroc, în cinstea plecării tale, zice Gea şi ridică paharul cu bere.

Eu mă prefac a nu înţelege nimic. Diana îşi priveşte mîinile.

— Se duce la părinţi, în familie, zic eu încurcat.

— Atunci, în cinstea celui mai nevinovat tip pe care l-am cunoscut în ultima vreme.

— Dacă nu e şi parşiv, degeaba, caut să inversez eu, să văd ce-o să iasă, dar să mă şi apăr într-un fel.

Se ridică de pe scaun, vine lingă mine, mă ia de mînă şi mă trage după ea pînă în faţa unei oglinzi mari, între două uşi şi-mi zice :

— Semeni cu tipul acela.

— S-ar putea să semăn, dar nu sînt eu.. .

începe ultimul act al comediei. Salvarea vine dinspre Diana :

— Să lăsăm circul, Gea, te rog !

— Circ ? Care circ ? O glumă, doar, e adevărat că nereuşită, dar totuşi o glumă.

■ Cu fetele astea trebuie să stai mereu încordat, că nu ştii din care parte vine primejdia.

— Diana, deci conturile sînt închise !

— Nu pot fi închise pentru simplul motiv că nici n-au fost deschise.

Frumos spus ! Gea îmi toarnă apă minerală în pahar. Beau coniac. Diana zice :

— Lasă-mă, soro, cu întrebările astea. De cite ori vrei să-ţi spun să mă laşi în pace? Nu sînt vinovată cu nimic faţă de el. E un caraghios. Ce vrea acum ? Dragoste cu sila ? Nu se poate aşa ceva. Na, iată-m.ă şi. vulgară.

— Vulgară ? Moft ! Ce-i aia vulgaritate ? Nici nu. ştii tu, Diana, ce binc-ţi şade când eşti aşa cum ai zis tu, vulgară. Eşti o bomboană de

fată.

Mă fac mic pe scaun şi doresc din toată inima să fiu lăsat în pace. Să se uite de mine. Am o poftă nebună de scris acum.

— Acum plecăm, Gea, o aud pe Diana zicîrid şi mă ridic de pe scaun.

— Tu poţi să rămîi, Radule, tot ne despărţim la poartă, că am nişte vizite de făcut.

— Se va face tîrziu...

— Fii fără grijă, mă descurc eu.

— Ea ç fată de Bucureşti, Radule, ce crezi, că acum[1] trece pragul casei pentru prima dată ?

— Nu fi insinuantă, Gea.

— Fă-mi plăcerea să rămîi, tot n-ăi ce face 'astă— seară, Radule !

în timp ce vorbeşte, se apropie de uşă. Gea e lingă **ea.** Rămîn singur. Ori ştiu mai mult decît cred eu despre mine, ori îşi bat joc de mine. Cred în prima variantă. Ştiu ceva-ceva despre mine. Altfel nu se explică purtarea lor faţă de mine. Prea bună, nu ştiu cum. .

— Uite cheia de la poartă, Radule 1

Gea îmi arată cheia de la poartă. O pune pe masă. **Se** duce la uşă. O închide şi răsuceşte cheia în broască- Se apropie de masă grăbită. îmi toarnă coniac în pahar.

— Vrei să mă îmbeţi ?

— O, nu, zice ea ţuguindu-şi buzele ca un copil- îmi întinde paharul, îl iau şi beau o înghiţi tură-

— Radule, nu ţi-am arătat casa. Stai s-o vezi.' Mă **ia**

de mină şi mă trage după ea; Deschide o uşă, prima **pe** dreapta, şi intrăm. E beznă.

— Aprinde lumina, Gea !

— De ce ? Ti-e frică ?

— Asa vreau cu.L

Aprinde pentru o clipă lumina. Clipeşte des – **din** - ochi. Fac ochii roată. Nu e nimeni. Lumina se stinge. Joacă, totuşi, cinstit Gea. Fie, îmi zic. Tot m-am prins în horă. Mă dezbrac rapid. întind mîinile. E lingă mine,- .goală. ……

* •

Cînd vin de la scrvici, Bătrînul îmi dă un plic voluminos. Intru în cameră şi-l deschid. Citesc şi **rămîn** stupefiat. Fantastic. Dar nu, e îngrozitor. Procurorul **nu** s-a lăsat. Mulţumesc din inimă, procuror Berbeceanu ! **Ce** ţesătură blestemată ! Ca-n filme. îmi trimite **două** hotărîri. O hotărîre de revizuire. Se revizuieşte dosarul **în** care am fost condamnat şi se pronunţă achitarea **mea** ea fiind nefondată fapta pentru care am fost judecat şi condamnat Şi o altă hotărîre de condamnare împotriva acelora care au depus mărturie în dosarul meu, mărturie constatată ca mincinoasă şi împotriva aceluia care **i-a** instigat să depună mărturie mincinoasă. Ce ţesătură, ce mîrşăvie ! Mulţumesc, procuror Berbeceanu ! Mă cutremur. Instigatorul, un avocat. Şi încă cine. Directorul baroului de avocaţi. Se temea, viermele, că-i voi lua locul, că de, aveam origine socială bună, sănă**toasă.**

Scrisoarea mamei e scurtă. E bucuroasă că sínt om în rîndu'l oamenilor. A fost chemată la Sfatul popular de către preşedinte şi i s-au dat cele două hotărîri să mi le

trimită pe unde voi fi. Erau trimise de procurorul Derbeceanu.

Mulţumesc, procuror Derbeceanu !

Marţi. Dună mă invită la o bere. Accept. Se bucură. Sínt vesel şi discut cu el vrute şi nevrute. Parcă plutesc. Nici nu simt arşiţa zilei şi greutatea tîrnăcopului. Sínt hotărît să stau pe loc. Mă simt atît de bine. Nu-mi trebuie altă slujbă. îmi trebuia altă dată. Parcă ar fi fost acum două veacuri.

Stăm la masă şi bem bere. Nu e înghesuială. E oră nepotrivită. Vara se intră seara în restaurant. Mie îmi place această oră. Dună e mulţumit. începe să rîdă.

— Radule, îmi vine să mă tăvălesc de rîs. Toată noaptea am rîs de unul singur.

— Vreau să rîd şi eu, nene Dună.

— I-auzi, că tu eşti puşcăriaş.

Rămîn stupefiat. Nu mă aşteptam la aşa ceva. Dună rîde şi eu nu ştiu ce să-i răspund.

— Cine a spus ? întreb răstit.

— Uşor, Radule, uşor, nu te răsti la mine. Acum vreo două săptămîni a venit un instalator nou. E de meserie instalator. A fost condamnat. Cum a venit din puşcărie, cum a venit aici. A spus că tu ai fost condamnat, dar nu e sigur. Nu poate băga mîna în foc. Cică te-a văzut o singură dată. Te-a arătat unul. Zicea ăla, care te-a arătat, că eşti avocat. Zice că poate se înşeală, că de, atunci erai în haine vărgate şi tuns şi te-a văzut dintr-o parte. Acum ai păr şi eşti îmbrăcat civil.

— Şi-l crezi, nene Dună ? .

— Cum să-l cred ? Nu-l cred nici mort. Nu se poate să fie aşa. Să zic c-ai fost condamnat. Se poate ! Da’ nu se poate să fii ăla care era avocat, că n-ai faţă de avocat.

Păi cu cartea aia de avocat ai fi ajuns aici cu mine la tîrnăcop ? Dacă ai fi avocat, n-ai fi făcut puşcărie, că avocaţii ştiu să se scape cînd e vorba de aşa ceva, că de aia sînt avocaţi. Scapă ei pe alţii, dar pe ei se poate să nu se scape ? Şi mai e una. Nu ai tu faţă de om care să facă rău ca să fie băgat în puşcărie. Păi vezi acu de ce nu cred eu că eşti ăla ?.

: Îmi place raţionamentul.

— Deci nu crezi dumneata că sînt puşcăriaş ?

— în ruptul capului! ' •• • .

— Şi dacă aş fi ?

— Ha, ce ziseşi? j " ••

— Dacă aş fi puşcăriaş ?

— Lasă-mă, Radule, în' ale mele, că nu te cred. Crezi că eu la viaţa mea nu mă pricep nici atîta la oameni ? Mă pricep, Radule, băiete ! Cum te-am văzut, cum te-am cumpărat. Am zis – al meu e ! Asta-i om cinstit.

—s îţi mulţumesc, nene Dună ! Eşti un om grozav. Dau eu rîndul ăsta de bere.

— Primesc. Te-au văzut ai noştri umblînd prin oraş cu fete frumoase şi bine îmbrăcate. Ce zici ?

— Ce să zic ? Nimic. . , < ., ■■

— Aşa e ? .

— Aşa e ! Ei ce zic,,ai noştri ? .,

— Zic : „Al dracului avocata’”.

— Cum ?

— Păi în spate îţi zic Avocatu. Aşa ţi-a rămas numele de cînd cu chestia cu puşc ăria. Nu te crede nimeni avocat, dar toţi îţi zic Avocatu. Ce zici ?

— Treaba lor.

— Inginerul zice că eşti tu avocat aşa cum e el protopop. Zice că eşti un papiţoi care munceşte pînă dă în brînci să aibă bani să se îmbrace frumos şi să umble cu fete mai cu carte. Ei, ce zici ?

— Are dreptate !

— Fugi de-aci, mă Radule, că n-are dreptate. Cum să

fii tu papiţoi de ăla cum zice inginerul ? De-aia te-a criticat. Zicea că vrei să spargi norma că să iei bani mu! ţi să-i pui pe tine. în loc să-i ajuţi şi pe alţii la normă, tu tragi numai pentru tine. De aia te pune unde e mai greu. N-ai văzut ?

— N-am văzut.

— Mă Radule, nu te supăra, dar tu nu vezi multe în jurul tău. Ce ai ?

— Ce zice inginerul, aia am. Muncesc cu capul în jos şi nu privesc în jurul meu.

— Zău ?

— Da, aşa a fost, dar n-o să mai .fie.

— Păi cc-ai să faci ?

— O să stau mai mult do vorbă cu dumneata.

— Mă, tu eşti deştept. Ce-ar fi ca tu să fii avocatul ăla ?

— Ce-ar fi ?

— Păi eu ştiu ce-ar fi. Lasă-mă, că nu eşti tu ăla. Să nu mai vorbim degeaba. Cînd mergi pe la mine ?

— Cînd mă vei invita dumneata.

— Peste două săptămîni. Bate palma.

Dăm mina prieteneşte. Peste puţin timp ne despărţim.

Găsesc la masa de sub bolta de viţă de vie pe Dian:> singură. E palidă şi nedormită. Simt că-mi pare rău de ea.

— Diana, ce ai ?

— O, tu erai, Radule ? Nici nu te-am auzit venind. Nu am nimic, ce să am ?i

— Nu se poate, pari a fi bolnavă. •

— Da, sînt bolnavă.

Simt cum mi se face inima ţăndări.

— Diana, am o propunere. Te rog să accepţi. Îţî propun să ieşim în oraş sau la motelul ăla, ştii tu care.

Oare, n-ar fi .momentul să dau cărţile pe faţă ? Fie **ce-o** fi. Jos masca, Radu Bălteanu !

— Te rog, schimbă-te, îmbracă-te frumos ! Eu intru **în** cameră să iau ceva, ceva important.

Mă îndrept spre camera mea fără a mai aştepta răspuns. Caut printre lucruri. Mă înarmez bine cu acte. Diploma de licenţă, hotărîrile judecătoreşti şi, bineînţeles, revistele în care mi-au fost publicate povestirile. Aprind o ţigară să mă calmez, să mă stăpînesc. Trebuie să fiu calm cînd îmi voi scoate masca.

Diana e îmbrăcată tot în rochia crem.

— Mi-am pus rochia asta, fiindcă ştiu că-ţi place ţie. Mi-ai spus că mă prinde bine rochia asta.

Roşesc, cred că de plăcere. Simt cum îmi năvăleşte sîngele în obraji.

— îţi mulţumesc, Diana 1

Ieşim pe poartă. îi zic :

— Diana, îţi ofer braţul!

— Nu,, la întoarcere.

Mă simt puţin ofensat. Fie, la întoarcere. Prindem autobuzul din mers. în autobuz – doar cîteva persoane. Cînd coborim, Diana îmi spune 2

— Vezi ce fată cuminte sînt ? Nu te-am plictisit cu nici un fel de aiureli. Am păstrat tăcere.

— La fel am gîndit şi eu.

— Să intrăm în local. E mai bine, mai intim.

Intrăm în local. E ocupată o singură masă. Pe colţ. Ne aşezăm şi noi la o masă, tot în colţ, lîngă fereastră, în colţul celălalt, ospătarul discută aprins cu cei doi consumatori. Cum ne vede, se şi îndreaptă spre noi.

— Cîte o friptură şi salată. Ce vin aveţi ?

Diana intervine :

— Eu nu mănînc acum, poate mai tîrziu.

— Nu se poate, trebuie.

— Nu pot, zice Diana hotărîtă.

— Două coniacuri cu gheaţă şi apă minerală.

Ospătarul pleacă.

— Diana, trebuie să mănînci.

— Dacă nu pot, nu pot şi gata.

Mă priveşte lung, do parcă acum m-ar vedea pentru prima dată.

— Te ascult, Radule !

— Diana, cu sînt un...

— Fost condamnat. Ştiu.

— Am fost...

— Avocat. Ştiu

— Şi căsătorit...

— Acum divorţat. Ştiu.

— N-am fost vinovat.

— Ştiu.

— De ce, Diana, mi-ai umblat prin hîrtii' ?

— îmi pare rău, regret mult. Regret clin mai multe motive.

O chinuie plînsul. Priveşte pe fereastră.

— Punicul no-a scris că a luat un tînăr în gazdă. Cinci am venit, în prima zi, te-am văzut pe fereastră. Ştiam că lucrezi pe un şantier, parcă aşa reţinusem. Am tresărit. Nu se poate, mi-am zis, ca omul acesta să fi părăsit acum cîteva luni satul şi dîntr-o dată să capete acest mers, această înfăţişare, acest fel de a fi. E imposibil. Am pus diferite întrebări. Am rămas total nedumerită. în cameră, cînd am intrat, am văzut maldăre de reviste şi cărţi luate cu împrumut de la bibliotecă. Dintr-o dată m-am luminat, mi-a venit un gînd. Dacă insul nu c ce vrea să pară ? Ţi-am căutat printre lucruri şi-am dat de actele tale. Iată, curiozitatea îmi era împlinită. Descoperisem ce căutam. Chiriaşul bunicului se ascundea, deci, de lume. Ei, ce zici, e o descoperire formidabilă ?

Nu-i răspund. E, sigur că e.

♦— Am mai cotrobăit şi-am dat şi peste însemnările tale. Am plîns cînd le-am citit. M-am cutremurat. Ţi-am citit şi povestirile publicate şi pe cele nepublicate.

îi întind peste masă cele două hotărîri judecătoreşti cu gindul să le citească.

— Le-am citit, nu puteam să nu le citesc. Văzusem plicul. Apoi te-am văzut pe tine ieşind din cameră răvăşit după ce ai citit ce era în plic. Nu m-am putut stăpîni. Mă temeam să nu fi primit veşti proaste. Eram convinsă, după ce ţi-am citit jurnalul, că nu eşti vinovat. Hotărîrile judecătoreşti mi-au întărit această convingere. într-un fel, triumfasem ! Eram emoţionată. Repet, eram convinsă că ceva grav te-a determinat să

lucrezi ca muncitor necaii ficat pe şantier. Acel ceva grav era înlăturat de-acum. Binele triumfase, cum se spune. Să revin la prima fază, la momentul cînd, ciiin-du-ţi actele, am văzut cine eşti. Citind însă şi jurnalul,, am rămas năucă. Pentru mine a fost ceva de neînţeles, greu de acceptat. Am constatat, peste cîteva zile, că greşisem. Atunci nu-mi dădusem seama. Caro a fost greşeala ? Ţi-o spun imediat. Mă apăsa toată povestea la, simţeam că trebuie să vorbesc cu cineva, să împart cu cineva această povară. Necazurile tale erau p.mtru mine o povară. Radule, pentru prima dată în viaţa meu văzusem cu ochii mei nedreptatea. Jurnalul tău m-a cutremurat, îţi repet. întâmplarea a făcut să-i spun Geei această taină, taina care te înfăşură pe tine. De-acum deveniseşi un misterios pentru mine. Putea să fie în locul Geei o altă persoană. Poate că era chiar mai bine. Dar aşa a fost să fie. Gea a rămas şi ea stupefiată. Te-am înţeles fiecare în felul nostru. Eu într-un feh ea în altul... Bunicilor nu le-am spus ce aflasem, ce descoperisem. Bunicul s-ar fi mîniat pe mine dacă ar fî aflat că ţi-am scotocit camera. El e om dintr-o bucată, nu îngăduie să fii necinstit. Ar fi considerat purtarea mea necinstită şi s-ar fi supărat rău de tot.

Eu, Gea şi încă un coleg făceam practică aici. L-am auzit cu şi Gea într-o zi că în duminica următoare se va duce cu prietenii la un motel. Nouă ne-a venit ideea să mergem şi noi. Zis şi făcut. Adică Geei i-a venit ideea. Eu am luat-o do bună. Şi am hotărît, tot hi propunerea ci. să te luăm şi pe tine. Şi to-am invitai. O altă greşeală. Peste cîteva zile constatam că şi de data asta greşisem. La motel ştii cc s-a întîmplat. Trec peste această întîmplare. Să explic purtarea colegului meu. e momentul. Probabil el a înţeles, din comportarea mea, că mie îmi place do el.

Faptul că am venit să fac practica aici l-a Imit ca pe un avans şi s-a purtat în consecinţă. M-a prezentat tatălui său, care e medic, ca pe o prietenă. Eu l-am corectat şi-am spus colegă. Nu i-a căzut bine precizarea mea. Am avut o discuţie scurtă şi precisă. I-am spus că nu poate fi vorba de apropieri' între noi doi, nici acum şi nici pe viitor, că sîntem firi total opuse. Am avut impresia că l-am convins, dar m-am înşelat. Ştii ce a urmat. Acum, în aceste momente, intervine faptul important, acum am aflat cine eşti, ce necazuri au trecut peste tine.

După întîmplarea de la motel am discutat mult cu Gea. Ea işi formase o părere diferită de a mea despre tino. Vedea în tine masculul ; eu vedeam omul încercat, omul necăjit, omul care munceşte greu şi care speră. Ea. Gea, a acţionat în felul ci, cu n-am acţionat în nici un fel. M-am comportat tot ca înainte, omeneşte. Ce gîndeam şi nu spuneam, nu lăsam să se înţeleagă, e o altă poveste. Tot o altă poveste e şi ce simţeam.

Gea a reuşit. Mi-a dovedit că arc dreptate. Dar ce cred eu despre ea c tot o altă poveste. Poveşti şi poveşti, dar între ghilimele, cum vine vorba.

Ne-a anunţat că-i bolnavă şi eu am crezut-o. Te-am rugat să mă însoţeşti în vizita la ca. Ne spusese la telefon că e chiar foarte bolnavă. Am intrat singură la ca în casă. Tu aşteptai afară. Mi-a arătat muşcăturile, semnele de pe gît. Radia de bucurie. Triumfase. M-a făcut gîsculiţă. Eram indignată la culme. îmi era ciudă pe mine şi eram revoltată pe Gea. Tocmai atunci suna telefonul. A răspuns Gea, apoi mi-a pus telefonul în mînă să vorbesc. Colegul nostru era la telefon. M-a insultat, pur şi simplu. Gea îi spusese ce plănuia. Şi planul ci reuşise. Urmările le-am văzut. în concepţia Geei eram înfrîntă da două ori. Că nu merit să fiu iubită de colegul meu căruia nu-i dau atenţie, că nu sint îndrăgostită de tine, care în fond eşti un fluturaş de-o scară.

Radule, după cum vezi, te-am justificat în faţa mea. Sint studentă la medicină şi cunosc multe despre om. În plus, am pretenţia că sint şi om. Eşti bărbat, ai stat închis. Ţi-am citit cu atenţie jurnalul. Fără alte şi alte explicaţii, vreau să te asigur că te-am înţeles. Iată cum te justific eu. A fost uşor să cazi în plasă. A vorbit atunci bărbatul din tine. Bărbatul care nu mai cunoscuse femeia de ani de zile.

Gea are dreptate, sint o gîsculiţă. Văd lucrurile, oare, la suprafaţă ? Mă îndoiesc. Cred că, totuşi, tu nu poţi fi judecat .prin prisma episodului la care aţi participat tu şi Gea.

— Diana, răinîn de-a dreptul stupefiat, uluit.

— Să nu încerci să minţi. Ai minţit înainte cu un. scop, scop pe care numai tu îl ştiai. Acum să nu minţi, te rog. Hotărîrilc judecătoreşti te obligă să nu mai minţi.

— Fii sigură că nu voi minţi. Gea nu minte. Aşa a fost. Ieşisem de la sorvici, iar ea trecea, zice ca, din întîmplare pe acolo. Am mers împreună pe stradă, pînă cind s-a oprit în faţa unei case şi m-a poftit înăuntru. Spunea că-i singură acasă. Am intrat. Totul era aranjat din timp. Acum înţeleg. Atunci eram doar nedumerit. Ea a gîndit totul din timp. Şi-a trimis şi părinţii la odihnă. Am considerat că nu o ceva rău în a vizita o cunoscută în lipsa părinţilor ei. Dar coniacul şi... ani- malul din mine, cum zici tu, şi-au făcut de cap...

— Nu spun eu aşa, tu spui. Singură s-a servit pe tavă, Radule, tu doar ai întins mîna şi te-ai înfruptat.

Cred că toţi bărbaţii ar fi procedat la fol. Ştii acum opinia mea, ai auzit-o.

— Cită imaginaţie a irosit Gca, cîte aranjamente, cită ţesătură... Şi pentru ce ?... Oare ca nu roşeşte ?

— O, sínt sigură că nu roşeşte. O cunosc destul de bine, CÎI să fiu sigură de asta. Radule, acum ţic o să-ţi spun şi altceva. Gca nu o, totuşi, o fată uşuratică. Să nu

te miri. Nu c ea aceea care să sc culce cu primul întîlnit. La ca a fost altceva, mult mai complicat decit crezi tu. Intr-un fel, pentru ea crai un erou, un personaj de roman. Şi apoi, şi-a încercat şi puterea ei de seducţie, dacă te dă gata, cum s-a exprimat că ar fi posibil şi iată că a fost în stare. Dar nu spunea că va fi ea aceea. Gea a iubit la viaţa ei un bărbat cu tot sufletul şi din toată inima. Bărbatul, cînd şi-a atins scopul, i-a dat cu piciorul. Cînd şi-a dat ea seama, era prea tîrziu. Acum, cred, culcîndu-se cu tine s-a răzbunat într-un fel pe bărbatul acela. Ar fi posibil.

— De ce să-i fi spus atunci colegului vostru aventura ci cu atîta uşurinţă ?

— Să-l vindece de...

— De dragoste, vrei să spui ?

— Da. Şi într-un fel a procedat destul de bine. L-a vindecat.

— Cum l-a vindecat ?

- Ezită să-mi răspundă.

— Fiindcă, Radule, eu...

— Nu vei putea să-i accepţi prietenia.

Observă că vreau s-o scot din încurcătură.

— Bineînţeles că nu-i voi fi prietenă niciodată. Dar eu mă gîndeam la altceva.

• Mă priveşte în ochi fără să clipească.

— Nu observi că te iubesc, Radule ?

Se aşterne tăcerea. E calmă. Probabil că a reflectat îndelung înainte de a se fi hotărît să-mi mărturisească iubirea.

Cit de ciudată e inima omului! Ce fată frumoasă am în faţă şi cit de simplu îmi spune că mă iubeşte ! Prin cîte chinuri a trecut pînă să-mi spună că mă iubeşte ! Şi iată cum eu stau pasiv, fără să fac un gest, un gest cit de mic, prin care să-i arăt recunoştinţa. Inima mea, săraca, bate pentru Maria. încurcate sînt

căile inimii.

întind mina peşte masă şi-i iau mîna, i-o strîng, apoi mă ridic şi i-o sărut peste masă. Clipeşte des din ochi. încearcă să-mi spună ceva, dar nu reuşeşte.

Cit de complicată e viaţa, cît de complicaţi sîntem noi, oamenii, cum ne trezim deodată că ne bate inima anapoda.

— Diana, cînd pleci ? o întreb, pentru a o scoate cumva din încurcătură, din acest punct mort.

— Acum nu ştiu...

Ce să-i spun ?

— Nu te simţi bine aici ?

— Să rămîn ?

— Hotărît, da !

— Nu te leagă cu nimic gestul meu că rămîn, ţin să-ţi amintesc.

— Sînt convins că te vei simţi minunat. Termini şi practica şi vei fi liberă.

— Radule, ai suferit mult ?

Mă întreabă dacă am suferit mult. Ca şi cum suferinţa s-ar putea măsura.

— Greu dc răspuns. N-a fost durere fizică, ci un alt fel de durere, morală poate, ştiu şi cu, sufletească. A fost o lovitură fulgerătoare. Ar fi multe de spus.

Aprind o ţigară, să-mi fac de lucru. Ea mă fixează atentă.

— Fumezi cam mult, Radule. Nu încerci să reduci numărul ţigărilor ?

•— Poate în viitor, acum nu mă gîndesc să-l reduc. Fumez şi gata, cînd am poftă fumez.

Trebuie să spun ceva, să fac ceva, să rup atmosfera

astei de înmormîntarc.

Mi-o ia înainte, întrebîndu-mă :

— Ce ai de gînd să faci acum ?

—- Să lucrez în continuare pe şantier. Ce să fac altceva ? Nici nu mă gîndesc să dezbrac salopeta.

— Nu ţi se pare că eşti romantic ?

— Romantic ? Asta e romantism ?

— E un romantism clasic. Vrei să te purifici ?

— De ce să mă purific ? Vezi cauza ?

— Poate tu o cauţi. Eu n-o văd. Cauza a fost independentă de voinţa ta. întoarce-te la profesia ta, la slujba pentru care to-ai pregătit. Ţi-ai ales alta.

— Alta m-a ales pe mine.

Roşesc. Diana înţelege substratul vorbelor mele. îmi zice :

— Uitasem esenţialul. Dc-acum eşti scriitor.

— Ei, chiar scriitor ? Sînt un om care scrie, care a început să scrie. Un om care a publicat doar citeva povestiri. Sînt şi puţin norocos. N-am cunoscut pe nimeni, nu m-a cunoscut nimeni. M-a ajutat doar norocul. El, norocul, a făcut ca povestirile mele să cadă în mina unui om care m-a înţeles.

— Da, ai noroc, ai noroc că eşti talentat. Au fost scrise bine şi au plăcut. Cine le-a scris, e talentat. **Mie** personal mi-au plăcut foarte mult.

— Fiindcă le-am scris eu.

— Nu mă înţepa, Radule, că nici eu nu te iert. Stau la cotitură şi cînd îmi vine bine, te înţep şi eu.

— Diana, ce minunaţi sînt bunicii tăi ! Un mare noroc pe capul meu c-am dat peste asemenea oameni. Zece oraşe să fi căutat, şi nu găseam alţii ca ei.

— Era să fac o gafă.

— Te rog s-o faci !
— A, nu. Ar fi prea de tot<
— Te rog ! Insist.
— Ei bine, să-mi vezi părinţii. Sînt şi mai grozavi.
— Nici nu se poate altfel.
Păi le văd eu fiica. O am în faţa mea.
— Mergem acasă, Radule, ce zici ?
— Cum vrei tu.
Aşteptăm autobuzul. Cineva spune că trebuia să sosească de mult. Poate o fi în pauză. Da, dar următorul ?

Ce să-mi doresc mai mult ? Nu am ce ! în cel mult zece ore, dacă vreau, sînt avocat. Mă urc în tren, intru la ministru şi imediat mi se întocmesc actele de numire. Dacă vreau, pot cerc şi despăgubiri. Dar nu mă interesează nici numirea şi nici despăgubirile. Ministerul şi-ar recupera despăgubirile acordate mie de la cei condamnaţi, de la cei caro au depus mărturie împotriva mea şi de la instigator. Sînt convins că Diana nu gîn- deşte ca mine. Do altfel, şi-a şi spus părerea.

Diana mă ia de braţ, se ţine de cuvînt.
— Diana, dacă Gea umple tîrgul ?
— Adică?

— Dacă spune şi altora prin ce-am trecut eu ?

— O, nu, fii fără grijă. N-o cunoşti. E teribil de discretă.

Ce să înţeleg ? Femei, de !

Marţi. Bunicii sînt fericiţi că Diana mai rămîne şi după terminarea practicii. A vorbit cu părinţii' la telefon.

Inginerul aproape că mă obligă să iau conducerea echipei. Refuz categoric. Discuţii aprinse. Mă şi insultă, într-un fel.

Dacă Diana mi-a citit acest jurnal, nu înţeleg de ce **nu** mă întreabă nimic despre 'Maria (Mihaela) ?

îi scriu mamei o scrisoare lungă, cu de toate.

Miercuri. Trec prin faţa bibliotecii. Nu urc.

Diana e veselă tot timpul. Mai are timp să şi citească.

Joi. Sînt chemaţ la cadre pentru a completa un formular, un chestionar. îl cer acasă. Nu se acceptă. Le spun că voi trece peste două zile şi-l voi completa. Ce **va** fi, oare ? ,

Diana mă ascultă atentă. îi spun chestia cu chestionarul.

— Şi dacă nu-l completezi ?

— Nu se poate, trebuie !

— Atunci, îl completezi şi gata.

— Uşor de spus. Scriu ce studii am, nu ? Păi atun' i **ce** caut aici ? Imediat mi se oferă un alt loc de muncă.

— Şi te duci.

— Vezi tu, tocmai să mă duc în altă parte

nu doresc. Ştii tu ce înseamnă să fii liniştit ? Cum să-ţi explic ? Astăzi am de săpat de aici pînă dincoace. Mă apuc de săpat. Termin şi plec acasă. E doar un exemplu. Cînd eu doream altceva, am fost respins. Acum eu nu doresc altceva. Şi altceva era, indiferent ce, fără muncă fizică.

Diana rîde. Bate din palme de veselă cc-i. Mă enervez.

— De ce rîzi ?

— Fiindcă tu nu vrei să înţelegi că eşti un mare caraghios. Pe tine altcineva să te înveţe ce să faci, să vină şi să-ţi spună : Radule, pe aici e strada bună, pe aici da, pe aici nu.

— Nu înţelegi odată că sînt fericit cum sînt acum ? Mă caut în buzunare după ţigări. Observ că sînt pe masă. Diana observă şi rîde.

— Ce înseamnă asta, domnule, nu mai vezi ?

Fac cîţiva paşi. Rup o floare şi-o pun pe masă, lîngă mîna Dianei. O ia şi o miroase.

— Cît e de frumoasă şi n-are nici un miros. Cum se numeşte ?

— Floare.

— Floare, floare, dar trebuie să aibă un nume.

— Sigur că are, dar e caraghios.

— Spune-mi-l !

— Canacicic !

— Cum, mai spune-l o dată.

— Ca-na-ci-cic. Spune după mine 1

Zicem amîndoi. Repetă în gînd.

— E grozavă floarea asta. Are şi un nume de pomină. Să nu-l fi inventat tu acum. Auzi

ce nume – *canacicic !* Care îi este numele ştiinţific ? •

— Nu-l ştiu.

Bătrîna iese din casă. Diana, cînd o vede, o întreabă :

— Cum se numeşte floarea asta, bunico ?

— Canacicic, îi răspunde Bătrîna.

— Radule, pe chestia asta îţi fac o cafea, zice Diana.

— Dar aduc eu cafeaua.

îi întind cutia în care ţin cafeaua măcinată. îşi pune degetul arătător de la mîna stingă la obraz şi zice :

— N-ai...

Termin eu :

— ...bucă.

— Cum, bucă ? Nu, dragă, obraz. Radule, nu fi golan, că te pun la colţ.

Mă ţin do glumo, de nimicuri, eu care am trecut prin atîtea. Glume ? încep să nu mă înghit. Prea îmi dau ifose, prea mă dau mare chiar şi în faţa mea.

Diana aduce cafelele. îi întind o ţigară. îmi face cu ochiul şi arată spre bătrîna. N-o ia. Eu aprind ţigara şi dau puţin fumul spre ea.

— Nu fi rău, Radule, că mă mut de la masă. Mă duc în bucătărie.

— Diana, nu vrei să mergi cu mine în oraş ?

— Mă rog, pentru ce ?

• – Să colindăm magazinele. Să mă ajuţi să fac ceva cumpărături. Mizez pe gustul tău.

— Se aprobă. Să nu întîrziem.

— Lasă, mai sînt două ore pînă se închid magazinele.

— îmbracă rochia crem...

— Ia uite la el, mai are şi pretenţii.

Pleacă să se îmbrace. Mă simt destul de bine cînd mă plimb cu Diana prin oraş. E atît de frumoasă ! Pînă

şi femeile întorc capul după ea. De bărbaţi, nu mai vorbesc. Cînd mă ia de braţ, sînt într-al nouălea cer.

Vineri. Miinc trebuie .să mă prezint la cadre. Aşa am fost anunţat. Semnez că am luat la cunoştinţă. Dună e mereu în preajma mea, o mereu preocupat.

Toată seara Diana mă sîeîîe. E bucuroasă, spune că pînă la urmă cineva trebuie să-mi arate calea.

Bătrînul mă bate pe umăr. Ce are, oare ?

Intru în biroul şefului de cadre. Sînt anunţat că mă aşteaptă însuşi şeful. Cînd mă vede, mă măsoară de sus pînă jos de cîteva ori. Probabil că-i plac. îmi zîmbeşte amabil şi mă invită să iau loc pe scaunul din faţa biroului. E un ins cam de cincizeci de ani. îi apreciez vîrsta dintr-o privire.

— Radu Băltcanu ? zice rîzînd.

Ce-o avea de rîde ?

— De cîteva zile zbîrnîie telefonul din toate părţile, de parcă a luat lumea foc.

Deschide un dosar.

— Telefon de la Ministerul de justiţie. Telefon de la un procuror, Bcrbeceanu. Telefon din satul în care te-ai născut, telefon din altă parte. Alt telefon şi încă unul. Cine eşti, domnule ?

— Radu Băltcanu.

— Ştiu, ştiu... A trebuit să ştiu abia acum. Adică să fiu ultimul care ştie. Cînd trebuia să

ştiu de la angajarea dumitale. Serviciul meu are lipsuri grave.

Ultimul cuvînt îl pronunţă încet. ■

— Am luat şi referinţe. Sînt excelente. De la Dună, Popa, Toma şi tovarăşul inginer şef. Proprietarul du-

mitule a dat o referinţă pe zece pagini. N-a vrut să mi-o dea, deşi orii scrisă, pînă nu i-am spus pentru ce. Am rămas uluit. L-am văzut pe bătrîn lăcrimînd. M-am mirat. Şi nu uitci că-i un tovarăş ilegalist. Zicea că să nu fie ceva de rău, fiindcă el ştie că eşti un om cinstit şi harnic. Dacă e de rău, pune el umărul să se afle adevărul. Cînd a aflat cum vine vorba, a lăcrimat. Să las însă astea şi să-ţi spun ce ai do făcut. Ministerul de interne te cheamă do urgenţă. Mi-a cerut să-ţi fac dosar. Ţi l-am făcut. Ţi-l dau, te urci în tren şi te prezinţi la minister.

Răspunsul îl am pregătit. Zic sec :

— Nu mă duc.

Rămîne descumpănit. Nu-i vine să creadă cînd aude un asemenea răspuns.

— Cum ?

— Nu mă duc !

— Nu se poate. Trebuie ! Ca om, să zicem că te înţeleg, dar ca funcţionar, nu. Cunosc cazul dumitale. M-am frămîntat destul. Te apreciez mult. Am trei hotă- rîri judecătoreşti în acest dosar. Le ştii. Au fost condamnaţi cei care ţi-au făcut atîta rău. Am şi hotărîrea de condamnare şi cea de revizuire a dosarului.

Îmi cer permisiunea să aprind o ţigară.

— Ştiu tot ce trebuie ştiut despre dumneata. Ai muncit de mic. Tată n-ai avut. Preşedintele sfatului popular din sat mi-a trimis acte şi referinţe printr-un curier. Radu Băiteanu, sus capul şi la gară ! Nu fi copil 1 Procurorul Berbeceanu n-a avut linişte pînă n-a descoperit adevărul. Un ins, Ilie, a fost grozav. îl ştii.

Cum să nu-l ştiu. Nenea Ilie, şoferul. Sau nu, unchiul Ilie.

— Da, îl ştiu.

— Să treci să-i mulţumeşti. E un secret al nostru. Al lui şi al meu. Dă-i o telegramă de mulţumire, ionel pleci la minister ?

— Tovarăşe...

— Marin State.

— Tovarăşe Marin State, nu mă voi duce la minister sub nici un motiv. Deocamdată mă simt minunat aici. Dosarul puteţi să-l trimiteţi prin poştă.

— Nu se poate să lucrezi ca...

îl opresc.

— Ca muncitor necalificat, vreţi să spuneţi ? Ala veţi da afară ? Care-i motivul ?

Se întunecă la faţă. Deschide dosarul, citeşte şi mi se adresează :

— Nu înţelegi, omule, că-i musai să-ţi intri în drepturi ? Ce naiba, că doar eşti jurist. Nu vezi că eu mă chinuiesc să te lămuresc şi nu rcusesc ? Ce vroi ?

— Tovarăşe State, nu doresc nimic. Doriţi să vă povestesc prin ce am trecut ? Nu numai în penitenciar,, ci şi după...

— Nu. îmi închipui. Lasă-mă să-mi închipui cum cred eu. Pînă ai ajuns la noi, ai bătut la multe uşi şi ţi-au rămas închise. Şi nu ţi-a fost uşor să lucrezi pe şantier.

— Mult mai uşor clocit vă închipuiţi dumneavoastră. Tocmai în acest punct nu ne înţelegem. Doresc din toată inima să lucrez în continuare pe acest şantier. Mi-am făcut prieteni...

— Pe Dună!

— Da. E un om minunat. Plec de pe şantier numai dacă sînt dat afară. Dar nu cred că veţi proceda astfel. Mă voi muta pe alt şantier. Ţara e mare, şantiere sînt la tot pasul.

îmi întinde o coală de hîrtie şi un pix.

— Dă o declaraţie în acest sens. Scurtă. E mai bine.

O scriu imediat. Parcă o aveam formulată şi doar o

copiez, aşa o scriu de repede.

— Acum, între noi doi. Nu spune cine eşti. De ce ? Ne trezim cu gură cască să vadă un avocat la tîrnăcop. Te iau pe garanţia mea. Nu mi-e uşor să procedez aşa, dar o fac. O fac, pentru că pretind că te cunosc acum. Cit voi sta ? Poţi să-mi spui ?

— Nu ştiu precis. Pînă terminăm spitalul de construit.

— Aha, înţeleg.

— Atunci, voi pleca. Acesta era un secret.

— Şi mi-l spui ?

— Am încredere !

— Şi eu. Era să uit. Poţi să te duci să-ţi vezi mama. Te aşteaptă.

Rămîn înţepenit pe scaun. Nu pot să mă ridic şi să plec.

Simbătă. Sînt bucuros. Rămîn pe şantier. Acum ştiu precis cînd voi pleca. E o dată certă ? Este. Da ! Cînd spitalul va fi terminat de construit. îmi vine să rîd.

Mă trezesc din somn nişte bătăi în uşă. Astăzi e duminică. Cine o bate ? Răspund. Stau în pat şi răspund. Mă cheamă Diana să-mi dea ceva. Mă îmbrac imediat.

— Dau turcii, Diana ?

— Cc-ai visat ?

Ţine mina la spate. îmi ascunde ceva. Ce-o ascunde ?

— Am visat că mîncam lubeniţe.

— Ce vis banal!

îmi întinde o scrisoare. O iau şi citesc pe plic expeditorul. Nu are. întorc plicul. Are un antet. Vine de la revista care m-a debutat. îmi tremură mîinile. I-o întind Dianei.

— Citeşte-o tu ! Dacă e de rău, rupe-o !

Diana deschide plicul. Eu întorc spatele. O aud :

— Bucurie, Radule ! Te cheamă la Bucureşti.

— Cine ?

— Revista !

— Cum revista ?

— Scrie negru pe alb că pe optsprezece, la orele şaisprezece, să fii la sediul redacţiei cu tot ce ai scris pînă acum. Atît.

— Cine semnează ?

— Semnează cineva, dai' e indescifrabil.

îmi întinde scrisoarea. O citesc. Are dreptate Diana. Mi se fixează data şi ora cînd trebuie să mă prezint la revistă. A cui o fi semnătura ? De cine să întreb.

— Te duci ?

— Ne ducem, vrei să spui, Diana !

Roşeşte pînă în vîrful urechilor.

— Numai dacă mă iei.

— Mai încape vorbă ?

— Peste o săptămînă vom fi la Bucureşti. Radule, să dai să ţi se bată la maşină tot ce-ai scris.

— Mîine mă duc la dactilografă. Astăzi mă ocup cu trierea textelor. ■

— Vrei să te ajut [9]

Şovăi.

— Chiar te rog.

— Mă tem că te încurc. Mai bine renunţ.

Bătrînul iese din casă şi, cînd mă vede, mă întreabă :

— Ce faci, tinere ?

— Bine, îi răspund.

— Bine, bine, dar cum e binele ăsta ?

— Tot ca înainte.

— Mă bucur.

Pleacă spre poartă. Diana îmi şopteşte :

— Oare, să ştie bunicul ceva ?

— Ce ?

— Mi-a spus că eşti un băiat de aur. Dacă i-ai fî băiat, s-ar mîndri cu tine.

— Cînd ţi-a spus asta ?

— Ieri.

— în ce împrejurare ?

— La masă, la prînz.

Intru în cameră şi mă îmbrac de oraş. Diana, cînd mă vede, mă întreabă :

— Cînd vii ?

— Dau un telefon şi vin.

— Te vom aştepta.

— De ce ?

— Nu face pe nebunul, că nu-i frumos. Eşti invitatul bunicului.

Plec să dau nişte telefoane de la poşta din centrul oraşului. Vorbesc cu dactilografa. O rog să-mi bată la maşină cîteva zeci de pagini în cîteva zile. E de acord. M-ct mai servit şi altădată. Telefonista nu poate prinde legătura cu satul meu. Pînă la urmă renunţ. O sun pe Gea. E acasă. Zice că mă primeşte dacă vreau s-o vizitez. Ce m-a apucat ?

Gea e în curte. Cînd mă vede, îmi deschide poarta, îmi iau locul pe acelaşi scaun. Gea e întunecată la faţă.

Sare la mine :

— Nu ţi se pare, domnule, că prea te simţi în larg la mine acasă ?

Mă păleşte, parcă, un par în moalele capului.

— Experienţa a luat sfîrşit. Poţi să pleci. Nu mă „bucură deloc rezultatul. ‘Diana o o fată curată şi minunată. Să te porţi curat cu ea. Şi-ţi mai cer să fii corect.

— Dar...

— Nici un dar. Eu vorbesc la mine în casă. Nu sînt ce-am vrut să fiu. A fost o experienţă, dar şi o lecţie. O lecţie pentru mai multe persoane. Pentru mine, pentru tine, pentru Diana şi pentru altele pe care nu le numesc. Ce mai aştepţi de nu pleci ?

E în picioare şi-mi arată uşa cu mîna.

— Nu-i voi spune Dianei. Vizita asta n-a avut loc ! E clar ? Şi un sfat : cînd mă vei zări, ştiu ou cînd şi cum, nu mă vei cunoaşte. Nici eu. Să nu tc apropii de mine.

• *

Mîna o ţine îndreptată spre uşă. Mă ridic de pe scaun şi plec. Rămîne în sufragerie.

Straşnică lecţie mi-a dat Gea. Mă trec toate sudorile. îmi scapă printre degete. Nu mai ştiu de unde s-o apuc.

Maria îmi pare acum o cunoştinţă foarte îndepărtată. O iubeam ? Dar ce e iubirea ? Nu cumva eram singur, rătăcit, atunci, printre oameni şi ea a fost primul om care mi-a ieşit în calc şi mi-a întins mîna şi ■de-aici...

Astăzi sînt încurcat în gînduri. Nu le dau de rost, de capăt. Ziua asta mi se pare tare

sucită.

Luni. Am impresia că Dună mă priveşte cu îndoială. E mai rezervat. La masa de prînz, în sala de mese» inginerul s-a făcut că nu mă vede, deşi l-am salutat de la un pas. Popa nu mîncă lîngă mine, ca de obicei. Şi doar îi ţinusem loc. Să mi se pară, doar, că sînt evitat ?

Bătrînul nu se trădează. Bătrîna nu ştie nimic. Femeile nu pot să ţină un secret. Ea s-ar trăda imediat.

Marţi. Trec pe la bibliotecă. Maria o volubilă. Inima nu-mi mai bato ca înainte. Oare, să fiu neserios în sentimente ? Ce-mi mai trece prin cap. Aiureli ! Cum e să fii serios în sentimente ? O aiureală !

De cînd Diana mi-a citit jurnalul, îl port mereu la mine. îl port după mine într-o servietă plic.

într-o scurtă şedinţă, de dimineaţă, inginerul ne anunţă că obiectivul principal e spitalul. Policlinica şi staţia de salvare pot să mai aştepte.

Se apropie, mai repede decît credeam, sfîrşitul „carierei" mele de muncitor necalificat.

Diana, Diana, Diana !

Miercuri. Diana, Diana, Diana !

O aştept pe Diana în stradă în faţa casei. Mergem să ne plimbăm, mergem la aer, cum zice ea. Şi-a uitat poşeta.

Aseară mi-a citit în palmă. A vrut să-mi vadă viitorul, dar n-a reuşit din cauza bătăturilor. Şi cît s-a chinuit ! Dacă mă întreba, ştiam eu ce să-i spun. Simplu : cu sapa ori cu mapa, egal muncă.

Acum ne ţinem de mină. Un nou gest al ei.

Pînă acum mă ducea de braţ. Mă plec, în gînd, în faţa ei <a un calic să capete pomană.

— Diana, mîinile mele...

— Taci !...

Sigur că tac. Dacă vorbesc, se duce pe apa sîmbetei toată poezia tăcerii.

— Unde mergem, Diana ?

— Fără adresă !

îmi strînge mina. Ne oprim. Ne uităm unul la altul şi începem să rîdem.

— Ce-a veţi, bă ?

Strigă cineva. Ne întoarcem. Pe trotuarul celălalt, un ins ne face semne cu mîna. îi facem şi noi cu mîna, ca atunci cînd rămîi pe peronul unei gări şi cineva apropiat pleacă departe cu trenul.

— Avem succes la public, Radule ! . ..

— Da, ca la teatru ! . .

— Acum gata, să fim serioşi 1

Dar nu apucă să facă doi paşi, că iar izbucneşte în rîs.

— Cit sîntem de caraghioşi 1

îmi ia mîna şi pornim. Mă simt puternic lîngă ea şi în siguranţă. E clar, îmi zic, tot la motel mergem.

Aşteptăm în staţie. Cînd vine autobuzul, nu ne înghesuim. Rămînem ultimii. Unde să ne grăbim ? Sîntem la»plimbare, la aer, nu-i aşa ?

— Radule, am impresia că mergem spre rai !

O privesc mirat. îmi zice :

— Ce te holbezi aşa ? Sigur, că mergem în-rai. Şi raiul e peste tot. Chiar trăiesc în rai. Şi sînt atît de fericită ! Fericirea îţi dă senzaţia asta, de rai.

— Cum e fericirea ? > • • :

— Uită-te la mine. Fericirea e aşa cum mă simt eu.

— Blondă ! zic eu.

— Prostuţule, .nu cum sînt eu e fericirea, ci, cum să-ţi spun cu, cum se citeşte pe faţa mea. Hai, nu fi răutăcios ! înţelegi perfect ce vreau eu să-ţi spun, dar te prefaci că nu înţelegi. Vrei să mă nec ăjeşti ?

— Aha, înţeleg.

— Să coborîm, am ajuns. Iată motelul.

Coborîm repede. Şoferul deja porneşte încet autobuzul.

— Dacă nu eram eu atentă, mergeam pînă la cap de linie.

— Şi mîine ne întorceam.

— Radule, să stăm în grădină. în restaurant sîntem singuri şi ce mă fac eu cu raiul meu cu tot între patru pereţi ?

îi sărut mîna. Mă ia de braţ şi ne căutăm o masă liberă. Ospătarul soseşte imediat.

— Bere şi mici, zice Diana.

Ospătarul pleacă.

— Eu fac cinste, Radule !

— Mă supăr foc, Diana.

— Puţin spus. Să te faci cit dealul, cît Ceahlăul, că tot nu-mi pasă. Eu plătesc. Eşti invitatul meu.

îmi place s-o văd supărată în raiul ei de fericită. E aşa de dulce ! Parcă eu sînt altcumva ? Sînt şi eu atît de fericit ! Ah, credeam că n-o să mai apuc să mă bucur, să spun că sînt fericit. Relele sînt departe, inexistente acum. O văd pe Diana lîngă mine şi ştiu că sufletul ei îmi aparţine. Să nu-i deranjez sufletul, că-i atît de sensibilă, doamne !

— Radule, aş vrea să plouă. Să stăm în ploaie uzi pînă la piele. Tu n-ai vrea ?

— Cum să nu ! Şi să facem rost şi de cîte un guturai de toată frumuseţea !

— Şi să fii numai tu bolnav, iar eu să te îngrijesc. O lună să fii bolnav. Ba chiar mai

mult: Pînă la toamnă, cînd încep cursurile.

— Şi eu să mă prefac că sînt mult mai bolnav.

— Altfel n-ar avea nici un farmec.

Mînçăm mici. Ospătarul ne-a adus şi mujdei într-o ceaşcă.

— Radule, îmi dai voie să mănînc mujdei ?

Pufnesc în rîs. Rîd la orice-mi spune Diana. îmi vine să rîd aşa, din te miri ce.

— Da ?

— Da !

— Pe urmă să nu-mi spui că miros a usturoi !

— Jur !

— Ce juri ?

— Că nu-ţi voi spune că miroşi a usturoi.

— Nu fi parşiv, Radule, că mă supăr. Nu poţi sesiza mirosul de usturoi la mine atîta timp cît mănînci şi tu. E clar ?

— Clar, dar, vezi tu, Diana, îmi vine să rîd aşa din orice, îmi vine mereu să rid din senin.

— Şi mie. Parcă am fi doi copii.

— De grădiniţă.

—• Da, de grădiniţă. • • ’

— Aoleu, am uitat *V*

— Ce, ce ai uitat ?

— Oliţa !

Pune mîna pe furculiţă să-mi scoată ochii. Mă feresc. Vrea să se ridice de pe scaun.

— Diana, ne vede lumea.

— Nu-mi pasă mie de lume. Vreau să-i scot măcar un ochi huliganului.

Dar se resemnează. Dintr-o dată începe să rida în hohote.

— Diana, rîzi mai încet. Uite cum se uită lumea la

noi.

— Radule, ia imaginează-ţi tu cum ne-ar sta nouă acum pe oliţe ! Şi să ne mai ţinem şi de mînă.

Nu se opreşte din rîs. Rîde cu lacrimi. De ce rîd oamenii atît de uşor cînd sînt fericiţi ? Uite, cum rîde Diana acum ? Mă umflă rîsul şi pe mine, dar încerc să mă abţin. Asta ar mai lipsi, să rîd şi cu în hohote ca ea.

Ospătarul ne toarnă bere în pahare. Sînt sigur că l-a atras rîsul Dianei.

Mi-c ciudă pe mine. Nu trebuia să vin cu Diana aici. O plimbare la marginea oraşului era mai plăcută. De ce să port fata prin restaurante şi grădini de vară. Trebuia să refuz să venim aici.

— Diana, cum te cheamă ?

— Mihaela !

M-am ars. Cine m-a pus s-o întreb ! Diana e fantastică. Deşi a citit jurnalul, nu m-a întrebat niciodată ce s-a întîmplat cu Mihaela, adică cu Maria.

— De ce-ai amuţit, băieţele ? Nu-ţi place numele meu ? E aşa de frumos ! Auzi cum sună : Mihaela 1 Nume de eroină de roman de dragoste.

Beau bere şi înghit nodul care mi se pusese în gît. Cu puţin timp în urmă, Maria era pentru mine totul. Acum constat cu necaz adevărul că a fost doar o amăgire. Sufletul meu însetat de dragoste căuta dragostea. Credea că a găsit-o, dar s-a înşelat. A trebuit să vină adevărata dragoste şi să-mi deschidă ochii. Nu mic, ci sufletului meu. O, iar mă încurc în gînduri.

— Doar ştii că ţi-am citit jurnalul. Atunci de ce te mai frămînţi ?

Păi tocmai că mă incomodează o eventuală explicaţie şi n-am acum chef de explicaţii.

— Radule, spune-mi, tu ai plîns ?

Ce întrebare. Păi sigur că am plîns.

— Am plîns, Diana, am plîns.

— Te întreb dacă ai plîns matur, nu cînd te juleai la genunchi în copilărie.

— Da, am plîns şi de bucurie şi de durere. Ultima dată am plîns cînd mi-am văzut povestirile publicate. E un eveniment care nu se uită. Şi de tristeţe am plîns, şi de singurătate, şi pentru alţii am plîns. Dar niciodată n-am plîns cu uşurinţă, adică dintr-un mic necaz.

— Ştii ceva ? îţi cer ca sîmbătă să te duci să-ţi vezi mama. Sînt convinsă că te aşteaptă.

— Asemenea cuvinte mi le-a spus cineva cu cîteva zile în urmă. Eram hotărît s-o văd pe mama înainte de-a pleca la Bucureşti. Dar îţi cer şi eu ceva. îţi cer să mă însoţeşti.

Diana bate .din palme.

— Eram sigură că mă inviţi. Puteam să bag mîna în foc. . .:' ■

— Ce va zice bunicul ? .

— N-a spus el că eşti de aur ?

Pentru'fiecare întrebare Diana are răspunsul pregătit.

— Dar părinţii ? - •

S-o văd acum pe unde scoate cămaşa.

— Ce întrebare copilărească, Radu ! :Am fost un copil cuminte, ascultător. Apoi o elevă silitoare şi acum o studentă model. Nu mi-am supărat niciodată' părinţii.

. -Ce poate fi rău în a te duce cu un prieten acasă la el să-şi vadă mama ? Doar sîntem civilizaţi, nu ? Sper că înţelegi ce vreau să-ţi spun.

Doresc s-o răpun.

— Do tine mi-e teamă, nu de mine.

Tresare şi-mi înfige pumnalul în inimă.

— Apără-mă, atunci, de mine. Sînt în primejdie,

Radule, auzi, sînt în primejdie !

Se lipeşte de mine în staţia de autobuz. Tot drumul oină acasă nu scoate un cuvînt. Parcă ceva mă furnică pe şira spinării.

Joi. Inginerul mă trimite împreună cu Dună încărcător pe un camion. Cărăm toată ziua saci cu ciment. La forţa mea fizică sacul de cincizeci de kilograme e o bagatelă, un nimic.

Beau o bere cu Dună.

Pe Diana o găsesc stînd la masă, în curte. Observă că sînt „băut". Mă ameninţă cu degetul. îi aduc un buchet de flori. Nu ştiu cum se numesc. Bine că nu mă întreabă.

Scriu cam o oră şi jumătate.

Vineri. Tot încărcător pe camion. Dună nu-mi mai spune pe nume. Evită să-mi pronunţe numele.

Cumpăr cărţi de la librărie. Două pachete. Cînd mă vede, Diana îmi sare în ajutor. Fac pe atletul, încordez muşchii.

Beau o cafea cu Bătrînul. Bătrîna şi cu Diana sînt plecate la croitoreasă. Bătrînul mă cercetează insistent cu privirea. ,

— Şi zi aşa, Radule, e bine !

— Da, ca totdeauna, e bine !

Mă ia pe ocolite. Mă mir.

— Cînd ai să-mi spui bunicule, am să mă bucur ca un copil. Radule, Radule, băiete. Să nu te duci la ei, la Bucureşti, că mă supăr foc.

Auzi, „la ei la Bucureşti" ! îmi vine să-i sărut mina.

— Să-ţi vinzi scump pielea, ascultă-mă pe

mine ! Unde mai găseşti tu rai ca aici ? Avem o grădină clasa întîi.

Niciodată nu m-a atras Bucurestiul. îi zic :

— S-a făcut, bunicule, aici rămînem.

— Bunicule... Stai să te pup, Radule !

Vine la mine. Mă ridic de pe scaun, îmi plec capul şi el mă sărută pe frunte. Pleacă apoi în cameră.

Rămîn singur la masă şi fumez. Scurg ultimele picături de cafea din ibric în ceaşcă.

Ce simplă e viaţa cînd e bine !

Filozofez şi fumez. Nici nu le aud pe Diana şi pe Bătrîna cînd vin. Diana îmi pune pe la spate mîinile la ochi şi mă întreabă :

— Ghici cine-i!

— Diana >

— Nu. Bunica.

Bătrîna ne priveşte cald. Arunc bomba :

— Bunico, am hotărît cu bunicul să rămînem aici. Dumneata ce zici ?

Mi se aruncă bomba înapoi :

— Eu am fost cu ideea.

Diana a amuţit. Deodată se repede şi o ia în braţe pe Bătrînă.

— Bunico, mă măriţi cu adevărat ? Da ?

— Eu nu. .Văd că te măriţi singură. Eu zic doar să rămineţi la noi. El rămîne aici, şi cînd termini facultatea vii şi tu.

— Aşa nu vreau. Eu vreau să mă mărit acum definitiv.

Bunica o mîngîie pe păr. Iar eu nu-mi mai încap în piele.

De-acum îmi. sînt bunici. Bunicul coboară scările şi zice :

— Mărie, scoate o sticlă de vin din beci. Vezi să fie din ăla bun. Eu mă duc după sifoane.

Diana vorbeşte tot timpul, sare de la una la alta fără să mai aştepte răspuns. Nu lasă pe nimeni să vorbească.

— Bunicule, mîine să pleci neapărat la Bucureşti. Să spui mamei şi tatei că mă mărit. Peste două-trei zile sosim şi noi. Am încredere în dumneata. Bunicule, să le mai spui că...

Tace brusc. Se încruntă pentru o clipă.

— ...Că voi învăţa din răsputeri, să nu se teamă.

Bunicul tuşeşte. îl privim. îi face cu ochiul bunicii, apoi zice :

— Le-am scris. Iar cu maică-ta am vorbit aseară la telefon. Noroc şi să bem.

Parcă trăiesc într-un vis. Diana pare obosită, vlăguită

— Vă aşteaptă. Taică-tu la început a zbir cit din nas. Zicea c-o să fii mereu pe drumuri. Le-am spus că nu-l las pe Radu să vină la voi. E copilul meu şi fac ce vreau cu el. Este, Radule ? . [

— Este, aprob eu ca un automat.

— Cînd termini facultatea, vii şi tu aici! Este, Radule ?

— Este !

Diana cere ajutor din priviri bunicii.

— Eu nu mă amestec, Diana. Bunicul tău a hotărît.

— Eu te-am ascultat pe tine, o dă bunicul de gol.

Bunica pleacă spre bucătărie. Eu nu mă trezesc din vis. Sînt figurant la această dezbatere, care în aparenţă e ceva foarte simplu. Tai dintr-o parte şi pui în altă parte.

— Radule, o duminică vii tu şi una eu. Da ?

— Da, Diana !

— Mulţumit, bunicule ?

Bunicul ridică paharul şi zice :

— Vă doresc copii mulţi.

Şi bea paharul pînă la fund.

Pleacă apoi în cameră. Bunica revine la masă şi zice: . .

— Vă doreşte copii mulţi ?

— Aşa a zis, bunico. Eu vreau unul. Tu cîţi vrei. Radule ?

— Mulţi !

— Cîţi ? •

— Zece !

— Ce, eu sînt un harem ?

Bunica rîde pe înfundate. Eu sînt în al nouălea cer. Parcă am un căluş în gură. Nu pot să scot o vorbă.

Bunica intră în casă. Rămînem singuri. Diana îşi ia scaunul şi trece lîngă mine.

— Radule, de unde ştie bunicul că te iubesc ?

— Ştie şi strada.

— Eşti un imposibil.
Se lipeşte de mine :

— Radule, vreau să intru în tine. I\fă primeşti ?

O prind uşor cu mina de după cap şi-o strîng Ia piept. O sărut lung.

— Mai vleau.

O sărut din nou.

Nu sînt de cînd lumea în acest loc ? Am mai fost eu şi-n altă parte ? Cine a spus că odată am trecut prin iad ? Viaţa mea începe acum de la această masă.

— Diana, cum te cheamă ?

— Diana Bălteanu.

Pe unde am umblat şi cine m-a izgonit cu pietre ? Şi trupul meu a fost lovit cu hulă şi biciuit cu neomenie.

— Diana, dai' cine sînt eu ?

— Radul meu !

Cine îmi spune că ochii mei cătau în jos ? Şi cine nu spune că eu atunci, eram sus, deasupra tuturor ?

— Diana, încotro ?

— în Palatul de cristal din Ţara Fericirii !

Şi mărăcini mi-au înfipt în inimă şi voi, oameni, mi- i-aţi scos cu sufletul vostru.

— Diana, cine sîntem noi ?

— Doi fericiţi din mulţime.

Şi după noapte a venit zi. Şi soarele a sărutat palmele. Şi lacrimi nu au curs. Şi rănile s-au vindecat şi loviturile au fost strînse şi s-a aprins un foc mare.

— Diana, mă auzi ?

— Şi oamenii au văzut, şi oamenii au auzit şi au zis : să nu mai fie lacrimi!

Sîmbătă. Autobuzul ne lasă în mijlocul satului.. Diana mă duce de braţ. Salut în stînga şi-n dreapta, strîng mîini.

Mama ! Diana o sărută pe obraz. Mama o strînge în braţe. Ce e cu mama, de cînd e atît de sentimentală ?

Totul e pregătit. Aflu acum că Diana a dat telegramă.

Diana e o vrăjitoare. Mama nu mai ştie pe ce lume e. Vin rudele.

îi spunem seara ce e cu noi. Dorm cu mama în cameră. Diana doarme în „odaia a bună”.

Duminică. La prînz luăm autobuzul. Spre seară ■sîntem acasă. Diana e în culmea fericirii. „Asta e de tine”. îmi zice mama. Da ! Şi cît de mult o iubesc, mamă !

Răsfoiesc revistele. Sînt singur în cameră. O aud pe Diana vorbind tare. Rîde din fiece.

Mă trezesc cu ea, tiptil—tiptil, în cameră, lingă mine.

— Urîciosule, nesuferitule, stai ca un urs în bîrlog. Te ascunzi de mine, ursule ?

închid revista. Ea deschide fereastra.

— E vremea să intre aerul de seară în bîrlogul ursului. Mă fac că n-o aud. Aranjez cărţile pe măsuţa de lingă pat.

— Bunicul a luat bilete de tren. Plecăm mîine •seară. Dimineaţa sîntem în Bucureşti.

îi spun pe un ton de regret: .

— Am luat bilete...

— Nu minţi, mincinosule...

Mă sărută pe obraz. Dau să o sărut. Se fereşte. îmi pune degetul pe gură.

— Cu porţia, Radule, dozat, cité puţin, cîte puţin şi numai cînd vreau eu.

Fac pe supăratul. îmi fac de lucru. Mut revistele de la un capăt la celălalt al mesei. Deschid şifonierul şi încep să-mi aranjez hainele.

— Ce vrei să faci ?

Las’ că te învăţ eu minte pe tine !

— îmi iau hainele şi plec.

îi văd fulgere în ochi. Stă în mijlocul camerei şi. mă fulgeră cu privirea.

încerc s-o îmbunez.

— Mă mut în camera bunicilor.

— Fii atent cum glumeşti !

Mă ameninţă cu degetul. Da, se pâre că nu prea* ştiu să glumesc. Nici nu prea ştiu să vorbesc cînd trebuie. Tocmai atunci tac.

— Sărută-mă de o mie de ori. Vrei să mă săruţi *T* Atunci sărută-mă de o mie de ori.

— O dată şi bine.

— Ce înseamnă, Radule, b dată şi bine ? Vor— beste-mi frumos, scriitorule !

O spune ironic.

— Nu mă săruţi ?

•Vine lîngă mine. Se înalţă pe vîrful picioarelor şi' întredeschidă buzele. îi simt răsuflarea.

Ne îmbrăţişăm.

— Să mergem afară.

Ieşim afară. Bunicul udă grădina. Mă duc să-l. ajut. Prea tîrziu, însă, grădina e deja udată. Mă întorc la masa dă sub boltă.

— Gata cafelele, zice Diana aducîndu-le din bucătărie.

Cestile sînt pe masă. Bunicul bea cu ceaşca lui. Nu-i place să bea cafea din altă ceaşcă. Diana toarnă din ibric cafeaua fierbinte. Bunicul îmi zice :

— Am vorbit cu un prieten de-al meu. I-am spus că pleci pentru două zile la Bucureşti. Te-a învoit. Să nu te duci la el, a rămas să-ţi spun eu. Spre sfîrşitul toamnei e gata spitalul. E

ordin de la regiune.

— Va fi o sărbătoare mare.

— Să faci în aşa fel ca la inaugurare să fie ultima ta zi de şantier şi prima de...

— Avocat aici. Da, bunicule ?

— Da, sigur că da ! îmi place povestea asta cu spitalul. Pui umărul pînă la sfîrşit. Semeni cu mine.

— Ce vorbiţi aici, domnilor, că eu nu înţeleg nimic, sare Diana la noi.

— O vorbă de-a mea şi de-a lui Radu, zice bunicul -calm.

— Vă întîlniţi în oraş şi discutaţi să nu aud eu, •care va să zică ! Bine, Radule !

Mă ameninţă cu degetul. Iar eu îmi plec capul smerit în faţa ei.

— Bunicule, ţii cu Radu ? •

— Cu amîndoi.

— Mai mult cu mine să ţii, că eu îţi sînt nepoţica scumpă, nu el.

— Diana, adu-ne cîte un păhărel de vişinată, zice bunicul.

— Nu, bunicule, ne-ar bate bunica pe amîndoi. Ştii •că nu stai prc-a tine cu tensiunea.

— Doctorul mi-ci spus că un păhărel merge.

— Eu spun că nu merge. Şi eu sînt doctor.

— Peste doi ani.

— Ba sínt acum. Şi clacă spun că sínt, sínt. îţi face rău, bunicule !

— Şi clacă te rog ?

— Ei, atunci se schimbă treaba !

Cinci Diana se duce după vişinată, bunicul îmi zice :

— Mă duc eu la minister, Radule. Ţi s-a făcut un dosar nou. Bine faci că nu vrei să te duci tu. Dar mă voi duce eu cu cererea.

— Ştiu, bunicule, de dosar. E bine să te duci dumneata cu cererea.

Diana ne aduce vişinata într-o sticlă.

— Dacă ne prinde bunica, toţi trei o s-o păţim.

Bunicul zîmbeşte pe sub mustaţă.

— Mă duc să aduc pahare din casă. La bucătărie e bunica.

Ne aduce pahare. Bunicul toarnă vişinată în pahare. Paharele sínt cit nişte deget are.

— Altele mai mici nu erau, Diana ?

— Of, bunicule !

Diana ascunde sticla după piciorul mesei, în interior. Faţa de masă o acoperă.

— Dacă vine bunica, îl înghit, zice bunicul rîzînd.

Diana c numai zîmbet.

— Sîntcm fericiţi, bunicule ?

— Sîntem, Diana.

Diana fredonează un cîntec.

— Sîntem fericiţi, Radule ?

— Sîntem, Diana.

Diana rîde. Zice tare, să fie auzită :

— Sîntem fericiţi, bunicuţo ?

— Sîntem, Diana.

Se aude din bucătărie răspunsul.

Diana, Diana, Diana !

Marţi. Luci'ăm toată echipa în interior. Scoatem molozul afară. Peste cîteva zile vor veni instalatorii pentru instalarea firelor electrice şi a instalaţiilor sanitare.

Diana îmi zice : „Măi Radule, tu tot avocat eşti”.

Diana c fericită. Deseară plecăm la Bucureşti. Trec pe la croitor să-mi iau costumul de vară comandat de-acum o săptămînă. Mă pune să-l îmbrac. Am şi cravată nouă, şi pantofi. Zice : „Nu, Radule, miroase a naftalină, şi nu vreau”. Arc dreptate. în anumite ocazii nu trebuie să-ti îmbraci haine noi.

Peste cinci minute soseşte trenul. După ceasul gării. Bunicul e cu noi. Bunica ne-a sărutat la despărţire şi-a rămas în faţa porţii.

— Vagonul cinci, locurile şapte şi nouă, zice bunicul, parcă pentru a nu uita.

Soseşte trenul. Iau geamantanul Dianei, mare cit toate zilele.

— Vedeţi că vagonul restaurant c lîngă vagonul vostru.

îl îmbrăţişăm pe bunic. Diana îi şopteşte ceva. Urcăm în tren. Ne găsim locurile imediat. În primul compartiment. Călătorim la clasa întîi.

Cu greu urc geamantanul în plasă. Mă ajută un domn, singurul călător din tot compartimentul în afară de noi. Trenul porneşte. Diana, aplecată pe fereastră, face semne cu mîna bunicului.

— Bunicul e formidabil !

— Ştiu.

—■ Nu ştii.

— Credeam că ştii ce ştiu eu. Nu aveai de unde să ştii. E secretul meu şi al bunicului.

— De cînd ?

— De două zile.

Domnul de pe canapeaua din faţa noastră ne priveşte senin. E trecut de prima tinereţe. Un bărbat brunet, cu faţa osoasă şi cu sprînccne stufoase, tuns scurt şi puţin brumăriu la tîmple.

Diana mă împunge cu cotul.

— Radu, întreabă-mă ceva ! ' ' .

— Ce să te întreb ?

— întreabă-mă cîţi ani am ! • • -

— Cîţi ani ai, Diana ? .

— Nu ştiu. Sînt mică şi proastă. Nu ştiu să socotesc.

Domnul brunet pufneşte deodată în rîs. Diana îi face cu ochiul şi arată spre mine.

— Eu, cu domnul acesta mă căsătoresc, domnule dragă ! Eu l-am cerut în căsătorie. Fiind mică şi proastă, nu m-a refuzat. Este, Radule ?

— Este ! .

— Cum, eu te-am cerut în căsătorie ?.

— Este că ne căsătorim, nu este că tu m-ai cerut în căsătorie. Este că nu este !

— Auzi şi dumneata vorbă – este că nu este ! Tradus, ar însemna că nu ne căsătorim.

Face pe supărata. Priveşte pe fereastă. Domnul brunet mă priveşte stăruitor. Simt c-ar vrea să spună ceva. 11 îndemn c-o privire întrebătoare. Mă înţelege. Ridică sprînccnele stufoase în sus, arătînd-o astfel pe Diana.

— De ce vorbiţi despre mine ?

Domnul brunet păleşte. Diana ne ameninţă cu degetul. Ală trezesc zicînd :

— E formidabilă !

— Sînt formidabilă ! Da, sînt ! De ce nu-mi răspundeţi ? Vedeţi, domnule, ce viitor soţ am ? E un bîrfitor. Nici nu ne cunoaştem bine şi a şi început să mă bîrfească. Cu primul întîlnit, cum ar spune bunicuţa mea dacă ar fi de faţă.

Ne priveşte pe rînd.

— Ştiţi, domnule, ce va face acum ? îşi va aprinde o ţigară. Uitaţi-l cu pachetul de ţigări în mînă.

Ţin pachetul de ţigări în mînă. Sînt prins asupra faptului şi mă predau ridicînd o mînă în sus.

— Doamna ta, Radule, nu-ţi permite să fumezi. Nu suportă, probabil, fumul.

— Nu fumaţi, domnişoară ? întreabă domnul brunet.

— Am fumat. M-am lăsat do tutun de cinci zile.

Face o pauză. Se uită pentru o clipă în ochii mei, apoi îşi îndreaptă privirea spre domnul brunet şi zice :

-— Dumnealui nici n-a observat că m-am lăsat de fumat. Şi cînd mă gîndesc că numai de dragul lui m- <m lăsat de tutun şi ol nici n-a observat pînă acum ; îmi vine să mă apuc din nou de fumat.

Dacă stau şi mă gîndesc bine, intr-adevăr, are dreptate, n-am văzut-o fumînd în ultimele zile. Diana nu o Diana 1 Diana de acum c alta. E fericită. Nu se maimuţăreşte ! E atît de naturală şi copilăroasă, incit îţi vine să-ţi reaminteşti, cînd o vezi, că există oameni foi ici ţi.

—• Sînteţi formidabilă, dacă aţi reuşit să vă lă'.aţi de fumat, zice domnul brunet.

— De ce mă priveşti atît de năuc, Radule ? N-am descoperit eu America. Eu m-am lăsat de fumat. Mi-am zis : de mîine nu mai fumez şi n-am mai fumat. Ţie ar

trebui să-ţi mulţumesc. Tu eşti hotărîrea mea. Tu m-ai ajutat, tu m-ai determinai. Tu ai făcut totul, eu nimic. Mie mi-a căzut pară mălăiaţă în gură direct, nici n-am întins mina după ea. Cum ? E un secret. Şi dacă e un secret, cum să-l spun ?

Ceva c în neregulă. Nu cumva în spatele acestei veselii se ascunde teama ? Sau cel puţin o nelinişte ? Prea e alta, prea pare că personalitatea ei s-a fixat în alt tipar, are alte dimensiuni.

— Spuneţi-mi-l mic ! Consideraţi că viitorul dumneavoastră soţ nu este de faţă. Aş dori să mă las şi eu de fumat.

— E aşa de simplu, e aşa de uşor, încît e la îndemîna fiecărui fumător. Să-şi propună ceva în primul rînd. Dacă se va întîmpla cutare lucru, atunci eu voi îndeplini ce-mi propun. Acel cutare lucru depinde de o altă persoană. O altă persoană trebuie să facă ori să nu facă ceva. Acea persoană să nu ştie că depinzi de ea. Mai pe scurt, eu am zis că dacă Radu într-o jumătate de oră nu-şi aprinde o ţigară, eu mă voi lăsa de fumat. Şi nu uitaţi că Radu e un fumător înrăit. Şi să reţineţi că era într-un moment de maximă încordare sufletească, iar pe masă se aflau pahare cu coniac. Inima mi se făcuse cît un purice. Simţeam că mă sufoc. Primul sfert de oră a trecut cum a trecut, la fel şi următoarele zece minute. Dar ultimele cinci minute au fost un calvar. Radu stătea cu ţigara într-o mînă şi în cealaltă cu cutia de chibrituri. Of, a fost groaznic. La un moment dat şi-a pus ţigara în gură. Apoi a aprins chibritul. îmi venea să urlu. Dar, culmea, a suflat în chibrit şi l-a pus stins în scrumieră. Mai era un minut. Ochii mei erau pe cadranul ceasului. în sfîrşit, cîşti- gase Radu. Nu aprinsese ţigara. De-acum începe pentru

mine să-mi pun la încercare voinţa. Rezultatul de-acum îl ştiţi.

îi sărut mîna.

— Şi pe stînga, că se supără, zice şi-mi întinde şi mîna stîngă să i-o sărut.

O sărut cu evlavie. Parcă aş săruta o icoană din faţa altarului.

Domnul brunet zice :

— Meritã, domnule !

Păi cum să nu merite ! Mie îmi spui, domnule ?

între timp au mai venit trei persoane în compartiment. Sîntem şase. Diana îmi şopteşte la ureche să mergem la vagonul restaurant. Rog pe domnul brunet să aibă grijă de bagaje. Servieta cu povestirile mele o iau însă. Dacă o pierde ?

Nu ştiu cum se face, dar ori de cîte ori călătoresq cu trenul, toţi cetăţenii cu care călătoresc în compartiment sînt bruneţi. Cum este domnul de-acum.

■ Sîntem nevoiţi să şi mîncăm. Altfel nu sîntem serviţi cu coniac şi cafele.

• – Diana, nu mănînci ?

-— Nu pot. Do ce să mă oblige ?''

„ Nu mănînc nici eu. Peştele e rece. Arată unt/Miroase a ulei ars. . •

Rugăm ospătarul să ne ia farfuriile cînd ne aduce coniacul şi cafelele. . .

— O să mănînc acasă de-o să-i sperii pe-ai mei!

Ah, uitasem. Merg la Diana acasă ! Nu-mi pot imagina întîlnirea noastră, a Dianei şi a

mea cu părinţii ei. în special a mea. Bunicul le-a scris. Dar ce le-a scris ? Mă trec năduşelile. Ne vine fiica acasă âducîndu-ne viitorul soţ. Un fost puşcăriaş, acum muncitor necalificat.

— Radule, eşti atît de încruntat, încît începe să-mi fie teamă de tine. Cu cine te luptai în gînd, Radule ? **Cu** morile de vînt, ca acel cavaler spaniol ?

— Cu morile de vînt, dar parţial.

— Cum parţial ?

— E o poveste lungă şi complicată.

— Legată de mine, de noi, de prezent ?

— De întîlnirea dintre mine şi părinţii tăi.

— Fii serios, Radule ! Păi nu eşti acum cineva, omule ? Să fie fericiţi că te căsătoreşti cu mine, cu fiica **lor** care încă este studentă. Nu eşti avocat, şi pe deasupra şi scriitor ? Radule, nu se găsesc pe toate drumurile gineri pentru părinţii mei ca tine. Trebuie să fie fericiţi c-am pus mîna pe tino.

Dacă nu mi-ar fi ruşine, aş îngenunchea acum în faţa ei. îi mîngîi mîna. Are lacrimi în ochi. Una i se rostogoleşte pe obraz spre bărbie. Cade pe faţa de masă.

— Trece şi jumătatea de oră care a mai rămas. Doar o jumătate de oră mai avem. Ce bine-mi pare că am s-o văd pe mama ! Mi-e dor de ea.

— Dar de tata nu ţi-e dor ?

— Nu.

Nu-mi vino să cred ce-mi aud urechile. Auzi, să nu-i fie dor de tatăl ei !

— Diana, se poate ?

— Da, se poate ! Şi ştiu eu de ce.

.E categorică. Mereu mi-a spus că-şi iubeşte tatăl. Spunea că-l şi stimează pentru că merită. A muncit mult

la viaţa lui. A pornit do jos, ştie ce e munca. Şi-acum vine şi-mi spune că nu-i e dor de el, de tatăl ei.

— • La ce oră eşti aşteptat mîine la revistă ?

— Scrie în scrisoare. O voi citi mîine toată dimineaţa. E destul timp:

Ospătarul aşteaptă să-i plătim. Ceilalţi oameni au plecat în compartimente.

Ne luăm lucrurile şi coborîm. Mă opintesc cu geamantanul Dianei. Domnul brunet e în faţa noastră, li salut respectuos cinci cobor. Diana se face că nu-l observă.

— Să luăm un getax, Diana !

Diana nu-mi răspunde. Pun geamantanul jos, în faţa biroului de informaţii, să mă odihnesc puţin.

Domnul brunet din tron se apropie de noi. Diana îşi dă puţin capul pe spate şi zice :

— Tatăl meu.

Trece lîngă mine şi mă ia de braţ. Nu văd şi nu aud nimic. încet-încet îmi revin. Geamantanul a dispărut, nu-l mai văd.

— L-a luat şoferul tatei şi l-a dus la maşină.

— Să mergem, Radule ! zice tatăl Dianei.

Oare, visez ? Dacă bănuiam cit de cît că domnul brunet din compartiment era tatăl Dianei, cine ştie ce gafe făceam. Ce mai, un complot veritabil. Nu putea, de, omul să-şi mărite fata cu unul ca mine pînă nu se convingea pe viu cîte parale fac. Examen greu, intr-adevăr. Sper să-l fi trecut.

în dreapta şoferului c tatăl Dianei. Eu şi Diana stăm pe bancheta din spate. Şoferul conduce cu abilitate. Sîntem pe Dorobanţi. O ia la dreapta, pe strada Pictor Barbu Iscovcscu. Opreşte la numărul 21, în faţa unei

vile. Coborîm. Şoferul ia geamantanul din portbagaj şi intră mai întîi în curte, apoi în vilă. Toate geamurile sînt luminate. Sigur, doar soseşte un oaspete... **de** vază. Parcă bunicul spunea că fiică-sa locuieşte la bloc, nu într-o vilă dintr-un cartier ales, un cartier al personalităţilor. Poate am înţeles eu greşit. Tot ce **se poate.** Din cîte îmi reamintesc, tot bunicul spunea că gineri-său, adică tatăl Dianei, c director general în Ministerul comerţului exterior. Totul c posibil. Locuinţa o cam confirmă.

Aproape că sînt tîrît în vilă de Diana. Mai e pînă se luminează de ziuă. Nu-mi pot da seama cam .cit este ora.

Un hol enorm, s-ar putea întoarce un car cu boi cu tot în el. Şi scări interioare. Din tavan atîrnă o lustră mai mare decît policandrul de la biserica de la mine din sat şi împrăştie o lumină puternică. La parter sînt multe uşi şi coridoare. Pornesc din marele hol. îmi închipui sau încerc să-mi închipui cum arată etajul.

Sînt singur. Diana a dispărut. La fel şi taică-său. Şoferul s-a evaporat şi el. Unde-o fi maică-sa ? Probabil că se teme să dea ochi cu mine. Cine ştie cum şi-o fi imaginat că arăt !>

— Radule, atenţie, vine mama !

Apare Diana pe scări. înalţ privirea. în spatele Dianei văd o doamnă foarte asemănătoare cu Diana. O Diană puţin mai în vîrstă. Parcă ar fi surori, nu mamă şi fiică. Aceeaşi înălţime, aceeaşi talie şi pe deasupra

amîndouă blonde.

— Ştiu totul şi mi-am dat consimţămîntul. Prea repede ? Puteam s-o refuz pe Diana ?

Nici nu se putea să fie refuzată. Mai ales că seamănă atît de bine. Să sper că şi la caractere seamănă la fel de mult.

— Să mergem în sufragerie. Vă aşteaptă masa. După aceea vă veţi odihni.

Eu nu mănînc nimic, refuz totul. Diana mă ameninţă cu degetul. Mă mulţumesc cu o ceaşcă de ceai şi un corn. ..

Tatăl Dianei, ştiindu-mă, c linişt it. Dar maică-sa mă cercetează mereu cu privirea. Sînt foarte atent să nu greşesc ceva cînd răspund la întrebările ce mi se pun. Eu nu întreb nimic.

Diana continuă să fie grozavă. Vorbeşte, vorbeşte, vorbeşte ! Tatăl Dianei se scuză şi se retrage.

— Diana, acum te înţeleg. Eşti total schimbată...

— Cum, mamă ?

— Cum este un om cînd iubeşte, adică fericit. Aşteptam de mult să te văd fericită. Mă temeam uneori. Credeam că nu poţi iubi, că oşti... rece.

— Nu-l găsisem pe... domnul.

— Sigur că da.

— Eu nu mă duc două zile la servici.

Diana atacă :

— Stai şi ne păzeşti, da ?

— Nu. Stau la bucătărie.

— A cui a fost ideea cu trenul ? A ta ori a tatei ? întreabă Diana, încruntîndu-sc uşor.

— A bunicului tău. Am vorbit la telefon. I-am spus că tatăl tău e în delegaţie şi el a aranjat cu biletele şi iată-

vă alături în tren.

— Mamă, mie mi-a spus doar cu cinci minute înainte de a pleca din gară. A fost secretul nostru. Ce ţi-a spus tata ?

— Ştii cum e el. Vorbeşte puţin. Mi-a spus doar : „îmi place băiatul. Diana ştie ce face”.

Diana bate din palme. Eu, normal, roşesc tot. Toate îmi par învălmăşite în cap.

— Mă duc să-l sărut.

Pleacă val-vîrtej.

— Radule, Diana, ştiu clin scrisorile tatălui meu, te iubeşte. Mă bucură mult asta. Vreau să te întreb doar atît : a fost cuminte ?

Mă simt insultat. Dau să mă ridic de pe scaun. Lovesc din greşeală ceaşca şi cade pe covor. Noroc că nu s-a spart. Mă aplec şi-o ridic.

— Nu vă insult, pentru că sînteţi mamă, şi încă mama Dianei... Nu s-a întîmplat nimic din ce credeţi dumneavoastră. Aştept să-mi spuneţi să plec.

Se vede că au lovit-o cumplit vorbele mele. Stimata doamnă nu se aştepta la nişte vorbe atît de dure.

— Vreţi să-mi fac autobiografia oral ? O şi scriu, dacă ţineţi. Nu am nimic de ascuns.

Continui să fiu dur.

— M-am comportat cum mi-e firea – corect şi cinstit. N-am urmărit nici un scop anume.

Ce mult seamănă doamna aceasta cu Diana ! îi observ lacrimi în ochi.

— Tocmai pentru că ştiam că eşti cinstit te-am întrebat ce te-am întrebat.

Diana revine. Se uită atentă la mama ei şi-i observă lacrimile. Tăcere. Apoi îmi zice :

— Radule, ce s-a întîmplat în lipsa mea ?

— Nimic, Diana. Am povestit cum în tren ospătarul ne-a adus peşte lîngă cafea, altfel nu ne dădea cafea.

— Nu te cred, Radule 1 Şi fii atent, că mama nu suportă minciuna, oricît ar fi ea de mică şi nevinovată.

Sigur că nu suportă minciuna. Nici eu n-o suport. Dar acum mint ca s-o salvez din ghearele tale de uliu.

— Mamă, în care cameră va dormi Radu ?

— Pregătisem doar o...

Păleşte, tremură.

— Cum ? Ce ai crezut tu despre mine, mamă ?

Mă bucurii pînă în adîncul sufletului.

— Mamă, te rog să mergi imediat şi să-i pregăteşti camera.

Viitoarea mea soacră părăseşte imediat camera. E fericită că a scăpat aşa uşor dintr-o gafă atît de mare.

— Tu de ce nu zici nimic, Radule ? Păcătosule !

— Eu mă simt ca un animal dus la tîrg să fie vîndut.

—• Da, dar un animal cuvîntător ! E ceva ! Mamele însă rămîn ce sínt, mame !

— Da, mame !

— Of, ştii doar să-mi repeţi vorbele ca un papagal. Şi eu aştept să-mi spui ceva important.

— Te iubesc mult, dar nu mă simt în apele mele aici. Prea mare casa, proci mare luxul, prea multe lucruri. E ca o mînăstire cu un singur călugăr.

Nu-i convine chestia asta.

— Să mergem să te culci. Ai temperatură.

Sigur că am temperatură !

Sínt îngropat în albituri

O simt pe Diana în cameră. Deschid ochii şi clipesc

din cauza luminii.

— Scoală-te, lencşulc ! E amiaza.

— Imediat, Diana. în cîteva minute sínt îmbrăcat, lese din cameră. Mă îmbrac şi cobor scările impunătoare. Le cobor încet şi băţos. Duşul m-a înviorat. îmi imaginez că sínt o persoană de vază, că sínt aşteptat cu nerăbdare şi, în sfîrşit, mă hotărăsc să cobor. Nu, nu. Ar fi prea scîrbos.

Mama Dianci îmi răspunde la salut sforţîndu-se să fie drăguţă. Se vede de la o poştă că e îngrijorată.

Probabil că sînt acuzat, mai ştii, că mi-am dat toată silinţa să-i sucesc minţile Dianei. Şi biata fată, lipsită ele experienţă, mi-a căzut în plasa ţesută cu migală.

— Sînt în întîrziere. Am făcut puţină ordine în camera domnului. Poftă bună. Radule !

— Mulţumesc, Diana !

— Mamă, nu mănînci cu noi ?

Işi pune unt pe pîine şi începe să mănînce. De ce-o mînca ea unt cu pîine, cînd masa c plină de atîtca bunătăţi ? Nu pica ştiu să mă descurc între atîtea furculiţe şi cuţite cile îmi sînt puse în faţă. Fel do fel de mîncăruri. Maniac fără nici un fel de prejudecăţi, înfig furculiţa şi duc la gură. De ce mi-o fi pus trei categorii de furculiţe ? Nu privesc la Diana, să văd cum mănîncă ea. Mi-e o foame de IUD. Nici nu ştiu cum se numesc mîncărurile astea sofisticate care-mi trec pe sub nas. Ah, ce bun ar fi acum un ciolan cu fasoli' ! Ori o ciorbă de raţă cu zeamă de varză. Păi asta e mincare, pe care o am acum în faţă ? Trei măsline* cu sos şi cîteva ciupcrcuţe ! Al cîtelea fel e acesta ? O credo mama Dianei că-mi ia piuitul cu mîncărurile astea aiurite.

Ce-o avea Diana de nu zice nimic ? Ar trebui în mod normal să zică ceva. Aud un pocnet. Cred că bem şam-

panie. Da, bem şampanie ’ Mama Dianei vine în sufragerie cu o tavă cu o sticlă de şampanie şi trei pahare. Ei, dar cînd ¿1 plecat din sufragerie să aducă şampania ? Credeam că o la masă cu felioara de pîine cu unt în faţă.

Trebuie să spun ceva. Prea e apăsătoare tăcerea asta. Mă tem că e prevestitoare de furtună. Doamne, să nu spun banalităţi. Fereşte-mă, Doamne, de gafe ! Oare, s-o întreb pe Diana cum a dormit ? O, nu, e banal.

Atunci ce să întreb ? Aha, ce-ar fi s-o întreb în cil sîn- tem astăzi ? Scîrţ, e banal! Cel mai bine e s-o întreb cît e ceasul. Că eu tot n-am ceas la mînă. Dar nu, c tot banal. Paharele sînt pline cu şampanie. Cum să închin ? Să zic noroc şi sărut mîna ! Da, c bine.

— Noroc şi sărut mîna !

Formidabil, dar sînt singur la masă. Ei, cînd au plecat ? Sînt un mitocan, un găgăuţă. Binc-ar face doamna să nu-şi dea fiica după un guguştiuc ca mine.

— Radule !

Tresar. Ah, Diana I

— Ştii... mama nu ştie cum să repare gafa...

— Nu-i nimic, Diana, se mai întîmplă...

— Dar ce gafă a făcut ? Spune-mi cc-a zis !

— Sincer să fiu, nu ştiu nici cu despre ce gafă e vorba.

— Mama nu spune, tu nu spui... Radule, tu nu vezi că ceva scîrţie ? Că sîntem trişti, că parcă am fi după înmormântare, şi nu înainte de căsătorie ?

Da, Diana, ai dreptate. Parcă ne-a murit

fericirea. Ori ne-am uitat fericirea în tren ? Ori am pierdut-o în Gara de Nord ?

— Diana, cum te cheamă ?

— Prostuţa !

— Diana, cum mă cheamă ?

— Prostuţul.

— Diana, Diana, Diana !

— Radu, Radu, Radu !

Ne sărutăm. Diana se lipeşte de mine.

— Scuzaţi-mă, copii !

— Nu vezi, mamă, că sîntem ocupaţi ?

Sigur că vede, cum să nu vadă ? Sîntem chiar foarte ocupaţi.

— Radu, cine este ea ?

— Olana !

— Şi eu ?

— Mama Dianei !

— Şi pentru tine ?

— Mama !

— îţi mulţumesc, Radule !

Mă bucur că intră în joc şi mama Dianei. îi sărut mina cu evlavie.

Alama Dianei mă sărută pe amîndoi obrajii.. Diana bate din palme.

Ciocnim şi bem şampanie. Golesc paharul pînă la fund. La fel face şi Diana. ■ ■ .

— Tot, mamă, zice Diana.

— Tot, mamă, zic şi eu.

Bea toată şampania.

— Radule, m-a căutat socrul tău pentru vorba aia...

— Care, mamă ?

— Ei, o vorbă...

— Care, Radule ?

— Nu ştiu despre care vorbă e vorba. Diana, eu

peste puţin timp mă pregătesc pentru redacţie...

— Radu, ţi-am luat revistele în care sînt publicate prozele şi i le-am dat...

— Cui?

— Tatălui meu. Zicea că are să se laude cu tine la servici. Are un scriitor subaltern. Are mai multe romane publicate, în sfîrşit, e scriitor..

Mă enervează chestia asta. Mă abţin, totuşi, să-mi ies din fire.

— Nu trebuia, Diana !

— Ba trebuia. Ştiu eu de ce 1

Urc scările în cameră. Diana rămînc în sufragerie. Mă enervează mobila asta scumpă. Mă silesc să nu observ obiectele din camera şi rcusesc. îmi verific ser- • r vieta. Da, manuscrisele sînt în ea.

O strig pe Diana. Stau în hol şi o strig pe Diana.

— Ce o, Radule ?

— Plec la redacţie. Ţine-mi pumnii !

— Ţi-i ţin.

Şi-şi strînge pumnii ca studenţii înainte de examene. O sărut. E pentru prima dată cînd iau ou iniţiativa.

— De cînd aştept, remarcă ca evenimentul.

Intră un bărbat. îl recunosc – e şoferul.

— Am sosit, domnişoara Diana. Vă rog să-i spuneţi doamnei că am sosit. Să mergem, domnule 1

— Unde ? zic eu încurcat.

— Unde doriţi.

— Păi cu nu doresc să merg cu dumneata nicăieri.

— Tovarăşul din

ii întrerup cu un gest.

— îţi mulţumesc mult, mergi înapoi la servici, cunosc foarte bine Bucureştiul.

— Să nu-l superi pe tata, Radule !

— N-o să se supere, Diana. O să-i explic. Va înţelege.

Ies după şofer. În stradă mă roagă să urc în auto-turism. îl refuz categoric şi pornesc pe stradă.

Mă tot mir – ce le-o trebui atîta căsoaie doar pentru trei persoane ? Poate că se dau casele după rang. Tot cartierul e numai vile, vilă după vilă. Trebuie să locuiască cineva în ele. Dar bibelourile şi figurinele alea chinezeşti, la ce le trebuie ?

Ai rămas un necioplit, Radule ! Cum intri în casă la cineva, cum şi vezi numai cusururi. Bagă şi ei banii în ceva, că de, au salarii mari. Trebuie să circule şi banii.

Treaba lor, dar mic nu-mi place. Sînt pe Bulevardul Ana Ipătcscu. Mai sînt cîteva casc pînă la numărul respectiv. Acum c acum ! îmi bate inima să-mi spargă, pieptul.

Urc scările la mansardă. Acolo e redacţia revistei.. Sînt mai multe redacţii de reviste în clădire.

Ei, dar mansarda tot mansardă. Coridoare înguste şi întunecoase. Mai mulţi tineri gălăgioşi pe coridoare.

Intru pe prima uşă. Salut un ins de la primul birou-şi-i întind scrisoarea. O citeşte şi mă trimite la Anghel. A doua uşă pe stînga.

Anghel e un bărbat blond, robust, chiar grăsan..

Cînd află despre ce-i vorba, îmi zice :

— Mă ăsta, puţi de talent! Eşti dat în paşte, cum spunea cineva. Ţi-ai adus manuscrisele ?

— Da.

— Nu vorbi, răcane, în front. Te duci urgent la-adresa asta. E o editură. Dai manuscrisul şi aştepţi cartea, bă ! Să rupi patru frunze de căftălan şi să pupi patru cîini betogi sub coadă că mi-au căzut mie în mînă şi mi-au mers la inimă povestirile tale, bă, că te fac cu carte în trei luni, ca un mahăr n-a dat cartea şi-a rămas un loc liber. Şi-acum, fuga marş la editură !

Dau să ies.

— La loc comanda, soldat neinstruit ! Pune lîngă manuscris vorbele astea înşirate aici pe hîrtie, să apară pe coperta a patra, mă, loază. Sînt muc şi sfîrc. Să-mi aduci o saca de vin şi o legătură de praz să te botez, bă, cînd ţi-o apare cartea.

Ies uluit. Ţin plicul în mînă cu recomandarea şi nu-

mi vine să cred ce se întîmplă cu mine. Acest Angliei e teribil !

Aud în spatele meu :

— Dacă-l botează, înseamnă că pute de talent.

— Cine-o fi ăsta, mă ?

— Unul de la Tarova !

Sar în primul autobuz şi iată-mă în faţa portarului. îi explic pe cine caut. îl sună. Sînt aşteptat. Cornel I., un ins nu cu mult mai în vîrstă decît mine, îmi spune c-a discutat cu Anghel. Chiar acum l-a sunat la telefon.

— Ai mari şanse. Prezentarea lui c aur curat.

îi întind manuscrisul şi recomandarea. îmi face semn să iau loc pe scaun.

îl privesc cum citeşte. Cum o putea să citească atunci cînd ştie că e privit de cineva ? în cazul de faţă, chiar de autor ? îmi aprind o ţigară şi fumez liniştit. Pe biroul lui sînt multe manuscrise aşezate unul peste altul. E înconjurat de manuscrise. în spatele lui e un raft plin de manuscrise.

Am impresia că parcurge prea repede filele manuscrisului. O fi experimentat în de-alde astea. Poate ştie să citească mult mai rapid decît de obicei. Ce să ştiu eu, un biet începător ? Şi ce program ciudat arc editura, după amiază 1 Probabil că dimineaţa scriitorii sînt ocupaţi cu scrisul.

Stau şi fumez mai bine de două ore. Acest Cornel I. nu mă ia deloc în seamă. Pentru el nu exist. Fumează şi citeşte.

— Sînt excelente. Eram sigur, de altfel. Anghel e un expert. O clipă ! Mă duc la şef.

Ia cu cl manuscrisul şi recomandarea. Peste puţin timp intră un ins care salută şi se aşează la birou. Des-

chide un lişet, ia un manuscris şi începe să citească. Nici pe acesta nu-l deranjez cînd citeşte. Fumează şi el. Totuşi, e interesantă munca lor. Citeşti şi te pronunţi. Da, ori ba. Oare, aşa să fie ?

Cit să fie de cînd a plecat Cornel I. la şef ? Ţigările îmi sînt pe terminate. Exact două ţigări mai am. Unii o aprind acum. Mai rămînc una. Ce mă fac fără ţigări ?

în sfîrşit, iată-l pe Cornel 1.

— Domnule, ai baftă ! Bafta e recomandarea lui Anghel. E pîine caldă. Şeful e încântat. Iată contractul, îl completezi şi o gata afacerea. Cartea pleacă la tipar. Ai noroc. Cineva nu nc-a dat cartea promisă şi-a rămas loc liber în plan.

Semnez contractul. îmi dă un exemplar după ce ¡1 ştampilează.

— Anghel nu a intervenit pentru nimeni pînă acum.. Ai sprijin mare, domnule ! şi-mi face cu ochiul.

îi fac şi cu cu ochiul. Sigur, am sprijin mare în Anghel, pe care nu l-am văzut în viaţa mea pînă astăzi şi nici de el n-am auzit.

— Prozele sînt admirabile. Era să uit. Ia cartea mea de vizită şi sună-mă peste o lună.

îmi întinde cartea de vizită.

— Seara, după ora douăzeci, să mă suni.

îmi întinde mîna. I-o strîng, mulţumindu-i pentru amabilitate.

— Vax amabilitate ! Eu îl servesc pe Anghel. Mi-a spus la telefon că mă spînzură dacă nu te public. Dar şi cartea c bună.

Cobor scările fluierînd.

Urc intr-un getax şi dau adresa viitorilor socri. Şoferul mă măsoară cu ncaseunsă curiozitate. Probabil nu-i vine să creadă că locuiesc în acest cartier.

Sun la usă. îmi deschide imediat Diana. Parcă m-ar fi aşteptat lingă uşă, cu mina pe clanţă. îi fac semn să tacă.

Intrăm în sufragerie. Părinţii Dianei mă privesc curioşi. Deschid servieta şi scot contractul. îl întind viitorului meu socru. îşi pune ochelarii şi citeşte. După ce termină de citit, zice :

— Formidabil, domnule ! Excelent ! Cum...

— Scriitorul Anghel m-a trimis la editură. Discutase cu un alt scriitor în prealabil. Acesta mi-a citit aproape toată cartea. S-a dus apoi cu manuscrisul la director şi s-a hotărî! să mi se publice.

Linişte. Iată cum capăt dintr-o dată importanţă, cum persoana mea capătă alte dimensiuni sociale, probabil, în ochii lor. De-acum sînt scriitor. Şi de, scriitorii nu sînt chiar pe toate drumurile. Trebuie să fie ceva de capul meu, dacă îmi apare aşa de repede cartea.

— Radule, scriitorul I. Mora lucrează cu mine. N-a fost nevoie să-ţi citească prozele. Le citise. Cum a deschis revista şi a văzut paginile şi titlurile prozelor, mi-a zis că le-a citit. Am discutat despre ele şi am văzut că le-a citit într-adevăr. Au fost comentate de cîţiva scriitori. Comentariile ţi-au fost favorabile. Eu te felicit ! Cu ce te pot ajuta ?

Mă ridic în picioare şi zic categoric :

— Acordîndu-mi mîna fiicei dumneavoastră.

— Ce zici, Diana ?

Diana intră în joc.

— îl iubesc, tată. Mărită-mă cu el !

Parcă am fi în Evul Mediu.

— Mama ce zice ? întreabă tatăl Dianei.

— Eu ? Cc zice Diana !

— Gata ! El e bărbatul meu.

Trece lîngă mine. Eu stau grav şi plin de importanţa.

— Dacă aşa stau lucrurile, noi sîntem de acord. Voi hotărîţi restul. Adică pe cînd la starea civilă, zice tatăl Dianei.

— Eu hotărăsc singură cînd. Radu va zice ca mine.

Aprob din cap zisele Dianei.

— Radule, nu vei pleca mîine. Vei întîrzia o zi. Mii ne mergem la sfatul popular pentru căsătorie. înaintăm actele.

Fantastic, mîine să merg la sfatul popular !...

— Nu am certificatul de naştere la mine, zic eu bîlbîindu-mă.

— O, am avut cu grijă de asta. L-am luat eu.

Părinţii ei rămîn stupefiaţi. Diana zice :

— îl iubesc şi gata ! Ce mă priviţi aşa ?

Parcă cu n-o iubesc ? O iubesc, dar nu pot s-o spun. Se înţelege că o iubesc, din moment ce accept să mă căsătoresc cu ea.

Rămînc stabilit aşa cum hotărăşte Diana, ca a doua zi să mergem la sfatul popular.

Se rînduicsc toate în folosul meu. Parcă veghează cineva pentru mine. Şi veghează bine.

Adorm repede. Nici nu ştiu cînd trece noaptea. Şi trece fără vise. Mă îmbrac şi privesc pe fereastră.

Aseară am rămas mirat peste măsură cînd am auzit-o pe Diana că trece în anul şase. Eu eram convins că trece în anul cinci.

îmi bate Diana în uşă. Nu-i răspund, să mai bată. Dă buznii pe uşă. Cînd mă vede lîngă fereastră, zice :

— Ce faci, dormi în picioare lîngă fereastră ?

— Priveam pe fereastră. Nu ştiam cît e ceasul.

— E zece. Eu sînt trează de la sase. Dar ce e cu tine, Radule, de oşti aşa lasă-mă-să-te-las ?

— De mult nu m-am odihnit atît de bine.

Mănînc singur în bucătărie. Mă serveşte Diana.

— Totuşi, mama s-a dus la scrvici, dar o să vină mai devreme, cam pe la prînz.

— Diana, ce zice tatăl tău ?

— Vrei să ştii ?

— Te întreb doar.

— Că arc un ginere pe măsura lui.

— Asta-i adevărul adevărat ?

— Adevărul adevărat I

— Sînt încântat

— Te cred. Arc gînduri mari cu tine.

înghit un nod. Nu ştiu dacă eu am aceleaşi gîndurr. Dar în definitiv, ce, nu merit ?

Formalităţile sînt simple la sfatul popular. Terminăm în cîteva minute.

— Sînt pe jumătate soţia ta, Radule 1

— Dacă te răzgîndcsti ?

. – Eu ?

— Tu !

— Nu mă joc, Radule, de-a căsătoria.

Mergem de braţ pe stradă. Diana e veselă, eu bănuitor. Prea îmi merg toate ca pe roate. Reuşite şi reuşite. Diana e zîna din basm, zîna aducătoare de fericire.

— Radule, nu-mi place că trebuie să pleci. Ce mă fac eu fără tine ?

— Nu se poate, trebuie 1

— Ştiu că trebuie, dar ce mă fac ?

— Ei, dar cîto nu ai de făcut ? Citeşti, te plimbi, priveşti la televizor.

— Astă-scară tu pleci...

— Astă-seară ?

. – Ti-am luat bilet la tren.

— Cine mi-a luat bilet ?

— Tata. Eu l-am rugat. •

— Mulţumesc !

Mulţumesc pe dracu. Devin şi eu trist ca Diana.

— Vin să te iau pentru căsătoria civilă. Voi veni cu •cîteva zile mai înainte.

îi strîng mina tare şi-i zic :

— Te voi aştepta.

— Ce fericită sînt, Radule, că l-ai dat gata pe tata. E fericit că mă căsătoresc cu tine. Cum te-a văzut în tren, cum te-a îndrăgit. Ştie totul despre tine. Mama a plîns cînd a auzit prin cîte ai trecut. Nu ştiu cum să se mai poarte cu tine, să nu greşească cu nimic...

Diana mă trage după ea într-un autobuz care e gata să pornească. După trei staţii coborîm.

Sîntem aşteptaţi. Ne aşezăm la masă. Trebuia să-i spun Dianei că mă enervează aceste furculiţe şi cuţite. Nu le văd rostul la toate. Mă şi intimidează. îmi reamintesc cine sînt. Da, mai bine. Sînt fiu de ţărani. Toată viaţa am muncit. Am mîncat la cantine şi în case de oameni simpli, ca mine. Mama mi-a pus în mînă lingură de lemn şi era bună ciorba de urzici şi fasolea. Lingurile astea sînt de argint. Ei, dar ce am eu cu ei. Acesta-i modul lor de viaţă.

— Să-ţi anunţi din timp mama, Radule. Vrem să fie prezentă la acest eveniment. Nu admitem lipsa ei sub nici un motiv.

îmi bate inima tare, că mi-e şi ciudă.

— Dar bunicii ? întreb cu.

— Bineînţeles că şi bunicii, răspunde Diana.

— Radule, mi-a plăcut mult chestia cu şoferul. Zicea

că oşti un băiat de zahăr.

— Este, tată, este ! zice Diana.

Dacă ar şti ei că habar n-am cum îi cheamă, ar rămîne cu gurile căscate. Diana şi mai cum ? Care e numele acestui domn, acestui director general ? Dar al acestei doamne ? Care le o numele şi prenumele ?

Ce bună ar fi o tocană de cartofi, tocana pe care o mănînc zilnic pe şantier. Unde e Dună, să mă vadă cum transpir de ruşine că nu ştiu să folosesc acest instrument care seamănă cu un cosor. Mănînc dar nu mă satur. Mîncarea asta nu are gust. Dccît cinci feluri de mîncarc, mai bine două şi bune.

Cînd Diana îmi schimbă farfuria, îi fac semn să se plece şi-i şoptesc :

— Cheamă-mă pînă afară şi dă-mi la bucătărie să mănînc pîine cu brinză şi ceapă, că mor de foame.

Diana începe să rîdă. Se ţine cu mîna de masă şi rîde. Rîd şi eu. Mă ridic în picioare şi rîd. Diana mă ia de mînă şi mă trage afară din sufragerie.

— Eşti grozav, Radule, eşti teribil ! Mă duc să-i spun tatii, să rîdă şi el. Nici lui nu-i plac mâncărurile astea aiurite.

Se aude rîzînd şi tatăl Dianci.

— Radule, vino băiete, că eşti grozav !

Diana priveşte într-o parte şi încearcă să-şi stăpînească rîsul. Taică-său rîde cu lacrimi. Dar maică-sa se încruntă uşor cînd mă vede. Mă opresc în dreptul ei şi-mi plec capul.

— Of, ce semeni lui socru-tău, Radule *l*

— Se trag din aceeaşi stirpe, mamă. Neam de nobili de douăzeci de secole, ţărani get-beget.

— Chiar, ce bun ar fi un ciolan cu fasole, zice socrumeu pentru mine.

— Bine, Alexandre, să nu avem discuţii, îl ameninţă soacră-mea.

Va să zică, pe socru-meu îl cheamă Alexandru. Alexandru şi mai cum ? Dar pe soacră-mea ?

— Şi raţă pe varză să-mi dai zilnic, că nu mă supăr. Ce zici, Diana ? Dai’ tu, Radule ?

— Mai încape vorbă ! zic eu.

— Splendid ! zice şi Diana.

Soacră-mea fiind strînsă cu uşa, pleacă la bucătărie. Ne privim veseli.

— Radule, socru-meu ţine la tine mult. Odată **am** să-ţi arăt scrisorile lui. Pc-ale Dianei, însă, nu ţi le arăt. E secretul nostru, al meu şi-al ei.

7 Diana îl ameninţă cu degetul.

— Recunosc greşeala, Diana. Pune-mă la colţ!

— Era secretul nostru.

— Şi-al lui Radu, într-un fel. Să nu **ne afle** Paraschiva, că sîntem pierduţi.

Bun ! Pe soacră-mea o cheamă, deci, Paraschiva. Auzi, domnule, Paraschiva ! Alexandru şi Paraschiva ! Şi mai cum ? Şi ce uşor îmi era la sfatul popular să aflu ce nume au ! Doar Diana a completat în faţa mea formularele.

îmi iau rămas bun. Sărut mina mamei soacre. Tata socru mă sărută şi mă bate pe umăr. Diana mă însoţeşte la gară.

Afară ne aşteaptă maşina. Şoferul, cînd ne **vede,** coboară din maşină. Luăm loc în spate. Eu şi Diana. Şoferul se aşteaptă, probabil, să fac iar pe nebunul. Ce-ar fi ?

— Ce-ar fi, domnule şofer, să cobor la colţ ?

— Am instrucţiuni să nu opresc pînă la gară.

— Nici la stopuri ?

Mă priveşte în oglinda retrovizoare.

— Nu aveţi dumneavoastră voie să coborîţi la. stopuri.

Şoferul rămîne lingă maşină. O aşteaptă pe Diana. O simt cum tremură.

— Ce ai, Diana, de tremuri ?

— îmi vino să plîng, Radu. Nu suport despărţirile. Era mai bine să nu fi venit la gară.

— Peste cîteva minute pleacă tronul.

No oprim lingă vagonul pentru care am bilet. Diana, mă ţine acum de mină. Tremură. Palma îi e umedă. Mi se transmite şi mie tremurul. Tremur şi eu şi e atît de cald.

Trenul porneşte. Ne sărutăm. Dintr-un salt mă arunc pe scara vagonului. Mai urc o treaptă şi iată-mă în vagon.

Vineri. Le-am povestit aseară bunicilor do cîteva ori cum a fost la Bucureşti. Mi-au pus fel de fel de întrebări.

Astăzi, la prînz, discuţii îndelungate cu şeful de cadre. Caută o formulă să mă scoată din producţie. Nu accept. Mă menţin pe poziţie. Adică lucrez fizic pe şantier ca şi pînă acum. Inginerul trece nepăsător pe lîngă mine. Tovarăşii mei de echipă şi Dună mă privesc cu alţi ochi. Nu mai sínt de-al lor. Mă silesc să le fiu pe plac. Nu reuşesc. îl invit pe Dună la o berc, dar mă refuză. Zice că n-are chef. ■■

Toată seara mă gîndesc la 'Diana şi la părinţii ci. Bunicii îmi refuză banii pentru mîncare. Mă supăr. Pînă la urmă primesc banii.

îi scriu o scrisoare mamei. O vestesc că mă căsăto-

resc. O rog să sc pregătească de drum.

Simbătă. în noul spital instalaţiile sînt gata. La fel şi instalaţia electrică. Se dă cu vopsea. Echipa noastră .are de lucru pînă peste cap. E fixată şi ziua inaugurării.

Toată seara scriu.

După-amiază i-am expediat o telegramă -Dianei.

Duminică. Lenevesc în pat. Scriu pînă la urmă o ■schiţă. Seara lucrez în grădină. Pun răsad de toamnă. Bunicul e vesel.

Mi-e dor de Diana. O iubesc mult. îmi vine să mă urc în primul tren.

Luni. Diana, cît de mult te iubesc ! Diana, Diana, Diana !

Marţi. Sînt trist. Ce faci, Diana ? Merg printre oameni ca un noctambul.

— Nene Dună, nu sînt tot eu, nu sînt tot eu acela care a muncit zilnic lingă dumneata ? N-am fost noi de atîtea ori la o berc împreună? Dc ce spui, atunci,.că acum îţi vine greu să fii ca înainte, deschis la suflet.

— Una era cînd crai Radu simplu, şi alta e acum,, cînd eşti Radu avocatul. Se aude pe la birouri că mult: mahări îţi caută în coarne şi tu faci pe nebunul. I-auzi,.

că pe mine m-ai dat la gazetă. Mi-a spus unul care a-citit. Păi e frumos ? Nu-i frumos !

— La inaugurarea spitalului plec. Ţi-am spus cum vine treaba.

— O să-mi pară rău. Inginerul zice că treaba ta,, dacă tu vrei să munceşti ca necalificat, el nu se opune* şi-ţi dă să munceşti cît vrei. Omul e liber să muncească. Aşa zice. Nu vezi că rîde cînd te vede în salopetă ? Şi are dreptate. Scoatc-ţi, Radule, gioarsa asta de salopetă la inaugurare şi du-te, băiete, la treaba ta, că e păcat de tine, c-ai trecut prin atîtea. Acum mai vrei să faci şi pe eroul. îl faci, dar pe pielea ta. Crezi că-ţi face cineva statuie în parc pe chestia asta ? Vorba lu Marin „Mă, Radu ăsta întinde aţa pînă s-o rupe şi pe urmă- vede el pe dracu”.

— în două luni c gata spitalul...

— Radule, mie îmi place de tine cum judeci, să ştii. Păi dacă am început o treabă, se cheamă că trebuie* s-o şi terminăm. Păi nu ! Auzi, da* te însori ?

— Da, mă însor.

— Cică ţi-au făcut fel de fel de dosare. Am rîs pînă. m-a durut burta cînd am auzit că ti-au făcut dosar şi pentru însurătoare. l-auzi, că te însori cu fata unui ministru şi că ministrul ăsta a dat ordin să ţi se facă dosar. Am dat .şi eu referinţă. Cu referinţa mea poţi să te însori de zece ori. Se zice că fic-sa şi-a pus laţul de gît să se spînzure dacă tat-su, ministrul, se codea, nu. vroia s-o lase să se mărite. Ţi-a făcut dosar să te pună mare la Bucureşti. Cică o bucuros că ai origine bună, că numai aşa poate să facă om din tine, că şi el are origine*

bună. I-auzi, că pe timpuri a lucrat în mină. Carte cică a învăţat mai tîrziu. Cum c, mă Radule, o casă de ministru? Dar un ministru cum e? Eu n-am văzut în viaţa mea nici unul. Sînt ca noi, ha ? Hai, spune-mi cum sînt, de cc taci ?

Tac. îl las intenţionat să vorbească şi nu-i răspund la întrebări. îmi plac întrebările pe care mi le pune. Sînt naive, dar pline de miez. Acestea erau întrebările pe care mi le-am pus şi eu cînd am văzut vila. Chestia cu ministrul e grozavă. Merită să fie scrisă.

— Ministrul e om ca toţi oamenii. Rîde ca noi, ori plînge ca noi dacă-l doare ceva. Are nevastă, copii,, părinţi, socri...

— Da’ maşină la scară arc ?

Ar merita să-l pup.

— Are, sigur că arc !

— Că de, c ministru. Radule, vezi să nu calci cumva- alături, că mi-ar părea rău de tine.

— Cum să înţeleg eu vorbele astea ?

— Văd cu că nu-ţi place că-i ministru. Şi ce dacă e, măi Radule, ce dacă e ? la-i, mă, fata şi fă-te ginere de- ministru, că pînă la urmă e de-al nostru. Dacă uită cumva, îl dai tu pe brazdă. Se zice că fata e moartă după tine. Fierbe-i în oală seacă, scoate untul din ei, nu» te vinde cu una, cu două, să simtă că eşti deştept şi curat. Şi ei sînt, da’ şi tu eşti cineva. Nu te lăsa pînă- nu ajungi undc-i bine. Acu ştii cc o greul şi nu fugi de- greu. Radule, da’ a ta, a bătrînă, ce zice ?

— Nu ştiu ce zice, n-am vorbit cu ca.

— Rău, Radule, rău ! Ce, mă Radule, muma ta- n-are loc şi ca la o masă de ministru ? Că doar ea te-a. făcut. Păi fata mea, cînd o fi ingineră, şi s-o mărita cu băiatul unui profesor sau al unui doctor, să nu stea cu.

mine ia masă ? Ei, drăcie ! Păi îi rup diploma, că eu am făcut-o cu diplomă, l-am şi spus să-şi ia bărbat din oameni simpli ca mine, nu din ăia cu nasu pe sus. Măi Radule, de ce unii oameni uită că şi alţi oameni sínt •oameni ? Eu zic să mergem, că, vorba aia, vorbă multă, sărăcia omului.

Şi mergem o bucată de drum împreună. Ne despărţim în faţa unei brutării.

— Mai discutăm noi, că nu s-au băgat zilele în sac.

— Chiar aşa, nu s-au băgat zilele în sac.

Ne strîngem mina şi ne despărţim.

Nici nu mă gîndesc la situaţia mea. Merg aşa, pe •stradă, spre casă, fără să mă gîndesc la ceva anume. Mă uit la casc, la oameni, la garduri. Sínt atent cînd trec strada.

Sínt atent să nu-mi plece gîndurile aiurea. Le ţin în irîu. Cînd o iau razna, mă opresc în loc şi privesc în jur.

. Intru pe poartă. Bunica mă aşteaptă în faţa bucătăriei pe un scăunel. îi zic sărut mîna ! şi intru în casă. Pare îngîndurată.

Deschid uşa şi intru. Cînd mă-ntorc să închid uşa, dau de Diana ascunsă după uşă. Se aruncă îh braţele mele.

— Radu 1

— Diana !

Nu-mi vino să-mi cred ochilor. Diană aici ? Trebuia să vină peste două zile.

— Nu te bucuri ?

— Stai puţin să-mi revin !

O prind în braţe şi-o sărut ca un apucat. Am impresia că se sufocă. Vrea şi nu vrea să se smulgă din strînsoare.

— Ajunge, că mă înăbuş !

O aşez pe pat, mă dau un pas înapoi şi-o privesc' aiurit.

— Mi-era dor de tine, Diana. Ziua îmi părea cît un-an de mare.

— Mic cît o veşnicie. Lasă-mă să te sărut şi eu, Radule.

Se ridică de pe pat şi se apropie de mine. Mă prinde cu mîinile de gît şi mă sărută lung. O strîng şi eu în-braţe.

Ieşim în curte, sîntem aşteptaţi de bunica.

— Ana venit cu trenul de unsprezece. Am vrut iniţial să vin la tine la servici. Te supărai ?

Eu nu. Dar cîte discuţii ar fi ieşit de-aici, cîte subiecte de bîrfă...

— Sigur că nu mă supăram. Stăteam de vorbă-cîteva minute şi eram apoi nevoit să-ţi spun că sînt în timpul programului de lucru şi nu-mi pot îngădui luxul discuţiilor particulare.

— Zău ?

— Precis.

— Bunico, unde este bunicul ?

— E în oraş, cu treburi. A plecat cam de-o oră. Cam aşa, Diana, nu ?

— Da, acum o oră.

— Ce ai mîncat azi, Radule ?

— Ciolan cu fasole.

— Dacă nu eşti cuminte, te bat. În fiecare seară tata îşi aduce aminte de ciolan cu fasole. Rîde de se prăpă-deşte şi mamei nu-i place deloc. Mîine în zori mă duc la mama la ţară...-

— La cinee ?

— La mama la ţară. Stau o zi acolo, poimîine o urc în autobuz şi-o aduc aici. Clar, fiu denaturat ce eşti ?

Mă uit în altă parte, să nu-mi vadă lacrimile care-mi înceţoşează ochii.

— Tu n-ai vrea să stea cu noi mama ? Radule, eu •o iubesc mult.

Bunica ne aduce cafelele. Ştie că e timpul să-mi beau cafeaua de seară.

— Sărut mina, bunico.

Mă plec şi-i sărut mîna.

Cafeaua e minunată. Puţin amăruie. Aprind ţigara şi dau fumul spre Diana. Inspiră fum, se-neacă şi tuşeşte.

— Nu fi parşiv, Radule, că te pun la colţ în genunchi. Ştii că nefumătorii nu suportă fum de ţigară, îmi face rău, vezi şi tu cum tuşesc.

într-adevăr, tuşeşte şi e roşie la faţă.

— Da-da, am uitat că tu nu fumezi...

— Uite-l cum face pe ironicul. Ia ascultă, domnule, de ce nu eşti cuminte ? Te simţi bine cînd îţi chinui viitoarea soţie ?

— Minunat !

— Bunicuţo, vino şi bate-1! E aşa de rău, că trebuie bătut.

— Fii cuminte, Radule, că vin şi te bat cu coada ’măturii !

— Aşa, bunicuţo, cu coada măturii să-l baţi.

M-aş lăsa două zile de tutun să ştiu discuţiile dintre Diana şi părinţii ei în amănunt. Ar merita.

— Radule, nu vrei să facem o plimbare ?

— Unde ?

— Cum unde ? Plimbarea e plimbare. Pe străzi şi prin magazine.

— Aşa spune, vrei să te însoţesc prin magazine. Probabil că doreşti să-ţi cumperi ceva. E o propunere minunată. Am şi eu de făcut unele cumpărături. Mergem ?

— Da, mergem. Numai să-mi schimb pantofii.

O aştept în faţa casei.

Observ că aceasta nu e o plimbare. Diana se grăbeşte chiar. Mergem spre centrul oraşului.

— La care magazin ?

— La „Universal”.

Intrăm. Diana se duce la raionul cu stofe pentru costume bărbăteşti.

încep să mă enervez. Sigur, vor să mă îmbrace. Să am haine noi pentru căsătoria civilă.

încerc s-o trag pe Diana spre ieşire, dar opune rezistenţă.

Nu scap de ea pînă nu-mi cumpără stofă pentru un costum de haine, stofă neagră. A ştiut cît să-mi cumpere. Mă ia de mină şi mă trage după ea afară. Se grăbeşte. Ne oprim în faţa unui atelier de croitorie.

— Rămîi aici !

Rămîn. Ea intră în atelier. Privesc oamenii care trec pe stradă, oameni şi oameni, fiecare cu treburile lui.

Poşeta Dianei era burduşită cu bani.

— Radule ! Mă cheamă Diana.

Intru în croitorie. Croitorul îmi face semn să mă apropii să-mi ia măsurile. Ceea ce şi face în cîtcva minute.

— Mîinc la prînz să veniţi la probă. Pe seară vor fi gata hainele.

Diana mă duce din nou la un magazin universal, îmi cumpără pantofi, cămaşă, papion, butoni, ciorapi. Nu protestez.

Mergem pe stradă cu pachetele în braţe. îmi prind buza între dinţi, să nu pufnesc în rîs.

— Diana, ai uitat să-mi cumperi chiloţi.

Se opreşte pentru o clipă şi-mi zice :

— Bestie ! şi-şi ţuguie buzele fals supărată.

Grăbesc pasul, s-o ajung, că merge foarte repede. Cînd s-o ajung, calc greşit şi cad. Simt durere la încheietura piciorului cu talpa. Pachetele se împrăştie pe jos. Diana îmi vine în ajutor. îmi întinde mîna să mă pot ridica. Mă ridic cu greu. Nu mă pot sprijini pe picior. Simt dureri.

Diana strînge pachetele împrăştiate. Mă reazem de gard. Ating uşor asfaltul cu vîrful pantofului şi observ că durerile încep să mă lase.

— Te doare rău, Radule ?

— 'Dureri insuportabile...

Las’ c-am să te fierb eu, jupîniţă, să mă ţii minte. Asta pentru că eu stăm în stradă şi tu te tocmeai cu croitorul să-mi facă hainele cît mai repede, contra unei sume suplimentare, desigur.

Pun toată talpa jos şi nu mai simt nici un fel de durere. Trecătorii sînt rari. încep să păşesc. Bineînţeles că vîrful pantofului doar atinge trotuarul. Mă silesc din răsputeri să merg cît mai caraghios. Mişc mîinile aiurea. Trunchiul mi-l frîng cînd într-o parte, cînd în alta...

Noroc, pentru Diana, că mai sînt doar cîteva zeci de metri pînă acasă. Nu zice nimic. Probabil că se simte vinovată : dacă nu mergea ea prea repede, eu nu cădeam şi crede că din cauza ei s-a întîmplat totul.

Mă odihnesc puţin în faţa porţii – doar am piciorul rupt ! Diana are lacrimi în ochi. Mă hotărăsc să

pun capăt mascaradei. Dintr-o dată sar în sus, apoi fac cîţiva paşi de balet şi valsez în faţa Dianei. Apoi zic :

— Pentru chestia cu croitorul...

Rămîne cu gura căscată.

— Hai să intrăm, Diana, zic eu şoptit.

— Să-mi revin, mai întîi, cinicule! Parcă mă vedeam la cununia civilă cu un ginere cu piciorul în gips.

— Lîngă o mireasă atît de frumoasă 1

Intrăm veseli pe poartă.

— îţi voi plăti eu chestia asta !

Bunicii ne aşteaptă cu masa pregătită. Diana duce cumpărăturile în camera mea. Eu mă aşez la masă şi încep să mănînc. Mi-e foame.

Bunicul îşi ia mai întîi medicamentele – cîteva pastile şi cîteva picături dintr-o sticluţă. Se strîmbă tot cînd le înghite. Zice apoi :

— Medicamente dulci şi babă frumoasă nu s-au pomenit pînă acum.

Şi-mi face cu ochiul golăneşte.

— Bunicule, dacă te auzea bunica, se făcea foc de supărare. O lună n-o mai împăcai.

Cînd a apărut Diana ? O ştiam în cameră.

— Vorba vine. Eu zic asta de demult. Şi pe urmă bunica ta nu e babă, e bunică.

Bunicul şi Diana vorbesc în şoaptă, să nu se audă pînă la bucătărie, unde e bunica.

Toţi sîntem la masă – eu, Diana, bunicul, bunica.

— Să vă zic una bună, de-a lui Radu...

Cînd aud, protestez : . .

— O, nu, Diana ! ,

— Te rog să taci. Veneam spre casă, bunicule şi bunică. Domnul mergea cu gura căscată. La un moment dat cade ca un boboc. întorc capul şi—1 vad

pe jos. Pachetele cu cumpărături erau pe jos. Ţipa ca din gură de şarpe. Oamenii, grămadă în jurul lui, unul să-i facă respiraţie artificială, altul că poate are epilepsie, c-o fi, c-o păţi... Domnul sta pe jos lungit. Bunico, îmi bătea inima să-mi spargă- pieptul. Pînă la urmă domnul s-a ridicat şi-a început să meargă. Mergea atît de caraghios, că eram convinsă că are fractură, dar îmi era şi ruşine de oamenii care rîdeau pe ascuns. Asta îmi mai lipsea acum, să aibă piciorul în gips tocmai cînd ne căsătorim...

— Dar văd că n-are nimic, zice bunicul.

Sigur că nu am, ce aş putea avea ?

— Cînd am ajuns, însă, la poartă, a început să danseze. Auzi, bunicule, dansa. E un prefăcut şi-un mincinos.

— Şi eu nu ştiam, se miră bunicul.

— E cu două feţe, bunicule !

— Cum mergeam, Diana, cum mergeam ?

— Cum ? Eşti un mare circar, Radule ! Eşti un clovn.

— Bunicule, Diana spune că sînt circar, dumneata ce spui ?

— Eu spun că sinteţi nepoţii mei dragi.

Diana îi şopteşte ceva la ureche bunicului. Mă prefac a nu observa. Bunica o ameninţă cu degetul pe Diana. Diana scoate limba la mine.

— Diana, îi zice ameninţător bunica.

— Nu vezi, bunico, cit e de atent ? Nu pot

şi eu să-i spun ceva la ureche bunicului. Mă, te bat!

— De cînd mă ameninţi tu cu bătaia ?i

— Pînă la urmă tot te bat. Gata, intră în camera ta, că eu vreau să mă odihnesc. Mîine mă scol devreme.

— Odihneşte-te, cine te opreşte ? zic eu. '

— Păi nu pot să mă culc atîta timp cît vă ştiu afară. Bunicule, îi spunem ?

— Cum vrei tu l

— Da, îi spun. Bunicul mi-a luat bilet de autobuz. Mă ruşinez de bunici s-o sărut. Dar ar merita. —- Nu zici nimic, scamatorule ?

— Mi-e ruşine.

— Ruşine ? De cine ? Şi, mă rog, ce vrei să spui, de te ruşinezi ? Scrie-mi.

— Nu se poate scrie.

— Atunci spune-mi mie la ureche! Parşivule! Parşiv prefăcut !

Pleacă veselă în cameră, după ce ne spune noapte bună. Bunica o petrece cu privirea. Bunicul tuşeşte să-şi dreagă vocea.

— E ca un copil. E fericită, Radule ! Ce să zic ?

— Şi eu sînt fericit, bunicule !

— Toţi sîntem, Radule !

Oare, toţi sîntem ? Mă gîndesc la cei de la Bucureşti.

— Tu să te mai gîndeşti, ai timp, la situaţia ta 1

— Sigur că am timp.

— Porţile societăţii iţi sînt deschise.

— Bat şi intru, da, bunicule ?

<— Sigur că da. Eşti călit. Ai trecut proba focului.

Ai pornit de jos şi nu ţi-a fost nici teamă şi nici ruşine dc muncă. Ştiu, ştiu totul. Cunosc diferiţi tovarăşi şi sînt cunoscut de anumiţi tovarăşi. M-am interesat cine eşti şi de unde vii. Ce să-ţi spun, Radule ! îţi spun că Diana te merită şi tu o meriţi. Noapte bună !

Rămîn singur.

Noapte bună ! tuturor oamenilor.

Miercuri. De dimineaţă, la birouri, să mă învoiesc pentru trei zile. Cererea mi-e aprobată fără discuţii. Inginerul îşi pune viza fără să-mi dea atenţie. Ca şi cînd nu exist. Secretara îmi comunică rezultatul. Directorul e dc acord.

La prînz, Dună şi toată echipa aproape că mă alungă de pe şantier. Ştiu toţi de ce plec la Bucureşti. îmi fac cadou o salopetă nouă. Mă trec lacrimile. Le strîng mîna emoţionat.

Rătăcesc cîteva ore pe străzi.

Acasă o găsesc pe mama. Diana e mereu în preajma ei.

Bunicii se pregătesc pentru drum.

E mare fierbere, mare harababură.

Mama o fericită. Da, e fericită.

Costumul cel nou îmi vine ca turnat.

Sinlem în tren. Mama şi bunicii în compartiment, eu şi Diana pe culoar.

— Sînt fericită cînd o văd pe mama fericită.

— Numai pentru atît eşti fericită ?

— Radule, lasă-mă în pace ! De ce mă tachinezi ? Nu vezi cit de fericită e mama ? Tu singur ai spus aseară că n-ai auzit-o de cînd te ştii vorbind atît de mult şi-acum mă tachinezi cînd îţi spun că e fericită. Vorbeşte tot timpul cu bunica. Nu ştiu ce spune, dar o văd pe bunica rîzînd. Priveşte şi tu, nu sta cu spatele 1 Povesteşte probabil ceva vesel, de rîde bunica. Uite, rîde şi bunicul!

Intr-adevăr, toţi rid. Las' să fie şi ea fericită, că o viaţă întreagă a privit în jos, o viaţă a stat numai în necazuri şi nevoi. A ştiut Diana să-i intre în suflet.

— O iubeşti numai pentru că e mama mea ?

— O iubesc dintr-o mie de motive. Nici nu ştiu bine, în definitiv, de ce o iubesc. Mă atrage spre ea ceva ce nici eu nu ştiu. Cînd o văd, am impresia că am mai trăit o dată. Şi am trăit avînd înfăţişarea mamei tale. E ciudată impresia mea, nu-i aşa ? Mama ta e fără vîrstă. E înţeleaptă, simplă, calmă. O iubesc pentru că a trăit demn, că a ştiut să-şi păstreze curăţenia trupească şi sufletească. Pentru că a ştiut să facă dintr-un derbedeu ca tine, un crai. Acum ştii de ce-o iubesc ?

— Mă înţepi ?

— Radule, nu se pun astfel de întrebări. Mama e mamă. Mama ta a fost şi este o mamă cum n-au fost altele, dar rămîne tot mamă.

Mama povesteşte ceva vesel. Rîde şi povesteşte. Rîd şi eu.

— Diana, cine sînt eu ?

— Ginerele tatălui meu.

— Şi tu ?

— Nora mamei tale.

Alt răspuns doream. Să fi răspuns că eu sînt Făt-Frumos, iar ea Ileana Cosînzeana.

— Ţi-am spus că m-am împrietenit cu un tovarăş de şantier, unul Dună. E formidabil ! Era şocat cînd a auzit că sînt pe punctul să mă însor. Şocat că viitorul meu socru e ... ministru ! Nu-i convenea. Mi-a pus diferite întrebări. Cum arată, ce casă are, cum vorbeşte, ce mănîncă. Spunea că n-a văzut în viaţa lui un ministru. în satul lui nu sînt miniştri şi nici pe şantier.

— De ce nu mi-ai spus pînă acum ?

— Ce să-ţi spun ?

— Ce-mi povesteşti acum.

— De ce ?

— 11 invitam şi pe el, pe acest Dună. Pe cuvint că-l invitam.

— Sînt sigur că-l invitai cită . . .

— Vrei să spui cită minte am.

— Nu, voiam să spun cită inimă mare ai.

Ne jucăm de-a soţul şi soţia. Ne înţelegem de minune. Acum glumim. Ştie să glumească. Iese în calea unei glume cu altă glumă.

— Diana, mi-e dor de tine !

— Şi mie mi-e dor de tine, Radule !

— Diana, Diana, Diana !

— Mă strigi prea tare, Radule !

— Gata, intrăm în Bucureşti, se termină acest drum

— Mie îmi spui. Radule ? Am impresia că noaptea care va veni va li o veşnicie. N-ai vrea să nu ne culcăm ?

— Cum vrei tu.

Deschid uşa compartimentului şi scot geamantanele pe culoar. Şi cele cîteva pachete. Fiecare arc cîte ceva în mînă. Eu duc două geamantane. Pc-al meu şi pe-al bunicilor. Diana îl duce pc-al ei. Mama are în mîini o plasă şi un pachet. Oare, ce-o avea în el ? E cam mare.

— Diana, vino lîngă mine ! zice mama, tăcuta de mama.

Diana radiază. Mă priveşte victorioasă.

Coborîm. Bunica, mama, bunicul şi eu. Ordine rînduită de Diana. Stăm pe loc. Cine îndrăzneşte să facă altfel decît zice comandantul ? Oamenii trec grăbiţi pe lingă noi.

Diana nu are linişte. Se urcă pe-o bancă. Priveşte peste capetele oamenilor. Face semne cu mina.

Apar mama soacră şi tatăl socru. în spatele lor, păstrînd distanţa, încă un ins.

încep pupăturile. De, ca în gară !

Pornim. Diana, în faţă, singură. Mama, cu soacră-mea de braţ, o urmează. Apoi bunicii. Eu cu socru-meu în spate. în spatele nostru, şoferul şi insul duc bagajele.

Urcăm în maşini. Insul e şofer pe cealaltă maşină.

— Bărbaţii într-o maşină, femeile în cealaltă 1 zice Diana.

— Ai încurcat-o, Radule băiete, e aprigă ! Ştie să comande şi nu admite mişcarea în front, îmi şopteşte socru-meu.

Bunicul e în faţă, lîngă şofer.

Echipajul Dianei o în faţă. Noi îi urmăm. îi arată mamei Capitala. Altfel nu se explică de ce mergem prin centru.

Coborîm şi intrăm în casă. Luminile sînt aprinse în toată casa.

O privesc pe mama mereu, sînt mereu cu ochii pe

ea. Diana o ia de braţ şi urcă scările împreună. O duce în camerti ci. Are şi unde ! Bunicii dispar într-o cameră de la parter. Ştiu lecţia.

Eu invit şoferii în sufragerie, la o cafea. Se cam codesc. Le fac cu ochiul. Socru-meu urcă scările băţos. Soacră-mea face cafele. Ne duce într-o sufragerie mai mică, nu în aia pe care o ştiam eu.

Discutăm despre vreme şi fotbal. Cei doi şoferi sînt rapidişti.

Ne strîngem toţi în sufragerie. Diana ne aşează la masă. Cad, după rînduiala Dianci, la un capăt de masă. La celălalt capăt bunicul. Mama şi bunica de o parte, iar de partea cealaltă socrii. Diana serveşte.

Discutăm despre drumul nostru cu trenul pînă la Bucureşti, despre vreme, numai despre evenimentul care va avea loc mîine, nu. Bunicul şi socru-meu discută despre un oarecare Dumitru, fost şef la o regiune, acum dat la munca de jos. Bunicul îl detestă. Socru- meu îl apără.

Diana îmi cerc s-o ajut la bucătărie după ce mîncăm. Ea spală farfuriile şi eu o privesc.

—- Eram sigură că te plictiseşti. Dar în zece minute termin treaba. Mama c bucuroasă. Tot timpul vorbea cu bunicul.

— Care mama ?

— Mama noastră de la ţară, mama ta şi-a mea.

Eşti un înger, Diana !

•— Diana, îţi mulţumesc ! Totul e un vis pentru mama. Ca şi pentru mine, de altfel.

îi mîngîi mîna.

— Radule, de mîine vom fi pentru totdeauna împreună.

— Pentru o viaţă.

Ne sărutăm.

— Mergem să ne plimbăm, Diana.

— Mergem !

Diana se duce la uşa sufrageriei şi anunţă :

•— Tinerii merg să se plimbe. Restul, toată lumea la culcare !

Mergem pe stradă tăcuţi.

Cu cîteva luni în urmă ieşeam din penitenciar. Acum merg de braţ, cu o fată superbă. Iar mîine ne vom căsători. Mi se pare că prea repede mi-au venit toate. Parcă au fost jinduite pe o tavă şi cu doar am întins mîna şi m-ani servit. Revizuirea dosarului a fost un adevărat vis. Alt vis, refuzul meu de ti mă întoarce la profesia mea. Părinţii Dianei, oameni cu prestigiu şi funcţii mari. Dar tocmai aici e neajunsul. Nu-mi place să mă ştiu protejat, să mă ştiu ajutat uneori fără să merit. Să fiu un naiv ?

— Radule, la sfîrşitul primei săptămîni şi a treia vii tu la Bucureşti. La sfîrşitul celei de-a doua şi celei de-a patra vin eu la tine. E bine ?

—- Bine. Dacă vrei tu...

— Anul acesta termin. Peste două săptămîni încep cursurile. Va trece repede anul. Prind eu un dispensar la repartiţie în apropierea oraşului nostru, aşa cum gîndesc bunicii.

— Dar părinţii ?

— Tata e convins că voi rămîne în învăţâmîntul superior. Am numai zece. Locuri în învăţâmîntul superior se găsesc.

— Pînă atunci mai c. Vedem noi ce-o fi atunci.

— Da, pînă atunci mai e. Poate tc schimbi şi tu pînă atunci.

— Adică ?

— Poate accepţi să-ţi ocupi locul pe care îl meriţi.

— Care loc ?

— Locul de avocat, deocamdată.

— Cum deocamdată ?

— Să nu discutăm prea multe amănunte acum. Şi-apoi, pentru mine vei rămîne acelaşi Radu, şi muncitor, şi avocat, şi scriitor... Eu voi fi mereu lîngă tine.

Sîntem în dreptul casei. Ne mai plimbăm puţin prin faţa casei, deşi ora e destul de tîrzie.

— Mai facem o tură, Radule !

— Da, Diana, mai facem... o tură !

îmi vine să cînt. Şi chiar cînt „aseară ţi-am-luat cercei”...

Diana mă strînge de braţ şi-mi zice :

— Vrei să trezeşti tot cartierul ?

Nu tot cartierul, ci tot Bucureştiul.

— Sînt un beţiv după un lung chef.

— Da, şi eşti cu mine, care sînt şi mai beţivă. Ei, hai să cîntăm.

Dar nu mai cîntăm. Intrăm în vilă. Mă aşez pe ultima treaptă a scărilor. Cer să-mi aducă puţin coniac cu gheaţă.

Beau încet, picătură cu picătură. Simt cum o mole- şeală îmi cuprinde tot trupul. Diana stă jos, la picioarele mele, pe covor. îmi caută privirea.

— Ar fi bine să ne culcăm, totuşi, şi noi.

— Du-te şi culcă-te, Diana ! Eu mai rămîn puţin.

Se duce şi stinge luminile. O lasă doar pe cea din hol. îi fac loc să treacă pe lîngă mine, să poată urca scările. Cînd ajunge sus, se opreşte şi-mi zice.

— îmi era teamă de mine, nu de tine. Radule !

O, sigur că-i era teamă. Dar de ce .să-i fi fost teamă, nu eram eu cu ea ? Nu mă lăsam cu una, cu două cîşti- gat de ea.

Termin de băut coniacul din pahar. Devin trist. Mă enervează această tristeţe.

Urc scările şi intru în cameră. Mă dezbrac şi mă vîr sub cearşaf. închid ochii şi încerc să nu mă gîndesc la nimic.

Aud bătăi în uşă. Sar din nat ca ars. Cînd m-am culcat, am răsucit cheia în usă. Deschid uşa. Diana, îmbrăcată pentru cununia civilă, apare în deschizătura uşii.

— îmbracă-te repede, domnule ! Peste cîteva minute sosesc maşinile. Esti ultimul... codasule !

...

Mă bărbieresc repede. Ar fi culmea să mă crestez pe fată cu lama. Arăt excelent în noul costum şi cu papion la gît. Mă privesc îndelung în oglindă. Duc două degete Ia gură şi le sărut. îmi fac bezele în oglindă.

Cel care am fost rămîne undeva în urmă printre firidele amintirilor. De-acum sínt altul. Dar nu, greşit spus. Sínt tot eu, dar învelit în alt ambalaj.

Nu ies din cameră. Vreau să fiu invitat, să fiu aşteptat, să se frămînte toţi din cauza mea. Să vadă şi mama cine sínt eu, să vadă cum îmi caută în coarne toţi oamenii ăştia.

Intră Diana val-vîrtej. Mă ia de mînă şi mă trace după ca. Of, şi Diana asta ! As fi vrut să cobor scările altcumva, calm şi impunător. Să savurez cit mai mult coborîrea în mijlocul lor. Pentru că eu sínt marele Radu Bălteanu. Asa-mi vine acum să cred.

.

Nu erau de ajuns două maşini, ca la gară, acum sínt

parcate în faţa vilei trei, cu portierele deschise.

Urc în maşina primului şofer, cu Diana.

Mama şi bunicii urcă şi ei în cea de-a doua, iar în a treia socrii.

Unde e Dună să mă vadă ? Unde e Mînăscurtă, hoţul, care mi-a făcut zile fripte în puşcărie ? Şi unde sínt mulţi alţii ? Unde sínt chiar cu ? Sínt aici, dar sínt şi altundeva în acelaşi timp. Stau chircit în acesta care sínt.

Coborîm din maşini. Totul decurge perfect. Ne aşteaptă cîteva familii – invitaţii socrilor. Strîngere de mîini şi sărutări.

Nu reţin nici un nume. De altfel nici nu mă interesează.

Aud în spatele meu : ,,Ce frumoşi sînt !” îi dau cu cotul Dianei. Mă strînge de braţ. A auzit şi ea.

Remarc cu tristeţe că nu e nici un tînăr şi nici o t'nără. Să fie opera Dianei această lipsă ?

Toate merg ca pe bandă. Zicem da şi semnăm. Se deschid sticle de şampanie şi ciocnim. Ofiţerul stării civile se ploconeşte în faţa lui socru-meu. Mama ne sărută. O onrim lînpă noi, între mine şi Diana. Nu lipseşte, desieur, nici fotograful.

Urcăm în maşini. încotro ? Diana se face mică lîngă mine, ne banca din spate a maşinii. Şoferul porneşte. Tncntro ? Ştie el unde !

Da, are lecţia învăţată şoferul. Opreşte în faţa hotelului ..Ambasador”, la intrarea în restaurant.

Cobor şi-i ofer Dianei braţul.

Intrăm în hol. Ospătarii sînt la locul lor. Ne întîmnină şeful lor. Socru-meu trece în faţă. Şeful ospătarilor îl salută plecîndu-se pînă aproape de pămînt. întnrc capul şi văd că persoanele care au fost la starea

civilă sînt şi ele în spatele nostru.

— Ti-a fost prieten aproniat mortul, Radule ?

— Care mort ? întreb mirat.

— Păi nu vezi că parcă am fi la înmormîntare, şi nu la nuntă ?

Are dreptate Diana. îl văd pe bunic şi-i zic :

— Bunicule, mă simt cam fîstîcit.

— îţi trece, fii fără grijă !

Vorbim încet, dar Diana ne aude.

— Dacă încerci să faci pe actorul...

— Ce zice, Radule, se interesează bunicul.

— Nu-i spune, Radule, că mă supăr !

— Zice c-o să-mi treacă.

Intrăm în local. Ne aşteaptă masa pregătită – un şir de mese puse una lîngă alta, lîngă peretele din stînga. Şeful ospătarilor ne aşează la masă. Le ştie pe toate. Pe mine şi pe Diana ne înghesuie la capătul mesei. în stînga mea pe mama, apoi bunicii. în dreapta Dianei sînt aşezaţi părinţii. Urmează invitaţii, care sosesc mereu. Cred că sînt vreo patruzeci. Fiecare familie aduce cîte un cadou.

— Cine e tipul ăsta, Diana ?

— E ministru adjunct într-un minister, nu ştiu în care. Iar nevastă-sa e arhitectă.

Va să zică e şi un fel de ministru aici. Frumos ! Capul sus, Radu !

— Iar dacă vrei să ştii, bărbatul acela brunet, în costum gri, din stînga doamnei blonde, al treilea din stînga noastră, e ministru, e şeful tatălui meu.

Hopa, e şi un ministru, va să zică ! Cum să fac să-i şoptesc şi mamei ? Să vadă şi mama

cine a ajuns fiu-său.

Un invitat cam de şaizeci de ani, înalt, brunet, cu păr bogat şi inelat, dar complet alb, se ridică în picioare şi zice cu paharul ridicat:

— Doresc tinerilor casă de piatră, o viaţă fericită şi mulţi copii!

Se ciocnesc pahare, se bea, iar muzica începe să cînte „mulţi ani trăiască !”

Nu-mi place de tip. Putea să vorbească altfel. Mai poetic, mai patetic. Ce mai, nu mi-a plăcut.

— Cine e tipul, Diana ?

— Un sef mare.

— Unde lucrează ?

— Nu are importanţă.

— Ba are. Vreau să ştiu.

— Cine insistă, va fi minţit, zicea odată cineva.

— Minte-mă, dar spune-mi !

— Nu te pot minţi !

O las pe Diana cu secretul ei şi mă aplec spre mama să-i spun :

— Mamă, sînt şi miniştri aici, auzi, şi miniştri.

— Ce, nu meriţi ?

Atît îmi zice şi mănîncă mai departe liniştită. Sigur că merit, că doar sînt fiul ci, dar dacă n-aş fi ? Parcă am mai crescut.

Diana nu-şi găseşte locul pe scaun, c nemulţumită de ceva. Priveşte mereu spre intrare. Probabil mai aşteaptă vreo familie. Observ că mai sînt două locuri libere. Dar n-o întreb nimic.

Formidabil ! încă nu ştiu cum o mai cheamă pe Diana. Diana şi mai cum ? Dacă eram atent cînd ofiţerul stării civile ne-a strigat numele, acum aş şti. Ce-ar fi s-o

întreb ? Ar fi o catastrofă, desigur.

Se ciocnesc pahare, se bea şi se mănîncă. Vecinii vorbesc între ei. Încet-încet, se dezleagă limbile. Cîntă muzica discret. încep să se ocupe şi celelalte mese din local. Ospătarii roiesc în jurul mesei noastre. Nici nu apuci să pui paharul pe masă, că ţi se şi toarnă în ol. Sînt curios cît o plăti socru-meu pentru masa asta.

Diana mă ia la dans. Dansăm lipiţi unul de altul. Totdeauna mi-a plăcut tangoul. Am impresia că plutesc, că mă înalţ încet.

■— Fiii atentă, doamna Bălteanu, să nu mă căleaţi pe picior !

— Sînt încă domnişoara Lupulescu.

Aşadar, se numea Diana Lupulescu.

— Ce să zic cu acum, Diana ?

— Să nu zici nimic, că s-ar putea să mă supăr şi te amendez cu...

— Cu un sărut, zic cu repede şi chiar o sărut.

Cei de la masă încep să aplaude. Semn că ne urmăreau.

Muzica tace şi noi plecăm spre locurile noastre. Mă uit la mama. Cum îl schimbă fericirea pe om ! Diana o sărută pe mama. Mama are lacrimi în ochi. Probabil că se gîndeşte la o anumită nuntă. Cîtă diferenţă ! Bunicul scoate un carnet de cec şi mi-l bagă cu forţa în buzunar.

O doamnă trecută bine de patruzeci de ani mă priveşte insistent de mai multă vreme, o surprind mereu cu privirea asupra mea. Poate mă cunoaşte de undeva ! Dar eu nu-mi amintesc s-o mai fi văzut vreodată.

Diana merge şi-l invită pe ministru la dans. Sînt gelos ! Putea să-mi spună.

— Dansaţi ?...

— Da ! zic ridieîndu-mă de pe scaun.

Mă invită tocmai doamna care m-a privit toată seara insistent. O conduc pe ringul de dans. O cuprind după mijloc şi începem să dansăm. Mirosul de parfum mă înţeapă. Dar ea este o excelentă dansatoare.

— Scrieţi despre ţărani, ca Rebreanu, zice doamna hodoronc tronc. Tot ca el de mare, da ?;

Auzi, domnule, ce comparaţie – ca Rebreanu ! Rămîn uluit. Eu, un biet debutant, să ajung să fiu comparat cu Rebreanu I

— Sînt un diletant, doamnă ! Sînt doar un începător în literatură. Vă mulţumesc pentru… comparaţie.

— Nu eu vă compar, domnule Băltcanu, ci alţii. Se discută prin minister.

— Poate pentru a i se face plăcere socrului meu, doamnă, se face o comparaţie de asta între un debutant ca mine şi marele Rebreanu.

— S-a pariat pe dumneata, domnule Băltcanu…

O întrerup :

— Ca pe un cal de curse.

— întocmai, e bine spus. Cineva susţinea că în două luni veţi lucra într-un minister. S-a pus pariu.

Mă simt insultat, îmi vine să strig, să urlu că nu sînt de vînzare. Apoi Bucureştiul meu e orăşelul în care trăiesc şi în care mă simt minunat.

— Pariul e pierdut, zic. Amîndouă părţile pierd.

Muzica se opreşte şi pune capăt dansului. Sărut mîna doamnei şi-o conduc spre locul ei.

Diana îmi ţine calea. Pare agitată. îi ofer braţul.

— Radule, mă duc să-i şoptesc bunicului că noi plecăm. Va şti el cum să ne justifice lipsa. Aşteaptă-mă în hol.

Fără să aştepte răspunsul meu, pleacă. Pornesc spre hol. Aprind o ţigară şi-o aştept pe Diana.

Urcăm în maşină. Şoferul aştepta în hol. E la dispoziţia noastră.

— Nu mă întreba' de ce sînt nervoasă. Nu-ţi voi spune acum. Poate altă dată sau poate niciodată.

N-o întreb. Şoferul opreşte maşina în faţa vilei.

Coborîm. îi strîng mina şoferului, care ne priveşte uşor ironic. Şi cum să nu ne privească aşa, cinci o vede pe Diana atît de grăbită.

Urcăm scările. Diana mă duce de braţ. Urcăm încet. Tremură toată. Mă înfior şi cu. Deschide uşa dormitorului ei. Ah, o mulţime de flori.

Diana deschide fereastra.

Eu stau în mijlocul camerei şi nu ştiu ce să fac, stau în mijlocul camerei ca un prost. Mîinile uni atirnă inerte. Diana, îngrijorată, priveşte în jos. Ce naiba am de nu iau o iniţiativă ? Sînt inhibat.

Peste puţin timp se va întuneca. Foarte bine. Mă enervează lumina zilei. Privesc spre fereastră.

Diana îmi ghiceşte gîndul şi închide fereastra. Trage şi jaluzelele. E întuneric. întind mîinile şi pornesc spre fereastră, unde mă aşteaptă Diana. O găsesc, o strîng în braţe, o aud suspinînd :

— Radul meu !...

Diana e lîngă mine, cu capul pe mina mea. Cu cealaltă mînă o mîngîi pe faţă. Are lacrimi. O sărut.

Cît timp să fi trecut ?

Diana caută prin şifonier. O aud cum închide uşa şifonierului. Ridic jaluzelele. Dar afară e noapte. încep să mă îmbrac pe întuneric.

— Radule, putem coborî...

— Da, Diana, putem coborî...

Coborîm scările. Luminile sînt aprinse. Cît să fie ceasul ? La capătul scărilor, în acest hol imens, nu e

nimeni. Poate că sînt în sufragerie. Sau poate că dorm.

— Radule, vrei o răcoritoare ?

— Nu !

— Dar o tărie ?

— Da !

Intrăm în sufrageria mică. Diana îmi aduce... tăria într-un pahar. în altul, cuburi de gheaţă. Pun două cuburi de gheaţă în pahar şi sorb liniştit.

— Ceasul e două, Radule. Probabil că toţi dorm.

— Probabil.

i

Marţi. Bunicii sînt la bucătărie. Diana e în oraş pentru cumpărături. Peste două zile încep cursurile. E puţin tristă. Aseară a venit de la mama. A stat două zile. S-a ataşat mult de mama. îmi spune că o iubeşte foarte mult.

Dună îmi pune fel de fel de întrebări. îi răspund la toate. E convins că socrul meu e ministru. Nu înţelege atunci de ce muncesc pe şantier. Zice că nu-i nimic de capul meu. Oare, aşa să creadă cu adevărat ? Nu cred !

Mîine Diana pleacă la Bucureşti. Bunicul i-a cumpărat bilet de tren.

încă nu ştiu ce voi face după inaugurarea spitalului, inaugurare care se apropie. Totuşi, am un gînd. Bunicul va decide. Merg pe judecata lui...

* +•

Miercuri. De dimineaţă, la slujbă. Se toarnă asfalt prin curtea spitalului.

Bunicii n-au mers la gară cu Diana. N-a vrut ea.

Of, şi despărţirile astea! Am impresia că toată lumea avea lacrimi pe obraji.

Acum stau la masa de scris. Dar de cîteva zile n-am scris un rînd. Nu pot.

Am fost chemat la editură şi am văzut şpalturile.

Mi-e dor de Diana.

Sîmbătă mă duc Ia Bucureşti. E rîndul meu.

Dar cît mai e pînă sîmbătă... O viaţă.

Joi. Sc apropie inaugurarea spitalului. Ne vizitează zilnic tot felul de „mărimi”. Ne grăbim. Parcă se rupe ceva în mine cînd mă gîndcsc că trebuie s-o iau într-o parte.

Aseară bunicul îmi spunea că are ameţeli şi-i vîjie urechile. Medicul i-a prescris regim alimentar sever.

Dună mă invită pentru mîine la o bere. Accept. E mulţumit.

Gindul îmi fuge la Diana.

De la un timp mă trezesc că-mi privesc mîinile. Semn că se apropie boieria ? Mă înfurii pe mine.

0 o

Ospătarul ne aduce sticlele de bere şi le pune în frapieră. Dună priveşte într-o parte, trist. Ospătarul ne toarnă berea în pahare. Ne deschide încă patru sticle şi pleacă. Ciocnim şi bem fără să ne spunem ceva. Punem paharele goale pe masă. Dună le umple din nou.

— Şi zi aşa, Radule, pleci ? îmi pare rău că pleci.

M-am gîndit să plec şi eu odată cu tine. Am şi vorbit cu nevasta. E mai bine în sat la mine. Acum sînt într-un fel calificat zidar. Ce, n-am făcut atîtea blocuri ? Meseria sc fură, se şterpeleşte cu ochii cînd nu-i maisto- rul atent. De ce să stau eu aici cînd am atîta treabă în satul meu la colectiv ? Cînd termin treaba la colectiv, mă apuc şi fac case la oameni.

— Dumneata eşti convins că e bine ?

»

Mă priveşte încruntat.

— Păi ce, eu te întrebai ce mă întrebi tu ?

— Nene Dună, m-am căsătorit, ştii bine. Eu stau aici, soţia la Bucureşti. Simt că toţi vor să-mi schimb meseria. Adică să mă duc pe un post corespunzător pregătirii melc. Mie îmi place aici. Dintr-un post am plecat... pedepsit. A trecut şi mi-a trecut. Nu ştiu ce să fac, ce zici ?

— Ce să zic ? Du-te, Radule, la postul tău, că de aia ai învăţat...

Fac un gest cu mîna şi zic :

— Du-te, nene Dună, în satul dumitale, că de aia ai învăţat să munceşti pămîntul... ■

— Zău, mă Radule, zău ? Măi, să fie al dracului că tu ai dreptate, zice şi dă paharul cu bere peste cap.

Cîtă dreptate avem amîndoi ! Părem doi inşi rătăciţi, care bîjbîie prin ceaţă.

— Atunci, aşa rămîne. După inaugurare ne luăm rămas bun şi plecăm fiecare în treaba noastră. Tu ai să răzbeşti cu ministrul tău...

Dar treaba mea care o fi ? Nenea Dună îşi

ştie locul de muncă, dar eu îl ştiu ? Da, voi răzbi prin socrul meu,... ministrul.

— Radule, ce-ar fi să-mi scrii şi mie cîte un rînd, aşa, cînd te-o păli dorul după zilele trăite pe şantier ? Ce zici ? Că acum, să fim drepţi, şantierul ăsta te-a făcut om. Cînd ai dat din colţ în colţ şi nu te primea nimeni pe nicăieri, ai venit pe şantier. Ba ai şi uitat de necazurile prin care ai trecut. Şi-apoi ai fost şi băftos de ţi-a ieşit fata asta pricopsită în cale şi te-a luat de bărbat. Nu că n-ai fi meritat-o, da' ţi-ar fi putut ieşi în calc tot una ca tine, cu carte, nu zic ba, da' nu fată de ministru. Şi vezi, pe şantierul ăsta ai dat tu de mine şi eu de tine şi acum bem un pahar de bere împreună şi ne facem planuri. Ştiu eu c-o să-mi scrii. Şi cu o şă-ţi răspund şi-o să-ţi spun cum o duc cu viaţa. Şi cîte şi mai cîte.

Apoi se posomorăşte dintr-o dată, priveşte într-o parte melancolic, gîndindu-se cine ştie la ce.

— Se aude că inaugurarea va fi joia viitoare.

Tresare ca trezit dintr-un vis.

— Da, Radule, joia viitoare. Şi-atunci mă gîndesc ca sîmbăta viitoare să fac lichidarea. Să termin cu şantierul ăsta.

Ne ridicăm trişti de la masă. în faţa restaurantului ne despărţim. Ne dăm mîna şi ne despărţim fără a ne spune nimic.

Vineri. Bunicul nu se simte bine. îmi zîmbeşte trist. Mă miră această tristeţe la el. Bunica se frămîntă în jurul lui. Nu mai ştie ce să-i facă.

Sînt şi eu trist. Dună e şi el trist.

Mîine plec la Bucureşti.

Da, după inaugurare – lichidarea, vorba lui Dună.

Cobor din tren. Ştiu că sînt aşteptat de Diana. Merg încet. Lumea trece grăbită pe lîngă mine. Nu prea sînt în apele mele. Tristeţea nu-mi dă pace. Şi-ar trebui, în mod normal, să fiu cel puţin mulţumit, dacă nu fericit. Ah, fericirea asta ! Ce cuvînt gol, fără acoperire. Parcă e o invenţie utopică. Dar ce ® aceea fericirea, în definitiv ?

lat-o pe Diana, ce frumoasă e ! Ce-mi mai bate inima ! Ei, asta e fericirea !

Ne sărutăm. Mă ia de braţ şi pornim spre ieşire. Parcă ceva e în neregulă. Parcă s-a aşezat o nelinişte între noi.

Mă conduce spre staţia de autobuz. Mult mai bine-i aşa decît cu maşina tăticului de la servici.

— Ştiam că...

— ...nu-mi place cu...

— Da, cu...

Urcăm în autobuz. Ne înghesuim printre oameni. E mai bine aşa. între mine şi Diana sînt cîteva persoane. O bătrînă mă priveşte mirată, nu înţelege ce m-a apucat de rîd.

— Ce tînăr impertinent!

Oare, cui se adresează ? Mie în nici un caz. Probabil că insului ăstuia cu chelie şi cu rame de aur la ochelari, care mă priveşte suspicios. Mă crede probabil ieşit din prima circiumă.

Diana se strecoară printre lume şi ajunge la mine. O strîng de mînă şi-i zic :

— Ştii, sînt un impertinent.

— De ce ? mă întreabă.

— Fiindcă sînt, şi încep să rîd în hohote.

— Aveţi grijă de soţ, doamnă, zice bătrîna, şi să bea mai puţin.

Diana nu înţelege ce se întîmplă. Mă întreabă :

— Ce s-a întîmplat ?

Autobuzul opreşte în staţie. Diana mă trage de mînă ca pe un copil şi coborîm.

— Ce-nseamnă tot circul ăsta, Radule ?

— Am rîs şi eu ca prostul do ce mi-am adus aminte. Şi cine rîde de unul singur, o luat drept beţiv. Asta-i tot.

M-o crede Diana ?

, – Să ne mai plimbăm ! propun eu.

— Cum vrei.

Şi ne mai plimbăm prin faţa casei.

— Parcă sînt o străină acum, parcă pentru prima oară îmi văd colegii. Ce se întîmplă cu mine ?

Nu numai cu tine, Diana, ci şi cu mine. Ce se întîmplă cu noi ?

— Diana, peste citeva zile vom fi împreună.

Da, vom fi împreună. Mă voi prezenta la Ministerul Justiţiei şi voi cere să fiu .numit avocat în Capitală.

Diana mă stringe uşor de braţ.

Marţi. Mîine va fi inaugurarea. Nu trebuia mîine, ci poimîine. Anunţ conducerea că voi părăsi şantierul. Mi se face lichidarea. Adică primesc drepturile băneşti care mi se cuvin pe zilele lucrate.

Bunicul c bolnav. încă nu-i spun ce-am hotărît.

Miercuri. Lume multă. Mă pierd în mulţime. Cadre

medicale în halate albe foiesc pe coridoare. Mă trec lacrimile.

Fac cîţiva paşi cu Dună. Ne despărţim în faţa noului spital. Nu prea mai avem ce ne spune. Ne îmbrăţişăm. Nu ne ruşinăm de lacrimile care ne curg pe obraji.

Trăznet. Găsesc pe bunicul mort. Curtea e plină de lume. Rămîn năuc. Telefonez la Bucureşti. Sosesc toţi cu maşina.

Nu pot plînge. Am sufletul greu, parcă pietre de moară am pe el.

Vineri. Diana e distrusă. Cît de mult îl iubea ! Nici nu suport cuvîntul mort. Am anunţat-o şi pe mama şi a venit.

La cimitir nu mă duc. Nici socru-meu. Coroane multe de flori.

După înmormîntare, Diana îmi face bagajul. Tristă plecare din acest oraş care mi-a vindecat rănile.

Bunica promite că mai tîrziu va veni şi ea definitiv la Bucureşti. Mîine plecăm la Bucureşti. Ce va urma ? Care-mi va fi calea ?

Simbătă. De dimineaţă, singur în toată casa. Mereu neliniştit. Trebuie să-mi rezolv situaţia. Nici Diana şi nici părinţii ei nu-mi spun nimic referitor la situaţia mea. Sînt cu toţii îndureraţi de moartea bunicului. Şi eu mă simt afectat de această moarte venită năprasnic. A făcut atîtca pentru mine...

Luni mă voi duce la minister.

Duminică. De dimineaţă şi la prînz mîncăm tăcuţi. Scara mă plimb prin cartier cu Diana. Vorbim puţin. Lucruri banale.

înainte de culcare beau puţin coniac.

Diana îmi spune că tatăl ei vrea să discute cu mine mîine pe la ora zece. Să-l aştept înainte de a pleca la minister.

Luni. Mă trezesc primul. îmi pregătesc cafeaua. Soacră-mea mă găseşte în bucătărie. Mă ceartă că mă scol prea de dimineaţă. E atît de bună !

La ora zece, socru-meu vine acasă. E punctual. îmi spune că sîntem aşteptaţi. Urcăm în maşină şi dă o adresă şoferului. Tăcem tot timpul.

Şoferul opreşte în faţa unei clădiri impozante. Tresar. N-am timp să mă bucur, că sînt împins printr-o uşă largă.

Intrăm într-un birou vast. Ne primeşte ministrul căruia îi sînt prezentat Mă priveşte îndelung. îmi pune scurte întrebări. Răspund sec.

îşi face apariţia un ins tînăr. Ministrul mă dă... pe mîna lui. Să scriu o cerere, să-mi scriu autobiografia şi să completez o fişă cu fel de fel de date personale şi familiale.

îmi termin treaba fără a mă grăbi. Sînt dus înapoi în biroul ministrului.

Ministrul îmi strînge mîna şi îmi spune că formalităţile vor fi îndeplinite în cel mult zece zile.

Rămîn în oraş. Ce rău îmi pare că nu ştiu la ce spital face practică Diana !

lată-mă într-o postură înfloritoare. Datorită cui ? Bunicului !

¡Marţi, Frunţile sînt senine. Ce repede începem să-i uităm pe cei dragi ! Treburile zilnice te fură şi uiţi. Viaţa e viaţă şi are legile ei.

înghit toate ,,bomboanele” care mi se pun în mîna. Pur şi simplu sînt tîrît din nou de Diana la croitor. Sînt umilit, oare ? Nu cîrtesc. Diana mă priveşte atît de cald 1

¡Miercuri. Toată dimineaţa scriu. Mă bucur mult că toţi cei din casă se poartă cu dragoste cu mine.

Joi. Telefonez la editură. Redactorul de carte îmi spune că intr-o săptămînă volumul va fi în librării. Mă ceartă că n-am mai dat un semn de viaţă în ultima vreme. Mă invită pentru miine la editură, să-mi dea un exemplar din carte, un exemplar de semnal. Mă bucur.

Diana, cînd aude, sare în sus de bucurie. Socru-meu surîde superior. Soacră-mea mă sărută.

Am impresia că nu le place că fumez. Probabil că Mărăşeştile mele sînt de vină. Umplu casa de miros de tutun.

Vineri. Aseară l-am rugat pe socru-meu să-mi împrumute maşina pentru o oră. M-a privit dintr-o parte şi a rîs în hohote. Redactorul de carte tot a făcut aluzie la nişte „proptele”. Păi atunci să-i fac jocul. îl invit ia o cafea. Primeşte. îmi face curte şi eu mă las curtat. îmi declară că am scris o carte trăznet. Uită că am fost recomandat de Anghel. Zice că are de gînd să mă roage ceva mai tîrziu. Nu tocmai tîrziu, ci săptă- mîna viitoare, după ce-ml apare cartea. îi promit să răspund cu promptitudine la ce mă va ruga.

Cartea e frumoasă. Cînd rămîn singur, o sărut. Toţi sîntem fericiţi.

Socru-meu spune că mi-o confiscă pentru o zi. Diana o citeşte, toată noaptea citeşte la ea. Iar eu dorm ca un

nou născut.

Sîmbătă. Primesc scrisoare de la mama. Zice să-i scriu dacă am servici. Cam atît îmi scrie.

Diana ne anunţă pe toţi aşa, deodată, că e gravidă. Rămînom stupefiaţi. încep să tremur. Soacră-mea plînge, iar socru-meu rămîne cu gura căscată. Eram la masa de seară. Nu-mi revin. Voi fi tată !...

Duminică. Mă trezesc de dimineaţă. Mă furişez afară din casă ca un hoţ. Mă plimb prin cartier. Sînt fericit, voi fi tată ! Sînt ameţit de confort şi de un viitor pe care nici n-am îndrăznit să-l visez.

Socru-meu îmi spune că peste trei zile voi începe slujba.

Discut cu Diana îndelung despre... garderoba mea. Ea porneşte discuţia.

Scriu toată după-amîaza.

Miercuri. Prima zi de serviciu. Iată-mă funcţionar la Ministerul de externe. Deocamdată nu ştiu ce am de făcut, care-mi sînt obligaţiile. Cîţiva inşi intră fără treabă în birou. Se vede treaba c-au vrut doar să mă vadă. Să fie sănătoşi! Deocamdată voi fi tată.

DE ACELAŞI AUTOR :

Poezie

Punct căzut, 1969
Poeme, 1975
Flori de mac, 1977
Premiul Asociaţiei scriitorilor din Craiova
Clar de pămînt, 1979
Vorbele vîntului, 1981
Premiul Asociaţiei scriitorilor din Craiova
Stihuri, 1982

Romane

Apărătorul se apără, 1974
Apărătorul în derută, 1979
Apărătorul acuză, 1981
Ristea împărat, 1984
Premiul Uniunii Scriitorilor
împăraţii, 1985
Nunta, 1986

Teatru

Confruntarea, 1980

Redactor : FLOREA MIU
Tehnoredactor : MARILENA LUNGULESCU

Bun de tipar : 30.III.1987

Coli de tipar : 8
CRAIOVA, 1987
întreprinderea Poligrafică „Oltenia*[1],
str. Mihai Viteazul nr. 4, Craiova
Comanda nr. 51

SCRISUL ROMÂNESC